

PROTOKOŁY

z V sesyi IV peryodu Sejmu krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

w roku 1882.

Posiedzenie 1—31.

(Od 4. Września do 21. Października 1872.)

BIBLIOTH. UNIV.

UNIVERSITATIS CRACOVIAE

LWÓW.

Z DRUKARNI LUDOWEJ, PLAC BERNARDYŃSKI, L. 7.

pod zarządem Stanisława Baylego.

1882.

418422

III 1882, 1-31

~~7979~~
III ✓

~~100.2287~~ III

Protokół

Igo posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 4. września 1882.

Początek o godz. 12. minut 16 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Obecnych posłów 87.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Alfred hr. Potocki.

Marszałek otwiera posiedzenie i powołuje tymczasowo na sekretarzy posłów: Dzieduszyckiego W., Skalkowskiego, Romanowicza i Dobrzańskiego, poczem zagaja Sejm i kończy prze mówienie okrzykiem na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza.

Następnie przemawia J. E. pan Namiestnik i przedstawia Wice-prezydenta c. k. Namiestnictwa p. Filipa Zaleskiego jako komisarza rządowego.

Marszałek podnosi zaszczytnie pamięć zmarłych Członków Sejmu krajowego: ks. arcybiskupa Romaszkana, Ignacego Łukasiewicza, Józefa Tyszkowskiego, Porfirego Mandyczewskiego i ks Jasienickiego.

Izba oddaje przez powstanie cześć ich pamięci.

Przystąpiono do wyboru 4 sekretarzy.

Na skrutatorów zaprasza Marszałek posłów: Kuczkowskiego, Goldmana, Pławickiego, Olejnika i Kaczałę.

Marszałek zawiadamia Izbę, iż J. E. arcybiskup Wierchlejski i biskup tarnowski ks. Pukalski, usprawiedliwiają swą nieobecność złym stanem zdrowia.

Marszałek zawiadamia Izbę, iż udzielił 8-dniowego urlopu pp.: Paszkowskiemu i Korytowskiemu.

Izba udziela urlopów następującym posłom: Szujskiemu 3-tygodniowego, Głogowskiemu 14-dniowego, Słoneckiemu po koniec września.

Przystąpiono do wyboru 4 kwestorów.

Na skrutatorów zaprasza Marszałek pp. Kułaczkowskiego, Gorayskiego, Zuckra, Żywickiego, i Skalkowskiego, a ponieważ p. Zuckra nie ma, więc zaprasza w jego miejsce p. Romera.

Następnie przystąpiono do wyboru 12 rewidentów.

Do skrutynium zaproszeni pp.: Bieliński, Dobrzański, Rey, Merunowicz, Max, Ochrymowicz, Antoniewicz.

Protokół 1. posiedzenia.

Marszałek zawiesza posiedzenie na 10 minut.

Po przerwie ogłasza p. Goldmann wynik wyboru sekretarzy.

Głosujących było 77. Absolutna większość 39. Wybrani zostali pp.: Jasiński Józef 66, Standnicki Jan 47, Turzański 53, Czajkowski Alfons 64 głosami.

Posel Skalkowski ogłasza wynik wyboru kwestorów.

Głosujących było 78, absolutna większość 40.

Wybrani zostali pp.: Golejewski 78, Korytowski 78, Jocz 77, Turzański 78 głosami.

Posel Merunowicz ogłasza wynik wyboru rewidentów.

Głosujących było 78, absolutna większość 40.

Wybrani zostali pp. Wesołowski, Wolański Mikołaj, Spławiński, Torosiewicz, Krasicki, Radzikiewicz, Buchwald, Dobrzyński, Goldman, Kitrys, Wernicki, jednomyślnie, Antoniewicz 53 głosami.

Marszałek zaprasza sekretarzy, ażeby zajęli swe miejsca i odczytuje następujący dostatecznie poparty naglący wniosek pp. W. Dzieduszyckiego i Onyszkiewicza.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Zważywszy, że wylewy w kraju naszym wyrządziły w miesiącu sierpniu b. r. klęskę tak wielką, że wielka część ludności już obecnie jest bez najniezbędniejszych środków do życia:

1. Upoważnia się Wydział krajowy do bezzwłocznego użycia sumy do wysokości dziesięciu tysięcy zhr. w. a. do zapobieżenia najnaglejszym potrzebom dotkniętej klęską ludności.

2. Wzywa się Wydział krajowy do zbadania rozmiarów klęski zrządzonej wylewami wody i do najspieszniejszego przedłożenia odpowiednich wniosków“.

Wnioskodawca p. W. Dzieduszycki uzasadnia nagłość wniosku a Izba uchwała nagłość.

Marszałek oświadcza, iż każe wniosek wydrukować i umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Izba uchwała następnie na wniosek wnioskodawcy p. Dzieduszyckiego przystąpić bezzwłocznie do obrad nad tym wnioskiem.

P. Golejewski wnosi, ażeby wniosek ten odesłać do Wydziału krajowego jako komisji.

P. Smarzewski przemawia przeciw temu wnioskowi.

Po przemówieniu wnioskodawcy uchwała Izba wniosek p. Dzieduszyckiego.

Przystąpiono do dalszego punktu porządku dziennego.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania z czynności Wydziału krajowego. Sprawozdawca p. Pietruski wnosi, ażeby sprawozdanie to odesłać do komisji budżetowej z 16 członków złożonej.

P. Wodzicki Henryk wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca komisjom specjalnym, aby przy rozbiórce przedmiotów im przekazanych, brały pod rozwagę części sprawozdania z czynności Wydziału krajowego, do tych przedmiotów się odnoszące i swoje uwagi, ewentualnie wnioski Sejmowi przedkładały“.

P. Spławiński czyni wniosek ażeby wybrano specjalną komisję z 5 członków złożoną.

Po przemówieniu pp. Wodzickiego Henryka, Kowalskiego Bazylego i Chrzanowskiego zamknięto na wniosek p. Onyszkiewicza dyskusję.

Przemawia jeszcze zapisany do głosu p. Sawa za wnioskiem p. Spławińskiego z tą poprawką, ażeby komisya ta składała się z 9 członków.

P. Golejewski czyni wniosek odraczający.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego i sprawozdawcy odrzuca Izba wniosek odraczający p. Golejewskiego i wniosek p. Henryka Wodzickiego a uchwała wniosek p. Spławińskiego z poprawką ks. Sawy, ażeby komisya ta składała się z 9 członków.

P. Smarzewski wnosi, ażeby i sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego za rok 1881 odesłać do nowo obranej komisji.

Po przemówieniu p. Spławińskiego i p. Krukowieckiego zamknięto na wniosek p. ks. Sawy dyskusję.

Po przemówieniu sprawozdawcy p. Pietruskiego oświadcza Marszałek, że wniosek p. Smarzewskiego musi być traktowany w myśl regulaminu jako wniosek samoistny. P. Smarzewski oświadcza iż wniosku formalnego nie stawia.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania w przedmiocie przyznania Rektorowi c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie głosu wirylnego w Sejmie krajowym.

Na wniosek sprawozdawcy uchwała Izba wybór komisji prawniczej z 7 członków i przekazanie jej tego sprawozdania.

Następuje sprawozdanie o reformie ustaw dla szkół ludowych. Sprawozdawca wnosi wybór komisji edukacyjnej i odesłanie do niej tego sprawozdania. Izba uchwała ten wniosek.

P. Czerkawski wnosi ażeby ta komisja składała się z 12 członków. Izba uchwała ten wniosek. Izba odsyła na wniosek sprawozdawcy sprawozdanie z projektem zmian w ustawie z 2. maja 1873 o zakładaniu i utrzymywaniu szkół ludowych do komisji edukacyjnej.

Następuje sprawozdanie w przedmiocie odstąpienia na rzecz funduszu szkolnego miejscowego we Lwowie części placu Castrum, należącej do funduszu krajowego. Izba uchwała na wniosek sprawozdawcy wybór komisji administracyjnej z 15. członków i odesłanie do niej tego sprawozdania.

Do tej samej komisji odesłano sprawozdanie w przedmiocie sprzedaży c. k. Rządowi imieniem funduszu naukowego realności ad St. Nicolaum we Lwowie należącej do fundacji t. z. konwiktowej.

Następuje sprawozdanie w przedmiocie umieszczenia bursy dla uczniów c. k. Seminarjum nauczycielskiego we Lwowie. Izba uchwała wybór komisji budżetowej z 16 członków składać się mającej i przekazanie jej tego sprawozdania.

Sprawozdanie z nowelą do ustawy gminnej, że grzywny przeznaczone dla funduszków ubogich wpływać mają do Wydziałów powiatowych, przekazuje Izba na wniosek sprawozdawcy p. Smolki komisji administracyjnej — a sprawozdanie w przedmiocie poprawy dróg powiatowych i gminnych na wniosek sprawozdawcy p. Badeniego komisji drogowej z 12 członków złożonej i wybór jej uchwała.

Sprawozdanie o zamknięciu rachunkowem funduszków krajowych za rok 1880 i sprawozdanie o budżecie krajowym na rok 1883 odesłano do komisji budżetowej.

Dalej odesłano: sprawozdanie o urządzeniu zbiorowych kas pożyczkowych dla gmin do osobnej komisji dla kas gminnych składającej się z 9 członków.

Sprawozdanie w przedmiocie przedłużenia mocy obowiązującej ustawy z 13. lutego 1873 co do przeprowadzenia zmian terytoryalnych powiatów autonomicznych, do komisji administracyjnej.

Sprawozdanie w przedmiocie zmiany niektórych ustępów uchwały Wysokiego Sejmu z 29go maja 1875 co do terytoryalnego podziału kraju, do komisji administracyjnej.

Sprawozdanie o petycji gminy miasta Czechowa o utworzenie nowego c. k. sądu powiatowego w Czechowie, do komisji prawniczej.

Sprawozdanie o petycji gminy Narol i okolicznych gmin o przeniesienie siedziby c. k. sądu powiatowego z Cieszanowa do Narola lub utworzenie nowego sądu powiatowego w Narolu, do komisji prawniczej.

Sprawozdanie w przedmiocie zmian terytoryalnych w okręgach sądów powiatowych w Lubaczowie i Krakowie i powiatów politycznych w Cieszanowie i Jaworowie, do komisji prawniczej.

Sprawozdanie w przedmiocie zmian terytoryalnych w okręgach sądów powiatowych w Radłowie i Dąbrowie i powiatów politycznych w Brzesku i Dąbrowie, do komisji prawniczej.

Marszałek odczytuje telegram komitetu wystawy rolniczo-przemysłowej w Przemysłu zapraszający członków Sejmu do zwiedzenia wystawy; uprasza kwestora p. Golejewskiego, ażeby zajął się konsygnacją panów posłów, którzyby życzyli sobie zwiedzić wystawę i przeznacza na zwiedzenie wystawy piątek dnia 8go września b. r.

Marszałek odczytuje dalej pismo krajowego Towarzystwa dla rozwoju górnictwa i przemysłu naftowego, zapraszające członków Sejmu na kongres, który się odbędzie w Przemyśle w piątek 8go września.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na wtorek dnia 5. września z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny 2. posiedzenia 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie we wtorek dnia 5. września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji oddziału rachunkowego Wydziału krajowego. — Sprawozdawca poseł Pietruski.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie popierania spółek melioracyjnych. — Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

3. Wybór komisji lustracyjnej (z 9ciu członków), budżetowej (z 16 członków), prawniczej (z 7miu członków), edukacyjnej (z 12tu członków), administracyjnej (z 15tu członków), drogowej (z 12tu członków) osobnej komisji dla kas gminnych (z 9 członków). —

Koniec posiedzenia o godzinie 2. minut 10.

Lwów dnia 4. września 1882.

Marszałek krajowy :

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Alfons Czaykowski w. r.,

Turzański w. r.

Protokół

2. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 5. września 1882.

Początek o godzinie 11. minut 40 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Czajkowski Alfons, Turzański, Jan hr. Stadnicki.

Obecnych posłów 84.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa p. Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 1go posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż udzielił urlopów następującym posłom: Starowiejskiemu na 8 dni, Jędrzejowiczowi do 8 b. m., Czartoryskiemu do 9 b. m.

Izba udziela 14-dniowego urlopu p. Łazarskiemu, a 3-tygodniowego p. Wesołowskiemu.

Sekretarz pan Czaykowski Alfons odczytuje spis petycyj od Nru 1—4 przydzielonych przez Marszałka następującym komisjom: administracyjnej l. 1, drogowej 2, budżetowej 3, przy petycyjnej l. 4, wnosi, ażeby wybrać komisję petycyjną z 25 członków i jej tę petycję przekazać.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz Alfons Czaykowski odczytuje petycję Nr. 5, przydzieloną, komisji edukacyjnej a przy petycji Nr. 6, wnosi, ażeby wybrać komisję kultury krajowej z 13 członków i jej tę petycję przekazać.

Izba uchwała ten wniosek.

Dalej odczytuje sekretarz Alfons Czaykowski spis petycyj od Nr. 7—20, przydzielonych następującym komisjom: petycyjnej: l. 7, 9, 10, 12, 20; budżetowej: l. 11, 19; edukacyjnej: l. 13—18.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji oddziału rachunkowego Wydziału krajowego. — Sprawozdawca poseł Pietruski.

Izba przydziela na wniosek sprawozdawcy to sprawozdanie komisji budżetowej.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie popierania spółek melioracyjnych. — Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

Przydzielono na wniosek sprawozdawcy komisji kultury krajowej z 13 członków.

Protokół 2. posiedzenia.

Następuje wybór komisji lustracyjnej (z 9 członków).

Skrutatorowie pp.: Popiel Jan, Kitrys, Kupeczyński, Matkowski, Janowski, Wolański Mikołaj, Zborowski.

Marszałek zaprasza na skrutatorów do wyboru komisji budżetowej posłów: Gedla, Fruchtmana, Gorayskiego, Kaczalę, Krukowieckiego, Kułaczkowskiego i Zbrożka.

Do wyboru komisji prawniczej wybraui skrutatorami pp.: Korzyński, Dobrzański, Fedorowicz, Garbaczynski, Jocz, Romanowicz, Wodziński.

Następuje wybór komisji edukacyjnej.

Skrutatorowie pp.: Goldman, Merunowicz, Scipio, Onyszkiewicz, Lityński, Krasieki, Popiel Michał.

Do wyboru komisji administracyjnej zaprasza Marszałek na skrutatorów pp.: Bielińskiego, Kowalskiego, Lenartowicza, Maxa, Ochrymowicza, Pławickiego, Rapoporta.

Do wyboru komisji drogowej pp.: Towarnickiego, Rożankowskiego, Skalkowskiego, Tarnowskiego Jana, Wodzińskiego, Antoniewicza, Zbrożka.

Skrutatorami do wyboru komisji dla spraw kas zaliczkowych pp Zamojski, Matkowski, Krukowiecki, Kaczala, Popiel Jan, Olejnik, Splawinski.

Marszałek uprasza pp. skrutatorów by się zajęli wyborem komisji i zawiesza posiedzenie na $\frac{1}{2}$ godziny.

Po przerwie ogłasza p. Matkowski wynik wyboru do komisji lustracyjnej: głosujących było 68 — absolutna większość 35; wybrani zostali pp. Wasilewski Tadeusz 67, ks. arcybiskup Isakowicz 68, Jasiński Franciszek 66, Haller, Gross i Splawinski 68, Krukowiecki 63, Wolański Władysław 67, Towarnicki 66 głosami.

P. Lenartowicz ogłasza wynik wyboru do komisji administracyjnej: głosujących było 72 — absolutna większość 37; wybrani zostali pp. Czajkowski Jan, Grocholski, Janko, Koziobrodzki Szezęsny, Madeyski, Max, Onyszkiewicz, Paszkowski, Pilat, Dzieduszycki Tadeusz, Romer, Wolfart, jednomyślnie — pp. Bartmański 68, Czerkawski E. 67, Żywieki 67 głosami.

P. Tarnowski Jan ogłasza wynik wyboru do komisji drogowej: głosujących było 79 — absolutna większość 40; wybrani pp. Czajkowski Alfons 79, Głogowski 79, Hoppen 77, Jaworski 79, Jocz 75, Ks. Mandyczewski Kornel 79, Męciński 61, Michałowski Roman 78, Mochnacki 78, Mycielski 79, Torosiewicz Emil 79, Żurowski 78 głosami.

P. Zamojski ogłasza wynik wyboru do komisji dla kas zaliczkowych: głosujących było 76, absolutna większość 39; wybrani pp. Skalkowski 76, Kamiński Ignacy 76, Bieliński 76, Żywieki 72, Matkowski 76, Gcrayski 76, Wolański Mikołaj 71, Starowiejski 76, Popiel Jan 70 głosami.

P. Romanowicz ogłasza wynik wyboru do komisji prawniczej: głosujących było 71 — absolutna większość 36. Wybrani zostali pp. Fruchtmann 71, Jasiński Józef 71, Kowalski Bazyli 70, Splawinski 71, Waygart 59, Wesołowski 70, Zatorski 69 głosami.

P. Fruchtmann ogłasza wynik wyboru do komisji budżetowej: głosujących było 72 — absolutna większość 37.

Wybrani zostali pp. Baum 72, Chrzanowski 72, Dzieduszycki Wojciech 72, Goldmann 72, Hausner 71, Kaczala 67, Rapoport 72, Romanowicz 72, Skalkowski 72, Scipio 70, Smarzewski 72, Stadnicki Jan 71, Towarnicki 71, Weissmann 72, Wodziński Henryk 72, Zucker 72 głosami.

P. Goldman odezytuje wynik wyboru do komisji edukacyjnej, lecz ponieważ obecnych posłów było tylko 81, a kartek oddano 90, przeto Marszałek zarządza ponowny wybór komisji edukacyjnej przy imiennem głosowaniu.

Skrutatorowie pp. Lenartowicz, Dydyński, Krasieki, Max, Towarnicki, Czaykowski Alfons, Onyszkiewicz.

Sekretarz p. Turzański odezytuje spis pp. posłów, którzy doręczają kartki skrutatorom.

Marszałek zaprasza skrutatorów, ażeby przystąpili do wyboru i zawiesza posiedzenie na 10 minut.

Po przerwie ogłasza p. Onyszkiewicz wynik wyboru komisji edukacyjnej: głosujących było 79 — absolutna większość 40. Wybrani zostali pp. Czerkawski E. 73, Dzieduszycki Wojciech 78, Ks. Biskup Dunajewski 49, Majer 78, Małecki 78, Sawczyński 72, Ks. Biskup Stupnicki 77, Tarnowski Stan. 55, Ks. Biskup Solecki 77, Czartoryski Jerzy 77, Romanowicz 52, Rey 66 głosami.

Marszałek wzywa komisje nowo wybrane by się ukonstytuowały i oznajmia, iż budżetowa komisja już ukonstytuowana: Przewodniczący p. Henryk Wodzicki, zastępca przewodniczącego p. Smarzewski, sekretarz p. Scipio.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na środę dnia 6. września na godz. 11. z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny 3. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie we Środę dnia 6. Września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy eo do równego rozkładu i ulżenia ciężaru kwaterunku wojska.
 2. Pierwsze czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie zalesienia wydm piaszczystych w powiatach Jaworowskim i Mościskim. — Sprawozdawca poseł Wereszczyński.
 3. Pierwsze czytanie przedłożenia Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Lwowa. — Sprawozdawca poseł Smolka.
 4. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia kolonii niemieckiej ze związku gminy Dobrzaniec. — Sprawozdawca poseł Smolka.
 5. Wybór komisji kultury krajowej (z 13tu członków) i petycyjnej (z 25 członków).
- Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 48.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze

Turzański w. r.

A. Czaykowski w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 5. września 1882.

1. Wydział powiatowy w Wieliczce przez posła Dra Hoszarda w przedmiocie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
2. Włościanie powiatu przemyskiego przez posła hr. Krukowieckiego o zaprowadzenie prestacyi drogowych pieniężnych zamiast obowiązku odrabiania w naturze.
3. Komitet założycieli fundacyi pamiątkowej imienia Ignacego Łukasiewicza przez posła Smolkę o zasilenie kapitału żelaznego fundacyi.
4. Michalina Teodorowiczówna przez p. Lenartowicza o subwencyę na warsztat robót pończosz-kowych.

5. Franciszek Gotwald dyrektor szkoły wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie przez p. Towarnickiego o przyjęcie 12 lat służby rządowej do służby krajowej i pięciolecie.
 6. Gmina Sobiecin przez posła hr. Badeniego o zarządzenie przekopania Sanu pod Muniną.
 7. Parafianie kościoła rz. kat. w Brzozie królewskiej przez posła Wodzińskiego o zwolnienie od obowiązku konkurowania do drugiego kościoła w Giedlarowej.
 8. Gmina Pasierbiec przez p. ks. Kitrysa o wyłączenie z powiatu bocheńskiego a przydzielenie do limanowskiego.
 9. Towarzystwo Harmonja przez p. Smolkę o subwencję.
 10. Komitet kościelny w Stanisławowie przez p. Lenartowicza o subwencję na odbudowanie spalonego kościoła.
 11. Gmina Skala przez p. Joczka o pożyczkę 3.000 zł. na budowę cerkwi.
 12. Stefan Kołpaczekiewicz kierownik szkoły w Żołyni przez p. Wodzińskiego o zaliczkę na płacę w kwocie 400 zł.
 13. Nauczyciele szkół ludowych w Rzeszowie przez p. Towarnickiego o podwyższenie płacy.
 14. Rada szkolna miejscowa na Zwierzyńcu pod Krakowem przez p. ks. Chelmeckiego o polepszenie plac nauczycieli w Półwsiu zwierzynieckim.
 15. Nauczyciele okręgu lwowsko-zamiejskiego przez p. Sawczyńskiego o podwyższenie plac.
 16. 640 nauczycieli szkół ludowych w kraju przez p. Romanowicza o podwyższenie plac.
 17. Dyonizy Dub kierownik szkoły w Drohobyczu przez p. hr. Stanisława Tarnowskiego o przyznanie mu dodatku pięcioleciniego za czas od roku 1875 do 1880.
 18. Nauczyciele szkół ludowych w Tarnowie przez p. Splawińskiego o podwyższenie plac.
 19. Towarzystwo muzyczne w Przemyśle przez posła Wajgarta o zapomogę 800 zł. na kupienie fortepianu.
 20. Edmund Giergowicz nauczyciel przez p. Merunowicza o zapomogę.
-

Protokół

3. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 6. września 1882.

Początek o godzinie 11. minut 39.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zybkiewicz.

Sekretarze posłowie: Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Turzański, Stadnicki Jan.

Obecnych posłów: 92.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 1. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, a protokół z 2. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, iż udzielił 7-dniowego urlopu p. Edwardowi Stadnickiemu.

Izba udziela p. Władysławowi Koziebrodzkiemu urlopu na czas nieograniczony.

Marszałek oznajmia, iż prócz komisji budżetowej, ukonstytuowały się jeszcze następujące komisje: Lustracyjna, — przewodniczący ks. arcybiskup Isakowicz, zastępca p. Jasiński Franciszek, sekretarz p. Wesołowski; — prawnicza: przewodniczący p. Kowalski Razyli, zastępca p. Waygart, sekretarz p. Zatorski; — administracyjna: przewodniczący p. Grocholski, zastępca p. Bartmański, sekretarz p. Madeyski.

Marszałek wzywa komisje, które się jeszcze nie ukonstytuowały, ażeby to jak najrychlej uczyniły.

P. Antoniewicz wnosi, ażeby Członkowie Sejmu mieli wolny wstęp na obrady każdej komisji.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje umotywowany i dostatecznie poparty wniosek p. Reya, następującej treści:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd, aby wydał jak najspieszniej rozporządzenie zmieniające dotychczasowy sposób znaczenia bydła rozpalonem żelazem na lewej tylnej łopatce, a zastąpić takowe wypaleniem znaków na rogach, zaś w przypadku braku tychże, zawieszaniem na szyi bydłęcia plomby na monym sznurze lub łańcuchu.

Marszałek oświadcza, iż każe wniosek ten wydrukować i postąpić z nim według regulaminu.

Sekretarz Jasiński Józef czyta spis petycyj od Nr. 21 do 40, przydzielonych następującym komisjom: budżetowej 21, 25, 26, 36, 37; — petycyjnej 22, 24, 31, 32, 33, 34; — drogowej 23; — administracyjnej 27, 28, 38, 39; — edukacyjnej 29, 30, 35, 40.

Przy petycyi Nr. 40 przemawia p. Antoniewicz, podnosząc ważność tej sprawy.

Przystąpiono do porządku dziennego:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy co do równego rozkładu i ulżenia ciężaru kwaterunku wojska.

Izba odsyła to przedłożenie na wniosek p. Jasińskiego Józefa do komisji administracyjnej.

Następuje pierwsze czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie zalesienia wydmy piaszczystych w powiatach Jaworowskim i Mościskim. Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

Przedłożenie to odsyła Izba na wniosek sprawozdawcy do komisji kultury krajowej.

Następnym punktem jest pierwsze czytanie przedłożenia Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczey dla miasta Lwowa. Sprawozdawca poseł Smolka.

Na wniosek sprawozdawcy przekazuje Izba to przedłożenie komisji administracyjnej.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielania kolonii niemieckiej ze związku gminy Dobrzanicy. Sprawozdawca poseł Smolka.

P. Smolka wnosi z upoważnienia Wydziału krajowego, ażeby Wysoki Sejm zezwolił na to, by przedłożenia Wydziału krajowego dotyczące wydzielania ze związku gmin, następnie sprawy dotyczące przyzwolenia dodatków do podatków bezpośrednich i podatku konsumcyjnego, tudzież odnoszące się do opłat od gorących napojów, brane były pod obrady Wysokiego Sejmu, — podobnie jak dawniej, bez poprzedniego drukowania.

P. Spławiński czyni wniosek, ażeby sprawy odnoszące się do rozdzielenia gmin i wydzielania osad ze związku gmin, regulaminowo były traktowane.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek p. Spławińskiego, przeto sprawozdanie to będzie drukowane i regulaminowo traktowane.

Izba uchwała co do innych spraw przez p. Smolkę podanych — wniosek sprawozdawcy.

Następuje wybór komisji kultury krajowej z 13 członków.

Skrutatorowie pp.: Olejnik, Fruchtman, Antoniewicz, Romanowicz, Goldman, Dzieduszycki W., Wohlfarth.

Marszałek zarządza wybór komisji petycyjnej z 25 członków.

Skrutatorowie pp.: Popiel Jan, Onyszkiewicz, Dobrzański, Lenartowicz, Kułaczkowski, Merunowicz, Scipio.

Marszałek zawieszka posiedzenie do ukończenia skrutuuium.

Po przerwie ogłasza p. Fruchtman wynik wyboru do komisji kultury krajowej.

Głosujących było 84, absolutna większość 43; wybrani pp. Abrahamowicz głosów 84, Czartoryski 84, Gorayski 84, Gross 84, Jędrzejowicz Edward 81, Korytowski 82, Polanowski 83, Zamoyski Stefan 44, Sanguszko 84, Szumańczowski 84, Tarnowski Jan 80, Wodzieki Ludwik 84, Merunowicz 47 głosami.

P. Merunowicz ogłasza wynik wyboru do komisji petycyjnej.

Głosujących było 82, absolutna większość 42, wybrani pp: Czaykowski Hipolit 82, Czaykowski Jan 82, Dobrzyński 82, Garbaczynski 82, Gedel 78, Golejewski 82, ks. Kitrys 82, ks. Kowalski 82, Rozwadowski B. 68, Kuczowski 79, Lenartowicz 82, Łazarski 82, Łukasiewicz Aleksander 82, Wernicki 75, Ochrymowicz 77, Pławicki 82, Popiel Michał 82, ks. Sawa 82, Simon 82, Tyszkiewicz 82, Dydyński 82, Wodziński 82, Wolański Erazm 82, Milieski Alfred 82, Zborowski 82 głosami.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje umotywowany wniosek p. ks. Chełmeckiego, wniesiony do łaski marszałkowskiej następującej treści:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się powtórnie c. k. Rząd o poczynienie stosownych kroków w celu przyspieszenia uregulowania kongruy dla duchowieństwa katolickiego“.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje dalej wniosek p. Jana Stadnickiego, umotywowany i zawierający następującą rezolucyę i uchwałę:

„Rezolucya. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w myśl memoriału przez delegacyę polską w Wiedniu Wysokiemu c. k. Ministerstwu przedłożonego, sprawę regulacyi rzek galicyjskich pod najpilniejszą wziął uwagę i postarał się w drodze ustawodawczej o fundusze, któreby zapewniły systematyczne uporządkowanie rzek i wód galicyjskich w przeciągu pewnego okresu lat z góry oznaczyć się mającego“.

»Uchwała. Sejm uznając już dziś w zasadzie potrzebę przyczynienia się z funduszu krajowego corocznymi zasiłkami w wysokości 33% do regulacyi rzek za spławne dotąd nieuznanych, poleca Wydziałowi krajowemu, aby rokowania z c. k. Rządem co do kwoty corocznie na ten cel przeznaczyć się mającej, i co do wpływu orgauów autonomicznych na wykonanie robót regulacyjnych przeprowadził, a sprawozdanie o tych rokowaniach wraz z odpowiednimi wnioskami na najbliższej sesyi Wysokiemu Sejmowi przedłożył«.

Marszałek oświadcza, iż oba te wnioski, jako należycie poparte, traktowane będą regulaminowo.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na poniedziałek dnia 11. września, na godzinę 11. przedpołudniem i oświadcza, iż porządek dzienny 4. posiedzenia zostanie posłom rozesłany. Koniec posiedzenia o godzinie 12. minut 30 po południu.

Lwów 11. września 1882.

Marszałek krajowy:

Zyblikiwicz w. r.

Sekretarze:

Czaykowski Alfons w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 6. września 1882.

21. Zakład Sióstr Miłosierdzia w Bursztynie, przez p. Buchwalda o subwencyę na rok 1883.
22. Kraczyło Antoni Karol, protokolista Wydziału krajowego, przez p. Smolkę, o wliczenie sześciu lat służby prowizorycznej do lat etatowych.
23. Wydział powiatowy Kossów, przez p. Zaleskiego, o subwencyę na rekonstrukcyę dróg powiatowych.
24. Gmina Halicz, koło Podhajec, przez p. Madeyskiego, o zbadanie pretensyi przysiółka Holendry do tłoki gminnej w Haliczu.
25. Flasiński Franciszek i Werner Franciszek, stali pisarze szpitala krakowskiego, przez posła Smolkę o podwyższenie płacy.
26. Adolfiną Głowacka, sierota po dyrektorze szkół, przez p. Jocza, o stały dar z łaski.
27. Wydział powiatowy w Staremmieście, przez p. M. Popiela, w kwestyi przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.

28. Wydział powiatowy w Samborze, przez p. M. Popiela, petycjonuje w sprawie jak powyżej.
29. Obywatele miasta Śniatyna, przez p. Korzyńskiego, o reformę ustaw szkolnych.
30. Towarzystwo pedagogiczne w Jaśle, przez p. Buchwalda w tej samej sprawie.
31. Tadeusz Krawiec, nauczyciel, przez p. Wodzińskiego o zaliczkę na płacę w kwocie 200 zł.
32. Bazyl Lewicki, przez p. Ochrymowicza o zapomogę.
33. Marya Horakowska, przez p. Merunowicza o zapomogę.
34. Stanisław Winnicki nauczyciel, przez p. Sawczyńskiego o zapomogę.
35. Nauczyciele i nauczycielki w Łańcucie przez p. Scipio, o podwyższenie płac.
36. Klasztor panien Klarysek w Starym Sączu, przez p. Gedla, o subwencję na utrzymanie szkół żeńskich.
37. Grabowicz Karol Dr., przez p. Spławińskiego, o emeryturę.
38. Obszar dworski w Charzewicach dla Jastkowie, przez p. J. Jasińskiego, protestuje przeciw zamierzonej zmianie terytoryalnej gminy Jastkowie.
39. Gmina Jastkowie, przez p. J. Jasińskiego, jak wyżej.
40. Jerzy Harwot profesor gimnazjalny, przez p. Antoniewicza, o zakładanie kas oszczędności i warstatów szkolnych.

Protokół

4. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 11. września 1882.

Początek o godz. 11. minut 26 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze posłowie: Jasiński Józef i Czajkowski Alfons.

Obecnych posłów 90.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa p. Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokoły z 2go i 3go posiedzenia uznaje za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie poczyniono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż już ukonstytuowały się następujące komisye: Edukacyjna: przewodniczący ks. biskup Solecki, zastępca przewodniczącego p. Małecki, sekretarz p. Tarnowski Stanisław. — Kultury krajowej: przewodniczący p. Czartoryski, zastępca przewodniczącego p. Szumańczowski, sekretarz p. Merunowicz. — Petycyjna: przewodniczący p. Golejewski, zastępca przewodniczącego p. Czaykowski Jan, sekretarz p. Lenartowicz.

Marszałek wzywa komisye dla kas gminnych i drogową aby się dziś po posiedzeniu ukonstytuowały.

Marszałek zawiadamia Izbę, iż pp. Baum i Kuczyński usprawiedliwiają swą nieobecność złym stanem zdrowia.

Marszałek udziela p. Milieskiemu urlopu do 13. września b. r., p. Siemieńskiemu 8-dniowego, a Dr. Piętakowi urlopu do 15. września 1882.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż ks. biskup Dunajewski donosi, że z powodu zajęć w dycecezyi przybyć nie może.

Izba udziela p. Ziemiałkowskiemu 14-dniowego urlopu, a p. Kuczkowskiemu urlopu na czas nieograniczony.

Marszałek oświadcza, iż komisya dla kas gminnych już się ukonstytuowała i wybrała przewodniczącym p. Starowiejskiego, zastępcą przewodniczącego p. Wolańskiego Mikołaja, sekretarzem p. Skalkowskiego.

Sekretarz p. Jasiński Józef czyta spis petycyj od Nr. 41 do 90, wniesionych do W. Sejmu po dzień 11. września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: drogowej Nr. 41, 50; prawniczej Nr. 42, 43, 57; administracyjnej Nr. 44—48, 73, 74, 76, 78; budżetowej Nr. 49, 53,

63, 65, 67, 79, 80, 83—85, 87; petycyjnej Nr. 52, 54—56, 58—60, 62, 64, 68—72, 81, 86, 88, 90; kultury krajowej Nr. 77.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje przedłożenie rządowe projektu w sprawie uregulowania stosunku państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi.

Marszałek oświadcza, iż z przedłożeniem tem postąpi według regulaminu.

Sekretarz Jasiński Józef czyta wniosek p. Merunowicza o zbadanie stosunków prawnych ludności izraelskiej następującej treści:

Wysoka Izba raczy uchwalić rezolucyę następującej osnowy.

»Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd po raz trzeci, iżby wszelkie ustawy, przepisy i rozporządzenia, dotyczące ludności izraelskiej dokładnie zbadał i w właściwej drodze ażeby postarał się o wszechstronne uregulowanie stosunków prawnych ludności wyznania mojżeszowego, w duchu konstytucyjnego równouprawnienia z ludnością innych wyznań.

»W myśl §. 19 statutu krajowego wyraża też Sejm życzenie, ażeby reforma ustaw i przepisów, tyczących się Izraelitów, opartą była na umiejętnem zbadaniu z ramienia władzy państwowej treści tajemniczego ustawodawstwa religijno-narodowego żydów, objętego t. z. Tałmudem.

»W szczególności uznaje się za nieodzowne, ażeby dokładnie zostały stwierdzone i w państwowem, jakoteż krajowem ustawodawstwie w odpowiedni sposób uwzględnione różnice, zachodzące w orzeczeniach narodowych ustaw Izraelitów, a ogólnie w państwie obowiązującymi zasadami prawnymi, mianowicie co do zakresu działania izraelskich zborów wyznaniowych i kontroli nad nimi, co do stanowiska i władzy rabinów i przełożonych gmin wyznaniowych, co do sprawowania władzy sądowiczej w cywilno-prawnych stosunkach małżeństwa, co do pełnoletności, w prawie spadkowym, i w innych stosunkach prawnych, o ile one u ludności państwa innych wyznań do spraw wyznaniowych nie należą«.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten jako dostatecznie poparty, traktowany będzie według regulaminu.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje drugi wniosek p. Merunowicza następującej treści:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby analogicznie z treścią rozporządzenia c. k. Ministerstwa handlu z dnia 26. lutego 1882 nr. 25 Dz. u. p. mocą którego ustanowiony został osobny organ administracyjny dla t. z. „zachodniej grupy“ państwowych, jakoteż zajętych w zawiadostwo państwa prywatnych kolei żelaznych, również utworzono taki sam zarząd i dla galicyjskich sieci kolei państwowych, jakoteż zajętych w zawiadostwo państwa prywatnych dróg żelaznych, i w każdym razie ażeby siedziba zarządu tych linii znajdowała się w Galicyi.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten dostatecznie poparty, przeto postąpi z nim według przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego. Pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy o środkach ku podniesieniu rybactwa.

P. Jasiński Józef wnosi, ażeby to przedłożenie przekazać komisji kultury krajowej.

Izba uchwała ten wniosek

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Krakowa.

Izba przekazuje to sprawozdanie na wniosek sprawozdawcy p. Smolki, komisji administracyjnej.

Przystąpiono do pierwszego czytania sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielania kolonii niemieckiej ze związku gminy Dobrzanicy. — Sprawozdawca poseł Dr. Smolka.

Na wniosek sprawozdawcy odesłała Izba to sprawozdanie do komisji administracyjnej.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Reya o sposobie znaczenia bydła.

Wnioskodawca przemawia i czyni wniosek, ażeby sprawę tę przekazać komisji kultury krajowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Z powodu nieobecności wnioskodawców uchyla Marszałek z porządku dziennego pierwsze czytanie wniosku p. Stadnickiego o regulacji rzek i pierwsze czytanie wniosku p. ks. Chelmeckiego w przedmiocie uregulowania kongruy duchowieństwa katolickiego.

Przystąpiono do sprawozdania komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego co do zmian terytoryalnych w okręgach sądów powiatowych w Radłowie i Dąbrowej i powiatów politycznych w Brzesku i Dąbrowej.

P. Kowalski w zastępstwie sprawozdawcy posła Splawińskiego odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby gminy Demblin, Jagodniki, Jadowniki, Mokre, Miechowice wielkie i małe, Nowopole, Wietrychowice z Szymanowicami, Pasieką i Pasierbem i Wola Rogowska, pozostające w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Radłowie, Starostwie Brzeskiem, na mocy dotąd obowiązującego rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z d. 15. lutego 1867 (L. 36 Dz. u. p.) przydzielił do okręgu c. k. Sądu powiatowego, a przez to i do c. k. Starostwa w Dąbrowie.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Cieszanowa do Narola lub utworzenia nowego Sądu powiatowego w Narolu.

Sprawozdawca poseł Splawiński odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem na teraz nie uznaje potrzeby przenoszenia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Cieszanowa do Narola, ani też tworzenia nowego takiegoż Sądu w Narolu.

Izba uchwała ten wniosek

Dalszym punktem porządku dziennego jest sprawozdanie komisji prawniczej o petycji gminy Pasierbca względem wyłączenia jej z powiatu bocheńskiego i przydzielenia do powiatu limanowskiego.

Sprawozdawca poseł Splawiński odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycja miejscowości Pasierbiec o wydzielenie z powiatu bocheńskiego a przyłączenie do powiatu limanowskiego przekazuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała ten wniosek komisji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Czchowie.

Sprawozdawca poseł Splawiński odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem na teraz nie uzaje potrzeby ustanowienia nowego c. k. Sądu powiatowego w Czchowie w Starostwie Brzeskiem.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje wniosek p. Chrzanowskiego w sprawie regulacji rzek z konkluzją następującej treści:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję :

U c h w a ł a :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd :

I. Aby ułożył **systematyczny plan** regulacyi wszystkich rzek spławnych **począwszy od ich źródeł** i dopływów tych rzek, a zarazem, aby oznaczył czas, w którym plan ten ma być wykonany ;

II. aby dla wykonania tego całego planu regulacyi rzek, przedłożył Rząd odpowiednie projekty ustaw Radzie państwa i Sejmowi krajowemu, o ile przedmiot należy do kompetencyi tych ciał ustawodawczych. Ponieważ zaś ze zwykłych dochodów państwa nie można wyznaczać sum **dostatecznych** dla wykonania systematycznego planu regulacyi rzek spławnych we wszystkich krajach reprezentowanych w Radzie państwa, powinien c. k. Rząd przedłożyć Radzie państwa projekt ustawy upoważniającej do zaciągnięcia za poręceniem państwa, **oddzielnej pożyczki na regulację rzek** we wszystkich krajach reprezentowanych w Radzie państwa ;

III. aby z tej sumy ogólnej na regulację rzek przeznaczonej, a uzyskanej przez pożyczkę państwową, wyznaczono **oddzielną kwotę dla Galicyi w tej wysokości**, jaka z ogólnego planu regulacyi rzek okaże się potrzebną dla uregulowania rzek w Galicyi ;

IV. aby c. k. Rząd starał się, iżby z tej pożyczki zaciągniętej na regulację rzek wyznaczano corocznie na ten cel sumy stosunkowo tak wielkie, iżby cały plan regulacyi rzek wykonanym został w oznaczonym okresie czasu ;

V. aby c. k. Rząd powiększył inżynierję wodną w Galicyi i utworzył przy Namiestnictwie galicyjskiem **Dyrekcję robót publicznych** pod bezpośredniem zwierzchnictwem Namiestnika, oraz przyznał tejże Dyrekcji prawo rozporządzania sumami wyzuczanemi corocznie przez Radę państwa na regulację rzek w Galicyi, a rozporządzania według planu regulacyi rzek, zatwierdzonego raz przez Rząd, ale bez odnoszenia się do Ministerstwa co do szczegółów wykonania planu i co do jego modyfikacyi, potrzebnych w skutek późniejszych zmian w korycie i brzegach rzeki ;

VI. aby c. k. Rząd włożył na władze administracyjne obowiązek, iżby starały się spowodować zawiązywanie się spółek wodnych dla regulacyi rzek niespławnych, osuszania bagien i t. p., i aby te władze administracyjne przychodziły zawiązanym spółkom z pomocą tak pod względem technicznym jak i pod względem administracyjnym ;

VII. Sejm galicyjski niósł już dotychczas pomoc spółkom wodnym, regulującym w Galicyi rzeki niespławne, dając im zasiłki ze skarbu krajowego ; jeżeli zaś rozpoczęta zostanie systematyczna, dostatecznemi wyżej wskazanemi siłami finansowemi i technicznemi, regulacya wszystkich rzek spławnych w całym ich biegu, Sejm galicyjski **oświadcza gotowość** dawać wówczas ze skarbu krajowego szczerze zasiłki na regulację rzek niespławnych ; lecz wzywa c. k. Rząd, aby starał się, iżby także ze skarbu państwa wyznaczano subwencye spółkom wodnym, regulującym rzeki niespławne ;

VIII. Sejm wzywa powtórnie c. k. Rząd, aby ułożył i na drodze przez konstytucyę wskazanej przedłożył projekt nowej ustawy leśnej, orzekającej skuteczniejsze środki ochrony lasów w górach i zawierającej postanowienia o zalesieniu nagich na stokach gór przestrzeni.»

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten jest dostatecznie poparty, i że z nim postąpi według regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na środę na godzinę 11. przed południem i wzywa komisye, ażeby przyspieszyły swe prace.

Porządek dzienny 5. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie we Środę dnia 13. Września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ugody w przedmiocie uregulowania stosunków Państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi.
2. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z zamknięciem rachunków funduszków indemnizacyjnych za rok 1881.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła ks. Chełmeckiego w przedmiocie uregulowania kongruy duchowieństwa katolickiego.
4. Sprawozdania o petycyach, a mianowicie:
- Parafianie rz. kat. w Brzozie królewskiej o uwolnienie od obowiązku konkurowania do kościoła w Giedlarowej.
Sprawozdawca poseł hr. Golejewski.
 - Stefan Kołpaczkiwicz, nauczyciel kierujący szkołą w Żołyni o zaliczkę na płacę.
Sprawozdawca poseł Wodziński.
 - Tadeusz Krawiec, nauczyciel z Białobrzeg o zaliczkę na płacę.
Sprawozdawca poseł Wodziński.
 - Marya Horakowska, wdowa po nauczycielu o zapomogę.
Sprawozdawca poseł Wodziński.
 - Bazyli Lewicki, nauczyciel w Dobrohostowie o zapomogę.
Sprawozdawca poseł Wodziński.
- Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 15 w południe.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze:

Jasiński Józef w. r.

Czaykowski Alfons w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 11. września 1882.

- Turkawski Marcei przez p. Ochrymowicza w sprawie nadzoru nad drogami gminnymi.
- Ten sam — o zaprowadzenie urzędów rozjemczych.
- Ten sam — o pouczeniu włościan o sposobach wpisywania interesów prawnych do ksiąg gruntowych.
- Ten sam — o zmianę ustawy ordynacyi wyborczej dla gmin.
- Ten sam — o uchwalenie pragmatyki służbowej, oraz statutu emerytalnego dla urzędników Rad powiatowych.
- Ten sam — o zaprowadzenie instytucyi lustratorów powiatowych.
- Ten sam — o zreformowanie instytucyi pisarzy gminnych.
- Wydział powiatowy Cieszanów przez posła Wodzińskiego w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.

49. Gmina Dereżyce przez p. Ochrymowicza o odpisanie nieopłaconych rat otrzymanej pożyczki.
50. Jawetz Getzel i Fried Majer przez p. Goldmana o defalkę z tytułu strat na dzierżawie myt krajowych.
51. Grono nauczycieli w Nowym Sączu przez p. Zborowskiego o polepszenie plac.
52. Zaleska Józefa przez p. Jankę o zapomogę.
53. Krypiakiewicz Józef, słuchacz Wydziału medycznego w Wiedniu przez p. Chelmeckiego o zapomogę.
54. Rzętycka Wilhelmina przez p. Wohlfartha o zapomogę.
55. Rada szkolna miejscowa w Libiążu przez p. Wodzińskiego o zapomogę dla nauczyciela Franciszka Gulika.
56. Bandrowski Stanisław, chemik przez p. Wodzińskiego o subwencyę na podniesienie drobnego przemysłu chemicznego.
57. Gmina Kobylnica ruska przez p. Wodzińskiego o przydzielenie do Starostwa Jaworowskiego i do c. k. Sądu w Krakowcu.
58. Grochowalski Adolf przez p. Pławickiego o subwencyę na narzędzia rolnicze.
59. Wiethe Stefan nauczyciel muzyki przez p. Smolkę o wsparcie.
60. Starzecka Józefa, wdowa po nauczycielu przez p. Wodzińskiego żali się z powodu doznanych krzywd i prosi o zapomogę.
61. Zarański Stanisław przez p. Zatorskiego o wskrzeszenie towarzystwa dla książek szkolnych i polecenie temuż do uwzględnienia dzieła: „Nowy organ dydaktyki według Bakona“.
62. Bogusz Stęczyński przez p. Zatorskiego o zapomogę.
63. Aleksander Vogel wydawca „Wieśca“ i „Pszczołki“ przez posła Podlewskiego o stałą roczną subwencyę.
64. Amelia Kwiatkowska przez p. Garbaczynskiego o zapomogę.
65. Bolesław Kwiatkowski, słuchacz akademii rolniczej w Wiedniu przez p. Garbaczynskiego o zapomogę.
66. Nauczycielki szkoły żeńskiej w Krakowie przez p. Zatorskiego o kreowanie kilku nowych posad ewentualnie polepszenie plac.
67. Mańkowska Teofila przez p. Zatorskiego o subwencyę dla syna Mieczysława na kształcenie się za granicą w stolarstwie.
68. Zakład sierót św. Kazimierza we Lwowie przez p. Turzańskiego o zasilek na pokrycie budynku dachem ogniotrwałym.
69. Czajkowska Aniela, sierota po gr. kat. proboszczu przez posła Turzańskiego o zapomogę.
70. Gmina Sarnki dolne przez p. Onyszkiewicza o przyjęcie kosztów leczenia Jana Terleckiego na fundusz krjaowy.
71. Wydział powiatowy Łańcut przez p. Scipiona o subwencyę i pożyczkę dla gminy Kańczuga na budowę wodociągów.
72. Szymon Kudlik były nauczyciel przez p. Kułaczkowskiego o zapomogę lub pensyę stałą.
73. Wydział powiatowy Trembowla przez p. Rozwadowskiego w przedmiocie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
74. Wydział powiatowy Mościska przez p. Smarzewskiego w tej samej sprawie.
75. Nauczyciele szkół ludowych i obywatele powiatu Trembowelskiego przez p. Rozwadowskiego w sprawie zamiany ustawy szkolnej z r. 1873.
76. Wydział powiatowy w Brzesku przez p. Kitrysa o zredukowanie liczby jarmarków.

77. Ten sam — o odpisanie podatku gruntowego mniejszym właścicielom obszarów dworskich i subwencyę na roboty publiczne spowodowane wylewami wód.
 78. Gmina miasta Trembowli przez p. Rozwadowskiego o pożyczkę bezprocentową na budowę koszar wojskowych.
 79. Konwent pp. Sakramentek we Lwowie przez p. Russockiego o subwencyę na odrestaurowanie kościoła.
 80. Fabiański Erazm przez p. Smolkę o subwencyę dla córki Maryi na kształcenie się w konserwatorium wiedeńskim.
 81. Semenetz Franciszek, nauczyciel, przez p. Polanowskiego o zapomogę.
 82. Towarzystwo oświaty ludowej w Nowym-Targu przez p. Majera o przyspieszenie organizacji szkół w powiecie.
 83. Miłkowski Karol, słuchacz akademii w Leoben przez p. Majera o pozostawienie mu prawa poboru stypendyum.
 84. Dr. Antoni Grott, Dyrektor kancelaryi Wydziału krajowego, przez p. Smolkę o wyższy deputat drzewa opałowego.
 85. Jeziorańska Natalja, wdowa po ś. p. Antonim Jeziorańskim, przez p. Badeniego o zapomogę.
 86. Ciepanowski Cyprian przez p. Dobrzańskiego o subwencyę na wypróbowanie materiałów ogniochronnych.
 87. Waszkiewicz Władysław przez p. Majera o subwencyę na kształcenie się w muzyce.
 88. Stowarzyszenie rękodzielników »Gwiazda tarnowska« przez p. Spławińskiego o bezprocentową pożyczkę ewentualnie zapomogę.
 89. Wydział towarzystwa pedagogicznego w Tarnowie przez p. Spławińskiego z zbiorową petycją w sprawie reformy ustaw szkolnych.
 90. Nowakowska Michalina wdowa po redaktorze »Gońca« przez p. Madejskiego o wsparcie.
-

Protokół

5. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 13. września 1882.

Początek o godzinie 11. minut 20 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Jasiński Józef i Czaykowski Alfons.

Obecnych posłów 113.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 4go posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów.

Izba udziela p. Żurowskiemu urlopu do 20. września a p. Dunajewskiemu Juljanowi do końca września.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje spis petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 13. września 1882.

Petycję nr. 91 przydzielono komisji administracyjnej.

Przy petycyi nr. 92 w sprawie sprostowania nakazów płatniczych podatku gruntowego przemawia p. Krukowiecki i wnosi, ażeby dla tej sprawy i jej podobnych wybrać osobną komisję i do niej petycję tę odesłać.

Poseł Abrahamowicz przemawia przeciw wnioskowi p. Krukowieckiego i oświadcza się za odesłaniem tej petycyi do komisji administracyjnej.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego i posła ks. Sawy, uchwała Izba wniosek posła Krukowieckiego.

Sekretarz Jasiński Józef czyta dalej spis petycyj od nr. 93 do 135, przydzielonych następującym komisjom: edukacyjnej nr. 93, 128, 131 i 132; — administracyjnej nr. 94, 121, 122, 124; — budżetowej 95, 98, 101, 102, 103, 106, 107, 110, 111, 113, 117, 119, 120, 123, 125 do 127 i 133; — petycyjnej 96, 97, 99, 104, 105, 108, 112, 114 do 116, 118, 130, i 135; — kultury krajowej nr. 100 i 134; drogowej nr. 109; — prawniczej 129.

P. Czartoryski wnosi imieniem komisji kultury krajowej, ażeby petycję l. 77 przydzieloną komisji kultury krajowej przekazać Wydziałowi krajowemu jako komisji.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje wniosek p. Reya w sprawie sprzedaży soli bydłcej.

Protokół 5. posiedzenia.

Ponieważ wniosek ten należy jest poparty, przeto oświadcza Marszałek, iż postąpi z nim według regulaminu.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje wniosek p. Abrahamowicza w sprawie zamknięcia granicy od Rosyi i Rumunii dla przewozu lub przepędu bydła.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten jako dostatecznie poparty traktowany będzie regulaminowo.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje wniosek p. Abrahamowicza w sprawie wyłączenia z kastru klasowo-domowego wolnych od podatku części domów.

Marszałek oznajmia, iż wniosek ten dostatecznie poparty, traktowany będzie według regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest: Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ugody w przedmiocie uregulowania stosunków Państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi.

P. Czartoryski czyni wniosek, ażeby to przedłożenie rządowe przydzielić osobnej komisji z 9 członków złożonej

P. Hausner wnosi natomiast, ażeby je odesłać do komisji budżetowej; P. Abrahamowicz przemawia za wnioskiem p. Czartoryskiego, p. Hausner powtórnie i p. Męciński za wnioskiem p. Czartoryskiego.

Po przemówieniu p. Hausnera w sprawie sprostowania faktycznego, uchwała Izba wniosek p. Czartoryskiego.

Marszałek oświadcza, iż należy jeszcze oznaczyć, z ilu członków ma się składać komisya dla spraw podatkowych, której wybór uchwalono.

P. Jasiński Józef wnosi, ażeby komisya ta składała się z 9 członków. — Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z zamknięciem rachunków funduszków indemnizacyjnych za rok 1881

P. Czartoryski czyni wniosek, ażeby to przedłożenie rządowe odesłać do komisji budżetowej. Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do pierwszego czytania wniosku p. ks. Chełmeckiego w przedmiocie uregulowania kongruy duchowieństwa katolickiego.

P. ks. Chełmecki uzasadnia wniosek i wnosi, ażeby go przekazano komisji administracyjnej. Izba uchwała ten wniosek.

Następują sprawozdania komisji petycyjnej o petycyach, a mianowicie:

Sprawozdanie o petycyi parafian rz. kat. w Brzozie królewskiej o uwolnienie od obowiązku konkurowania do kościoła w Giedlarowej.

Sprawozdawca poseł hr. Golejewski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Brzozy królewskiej odsyła się do Wydziału krajowego z poleceniem, aby w przedłożeniu zmiany niektórych §§. ustawy o stawianiu kościołów i budynków z 15. sierpnia 1866 i §. 9 wzięł pod rozpoznanie i zmiany w tym kierunku wniosł, aby jedna gmina nie mogła być pociągniętą do konkurencyi dwóch kościołów lub dwóch zabudowań mieszkalnych dla duchownych tego samego obrz. katolickiego.

P. ks. Buchwald czyni wniosek następującej osnowy:

Wysoki Sejm wzywa Wydział krajowy do przedłożenia projektu nowej ustawy konkurencyjnej o ile może być na obecnej lub najbliższej sesyi.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji tudzież jako dodatek wniosek p. ks. Buchwalda.

Następuje sprawozdanie o petycyi Stefana Kołpaczkiwicza nauczyciela kierującego szkołą w Żołyni o zaliczkę na płacę.

Sprawozdawca p. Wodziński odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu aby Stefanowi Kołpaczkiwiczowi kierującemu nauczycielowi w Żołyni na rachunek jego płacy udzielił zaliczki w sumie 300 zł. zwrotnej w trzech latach w ratach miesięcznych z płacy“.

P. Pietruski czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Petycyę Stefana Kołpaczkiwicza o udzielenie zaliczki odstępuje się c. k. krajowej Radzie szkolnej do możliwego uwzględnienia.

Izba popiera ten wniosek.

P. Smarzewski przemawia za wnioskiem p. Pietruskiego.

P. Krukowiecki wnosi poprawkę do wniosku p. Pietruskiego, ażeby zamiast „do możliwego uwzględnienia“, wyrazić: „do urzędowego traktowania“.

P. Pietruski zgadza się z poprawką p. Krukowieckiego.

Po przemówieniu p. Majera i p. Golejewskiego, jako przewodniczący komisji petycyjnej uchwała Izba na wniosek p. Popiela Michała zamknięcie dyskusji.

Przemawiają jeszcze zapisani do głosu pp. ks. Sawa za pierwotnym wnioskiem posła Pietruskiego, ks. biskup Solecki co do wyjaśnienia sprawy.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek p. Pietruskiego z poprawką posła Krukowieckiego.

Następnie przystąpiono do sprawozdania o petycyi Tadeusza Krawca nauczyciela z Białobrzeg o zaliczkę na płacę.

Sprawozdawca poseł Wodziński odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby Tadeuszowi Krawcowi nauczycielowi w Białobrzegach udzielił zaliczkę na płacę w sumie 200 zł zwrotną w czterech latach w ratach miesięcznych z płacy jego“.

Poseł Pietruski wnosi, ażeby petycyę tę przesłać Radzie szkolnej krajowej do urzędowego traktowania.

P. Sawa wnosi, aby zamiast „do urzędowego traktowania“ wyrażonem było „do możliwego uwzględnienia“.

P. Splawiński wnosi, ażeby przy głosowaniu obliczyć głosy. Izba uchwała wniosek p. Pietruskiego 63 głosami przeciw 25 głosom.

Przystąpiono do sprawozdania o petycyi Maryi Horakowskiej wdowy po nauczycielu o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Wodziński czyta sprawozdanie z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby Maryi Horakowskiej wdowie po nauczycielu ludowym udzielił jednorazowej zapomogi w sumie 30 zł.

P. Pietruski czyni wniosek, ażeby petycyę tę przekazać Radzie szkolnej krajowej „do urzędowego traktowania“.

Pp. Sawa i Merunowicz przemawiają za wnioskiem komisji.

P. Golejewski konstatuje niezgodność wniosku przez sprawozdawcę odczytanego z wnioskiem komisji drukowanym, poczem p. Goldmann podnosi wniosek komisji petycyjnej jak wydrukowany został następującej treści:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Maryi Horakowskiej wdowie po nauczycielu ludowym udziela się jednorazowej zapomogi w sumie 30 zł.

Protokół 5. posiedzenia.

Poczem Izba odrzuca wniosek p. Pietruskiego a uchwała wniosek komisji petycyjnej według stylizacji przez p. Goldmana podniesionej.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Bazylego Lewickiego nauczyciela w Dobrohostowie o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Wodziński czyta sprawozdanie komisji z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu aby Bazylemu Lewickiemu nauczycielowi w Dobrohostowie wypłacić wyjątkowo jednorazową zapomogę w sumie 40 zł.“

P. Pietruski przemawia przeciw wnioskowi komisji i czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Prośba ta odstępuje się c. k. krajowej Radzie szkolnej do urzędowego użytku.

Po przemówieniu p. Ochrymowicza za wnioskiem komisji uchwała Izba wniosek p. Pietruskiego.

Sekretarz Jaśński Józef odczytuje wniosek p. Waygarta w sprawie osobnych statutów dla miast: Przemyśla, Stanisławowa, Tarnopola, Brodów, Jarosławia, Drohobyczy, Białej, Nowego Sącza, Tarnowa, Rzeszowa, Sambora, Stryja i Kołomyi.

Marszałek oświadcza iż wniosek ten jako dostatecznie poparty traktowany będzie regulaminowo.

Sekretarz Jaśński Józef odczytuje wniosek posła Pilata w sprawie reformy ustawy o swojszczyźnie

Marszałek oświadcza, iż z wnioskiem tym, jako należycie popartym, postąpi według regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na czwartek 14. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny 6. posiedzenia, 5. sesji, 1V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Czwartek dnia 14. Września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych szkół rolniczych w Dublinach. — Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

2. Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie uregulowania stosunków prawnych ludności izraelskiej.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła Chrzanowskiego w sprawie regulacji rzek.

4. Wybór komisji podatkowej (z 9-ciu członków), indemnizacyjnej (z 9-ciu członków).

Koniec posiedzenia o godzinie 1 minut 27 po południu.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Jaśński Józef w. r.

Czaykowski Alfons w. r.

Spis petycyj

wniezionych do Sejmu krajowego po dzień 13. września 1882.

91. Dr. Jan Stella Sawicki inspektor szpitali przez p. Golejewskiego o przyznanie mu prawa do pięciolecia i emerytury.
92. Gminy powiatu Przemyskiego przez p. Krukowieckiego o sprostowanie nakazów płatniczych podatku gruntowego.
93. Nauczyciele i obywatela miasta Kołomyi przez p. Franciszka Jasińskiego o zmianę ustawy szkolnej.
94. Gmina Zółkwi przez p. Hausnera o zaliczkę 26.000 zł. na budowę koszar wojskowych.
95. Jan Daszkiewicz przez p. Pietruskiego o stypendyum na kształcenie się w malarstwie.
96. Aleksandra Lewicka sierota po lekarzu przez p. Joeza o wsparcie.
97. Marya Wencek wdowa po nauczycielu przez p. Goldmana o zapomogę.
98. Romuald Starzecki nauczyciel przez p. Merunowicza o subwencyę na wydawnictwo kalendarza dla nauczycieli.
99. Pogorzeley gminy Bileze przez p. Ochrymowicza o zapomogę.
100. Gminy: Biała, Skawice, Zawój i Makowa przez p. Bauma w sprawie rybołostwa na rzece Skawie.
101. Jan Topolnicki przez p. Joeza o dodatek na rok 1883 do zaopatrzenia dla sierót po ś. p. Karolu Iwanickim adjunkeie Wydziału krajowego.
102. Teofila Zielińska przez p. Małeckiego o subwencyę na rozwinięcie szkoły wyrobu sztucznych kwiatów.
103. Mieczkowski Domician literat przez p. Małeckiego o poparcie jego wydawnictw.
104. Paulina Poturaj przez p. Romanowicza o zapomogę.
105. Agnieszka Beauvale przez p. Romanowicza o zapomogę.
106. Hersz Tłumak kandydat weterynaryi przez p. Goldmana o zapomogę.
107. Józef Langhaus kandydat weterynaryi przez p. Wohlfartha o zapomogę.
108. Karolina Stupnicka wdowa po redaktorze „Przyjaciela domowego“ przez p. Lenartowicza o zapomogę.
109. Wydział powiatowy Żydaczów przez p. Wernickiego o subwencyę na rekonstrukcyę drogi dojazdowej w Bortnikach.
110. Filia towarzystwa pedagogicznego w Przemyśle przez p. Waygarta o subwencyę dla szkoły przemysłowej w Przemyśle.
111. Dyrekeya szkoły przemysłowej w Rzeszowie przez p. Ochrymowicza o subwencyę,
112. Komitet cerkiewny w gminie Orowa przez p. Ochrymowicza o zasilek na budowę cerkwi.
113. Gmina Dąbrowa przez p. Splawińskiego o zapomogę 3 do 4.000 zł. na budowę szkoły.
114. Jan Dolnicki emerytowany nauczyciel przez p. Czerkawskiego o zapomogę.
115. Karol Maniak nauczyciel przez p. Sawczyńskiego o podwyższenie płacy, lub zaliczkę w kwocie 150 zł.

116. Antoni Jakimowski, nauczyciel przez p. Sawczyńskiego o wliczenie mu 4 lat służby do emerytury.
 117. Hipolit Witowski przez p. Smolkę o emeryturę.
 118. Julian Doliński przez p. Olejnika o zapomogę.
 119. Komisya do układania książek ruskich szkolnych przez p. Czerkawskiego o subwencyę.
 120. Grzegorz Wrzeciona redaktor gazety szkolnej ruskiej przez p. Ochrymowicza o subwencyę.
 121. Teodor Teodorowicz przez p. Golejewskiego o pozostawienie miejscowości Żuków przy Starostwie Horodenka i Sądzie powiatowym w Obertynie.
 122. Wydział powiatowy w Zbarażu przez p. Kaczałę o zmianę ustawy: izby grzywny na fundusz ubogich do Wydziałów powiatowych nadsyłane były.
 123. Gmina Leżajsk przez p. Wodzińskiego o odpisanie kwoty 1.500 zł. z zaległej pożyczki.
 124. Wydział powiatowy w Krośnie przez p. Gorajskiego w sprawie opustu podatków gruntowych z tytułu kłesk elementarnych.
 125. Wydział bursy dla dziewcząt w Przemyśle przez p. Antoniewicza o zapomogę.
 126. Gmina Balicze przez p. Simona o zapomogę na zreorganizowanie szkoły.
 127. Iwan Rybak wójt gminy Balicze przez p. Simona prosi jak wyżej.
 128. Nauczyciele szkoły ludowej w Czchowie przez p. Kitrysa o polepszenie płac.
 129. Gmina miasta Czchowa przez p. Kitrysa w przedmiocie ustanowienia tamże Sądu powiatow.
 130. Hipolit Pietraszkiewicz nauczyciel przez p. Jankę o wliczenie mu 5 lat przedetatowej służby.
 131. Nauczyciele szkół w Gródku przez p. Jankę o podwyższenie płac.
 132. Nauczyciele powiatu Gródek przez p. Jankę w przedmiocie reformy ustawy szkolnej.
 133. Jezierski Eustachy i Marczak Błażej pisarze szpitala Lwowskiego przez p. Hausnera o podwyższenie płacy.
 134. Gminy Dobromil i Huczko o subwencyę na ubezpieczenie gruntów przez rzekę Wyrwę zagrożonych.
 135. Komitet zajmujący się składkami na restauracyę kościoła w Dobromilu przez p. Tyszkowskiego o wsparcie.
-

Protokół

6. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. września 1882.

Początek o godz. 11. minut 15 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zybliekiewicz.

Sekretarze posłowie: Jasiński Józef i Czaykowski Alfons.

Obecných posłów 118

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa p. Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 4go posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, a protokół z 5. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz p. Jasiński Józef czyta spis petycyj od Nr. 136—156, wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 14. września 1882. a przydzielonych następującym komisjom: edukacyjnej Nr. 136—141; budżetowej Nr. 142—147 i 155; komisji administracyjnej Nr. 148, 149, 153 i 156; komisji kultury krajowej Nr. 150—152; komisji petycyjnej Nr. 154.

Przy petycji gminy Nowy Kalusz o zapomogę z powodu powodzi Nr. 157 wnosi p. Jasiński Józef, ażeby petycję tę odesłać w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. września b. r. do Wydziału krajowego.

Izba uchwała ten wniosek.

Petycję Nr. 158 i 159 przydzielono komisji budżetowej, a petycję Nr. 160 komisji petycyjnej.

Przy petycji gminy Hoszowczyk o zaliczkę na zasiewy z powodu klęski powodzi Nr. 161 wnosi p. Jasiński Józef, ażeby petycję tę odesłać do Wydziału krajowego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. września 1882.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz Jasiński Józef czyta dalej spis petycyj od Nr. 162—180, przydzielonych następującym komisjom: budżetowej Nr. 162—179; administracyjnej Nr. 180.

Przy petycji Dr. Szaraniewicza o subwencyę na rozkopywanie ruin staroruskiego Halicza Nr. 181 przemawia p. Bazyli Kowalski Kowalski przedstawiając ważność tej sprawy.

Petycję tę przydzielono komisji budżetowej.

Petycje Nr. 182 - 184, 186 i 187 przydzielono komisji budżetowej, a petycję Nr. 185 komisji edukacyjnej.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje przedłożenie rządowe z preliminarzem funduszków indemnizacyjnych na r. 1883.

Marszałek oświadcza, iż przedłożenie to każe wydrukować, rozesłać posłom i umieścić je na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Marszałek oświadcza, iż komisya drogowa już się ukonstytuowała, wybrawszy przewodniczącym p. Jaworskiego, zastępcą przewodniczącego p. Mycielskiego, sekretarzem p. Czaykowskiego Alfonsa.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem porządku dziennego jest: Pierwsze czytania sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych szkół rolniczych w Dublinach. Sprawozdawca poseł Wereszczyński czyni wniosek, ażeby sprawozdanie to przekazać komisji kultury krajowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie uregulowania stosunków prawnych ludności izraelskiej.

Wnioskodawca przemawia i wnosi, ażeby wniosek ten odesłać do komisji administracyjnej.

Co do formalnego traktowania sprawy przemawiają pp. Zucker, Goldmann, Merunowicz, po czem p. Zucker czyni wniosek, ażeby komisya w przeciągu dni 14 Wysokiemu Sejmowi przedłożyła swe sprawozdanie o wniosku p. Merunowicza.

Izba przekazuje uchwałą wniosek p. Merunowicza komisji administracyjnej, uchwała dalej, ażeby komisya do 14 dni sprawę zdała.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Chrzanowskiego w sprawie regulacji rzek.

Wnioskodawca poseł Chrzanowski uzasadnia swój wniosek i wnosi przekazanie tej sprawy osobnej komisji z 7 członków złożonej.

P. Golejewski wnosi, aby ten wniosek odesłać do komisji kultury krajowej.

Przemawiają jeszcze: wnioskodawca p. Golejewski a wnioskodawca p. Chrzanowski oświadcza, iż przystępuje do wniosku p. Golejewskiego.

Izba uchwała wniosek p. Golejewskiego odesłania tej sprawy do komisji kultury krajowej.

Następuje wybór komisji podatkowej z 9 członków złożonej.

Na skrutatorów zaprasza Marszałek pp. Antoniewicza, Bielińskiego, Dobrzańskiego, Pilata, Popiela Jana, Fruchtmana, Pławickiego.

Przystąpiono do wyboru komisji dla sprawy indemnizacyjnej z 9 członków złożonej.

Na skrutatorów zaproszeni pp. Kulaczkowski, Garbaczynski, Merunowicz, Scipio. Ochrymowicz, Rosner, Zatorski.

Marszałek zawieszka posiedzenie na pół godziny.

Po przerwie ogłasza p. Zatorski wynik wyboru komisji indemnizacyjnej. — Głosujących było 110 — absolutna większość 56. — Wybrani zostali pp. Jaworski 107, Grocholski 110, Wodzicki Ludwik 108, Czaykowski Jan 94, Czerkawski 75, Chrzanowski 106, Dzieduszycki Tad. 70, Skalkowski 91, Smarzewski 109 głosami.

P. Pilat ogłasza wynik wyboru do komisji podatkowej. Głosujących było 110, absolutna większość 56 — Wybrani zostali pp. Abrahamowicz 82, Fedorowicz 110, Czaykowski Alfons 110, Jocz 102, Męciński 110, ks. Sawa 104, Mochnacki 108, Krukowiecki 108, Russocki 97 głosami.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje wniosek posła Jana Tarnowskiego w przedmiocie kolei z Rzeszowa na północ do Królestwa Polskiego.

Wniosek ten, jako dostatecznie poparty będzie traktowany według regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na sobotę 16. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 7. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie w sobotę dnia 16. września 1882 o godzinie 11 przed południem.

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie ustanowienia w kraju naszym osobnego zarządu dla galicyjskich sieci kolei żelaznych państwowych jakoteż zajętych w zawiadownstwo państwa.
2. Pierwsze czytanie wniosku posła Abrahamowicza o wyłączenie z katastru domowo-klasowego wolnych od podatku części domów
3. Pierwsze czytanie wniosku posła Pilata w przedmiocie reformy ustawy o swojszczyźnie z 3. grudnia 1863.
4. Pierwsze czytanie wniosku posła Waygarta o wydanie statutów dla 13-tu znaczniejszych miast w kraju.
5. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania Rektorowi szkoły politechnicznej we Lwowie, głosu wirylnego w Sejmie krajowym.
Sprawozdawca poseł Waygart.
6. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie sprzedaży realności ad St. Nicolaum we Lwowie.
Sprawozdawca poseł Madeyski
7. Sprawozdanie o petycyach -- a mianowicie:
 - a) Józefy Zaleskiej o wsparcie;
 - b) Wilhelminy Rzętyckiej o zapomogę;
 - c) Zygmunta Stęczyńskiego o wsparcie;
 - d) Antoniego Kraczyły, protokolisty Wydziału krajowego o wliczenie do służby krajowej 6ciu lat służby dyetaryusza przy Wydziale krajowym.
Sprawozdawca poseł Lenartowicz
 - e) Stanisława Winnickiego o zapomogę.
Sprawozdawca poseł Ochrymowicz

Koniec posiedzenia o godzinie 2. minut 12 popołudniu.

We Lwowie 14 września 1882.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze:

Jasiński Józef w. r.

Czaykowski Alfons w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 14. września 1882.

136. Nauczyciele i obywatele powiatu Doliniańskiego przez p. Romanowicza w sprawie reformy ustawy szkolnej.
137. Nauczyciele i obywatele powiatu Sanockiego przez p. Romanowicza w sprawie jak powyżej.
138. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego przez p. Romanowicza w sprawie jak powyżej.
139. Nauczyciele okręgu Buskiego przez p. Romanowicza w sprawie jak powyżej.
140. Nauczyciele i Magistrat miasta Mikołajowa przez p. Romanowicza w sprawie jak powyżej.
141. Nauczyciele okręgu Złoczowskiego przez p. Romanowicza w sprawie jak powyżej.
142. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie przez p. Romanowicza o subwencyę dla czasopisma „Szkoła“.
143. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego przez p. Romanowicza z prośbą Dyrekecyi wyższej szkoły żeńskiej w Stryju o podwyższenie subwencyi rocznej do 1000 zł.
144. Ten sam przez p. Romanowicza z prośbą oddziału jarosławskiego o podwyższenie subwencyi do 700 zł. dla szkoły przemysłowej w Jarosławiu
145. Ten sam przez p. Romanowicza z prośbą oddziału tarnowskiego o podwyższenie subwencyi do 700 zł dla szkoły przemysłowo-handlowej w Tarnowie.
146. Ten sam przez posła Romanowicza z prośbą Dyrekecyi wyższej szkoły żeńskiej w Kołomyi o podwyższenie subwencyi do 800 zł.
147. Ten sam przez p. Romanowicza z prośbą oddziału przemyńskiego o podwyższenie subwencyi do 700 zł dla szkoły przemysłowej w Przemyśle.
148. Wydział powiatowy Podhajce przez p. Torosiewicza w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
149. Wydział powiatowy Gorlice przez p. Fedorowicza w sprawie jak powyżej.
150. Zwierzchność gminna w Brzostówce górnej przez posła Tyszkiewicza w sprawie piętnowania bydła
151. Zwierzchność gminna w Hucie komorowskiej przez p. Tyszkiewicza w sprawie jak powyżej.
152. Zwierzchność gminna Komorów przez p. Tyszkiewicza w sprawie jak powyżej
153. Wydział powiatowy Brzesko przez p. ks. Kitrysa w przedmiocie sprzedaży soli.
154. Rada administracyjna funduszu hr. Skarbka przez p. Ludwika Wodziekiego w sprawie uwolnienia od płacenia kosztów leczenia za wychowanków zakładu Drochowyskiego.
155. Bronisława Jamińska przez posła Smolkę o subwencyę na utrzymanie szkoły freblowskiej w Stanisławowie.
156. Gmina Bratkowce przez posła ks. Jana Stupnickiego o przyłączenie do powiatu Stanisławowskiego.
157. Gmina Nowy Kalusz przez p. Wohlfahrta o zapomogę z powodu powodzi i pożyczkę zwrotną.
158. Izak Bardach przez p. Goldmanna o podwyższenie subwencyi dla zakładu głuchoniemych izraelitów.

159. Józef Piotr Accord przez p. Scipio o zapomogę w celu kształcenia się w zawodzie mechanicznym.
 160. Gmina Radomyśla przez p. Reya o uwolnieniu od obowiązku opłacania nauczycieli
 161. Gmina Hossowczyk przez p. Tyszkowskiego o zaliczkę w kwocie 1700 zł. na zasiewy z powodu klęski powodzi.
 162. Pogorzeley gminy Małego Hołoska przez p. Merunowicza o zapomogę na odbudowanie nowych budynków.
 163. Dyetaryusze szpitala krajowego we Lwowie przez p. Romanowicza o podwyższenie płacy dziennej.
 164. Sieroty po ś. p. Macieju Klinkowskim gr. kat. proboszczu przez p. Merunowicza o zapomogę
 165. Józef Rychter profesor politechniki przez p. Badeniego o subwencyę na podróż naukową
 166. Zgromadzenie sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach przez p. Jasińskiego o zasiłek w kwocie 600 zł. na pokrycie dachu nad budynkiem szpitalnym.
 167. Leon Dąbrowski dyrektor szkoły wydziałowej w Samborze przez p. ks. Kowalskiego o przyznanie relutum na pomieszkowanie względnie o zaliczkę 500 zł.
 168. Anna Bortnik przez p. Kowalskiego o zaopatrzenie lub zapomogę.
 169. Zarząd bursy imienia Kraszewskiego przez p. ks. Sawę o subwencyę.
 170. Alfred Rewakowicz nauczyciel przez p. Tyszkiewicza o zapomogę.
 171. Władysław Aleksander Tarchalski przez p. Jasińskiego o stypendyum w celu kształcenia się w akademii handlowej we Wiedniu.
 172. Gmina Łysznia przez p. Ochrymowicza o zapomogę na dokończenie ikonostasu w tamtejszej cerkwi.
 173. Maksymilian Łuhan nauczyciel przez p. Romanowicza o zapomogę.
 174. Stowarzyszenie pracy kobiet przez p. Skalkowskiego o subwencyę.
 175. Gmina Żmigrod przez p. Sawczyńskiego o subwencyę na budowę szkoły.
 176. Stowarzyszenie dla wspierania potrzebujących pomocy słuchaczy akademii górniczej w Leoben przez posła Fedorowicza o subwencyę na rok 1883.
 177. Członkowie rz. kat. gminy Milno przez p. Olejnika o zapomogę na odrestaurowanie kaplicy.
 178. Karolina Burnatowicz wdowa po nauczycielu przez p. Fedorowicza o emeryturę i zaopatrzenie dla dzieci.
 179. Tkacze gminy Łuzna przez p. Fedorowicza o zapomogę i poparcie tkactwa domowego.
 180. Przysiołek Angielówka przez p. Kupezyńskiego o oddzielenie od gminy Ożydów i utworzenie samoistnej gminy.
 181. Dr. Izydor Szaraniewicz profesor uniwersytetu Lwowskiego i Leon Ławrecki proboszcz z Załukwi przez p. Kowalskiego o subwencyę na dalsze rozkopywanie ruin starożytnego Halicza.
 182. Marya Świtkowska przez p. Zatorskiego o zapomogę.
 183. Gmina Sanoka przez p. Bilińskiego o przyjęcie na fundusz krajowy emerytur tamtejszych nauczycieli.
 184. Jan Winnik nauczyciel przez p. Ochrymowicza o zapomogę.
 185. Piotr Murzyn nauczyciel przez p. Romanowicza o wliczenie mu 5 lat służby
 186. Karol Sochocki przez p. Kaczałę o stałą roczną zapomogę.
 187. Rada szkolna okręg. miej. w Krakowie przez p. Romanowicza z prośbą Zgromadzenia pp. Augustynek w Krakowie o zasiłek na odbudowanie szkoły.
-

Protokół

7. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 16. września 1882.

Początek o godzinie 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Jasiński Józef i Czaykowski Alfons.

Obecnych posłów 116.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokoły z 5. i 6. posiedzenia uznaje za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie poczyniono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż komisya indemnizacyjna już się ukonstytuowała, wybrawszy przewodniczącym p. Grocholskiego. zastępcą przewodniczącego p. Wodzickiego Ludwika, sekretarzem p. Skalkowskiego.

Sekretarz Jasiński Józef czyta spis petycyj od Nr. 188—208, wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 16. września, a przydzielonych następującym komisjom: budżetowej Nr. 188, 191—198, 203—205; edukacyjnej Nr. 189, 206—208; petycyjnej Nr. 190; administracyjnej Nr. 199—201; kultury krajowej Nr. 202.

Przy petycyi przysiółka Wydrze ad Grębów o wyłączenie ze związku Grębowa Nr. 209, przemawia p. Stanisław Tarnowski wnosząc, aby petycyja ta przekazana została Wydziałowi krajowemu, jako komisyi.

Izba uchwala ten wniosek.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje dalej spis petycyj od Nr. 210—222, przydzielonych następującym komisjom: drogowej Nr. 210; kultury krajowej Nr. 211; administracyjnej Nr. 212, 221; edukacyjnej Nr. 213—216; budżetowej Nr. 217, 218, 220, 222; podatkowej Nr. 219.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest: pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie ustanowienia w kraju naszym osobnego zarządu dla galicyjskiej sieci kolei żelaznych państwowych, jakoteż zajętych w zawiadostwo państwa.

P. Merunowicz wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został odesłany do komisyi administracyjnej.

Izba uchwala ten wniosek.

Protokół 7. posiedzenia.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Abrahamowicza o wyłączenie z katastru domowo-klasowego wolnych od podatku części domów.

P. Abrahamowicz wniosek swój uzasadnia i wnosi, ażeby go przydzielono komisji podatkowej. Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do pierwszego czytania wniosku posła Pilata w przedmiocie reformy ustawy o swojszczyźnie z 3. grudnia 1863.

P. Pilat uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie go do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Waygarta o wydanie statutów dla 13 znaczniej-szych miast w kraju.

P. Waygart uzasadnia swój wniosek i wnosi, ażeby go przekazać komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek.

Dalszym punktem porządku dziennego jest: sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania Rektorowi szkoły politechnicznej we Lwowie głosu wirylnego w Sejmie krajowym.

Sprawozdawca poseł Waygart prostuje pomyłkę druku i odczytuje następujący wniosek komisji prawniczej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zawierająca dodatek do §. 3. statutu krajowego z dnia 26. lutego 1881, powołująca Rektora c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie na członka Sejmu krajowego z głosem wirylum.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I

Oprócz osób w §. 3. Statutu krajowego z d. 26. lutego 1861 i w ustawie z 20. września 1866 Nr. 22. Dz. u. kr. wymienionych jest członkiem Sejmu także Rektor c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w wykonanie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

P. Popiel Jan czyni następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie przyznania Rektorowi szkoły politechnicznej we Lwowie głosu wirylnego w Sejmie krajowym odsyła się do tejże komisji do przedłożenia powtórnego z obszerniejszem umotywowaniem.

Izba popiera wniosek p. Popiela Jana.

P. Abrahamowicz przemawia za wnioskiem komisji, zapowiada poprawkę do tegoż wniosku, ażeby i Prezesowi Akademii umiejętności głosu wirylnego udzielić.

Poseł Hausner przemawia przeciw wnioskowi komisji, a za wnioskiem p. Popiela Jana, zaś p. Krukowiecki za wnioskiem p. Popiela Jana.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek p. Popiela Jana.

P. Abrahamowicz uprasza ażeby i nad jego zapowiedzianą poprawką komisya prawnicza się zastanowiła.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie sprzedaży realności ad St. Nicolaum we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Madeyski odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy:

„Upoważnić Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Rządem imieniem funduszu naukowego kontraktu kupna i sprzedaży realności ad St. Nicolaum we Lwowie, należącej do fundacji tak zwanej konwiktowej za cenę kupna 220.000 zł. w. a., płatną w dziesięciu równych po sobie następujących rocznych ratach z procentami po pięć od sta od każdorazowej niespłaconej reszty ceny kupna liczyć się mającymi i z warunkiem, że kupujący uiszcza należność rządową od przeniesienia własności.

Izba uchwala wniosek komisji administracyjnej.

Przystąpiono do sprawozdań o petycyach — a mianowicie: o petycji Józefy Zaleskiej o wsparcie.

Sprawozdawca p. Lenartowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Józefie Zaleskiej udziela się jednorazowe wsparcie w kwocie 100 zł.“

Po przemówieniu p. Golejewskiego uchwala Izba ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Wilhelminy Rzętyckiej o zapomogę.

Sprawozdawca p. Lenartowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycę Wilhelminy Rzętyckiej o zapomogę, odstępuje się Wydziałowi krajowemu odnośnie do uchwały sejmowej celem zapobieżenia najnaglejszym potrzebom klęską dotkniętej ludności, 4. września powyższej — do załatwienia“.

Izba uchwala ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono do sprawozdania o petycji Zygmunta Stęczyńskiego o wsparcie.

Sprawozdawca p. Lenartowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Literatowi Boguszowi Zygmunтови Stęczyńskiemu, udziela się jednorazowy zasiłek w kwocie 200 złr. w. a.“

Po przemówieniu p. Golejewskiego jako przewodniczącego komisji, uchwala Izba ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Antoniego Kraczyły, protokolisty Wydziału krajowego o wliczenie do służby krajowej 6ciu lat służby dyetariusza przy Wydziale krajowym.

Sprawozdawca p. Lenartowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Antoniego Karola Kraczyły protokolisty Wydziału krajowego o wliczenie mu do służby krajowej sześciu lat służby dyetariusza spędzonej przy Wydziale krajowym, przechodzi się obecnie do porządku dziennego.

Izba uchwala ten wniosek komisji.

Następuje petycja Stanisława Winnickiego, starszego nauczyciela przy szkole ludowej 5cio klasowej w Kamionce Strumiłowej.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycja Stanisława Winnickiego nauczyciela 5-cio klasowej szkoły w Kamionce Strumiłowej odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do uwzględnienia“.

Po przemówieniu p. Golejewskiego wnosi p. Pietruski poprawkę do wniosku komisji, ażeby petycę tę przesłać Radzie szkolnej krajowej do urzędowego traktowania.

Po przemówieniu p. Krasickiego czyni wniosek p. Antoniewicz, ażeby Winnickiemu udzielić jednorazowej zapomogi w wysokości 100 zł. z funduszu krajowego.

Po przemówieniu pp. Krukowieckiego i Golejewskiego przychyła się Sprawozdawca do wniosku p. Antoniewicza.

Protokół 7. posiedzenia.

Przy głosowaniu odrzuca Izba wniosek p. Antoniewicza 39 głosami przeciw 37, odrzuca dalej wniosek p. Pietruskiego a uchwała wniosek komisji petycyjnej.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje wniosek p. Torosiewicza w przedmiocie zmiany §. 5. ustawy krajowej z 15. kwietnia 1881 d. u. k. Nr. 46 o publicznych dojazdach kolejowych.

Ponieważ wniosek ten jest dostatecznie poparty przeto będzie traktowany według regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na poniedziałek 18. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 8. posiedzenia 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które odbędzie się w poniedziałek dnia 18. września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Stadnickiego Jana o regulacji rzek.
2. Pierwsze czytanie wniosku posła Reya w przedmiocie sprzedaży soli bydłęcej.
3. Pierwsze czytanie wniosku posła Abrahamowicza w sprawie zamknięcia granic Rosyi i Rumunii dla przepędu lub przewozu bydła.
4. Pierwsze czytanie wniosku posła Tarnowskiego Jana w sprawie budowy kolei żelaznej z Rzeszowa do granicy Królestwa Polskiego.
5. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków za rok 1880 funduszu krajowego oraz funduszków uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

Sprawozdawca poseł Goldmann.

6. Sprawozdanie komisji kultury krajowej nad wnioskiem posła Reja o sposobie znaczenia bydła.

Sprawozdawca poseł Szumańczowski.

7. Sprawozdania komisji petycyjnej o petycyjach, które nie obciążają budżetu, a mianowicie:

- a) Stanisława Bandrowskiego o subwencyę na podniesienie przemysłu chemicznego.
- b) Adolfa Grochowalskiego o subwencyę na udoskonalenie żniwiarki jego pomysłu.
- c) Józefy Starzeckiej wdowy po nauczycielu o zapomogę.
- d) Karola Marciaka nauczyciela o zaliczkę na płacę.

Sprawozdawca poseł Michał Popiel.

- e) Amelii Kwiatkowskiej wdowy po inżynierze o zapomogę.

Sprawozdawca poseł ks. Kitrys.

- f) Franciszka Semenetz nauczyciela o zapomogę.

- g) Edmunda Giergowicza, nauczyciela o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Ochrymowicz.

- h) Aleksandry Lewickiej o zapomogę.

- i) Agnieszki Beauvale o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Rozwadowski.

Koniec posiedzenia o godzinie 2, minut 15. po południu.

We Lwowie dnia 16. września 1882.

Marszałek krajowy

Zybkiewicz w. r.

Sekretarze :

Jasiński Józef w. r.

Czaykowski Alfons w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 16. września 1882.

188. Gmina Roztoka wielka przez p. Zborowskiego o zapomogę na wykończenie budynku szkolnego.
189. Nauczyciele szkoły ludowej w Radziechowie przez p. Wasilewskiego o podwyższenie plac, względnie o zapomogę.
190. Henryk Młyński przez p. Grossa o wyjednanie posady w Wydziale krajowym.
191. Helena Gromadzińska przez p. Smolkę o zapomogę.
192. Antoni Nidoszyński przez p. Męcińskiego o subwencyę dla córki Kazimiry w celu kształcenia jej w śpiewie w konserwatorium wiedeńskim.
193. Wydział Towarzystwa bratniej pomocy słuchaczyw wszechnicy lwowskiej przez p. Czerkawskiego o subwencyę.
194. I. gal. Stowarzyszenie głuchoniemych we Lwowie przez p. Zatorskiego o subwencyę.
195. Dyrekcya lwowskiego zakładu głuchoniemych przez p. Grossa o przyzwolenie zwrotu kosztów restauracyi budynku zakładowego z funduszu krajowego tudzież o subwencyę na rok 1883. względnie o podwyższenie dotychczasowej subwencyi do 6.500 zł.
196. Komitet cerkiewny w Drohobyczu przez p. ks. Jana Stupnickiego o zapomogę na restauracyę cerkwi
197. Ten sam przez p. Ochrymowicza w tej samej sprawie.
198. Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia w Załóscach przez p. Tadeusza Dzieduszyckiego o zapomogę 2.500 zł. na odbudowanie budynku szpitalnego, domu sierót i kaplicy.
199. Wydział pow. Tarnów przez p. Sanguszkę w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
200. Wydział pow. Żółkiew przez p. Jana Czaykowskiego w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
201. Wydział pow. Pilzno przez p. Garhaczyńskiego w sprawie powyższej.
202. Zbiorowa petycya 25 gmin powiatu bialskiego przez p. Thena o zmianę ustawy o piętnowaniu bydła.
203. Antonina Osińska przez p. ks. Chełmeckiego o stały dar z łaski.
204. Ludwik Pelczar przez p. Bielińskiego o dożywotnią zapomogę.
205. Stanisław Prokopowicz przez p. Pietruskiego o przyznanie wyższej pensyi konkretalnej dla jego pupila Jana Prokopowicza.
206. Gmina Nowa wieś i Kańczuga przez p. Thena o zwolnienie od obowiązku opłacania datków szkolnych na rzecz szkół w Kętach i Bielanych.
207. Teodor Pruss, nauczyciel przez p. Bauma o wliczenie 4 lat służby i o pięciolecie.
208. Włodzimierz Trylowski przez p. Wasilewskiego o wliczenie mu 5½ lat służby.
209. Przysiołek Wydrze ad Grębów przez p. Stanisława Tarnowskiego o wyłączenie ze związku gminy Grębowa i utworzenie żeń samoistnej gminy.
210. Wydział pow. Mielec przez p. Męcińskiego o subwencyę na budowę dróg.

211. Gmina Tuchla przez p. Bazylego Kowalskiego o zapomogę z powodu powodzi, zarządzenie budowy mostu na rzece Opór tudzież o regulacyę tej rzeki.
 212. Wydział pow. Jasło przez p. Mycielskiego o wyjednanie ulgi podatków z powodu klęski powodzi.
 213. Nauczyciele okręgu Drohobyckiego przez p. Ochrymowicza w sprawie reformy ustawy szkolnej.
 214. Wydział pow. Bohorodczany przez p. Łukasiewicza w sprawie powyższej.
 215. Ten sam przez p. Łukasiewicza w tej samej sprawie.
 216. Oddział jasielski Towarzystwa pedagogicznego przez p. Mycielskiego w sprawie powyższej.
 217. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda“ przez p. Romanowicza o subwencyę.
 218. Nauczyciele w Wicliczce przez p. Romanowicza o podwyższenie plac.
 219. Gmina Hostowa przez p. ks. Sawę w przedmiocie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 220. Emil Wislocki, literat, przez p. Gedla o subwencyę na cele literackie.
 221. Gmina Bukowina przez p. Smolkę o wyjednania odpisania podatków i zapomogę w zbożu z powodu klęski powodzi.
 222. Redakcyja „Bartnika“ przez p. Krukowieckiego o zapomogę.
-

Protokół

8. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 18. września 1882.

Początek o godz. 11. minut 15 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze posłowie: Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Turzański i Jan Stadnicki.

Obecnych posłów 111.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 7go posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów.

Sekretarz p. Jasiński Józef czyta spis petycyj, wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 18. września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: drogowej Nr. 223; administracyjnej Nr. 224, 226, 227, 231, 233; kultury krajowej Nr. 225; budżetowej Nr. 228—230, 234, 236, 237, 241; edukacyjnej Nr. 232, 235, 238, 239 i 240.

Przy petycyi Nr. 242 przemawia p. Turzański i wnosi, ażeby petycyę tę przekazać komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz p. Jasiński Józef czyta dalej spis petycyj od Nr. 243—257, przydzielonych następującym komisjom: budżetowej Nr. 243, 244, 246, 248—252, 254—256; edukacyjnej Nr. 245; prawniczej Nr. 253 i 257.

Petycyę Nr. 247 przekazano w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. września 1882 Wydziałowi krajowemu.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje wniosek p. ks. Chelmeckiego w przedmiocie używania języka polskiego jako urzędowego przez zarządy galicyjskich kolei żelaznych i ażeby zarząd kolei galicyjskich do kraju był przeniesiony.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten jako dostatecznie poparty, traktowany będzie według regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku p. Jana Stadnickiego o regulacyi rzek.

P. Jan Stadnicki wniosek swój uzasadnia i wnosi, ażeby go odesłać do komisji kultury krajowej i wzmocnić takową jeszcze o 2 członków.

Izba uchwała oba te wnioski.

Protokół 8. posiedzenia.

Przystąpiono do pierwszego czytania wniosku p. Reya w przedmiocie sprzedaży soli bydłowej. P. Rey wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby go odesłać do komisji kultury krajowej.

Izba uchwala ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Abrahamowicza w sprawie zamknięcia granic Rosyji i Rumunii dla przepędu lub przewozu bydła.

Posel Abrahamowicz wniosek swój uzasadnia i wnosi, ażeby go przekazać komisji kultury krajowej.

Izba uchwala ten wniosek.

Przystąpiono do pierwszego czytania wniosku posła Jana Tarnowskiego w sprawie budowy kolei żelaznej z Rzeszowa do granicy Królestwa Polskiego.

P. Jan Tarnowski wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został przekazany komisji kolejowej z 7 członków złożonej.

Izba uchwala wybór tej komisji i przekazanie jej tego wniosku.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków za rok 1880 funduszu krajowego oraz funduszy uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

Sprawozdawca p. Goldmann odczytuje to sprawozdanie i prostuje pomyłki druku, a mianowicie na stronie 8 sprawozdania w rubr. IV. „Dochody z dróg krajowych“ wiersz 17 zamiast „zaległości ma być „należytości“, to samo w wierszu 20 zamiast „zaległość“ powinno być „należytość“.

W ciągu czytania wnosi p. Golejewski, ażeby sprawozdawcę uwolnić od dalszego odczytywania.

Izba uchwala ten wniosek, poczem sprawozdawca odczytuje następujący wniosek komisji budżetowej:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków za rok 1880 funduszu krajowego i funduszy uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

Izba uchwala ten wniosek.

Przystąpiono do sprawozdania komisji kultury krajowej nad wnioskiem posła Reya o sposobie znaczenia bydła.

Sprawozdawca poseł Szumańczowski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby o ile możności jak najspieszniej wydał polecenie zaniechania znaczenia bydła w pasie granicznym przez piętnowanie rozpalonem żelazem na ciele bydła. Natomiast aby wydał rozkaz, znaczenia bydła tego w inny bardziej odpowiedni sposób.

P. Wolański Erazm czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najspieszniej wydał polecenie piętnowania bydła na rogach“.

Komisarz rządowy, Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski daje wyjaśnienia w tym przedmiocie, a po przemówieniu p. Golejewskiego i sprawozdawcy, odrzuca Izba wniosek p. Wolańskiego Erazma, a uchwala wniosek komisji.

Sprawozdawca oświadcza, iż tą uchwałą załatwione są zarazem petycje w tej sprawie do Wysokiego Sejmu wniesione.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje interpelację p. Wolfarta do komisarza rządowego w sprawie salin Kałuskich.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę zakomunikuje panu komisarzowi rządowemu.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje wniosek Dra Piętaka w przedmiocie zaprowadzenia języka polskiego jako urzędowego w wewnętrznej służbie c. k. Prokuratorji państwowej i w urządach pocztowych i telegraficznych w Galicyi.

Wniosek ten dostatecznie poparty traktowany będzie regulaminowo.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na wtorek 19. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 9. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie we wtorek dnia 19. września 1882 o godzinie 11. przedpołudniem.

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Torosiewicza co do zmiany ustawy krajowej o publicznych dojazdach kolejowych.
 2. Wybór dwóch członków do komisji kultury krajowej i komisji kolejowej (z 7miu członków).
 3. Sprawozdania o petycyach, które nie obciążają budżetu, a mianowicie:
 - a) Stanisława Bandrowskiego o subwencję na podniesienie przemysłu chemicznego.
 - b) Adolfa Grochowalskiego o subwencję na udoskonalenie żniwiarki jego pomysłu.
 - c) Józefy Starzeckiej wdowy po nauczycielu o zapomogę.
 - d) Karola Marciaka nauczyciela o zaliczkę na płacę. — Sprawozdawca Poseł Michał Popiel.
 - e) Amelii Kwiatkowskiej wdowy po inżynierze o zapomogę. Sprawozdawca p. ks. Kitrys.
 - f) Franciszka Semenetz nauczyciela o zapomogę.
 - g) Edmunda Gergowicza nauczyciela o zapomogę. — Sprawozdawca poseł Ohrymowicz.
 - h) Aleksandry Lewickiej o zapomogę.
 - i) Agnieszki Beauvale o zapomogę. — Sprawozdawca p. Rozwadowski.
- Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 15 po południu.

We Lwowie 18. września 1882

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze:

Jasiński Józef w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 18. września 1882.

223. Gmina miasta Piwniczny przez p. Krukowieckiego w przedmiocie budowy drogi z Piwnicznej do Szczawnicy.
224. Wydział powiatowy Jasło przez p. Mycielskiego w sprawie sprzedaży soli.
225. Wydział powiatowy Kolbuszowa przez p. Tyszkiewicza o subwencję na zalesienie wydmy piaszczystych.
226. Ten sam przez posła Tyszkiewicza o zmianę §. 41 ustawy gminnej i §. 30 powiatowej ordynacji wyborczej.
227. Ten sam przez p. Tyszkiewicza w sprawie ubezpieczenia budynków włościańskich.
228. Alfonsyna Klamut przez p. Kitrysa o subwencję, względnie o pożyczkę bezprocentową w celu podniesienia kopalni węgla kamiennego w Stopczatowie.

229. Konstanty Janowicz nauczyciel przez p. Mandyczewskiego o zapomogę względnie o zaliczkę na płacę w wysokości 100 zł.
230. Ludwik Korybut Jakubowski przez p. Majera o zapomogę.
231. Gminy Kozłów, Dmuchawiec i Pokropiwna przez p. ks. Kitrysa o wyłączenie ich z okręgu c. k. Starostwa w Złoczowie i Sądu powiatowego w Kozowie, a przydzielenie do c. k. Starostwa i Sądu w Tarnopolu.
232. Nauczyciele i obywatele miasta Biała przez p. Rosnera w sprawie reformy ustawy szkolnej.
233. Przełożęństwo złączonych gmin Tywonia i Szczytna przez p. Zamoyskiego o odłączenie tychże gmin od siebie.
234. Dyrekcya Towarzystwa muzycznego przez p. Zuckra o subwencję.
235. Rada szkolna miejscowa w Prusach przez p. Abrahamowicza o subwencję na przekształcenie szkoły jedno- na dwu-klasową.
236. Izba handlowo-przemysłowa w Krakowie przez p. Rapoporta o subwencję dla szkoły handlowej w Krakowie.
237. Gmina miasta Krakowa przez p. Zatorskiego w sprawie jak wyżej.
238. Gmina Nowy-Targ przez p. Pławickiego w sprawie zaprowadzenia tamże niższego państwowego gimnazjum.
239. Rada szkolna miejscowa w Medynicach przez p. Ochrymowicza o zamianę prowizorycznej dwuklasowej szkoły w stałą.
240. Dyrekcya szkoły w Złoczowie przez p. ks. Kitrysa z prośbą nauczyciela Sokalskiego Bronisława o podwyższenie płacy do sumy 500 zł
241. Wydział gal. Towarzystwa leśnego przez p. Simona o subwencję na wydawnictwo czasopisma.
242. Wydział powiatowy Cieszanów przez p. ks. Kitrysa z protestem przeciw wydzieleniu gmin Kobylnica wołoska i Kobylnica ruska z obrębu c. k. Starostwa w Cieszanowie i sądu pow. w Lubaczowie, a przydzielenie ich do Starostwa w Jaworowie i Sądu pow. w Krakowcu.
243. Komitet zajmujący się sprawami zakładu wychowawczego żeńskiego pp Bazyliańek we Lwowie przez p. ks. biskupa Stupnickiego o zapomogę dla tegoż zakładu.
244. Morawski Floryan przez p. Skalkowskiego o zapomogę dla zakładu „Przytulisko“.
245. Piechowicz Kajetan, nauczyciel przez p. ks. Kitrysa o przyznanie emerytury.
246. Stanisław Tarnawski, ukończony technik przez p. Waygarta o subwencję na ukończenie wykształcenia w zawodzie piwowarskim.
247. Wiktorya Kościelniak przez p. Kitrysa o wsparcie z powodu powodzi.
248. Stanisław Lisowski, nauczyciel przez p. Wodzińskiego o zapomogę.
249. Jakób Nabak, nauczyciel przez p. Zamoyskiego o zapomogę.
250. Paulina Szmajkowska przez p. Podleńskiego o wsparcie.
251. Jan Bielowski, słuchacz akademii rolniczej w Wiedniu przez p. Romanowicza o zapomogę.
252. Stanisław Anczarski, nauczyciel muzyki przez p. Goldmana o wsparcie.
253. Gmina miasta Brzeżan przez p. Czerkawskiego o ustanowienie trybunału I. instancyi w Brzeżanach dla byłego obwodu brzeżańskiego.
254. Władysław Belza przez p. Grossa o datek 300 zł. na rzecz wydawnictwa jego „Towarzysza pilnych dzieci“.
255. Komitet Towarzystwa opieki weteranów z r. 1831 przez p. Smolkę o zapomogę.
256. Krajowe Towarzystwo archeologiczne przez p. Wojciecha Dzieduszyckiego o subwencję 300 zł. na restaurację kościoła w Drohobyczu.
257. Mieszkańcy i obszary dworskie gmin Kobylnica wołoska i Kobylnica ruska przez p. Turzańskiego z protestem przeciw wyłączeniu tych gmin z okręgu c. k. Starostwa w Cieszanowie i Sądu powiatowego w Lubaczowie.

Protokół

9. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 19. września 1882.

Początek o godz. 11. minut 20 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze posłowie: Czaykowski Alfons, Turzański.

Obecnych posłów 109.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 8go posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów.

Marszałek odczytuje pismo p. Szumańczowskiego, w którym tenże donosi, iż został powołany do Wiednia do komisji centralnej podatku gruntowego i że z przyczyny tej nie może brać udziału w obradach sejmowych. Pismo to podaje Marszałek do wiadomości Izby.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje spis petycyj, wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 19. września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: edukacyjnej Nr. 258, 263, 265; budżetowej Nr. 259—262, 264, 266—269, 272, 273, 280; petycyjnej Nr. 270, 271, 278; administracyjnej Nr. 274, 275; kultury krajowej 276, 277, drogowej Nr. 279, 281. Nr. 282 przekazano Wydziałowi krajowemu, jako komisji.

Przy petycji Nr. 281 galicyjsk. Towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego z projektem ustawy o przymusowym obsadzeniu dróg drzewami, czyni wniosek p. Merunowicz, ażeby ze względu na ważność sprawy, petycję tę wydrukować i rozdać Członkom Sejmu.

Izba uchwala ten wniosek.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje interpelację p. Lenartowicza do c. k. komisarza rządowego w przedmiocie przyłączenia powiatów sądowych Kałusz i Wojniłów do okręgu c. k. Sądu obwodowego w Stanisławowie.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę odstąpi panu komisarzowi rządowemu.

Sekretarz Alfons Czaykowski odczytuje wniosek p. Merunowicza o przyznawanie gminom, obszarom dworskim lub innym stronom konkurującym do budowy szkół pożyczek na ten cel w banku krajowym.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten jako dostatecznie poparty, traktowany będzie według regulaminu.

Protokół 8. posiedzenia.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje wniosek p. Wasilewskiego w przedmiocie zaprowadzenia stałych drożników dla dróg gminnych.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten jest dostatecznie poparty i traktowany będzie według przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem porządku dziennego jest pierwsze czytanie wniosku p. Torosiewicza co do zmiany ustawy krajowej o publicznych dojazdach kolejowych.

P. Torosiewicz wniosek swój motywuje i wnosi przekazać go komisji drogowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje wybór dwóch członków do komisji kultury krajowej.

Na skrutatorów zaproszeni pp.: Wodziński, Romanowicz, Wohlfarth, Żywicki, Rożankowski, Dobrzański, Sawa.

Przystąpiono do wyboru komisji kolejowej.

Do skrutynium zaproszeni pp.: Krukowiecki, Goldmann, Fedorowicz, Kułaczkowski, Zatorski, Olejnik i Merunowicz.

Marszałek zawieszka posiedzenie na czas trwania skrutynium.

Po przerwie ogłasza p. Wolfarth wynik wyboru 2 członków do komisji kultury krajowej.

Głoszących było 93 — wybrani zostali jednogłośnie pp. Chrzanowski i Stadnicki Jan.

P. Zatorski ogłasza wynik wyboru do komisji kolejowej.

Głoszących było 95 — absolutna większość 48. Wybrani zostali pp. Polanowski 95, Tarnowski Jan 94, Max 93, Mochacki Ignacy 91, Hausner 75, Hoppen 75 głosami.

PP. Mycielski i Splawiński otrzymali każdy po 56 głosów, przeto należałoby jeszcze między nimi wyboru dokonać.

P. Romanowicz czyni wniosek, ażeby komisja kolejowa z 8 zamiast z 7 członków się składała, i ażeby pp. Mycielski i Splawiński do niej weszli.

Izba uchwała ten wniosek.

Następują sprawozdania komisji petycyjnej o petycyach, które nie obciążają budżetu, a mianowicie:

Sprawozdanie o petycji Stanisława Bandrowskiego o subwencję na podniesienie przemysłu chemicznego.

Sprawozdawca p. Popiel M. odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

„Wysoki Sejm raczy przejść nad prośbą Stanisława Bandrowskiego o subwencję dla jego fabryki chemicznej w Krakowie do porządku dziennego“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji Adolfa Grochowalskiego o subwencję na udoskonalenie żniwiarki jego pomysłu.

Sprawozdawca p. Popiel M. odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

„Wysoki Sejm raczy nad prośbą Adolfa Grochowalskiego o zasilek 600 zł. do wykończenia jego żniwiarki pod nazwą „sierp mechaniczny“ przejść do porządku dziennego“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca oświadcza, iż sprawozdania o petycji Józefy Starzeckiej, wdowy po nauczycielu o zapomogę, Wysokiej Izbie przedkładać nie będzie, ponieważ p. Starzecka petycję swą cofnęła.

Następnie przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji p. Karola Marciaka, nauczyciela kierującego szkołą w Kańczudzie o podniesienie płacy lub udzielenie zaliczki na płacę.

Sprawozdawca p. Popiel M. odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: nad prośbą Karola Marciaka, nauczyciela szkoły ludowej w Kańczudzie o podniesienie jego rocznej płacy o 150 zł. lub o zaliczkę na płacę 150 zł. przechodzi się do porządku dziennego“.

P. Antoniewicz czyni wniosek, ażeby petycyę tę odstąpić c. k. Radzie szkolnej krajowej do uwzględnienia.

P. Pietruski przemawia za wnioskiem komisji, a Izba uchwala wniosek komisji.

Następuje z porządku sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyi Amelii Kwiatkowskiej wdowy po inżynierze o zapomogę.

Sprawozdawca p. ks. Kitrys odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą Amelii Kwiatkowskiej wdowy po prywatnym inżynierze przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwala ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyi Franciszka Semenetz, nauczyciela szkoły ludowej w Poturzycy o zapomogę.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Franciszka Semenetz odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do urzędowego traktowania.

Izba uchwala ten wniosek bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyi Edmunda Gergowicza nauczyciela o zapomogę.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycyą Edmunda Gergowicza przechodzi się do porządku dziennego“.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycyi Aleksandry Lewickiej o zapomogę.

Sprawozdawca p. Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

«Wysoki Sejm raczy nad prośbą Aleksandry Lewickiej o udzielenie zapomogi przejść do porządku dziennego».

Izba uchwala ten wniosek bez dyskusji

Z porządku następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyi Agnieszki Beauvale o zapomogę.

Sprawozdawca p. Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

„Wysoki Sejm raczy odesłać prośbę Agnieszki Beauvale Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia“.

Izba uchwala ten wniosek bez rozpraw.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na czwartek 21. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 10. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie we czwartek dnia 21. września 1882 o godzinie 11. przedpołudniem.

1. Pierwsze czytanie wniosku p. ks. Chełmeckiego o przeniesienie Zarządów galicyjskich kolei żelaznych do kraju i zaprowadzenie języka polskiego jako urzędowego.
2. Pierwsze czytanie wniosku posła Dra. Piętaka w przedmiocie zaprowadzenia języka polskiego jako urzędowego w wewnętrznej służbie c. k. Prokuratorji państwa i urzędów pocztowych i telegraficznych.
3. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie obowiązkowego ubezpieczenia zagród włościańskich od ognia. — Sprawozdawca poseł Dr. Smolka.
4. Sprawozdania o petycyach, które nie obciążają budżetu, a mianowicie:
 - a) Paulina Poturaj wdowa po nauczycielu o zapomogę.
 - b) Gmina Bileze o zapomogę dla 12 pogorzaleców.
 - c) Marya Henczek wdowa po nauczycielu o zapomogę. — Sprawozdawca poseł Rozwadowski.

- d) Komitet konkureucyi kościelnej w Stanisławowie o zapomogę na odbudowanie pożarem zniszczonego kościoła. — Sprawozdawca poseł ks. Kitrys.
- e) Cypryan Ciepanowski o subwencyę w celu przeprowadzenia próby gaszenia pożarów za pomocą ogniochronnych płyt ze słomy i szuwaru, jakoteż ogniotrwałych strzech.
- f) Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda tarnowska“ o pożyczkę bezprocentową ewentualnie o zapomogę. — Sprawozdawca poseł Zborowski.
- g) Antoni Jakimowski nauczyciel o wliczenie 5 lat służby przedetatowej do emerytury.
- h) Julian Doliński nauczyciel o zapomogę. — Sprawozdawca poseł Michał Popiel.
- i) Romuald Starzecki nauczyciel o subwencyę na wydawnictwo kalendarza nauczycielskiego.
- k) Domicyan Mieczkowski literat o poparcie wydawnictwa jego manuskryptów. — Sprawozdawca poseł Romanowicz.

Koniec posiedzenia o godzinie 12. minut 30 po południu.

We Lwowie 18. września 1882

Marszałek krajowy

Zybkiewicz w. r.

Sekretarze :

Czaykowski Alfons w. r.

Turzański w. r.

Spis petycji

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 19. września 1882.

- 258. Obywatele i nauczyciele powiatu Mieleckiego przez p. Reya w sprawie reformy ustawy szkolnej.
- 259. Zygmunt Morawski przez p. Sławińskiego o subwencyę na rzecz dwutygodnika „Przyrodnik“.
- 260. Towarzystwo bursy św. Jana Chrzeciela w Drohobyczu przez p. Ochrymowicza o zapomogę.
- 261. Ludwik Popowicz nauczyciel przez p. Polanowskiego o podwyższenie płacy.
- 262. Stefan Dobrzański emerytowany nauczyciel przez p. Buchwalda o wypłacenie niepobranego od r. 1866 dodatku osobistego.
- 263. Rada szkolna miejscowa w Uhrynowie dolnym przez p. Dobrzańskiego o uzupełnienie organizacyi szkoły i podwyższenie płacy nauczycielowi.
- 264. Eleonora Bolechowska przez p. Smolkę o dożywotni dar z łaski.
- 265. Michał Trembicki emeryt. nauczyciel przez p. Sawczyńskiego o wliczenie mu lat służby wojskowej.
- 266. Piotr i Marcei Harasimowicz przez p. Kamińskiego o zapomogę na kształcenie się za granicą w rzeźbiarstwie i malarstwie.
- 267. Pogorzeley gminy Wierzchni przez p. Wolfhartha o wsparcie.
- 268. Joanna Marie przez p. Romanowicza o zapomogę.

269. Leokadya Rudyńska przez p. Kamińskiego o zapomogę.
 270. Parafianie kościoła w Wojtowej przez p. Fedorowicza o zwolnienie od obowiązku konkurowania do drugiego kościoła w Lipinkach.
 271. Komitet cerkiewny w Winnikach przez p. Kułaczkowskiego o wypłacenie złożonej w kasie krajowej kwoty 142 zł. 53¹/₂ ct. i o zapomogę z funduszu stypendyjnego im. Głowińskiego.
 272. Komitet ściślejszy ku rozszerzeniu kościoła łać. w Kołomyi przez p. Franciszka Jasińskiego o zapomogę.
 273. Komitet parafialny obrz. łać. w Manastercu przez p. Scipio o zasiłek na urządzenie nowo zbudowanego kościoła.
 274. Gmina miasta Lwowa przez p. Romanowicza o pożyczkę bezprocentową na budowę koszar.
 275. Gmina miasta Tarnopola przez p. Maxa w sprawie powyższej.
 276. Sanocki oddział Towarzystwa gospodarskiego przez p. Józefa Jasińskiego o utworzenie w Sanoku ekspozytury krajowego biura melioracyjnego.
 277. Karol Tytz przez p. Janko o subwencyę na wydanie dziełka o meljoracyi.
 278. Gmina Filipowice przez p. ks. Kitrysa z zażaleniem na obszar dworski tamże z powodu nie dostarczania drzewa opałowego dla szkoły.
 279. Major Parnas przez p. Maxa o wynagrodzenie strat, poniesionych przy dzierzawie myta na stacyi w Kurzanaeh.
 280. Telegraficzna prośba notaryusza Martynowicza przez p. Stanisława Tarnowskiego o pomoc materyalną dla pogorzalców Rozwadowa i Charzewic.
 281. Galicyjskie Towarzystwo pszczelniczo ogrodnicze przez p. Merunowicza z projektem ustawy o przymusowem obsadzaniu dróg drzewami.
 282. Rozalia Sewerynowa przez p. Antoniewicza o zapomogę z powodu powodzi.
-

Protokół

10. posiedzenia, 5. sesyi, IV peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 21. września 1882.

Początek o godzinie 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Turzański i Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 118.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 9. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż komisya kolejowa już się ukonstytuowała, wybrawszy przewodniczącym p. Hoppena, zastępcą przewodniczącego p. Mycielskiego, sekretarzem p. Maxa.

Marszałek podaje do wiadomości Izby pismo wiedeńskiego rabinatu w przedmiocie szczegółów naprowadzonych w mowie posła Merunowicza w sprawie uregulowania stosunków ludności izraelskiej.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje to pismo.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje spis petycyj wniesionych do Wysokigo Sejmu po dzień 21. września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: edukacyjnej Nr 333 do 385, 312, 313; petycyjnej Nr. 286, 287, 290, 293, 297, 298, 303, 306, 307, 314; drogowej Nr. 288, 302; kultury krajowej Nr. 289, 296; budżetowej Nr, 295, 305, 308 do 310; administracyjnej Nr. 299, 311; dla kas gminnych Nr. 301; podatkowej Nr. 304; Wydziałowi krajowemu jako komisji przydzielono petycję Nr. 315.

Przy petycyach Wydziału powiat. w Gorlicach, gminy miasta Gorlic i tamtejszych właścicieli kopalń i właścicieli dóbr w sprawie trasy kolei transwersalnej z Zagórza do Grybowa Nr. 291, 292, 300, czyni wniosek p. Fedorowicz, ażeby sprawę tę traktować jako nagłą i przekazać ją komisji kolejowej z poleceniem, ażeby do 4 dni zdała sprawę.

Izba uchwala ten wniosek.

Przy petycyi Wydziału pow. w Krośnie o uchylene uciążliwych norm egzekucyjnych przy ściąganiu podatków stałych Nr. 294 wnosi poseł Starowiejski, ażeby petycję tę w Izbie odczytać i odesłać ją do komisji podatkowej.

Izba uchwala ten wniosek a sekretarz Jasiński odczytuje tę petycję.

P. Wodzicki Henryk wnosi imieniem komisji budżetowej, ażeby petycyja pogorzalców w Wierzchni o zapomogę Nr. 267 i petycyja p. Martynowicza o zapomogę dla pogorzalców gmin Rozwadowa i Charzewic Nr. 280 przydzielone komisji budżetowej, przekazane zostały Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby w jak najkrótszym czasie sprawę zbadał i dostarczył Wysokiemu Sejmowi dat potrzebnych do załatwienia.

Posel Stanisław Tarnowski czyni wniosek, ażeby sprawę pogorzalców gmin Rozwadowa i Charzewic uważać za nagłą i natychmiast przystąpić do obrad i ażeby polecić Wydziałowi krajowemu, by tym dwom gminom udzielił zapomogi w wysokości 1000 zł. w. a.

Izba uchwała nagłość wniosku p. Stanisława Tarnowskiego i przystępuje do obrad nad tym wnioskiem.

Po przemówieniu p. Henryka Wodzickiego wnosi poseł Golejewski, ażeby gminom Rozwadów i Charzewice udzielić zapomogi w kwocie 1.500 zł.

P. Stanisław Tarnowski przystępuje do wniosku p. Golejewskiego.

Izba uchwała wniosek p. Stanisława Tarnowskiego z przyjętą przez niego poprawką p. Golejewskiego udzielenia pogorzalcem gmin Rozwadowa i Charzewic 1500 zł. tytułem zapomogi.

Poczem uchwała Izba wniosek p. Henryka Wodzickiego co do petycyi pogorzalców gminy Wierzchni polecenie Wydziałowi krajowemu, by Wysokiemu Sejmowi dostarczył dat do załatwienia tej petycyi.

P. Grocholski wnosi, ażeby petycyja gminy Bukawina o wyjednanie odpisania podatków i o zapomogę z powodu klęski powodzi Nr. 221, przydzielona komisji administracyjnej, przekazaną została Wydziałowi krajowemu w myśl uchwały z 4. września 1882.

C. k. Komisarz rządowy, Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski odpowiada na interpelacyę p. Lenartowicza w sprawie przyłączenia sądów powiatowych w Kałuszu i Wojniłowie do Sądu obwodowego w Stanisławowie, oświadczając, że sprawa ta jest bliską załatwienia.

Przystąpiono do porządku dziennego:

Pierwsze czytanie wniosku p. ks. Chelmeckiego o przeniesienie Zarządów galicyjskich kolei żelaznych do kraju i zaprowadzenie języka polskiego jako urzędowego.

Posel ks. Chelmecki wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby wniosek jego przekazać komisji kolejowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do pierwszego czytania wniosku p. Dra Piętaka w przedmiocie zaprowadzenia języka polskiego jako urzędowego w wewnętrznej służbie c. k. Prokuratury Państwa i urzędów pocztowych i telegraficznych.

Posel Dr. Piętak motywuje swój wniosek i wnosi, ażeby go odesłać do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Z porządku następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie obowiązkowego ubezpieczenia zagród włościańskich od ognia.

Sprawozdawca poseł Dr. Smolka czyni wniosek, ażeby to sprawozdanie odesłać do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następują sprawozdania o petycyjach, które nie obciążają budżetu, a mianowicie: o petycyi Pauliny Poturaj wdowy po nauczycielu o zapomogę.

Sprawozdawca p. Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji petycyjnej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prosbę Pauliny Poturaj odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy Bileze o zapomogę dla 12 pogorzelców.

Sprawozdawca poseł Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prosbę zwierzchności gminnej wsi Bileze powiatu Drohobycz o zapomogę dla 12 gospodarzy tej gminy dotkniętych klęską pożaru, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania ewentualnie do uwzględnienia“.

Poseł Ochrymowicz wnosi, ażeby gminie Bileze udzielić zapomogi w kwocie 120 zł. w. a.

Poseł Golejewski przemawia za wnioskiem komisji.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego za wnioskiem p. Ochrymowicza, wnosi p. Kowalski Bazyli, ażeby gminie Bileze udzielić zapomogę w kwocie 200 zł.

Po przemówieniu p. Golejewskiego i sprawozdawcy uchwała Izba wniosek p. Kowalskiego Bazylego udzielenia gminie Bileze 200 zł. tytułem zapomogi.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Maryi Wencek wdowy po nauczycielu o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prosbę Maryi Wencek odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono do sprawozdania o petycji komitetu konkurencyi kościelnej w Stanisławowie o zapomogę na odbudowanie pożarem zniszczonego kościoła.

Sprawozdawca p. ks. Kitrys odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycja komitetu kościelnego w Stanisławowie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i możliwego uwzględnienia“.

Po przemówieniu p. Golejewskiego uchwała Izba wniosek komisji.

Następuje z porządku sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Cypryana Ciepanowskiego o subwencyę w celu przeprowadzenia próby gaszenia pożarów za pomocą ogniochronnych płyt ze słomy i szuwaru, jakoteż ogniotrwałych strzech.

Sprawozdawca p. Zborowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycja p. Cypriana Ciepanowskiego emerytowanego technika górniczego w Przemyśle o udzielenie mu subwencyi w celu przeprowadzenia prób gaszenia pożarów za pomocą ogniochronnych płyt z słomy i szuwaru jakoteż z ogniotrwałych strzech, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uzupełniającego bliższego i szczegółowego zbadania, a natenczas do uwzględnienia, jeżeli przeprowadzenie próby uzna za stosowne.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusyi.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji stowarzyszenia rękodzielników „Gwiazda tarnowska“ o pożyczkę bezprocentową ewentualnie o zapomogę.

Sprawozdawca p. Zborowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycja zarejestrowanego Stowarzyszenia rękodzielników chrześcijańskich „Gwiazda tarnowska“ z poręką ograniczoną do pięciokrotnej wkładki rocznej w Tarnowie o udzielenie pożyczki bezprocentowej w kwocie 2.000 zł. z hipotekować się mającej na realności pod Nr. Cons. 273 w Tarnowie spłacalnej kwartalnymi ratami po 50 zł. w przeciągu 10 lat, a w razie nie przychylenia się do tej pożyczki o jednorazową zapomogę, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia.“

P. Krukowiecki wnosi przejście do porządku dziennego nad tą petycją.

P. Splawiński przemawia za wnioskiem komisji.

Izba odrzeka wniosek p. Krukowieckiego a uchwała wniosek komisji.

Przystąpiono dalej do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji Antoniego Jakimowskiego nauczyciela o wliczenie 5 lat służby przedetatowej do emerytury.

Sprawozdawca poseł Michał Popiel odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

«Nad petycją Antoniego Jakimowskiego o wliczenie mu do emerytury lat służby spędzonych w Wierzchni jako nauczyciela tymczasowego szkoły parochialnej przechodzi się do porządku dziennego».

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o prośbie p. Juliana Dolińskiego, nauczyciela w Markopolu o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Popiel Michał odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

«Prośbę Juliana Dolińskiego nauczyciela szkół ludowych o zapomogę odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do odpowiedniego załatwienia».

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Romualda Starzeckiego nauczyciela o subwencję na wydawnictwo kalendarza nauczycielskiego.

Sprawozdawca poseł Romanowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją l. 98 p. Romualda Starzeckiego o subwencję na wydawnictwo kalendarza nauczycielskiego, przechodzi Sejm do porządku dziennego“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Domicyana Mieczkowskiego o poparcie jego wydawnictw.

Sprawozdawca p. Romanowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją l. 103 Domicyana Mieczkowskiego przychodzi Sejm do porządku dziennego“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na sobotę 23. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 11. posiedzenia 5. sesji IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Sobotę dnia 23. września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzem funduszków indemnizacyjnych na rok 1883.

2. Pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza w przedmiocie udzielania pożyczek przez Bank krajowy na budowę szkół.

3. Pierwsze czytanie wniosku p. Wasilewskiego w przedmiocie ustanowienia stałych drożników dla dróg gminnych.

4. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie obsadzenia posady prymaryusza oddziału chirurgicznego przy Lwowskim szpitalu. — Sprawozdawca poseł Hoszard.

5. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków samoistnych budżetem nieobjętych na rok 1880. — Sprawozdawca poseł Romanowicz.

6. Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji oddziału rachunkowego. — Sprawozdawca poseł Skalkowski.

7. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na r. 1883 krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie. — Sprawozdawca poseł Scipio.

8. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1883 kursu gorzelnictwa w Dublanach. — Sprawozdawca poseł Scipio.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 10 po południu.

We Lwowie 21 września 1882.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Jasiński Józef w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 21. września 1882.

283. Nauczyciele i obywatele powiatów Ropezyce i Kolbuszowa przez p. Tyszkiewicza w sprawie reformy ustawy szkolnej.
284. Nauczyciele i obywatele miasta Nowego Sącza przez p. Romanowicza w powyższej sprawie.
285. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie przez p. Romanowicza o przyznaniu nauczycielom ludowym wyższej płacy w gminach, w których się ludność wzmogła.
286. Komitet cerkiewny w Dobrej przez p. p. Czartoryskiego o subwencyę na dokończenie budowy cerkwi.
287. Gmina Rozdół przez p. Ochrymowicza o urządzenie czteroklasowej szkoły.
288. Gmina Rozdół przez p. Ochrymowicza w przedmiocie obsadzania dróg i placów drzewami.
289. Zarząd Towarzystwa rolniczego okręgu Tarnowskiego przez p. Sanguszkę o zwiększenie sił ekspozytury biura melioracyjnego w Tarnowie i nstanowienie organów do wykonywania i nadzorowania robót melioracyjnych.
290. Ludwika Jaworska przez p. Goldmanna o zaopatrzenie lub zapomogę.
291. Wydział powiat. Gorlice przez p. Fedorowicza w sprawie trasy kolei transwersalnej ze Zagórzan na Gorlice do Grybowa.
292. Gmina miasta Gorlic przez p. Fedorowicza w sprawie powyższej.
293. Nauczyciele w Krośnie przez p. Starowieyskiego o przyznanie dodatku drożyznianego na czas budowy kolei transwersalnej.
294. Wydział powiatowy Krosno przez p. Starowieyskiego przeciw zaprowadzeniu nielegalnych a uciążliwych norm egzekucyjnych przez Władze skarbowe w celu ściągania podatków stałych.
295. Gminy Przecław, Błonie i Podole przez p. Tyszkiewicza o subwencyę na budowę szkoły.

296. Spółka wodna do regulacji Brnia starego i Wiszni z dopływami w powiecie Mieleckim związana przez p. Reya o zapomogę na prowadzenie robót w r. 1883.
 297. Jan Sokalski nauczyciel przez p. Joczka o wsparcie i przyznanie datku za kierownictwo szkoły za czas od r. 1877.
 298. Galicyjskie Towarzystwa pszczelniczo-ogrodnicze we Lwowie przez p. Merunowicza o subwencyę.
 299. Gmina miasta Lwowa przez p. Romanowicza o odstąpienie gruntu pod L. k. 34. m. we Lwowie na własność gminy.
 300. Właściciele kopalni i destylarni nafty, przemysłowcy i właściciele dóbr powiatu Gorlickiego przez p. Fedorowicza w sprawie trasy kolei transwersalnej ze Zagórza do Grybowa.
 301. Wydział powiatowy Dolina przez p. Wereszczyńskiego w sprawie urządzenia zbiorowych kas gminnych.
 302. Gmina Wojtowa przez p. Fedorowicza o uwolnienie od obowiązku utrzymywania części drogi z Wojtowej do kopalni nafty prowadzącej.
 303. Władysław Szeliga nauczyciel przez p. Wodzińskiego o przyznanie mu charakteru stałego nauczyciela szkoły wydziałowej z płacą 700 zł. i dodatkiem pięcioletnim.
 304. Gmina Bortniki przez p. ks. Sawę w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 305. Lwowska komisya wykonawcza Towarzystwa opieki weteranów z r. 1831 przez p. Skałkowskiego o zapomogę.
 306. Gmina Poruczyn przez p. Madeyskiego o zapomogę dla pogorzalców tej gminy.
 307. Kawczyński Stefan nauczyciel przez p. Hoppena o zapomogę.
 308. Towarzystwo polskich przyrodników im. Kopernika we Lwowie przez p. Czerkawskiego o subwencyonowanie czasopisma „Kosmos“.
 309. Jan Styka, artysta malarz przez p. Dzieduszyckiego o zasiłek w celu dalszego kształcenia się za granicą.
 310. Konsystorz biskupi obrz. łać. w Przemyśle przez p. Wojciecha Dzieduszyckiego z prośbą komitetu parafialnego w Drohobyczu o zapomogę na restauracyę starożytnej baszty przy kościele w Drohobyczu.
 311. Wydział powiatowy Rudki przez p. Jankę w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
 312. Ten sam przez p. Jankę w sprawie reformy ustawy szkolnej z r. 1873.
 313. Zarząd oddziałowy Towarzystwa pedagogicznego i obywateli w Brzeżanach przez p. Czerkawskiego o zmianę ustawy szkolnej.
 314. Dyrekcyja szkoły w Brzeżanach przez p. Czerkawskiego o wykonanie uchwały sejmowej co do podwyższenia płac nauczycieli z powodu wzrostu ludności.
 315. Wydział powiatowy Tłumacz przez p. ks. Sawę o zapomogę dla dotkniętych powodzią miejscowości tamtejszego powiatu.
-

Protokół

11. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 23. września 1882.

Początek o godz. 11. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze posłowie: Czaykowski Alfons, Turzański, Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 115.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 10go posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, iż p. Baum powołany do Wiednia na posiedzenie podatkowej komisji centralnej i dla tego w obradach sejmowych udziału brać nie może, — oraz iż p. Jaworski został również wezwany do tejże komisji i dla tego zmuszonym jest obrady sejmowe opuścić.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje spis petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 23. września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: administracyjnej Nr. 316, 317, 347, 348, 355; podatkowej Nr. 318, 349; prawniczej Nr. 319, 322; petycyjnej Nr. 320, 321, 323, 325, 332, 333, 341 do 343, 350, 351, 353; edukacyjnej Nr. 324; budżetowej Nr. 326 do 331, 334, 339, 340, 344, 346, 354; drogowej Nr. 335, 345, 352; kultury krajowej Nr. 336 do 338.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje wniosek p. Romanowicza w przedmiocie ustawy o policji ogniowej.

Marszałek oświadcza iż wniosek ten dostatecznie poparty, przeto postąpi z nim według regulaminu.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje wniosek p. Starowiejskiego w przedmiocie uzyskania od c. k. Rządu ulg w podatkach gruntowych dla dotkniętych tegorocznymi klęskami.

Wniosek ten dostatecznie poparty, traktowany będzie według przepisów regulaminu.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje wniosek p. Maxa w przedmiocie budowy kolei żelaznej od Tarnopola do Kopyczyniec.

Wniosek ten dostatecznie poparty traktowany będzie według regulaminu.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje wniosek p. Polanowskiego w przedmiocie budowy kolei żelaznej ze Lwowa na Żółkiew, Rawę do Tomaszowa.

Wniosek ten dostatecznie poparty, traktowany będzie według przepisu regulaminu.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje interpelacją p. Żurowskiego do c. k. komisarza rządowego w sprawie drogi powiatowej Baligrodzkiej.

Marszałek oświadcza, iż interpelacja ta udzieloną zostanie p. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje interpelację p. Hausnera do Marszałka krajowego w przedmiocie śledztwa dyscyplinarnego, wytoczonego Dr. Żulińskiemu, chemikowi patologicznemu szpitala powszechnego.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę zakomunikuje Wydziałowi krajowemu.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzem fundusów indemnizacyjnych na rok 1883.

P. Czaykowski Alfons wnosi, ażeby to przedłożenie rządowe przekazać komisji budżetowej. Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie udzielania pożyczek przez Bank krajowy na budowę szkół.

Posel Merunowicz wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby go przekazać komisji budżetowej. Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Wasilewskiego w przedmiocie ustanowienia stałych drożników dla dróg gminnych.

Posel Wasilewski wniosek swój uzasadnia i wnosi, ażeby został przekazany komisji drogowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje z porządku pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie obsadzenia posady prymarjusza oddziału chirurgicznego przy Lwowskim szpitalu.

Sprawozdawca p. Hoszard wnosi, ażeby to sprawozdanie przekazać komisji administracyjnej. Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do sprawozdania komisji budżetowej o zamknięciu rachunków fundusów samoistnych budżetem nie objętych za rok 1880.

Sprawozdawca p. Romanowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy:

„Zamknięcia rachunków fundusów samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych, za rok 1880 przyjąć do wiadomości“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji oddziału rachunkowego.

Sprawozdawca p. Skalkowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„1. Ustanawia się w etacie urzędników rachunkowych:

- a) sześć posad rewidentów z płacą po 1.500 zł. w. a., dodatkiem aktywalnym po 300 zł. rocznie, i dodatkiem pięcioletnim po 200 zł. w. a.;
- b) dziesięć posad praktykantów z płacą 600 zł. w. a. rocznie, i dodatkiem pięcioletnim po 50 zł. w. a.
- c) jedną posadę archiwisty, z płacą roczną 1.000 zł., dodatkiem aktywalnym 200 zł. i pięcioletnim 100 zł. w. a.

2. Urzędnikowi lub dyurniście, którego płaca w skutek nadania mu jednej z posad w ustępie 1. wymienionych, wypadłaby niżej od dotychczasowych poborów, ma być różnica przez udzielenie mu osobistego dodatku wyrównana, dopóki ta różnica przez awans lub przyznanie pięcioletniego dodatku wyrównaną nie zostanie.

3. Zwija się w oddziale rachunkowym sześć posad adjunktów i jedną posadę asystenta.

4. Dotychczasowa dotacja na dyurnistów tego oddziału zmniejsza się o kwotę 6.862 zł.

Posel Krukowiecki wnosi, ażeby w razie uchwalenia osobnej posady archiwisty oddziału rachunkowego, uchwalić taką samą posadę dla protokolisty oddziału rachunkowego,

Posel Gross czyni wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Jedną posadę protokolisty z płacą roczną 1.000 zł. z dodatkiem aktywalnym 200 zł. i pięcioletnim 100 zł. w. a.

P. Pietruski przemawia za wnioskiem p. Grossa.

Po przemówieniu p. Romanowicza i p. Krukowieckiego wnosi p. Splawiński, ażeby przy obradach nad punktem 2. wniosku komisji, zaczynającym się od słów „Urzędnikowi lub dyurniście...” osobno głosowano nad tym ustępem z opuszczeniem słów „lub dyurniście“, a potem dopiero nad tym dodatkiem.

Po przemówieniu posła Pietruskiego i sprawozdawcy przystąpiono do rozprawy szczegółowej, a Izba uchwała punkt 1 a) wniosku komisji, który opiewa :

„1. Ustanawia się w etacie urzędników rachunkowych :

a) sześć posad rewidentów z płacą 1.500 zł. dodatkiem aktywalnym po 300 zł. rocznie, i dodatkiem pięcioletnim po 200 zł. w. a.“

Izba uchwała dalej ustęp b) który opiewa :

„b) dziesięć posad praktykantów z płacą 600 zł. w. a. rocznie, i dodatkiem pięcioletnim po 50 zł. w. a.“

Uchwalono ustęp c) który opiewa :

„c) jedną posadę archiwisty, z płacą roczną 1.000 zł. dodatkiem aktywalnym 200 zł. i pięcioletnim 100 zł.“

Nad wnioskiem p. Grossa, aby po ustępie dodać :

„d) jedną posadę protokolisty z płacą roczną 1.000 zł. dodatkiem aktywalnym 200 zł. i pięcioletnim 100 zł. zarządza Marszałek imienne głosowanie.

PP. Kowalski Bazyli, Wodziński i Grocholski przemawiają w kwestyi formalnej, poczem Izba uchwała dodatek p. Grossa do ustępu c) 52 głosami przeciw 46 głosom, tak że ustęp c) opiewać będzie :

„c) jedną posadę archiwisty z płacą roczną 1.000 zł., z dodatkiem aktywalnym 200 zł. w. a. i pięcioletnim 100 zł. i jedną posadę protokolisty z płacą roczną 1.000 zł., dodatkiem aktywalnym 200 zł. i pięcioletnim 100 zł. w. a.“

Izba uchwała dalej punkt 2 wniosku komisji najprzód z opuszczeniem słów „lub dyurniście“, których przyjęcie następnie uchwała, tak że punkt 2 według wniosku komisji został przyjęty.

Przy punkcie 3. wniosku komisji oświadcza sprawozdawca, iż stosownie do dodatku uchwalonego do ustępu c) punktu 1. wniosku komisji, punkt 3. będzie teraz opiewać :

„3. Zwija się w oddziale rachunkowym sześć posad adjunktów i dwie posady asystentów.“

Izba uchwała punkt 3. według nowego brzmienia a następnie punkt 4 podług wniosku komisji.

Zatem uchwała ta w całości opiewać będzie jak następuje :

„1. Ustanawia się w etacie urzędników rachunkowych :

a) sześć posad rewidentów z płacą po 1 500 zł. dodatkiem aktywalnym po 300 zł. rocznie, i dodatkiem pięcioletnim po 200 zł.

b) dziesięć posad praktykantów z płacą 600 zł. rocznie, i dodatkiem pięcioletnim po 50 zł.

c) jedną posadę archiwisty, z płacą roczną 1.000 zł., dodatkiem aktywalnym 200 zł. i pięcioletnim 100 zł.

d) jedną posadę protokolisty, z płacą roczną 1.000 zł. dodatkiem aktywalnym 200 zł. i pięcioletnim 100 zł.

2. Urzędnikowi lub dyurniście, którego płaca w skutek nadania mu jednej z posad w ustępie 1. wymienionych, wypadłaby niżej od dotychczasowych poborów, ma być różnica przez udzielenie

mu osobistego dodatku wyrównana, dopóki ta różnica przez awans lub przyznanie pięcioletniego dodatku wyrównaną nie zostanie.

3. Zwija się w oddziale rachunkowym sześć posad adjunktów i dwie posady asystentów.

4. Dotychczasowa dotacja na dyurnistów tego oddziału zmniejsza się o kwotę 6.862 zł.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1883 krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Scipio odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie:

I. Płace nauczycieli:

a) Profesor fachowy, zarazem Dyrektor	2.560 zł.	
b) Drugi profesor fachowy	1.740 „	
c) Dwóch adjunktów po 800	1.600 „	
d) Docent matematyki i fizyki	800 „	
e) „ łowiectwa	100 „	
f) „ rysunków	400 „	
g) „ chemii	300 „	
h) „ inżynierii leśnej	300 „	
i) „ stylistyki	300 „	
k) „ ekonomii i administracyi	200 „	8.300 zł.

II. Zaslugi:

a) Dozorca	300 zł.	
b) Pomocnik dozorecy	180 „	480 zł.

III. Koszta administracyjne:

a) Asekuracja budynków	45 zł.	
b) Opał i oświetlenie	300 „	
c) Potrzeby kancelaryjne	200 „	
d) Pomniejsze administracyjne	195 „	740 zł.

IV. Potrzeby naukowe:

a) Środki naukowe	720 zł.	
b) Wycieczki	600 „	
c) Ogród doświadczalny na Szumanówce	200 „	1.520 zł.

V. Spłata pożyczki.

a) Kasie oszczędności XVII i XVIII rata		
w kapitale	220 zł.	
b) w odsetkach	450 „	670 zł.

Razem wydatki 11.710 zł.

Dochody Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie:

I. Subwencya c. k. Skarbu Państwa — zł. 5.000 zł.

II. Oplaty od uczniów;

a) Wpisowe	50 „	
b) Czesne	340 „	390 zł.

Razem dochody 5.390 zł.

W porównaniu wydatków w kwocie 11.710 zł.

z dochodami „ 5.390 „

Okazuje się do pokrycia **niedobór** 6.320 „

Izba uchwała ten budżet szkoły lasowej bez rozpraw.

Następnie przystąpiono do sprawozdania komisji budżetowej o preliminarzu na r. 1883 kursu gorzelnictwa w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Scipio odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić preliminarz kursu gorzelnictwa w Dublanach na r. 1883 jak następuje:

Kurs gorzelnictwa w Dublanach.

Wydatki:

Rubryka I.	<i>Place nauczycieli:</i>		
Poz. 1.	Kierownik kursu	250 zł.	
„ 2.	Prelegenci za wykłady:		
	a) Arytmetyki, geometrii i stereometrii	88 „	
	b) Fizyki	62 „	
	c) Chemii	100 „	
	d) Gorzelnictwa	250 „	
	e) O maszynach	125 „	
	f) O opodatkowaniu	60 „	
	g) O rachunkowości	60 „	
	h) Za ćwiczenia w laboratorium	150 „	1.145 zł.
Rubryka II.	<i>Koszta administracyjne:</i>		
Poz. 3.	Druki, inseraty i portorya	15 „	
„ 4.	Koszta przewozu prelegentów	20 „	35 zł.
Rubryka III.	<i>Potrzeby naukowe:</i>		
Poz. 5.	Szkole rolniczej za laboratorium	40 zł.	
„ 6.	Wycieczki profesorów z uczniami	25 „	
„ 7.	Książki i czasopisma	45 „	110 zł.
Rubryka IV.	Poz. 8.	Zapomogi dla uczniów	250 „
„ V.	„ 9.	Rozmaite drobne wydatki	5 „
		Razem wydatki	1.545 zł.

Dochody:

Rubryka I.	Poz. 1.	Subwencya c. k. Skarbu Państwa	1.000 zł.
„ II.	„ 2.	Oplaty od uczniów	240 „
		Razem dochody	1.240 zł.
		W porównaniu wydatków	1.545 zł.
		z dochodami	1.240 „
		Okazuje się do pokrycia niedobór	305 zł.

Poseł Starowiejski wnosi rezolucję następującej treści:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

»Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod ścisłą rozwagę i zdał sprawę na najbliższej sesji sejmowej:

1. Czy nie dałoby się połączyć kursu gorzelnictwa z praktyką gorzelnianą przez urządzenie w tym celu małej gorzelnii przy szkole rolniczej Dublańskiej i jakie koszta by ztąd dla funduszu krajowego powstać mogły;

2. Czy w razie zaprowadzenia gorzelnii dla większego rozpowszechnienia tej nauki nie dałoby się umieścić w programie nauk szkoły rolniczej Dublańskiej nauki gorzelnictwa jako przedmiotu obowiązkowego.

3. Czy c. k. Rząd nie raczyłby uwolnić taką w celach naukowych zaprowadzoną gorzelnię od podatku gorzelnianego«.

Izba rezolucję tę popiera.

Po przemówieniu pp. Wereszczyńskiego, Starowiejskiego, Krasickiego i Starowiejskiego uchwała Izba wniosek komisji bez zmiany.

Posel Chrzanowski przemawia co do formalnego traktowania wniosku posła Starowiejskiego poczem Izba odrzuca wniosek p. Starowiejskiego.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na poniedziałek 25. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 12. posiedzenia 5. sesji IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w poniedziałek d. 25. września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Maxa w sprawie budowy kolei żelaznej z Tarnopola do Kopczyńcic.
2. Pierwsze czytanie wniosku p. Polanowskiego w sprawie budowy kolei żelaznej ze Lwowa na Żółkiew-Rawę do Tomaszowa.
3. Sprawozdanie komisji administracyjnej nad wnioskiem Wydziału krajowego co do przedłużenia mocy obowiązującej ustawy z 13 lutego 1879 dotyczącej się zmian terytoryalnych powiatów autonomicznych. — Sprawozdawca poseł Bartmański.
4. Sprawozdanie komisji administracyjnej nad wnioskami Wydziału krajowego w przedmiocie terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i okręgi c. k. Starostw. — Sprawozdawca p. Bartmański.
5. Sprawozdanie komisji budżetowej o petycyi Dra Antoniego Grotta dyrektora kancelaryi Wydziału krajowego, o udzielenie wyższego deputatu drzewa opałowego. — Sprawozdawca poseł Skałkowski.
6. Sprawozdanie komisji kultury krajowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie zalesienia wydm piaszczystych w powiatach Jaworowskim i Mościskim. — Sprawozdawca p. Sanguszko.
7. Sprawozdanie o petycyach które nie obciążają budżetu, a mianowicie:

A) Komisji drogowej:

- a) Rada powiatowa w Bóbrce o subwencję na rekonstrukcję drogi z Żurawna do Bortnik.
- b) Włościanie powiatu Przemyskiego o zamianę prestacyj drogowych w naturze na kwoty pieniężne.
- c) Getzel Jawetz i Majer Fried o defalkę z powodu strat na dzierzawie myt. — Sprawozdawca p. Mycielski.

B) Komisji petycyjnej:

- d) Gmina Filipowice z zażaleniem na obszar dworski z powodu niedostarczania drzewa do szkoły. — Sprawozdawca p. Ochrymowicz.
- e) Mieszkańcy miasteczka Rozdół o urządzenie tamże czteroklasowej szkoły na koszt kraju.
- f) Jan Sokalski nauczyciel o wsparcie i przyznanie dodatku za kierownictwo szkoły.
- g) Stefan Kawczyński nauczyciel o zapomogę. — Sprawozdawca p. Gedel.
- h) Gmina Radomyśl o zwolnienie od obowiązku płacenia nauczycieli. — Sprawozdawca p. Łukasiewicz.
- i) Jan Doliński nauczyciel o zapomogę. — Sprawozdawca p. ks Sawa.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. po południu.

We Lwowie 23. września 1882.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze:

Jasiński Józef w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 23. września 1882.

316. Gmina Śniatyn przez p. Sawczyńskiego o bezprocentową pożyczkę w wysokości 30.000 zł. na budowę koszar wojskowych.
317. Wydział Rady powiatowej Brodzkiej przez p. Jaworskiego w przedmiocie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
318. Wydział powiatowy Gorlice przez p. Fedorowicza, w sprawie wprowadzenia przez władze skarbowe nowych norm egzekucyjnych w celu ściągania podatków.
319. Gmina miasta Stryja przez p. Fruchtmana o przyspieszenie aktywowania c. k. Sądu obwodowego w Stryju.
320. Emil Michalewicz przez p. Joeza o nadanie mu posady nauczyciela w Łosiaczu.
321. Gmina miasta Rohatyna przez p. Onyszkiewicza w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania wólczegów, przytrzymywanych w aresztach gminnych.
322. Reprezentacya miasta Buczacza przez p. Władysława Wolańskiego, o przyznanie prawa wyboru posła na Sejm krajowy.
323. Gminy Tynec, Kostrze, Skotniki, tudzież obszar dworski w Skotnikach przez p. Dydyńskiego o usunięcie strzelnicy z armat na polach tych gmin.
324. Wydział powiatowy Brody przez p. Jaworskiego o zmianę ustawy szkolnej z r. 1873.
325. Rada szkolna miejscowa w Wielopolu Skrzyńskim przez p. Tyszkiewicza o przyspieszenie organizacyi szkoły.
326. Gmina Jaworów przez p. Bartmańskiego o zapomogę na budowę szkoły dla dziewcząt.
327. Rada administracyjna fundacyi hr. Skarbką przez p. Henryka Wodzickiego o subwencyę na pokrycie kosztów restauracyi i adaptacyi w teatrze lwowskim.
328. Komitet cerkiewny parafii św. Norberta w Krakowie przez p. Zatorskiego o subwencyę na restauracyę cerkwi.
329. Gmina Błudniki przez p. Dobrzańskiego o zapomogę na budowę szkoły.
330. Gmina Targowiska przez p. Michała Popiela o zapomogę na ukończenie budynku szkolnego.
331. Komitet cerkiewny parafii św. Piotra i Pawła we Lwowie, przez p. Romanowicza o zapomogę na restauracyę cerkwi.
332. Wydział powiatowy Kolbuszowa przez p. Tyszkiewicza z prośbą gmin Dzikowa, Płacówki i Wilden o podwyższenie płacy nauczycieli.
333. Stowarzyszenie budowy nowej świątyni izraelskiej w Przemyślu przez p. Waygarta o subwencyę celem rozpoczęcia budowy.
334. Marceł Turkawski przez p. Ochrymowicza o poparcie wydawnictw „Samorząd i Gmina“.
335. Zwierzchność gminy Chyrowa przez p. Michała Popiela o przeniesienie rogatek drogowych po za obręb miasteczka.
336. Gminy Żulin, Rozhureze, Siemiginow, Duliby i Bratkowce przez p. Fruchtmana o regulacyę rzeki Stryj.
337. Wydział spółki wodnej dla regulacyi odpływu wód do Wisły pomiędzy Borusową a Tonią przez posła Męcińskiego o subwencyę.
338. Towarzystwo gorzelników przez p. Romanowicza o zaprowadzenie szkoły gorzelniczo-praktycznej tudzież o ustawę co do machin parowych.

339. Ignacy Gruszecki przez p. Wasilewskiego o stypendyum względnie zapomogę dla syna Wincentego, słuchacza akademii górniczej w Leoben.
 340. Ks. Jan Krasowski przez p. ks. arcybiskupa Isakowicza o zasiłek dla dziewcząt-sierot ochronki imienia arcyksiężniczki Zofii Fryderyki w Stani-ławowie.
 341. Wojciech Putała, nauczyciel przez p. Sawczyńskiego o zapomogę.
 342. Teofil Celewicz, nauczyciel przez p. Łukasiewicza o zapomogę.
 343. Nestor Treter przez p. Wodzińskiego o stały dar z łaski.
 344. Ficałowicz Jan, słuchacz wyższej szkoły agronomicznej w Wiedniu przez posła Hoszarda o subwencyę.
 345. Gminy Rudki, Woszczańce i Szeptyce przez p. Jankę o zmianę ustawy o prestacyi drogowej.
 346. Józef Buczak przez p. Merunowicza o wsparcie.
 347. Gmina miasta Brodów przez p. Zuckera o bezprocentową pożyczkę w wysokości 50.000 zł. na budowę koszar.
 348. Gmina miasta Przemyśla przez p. Waygarta o pożyczkę 30.000 zł. na cel powyższy.
 349. Wydział powiatowy Nadwórna przez p. ks. Mandyczewskiego w sprawie przedłużenia terminu do wnoszenia rekursów przeciw wymiarowi podatku gruntowego za r. 1881 i 1882.
 350. Wincenta Marie przez p. Smolkę o zapomogę
 351. Gmina Woleniowa przez p. B. Kowalskiego o zapomogę na odbudowanie szkoły.
 352. Gminy Raniowice, Neudorf i Bolechowce przez p. Ochrymowicza o uwolnienie od opłaty mytniczej.
 353. Ks. Józef Fedorowicz przez p. Turzańskiego o zapomogę.
 354. Wydział krajowy przedkłada petycyę Leona Kunischa kancelisty o zaliczkę na płacę.
 355. Wydział powiatowy w Przemyśle przez p. Krukowieckiego w przedmiocie przymusowego ubezpieczenia budynków włościńskich.
-

Protokół

12. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 25. września 1882.

Początek o godzinie 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 102.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 11. posiedzenia uznaje za przyjęty gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów.

Sekretarz Jasiński Józef czyta spis petycyj od Nr. 356 do 386, wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 25. września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: petycyjnej Nr. 356, 360, 362, 369 do 371, 377, 381; podatkowej Nr. 357, 358, 359, 386; edukacyjnej Nr. 361, 372, administracyjnej Nr. 363, 380; drogowej Nr. 364; budżetowej Nr. 365 do 368, 373, 374 do 376, 378, 382, 384, 385; prawniczej Nr. 379; kultury krajowej Nr. 383.

Posel Badeni, jako członek Wydziału krajowego wnosi, ażeby sprawy mytnicze, podobnie jak na poprzedniej sesyi sejmowej, przedstawiane być mogły w Izbie odrazu w drugim czytaniu bez drukowania.

Izba uchwała ten wniosek.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż komisya petycyjna przedkłada wniosek naglący co do petycyi Nr. 306 w przedmiocie udzielenia gminie Poruczyn, powiatu brzeżańskiego, zapomogi dla pogorzalców teje miejscowości.

Wniosek komisyi petycyjnej opiewa:

Wysoki Sejm raczy jako wniosek nagły uchwalić:

„Udziela się gminie Poruczyn jako zapomogę sumę 500 zł. w. a. z tem równoczesnem zleceniem, aby Wydział krajowy bezzwłocznie kwotę na ręce Prezesa Rady powiatowej w Brzeżanach wyasygnował i aby takowa przez niego jak najspieszniej pomiędzy pogorzalców wsi Poruczyn rozdzieloną została“.

Izba popiera i uchwała nagłość wniosku, a po przemówieniu p. Golejewskiego uchwała powyżej przytoczony wniosek komisyi petycyjnej.

Przystąpiono do porządku dziennego:

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku p. Maxa w sprawie budowy kolei żelaznej z Tarnopola do Kopyczyniec.

P. Max wniosek swój uzasadnia i wnosi, ażeby został przekazany komisji kolejowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Polanowskiego w sprawie budowy kolei żelaznej ze Lwowa na Żółkiew-Rawę do Tomaszowa.

Posel Polanowski wniosek swój uzasadnia i wnosi, ażeby został przekazany komisji kolejowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do sprawozdania komisji administracyjnej nad wnioskiem Wydziału krajowego co do przedłużenia mocy obowiązującej ustawy z 13. lutego 1879 tyczącej się zmian terytoryalnych powiatów autonomicznych.

Sprawozdawca poseł Bartmański odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić proponowaną przez Wydział krajowy następującą ustawę:

U S T A W A

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie dalszego przeprowadzenia zmian w dotychczasowem odgraniczeniu okręgów Reprezentacyj powiatowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. 1.

Upoważnienie do zmiany obszarów, na które rozciąga się zakres działania Reprezentacyj powiatowych, udzielone ustawą z dnia 13. lutego 1879 (Dz. u. kraj. Nr. 78.) c. k. Rządowi w porozumieniu z Wydziałem krajowym przedłuża się do końca roku 1885.

Art. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W ogólnej rozprawie nikt głosu nie zabiera, a Izba uchwała bez rozpraw w drugim czytaniu art. 1., art. 2., a wreszcie tytuł ustawy, a uchwalwszy na wniosek p. Bartmańskiego trzecie czytanie bez czytania, uchwała całą ustawę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej nad wnioskami Wydziału krajowego w przedmiocie terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i okręgi c. k. Starostw.

Sprawozdawca p. Bartmański uwolniony od odczytania sprawozdania, prostuje pomyłki druku i odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

oświadcza się ponownie zgodnie z uchwałą swoją z 29. maja 1875 r. za przeniesieniem:

1. Miejscowości Holyń z okręgu Sądu powiatowego w Roźniatowie i Starostwa w Dolinie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Kałuszu.

2. Miejscowości Soroki z okręgu Sądu powiatowego w Gwoźdźcu i Starostwa Kołomyjskiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Horodence.

3. Miejscowości Dżurków z okręgu Sądu powiatowego w Obertynie i Starostwa Horodeńskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Kołomyi.

4. Miejscowości Domażyr, Zielów i Żorniska z okręgu Sądu powiatowego w Janowie i c. k. Starostwa w Gródku, do okręgu delegowanego miejskiego Sądu powiatowego we Lwowie i c. k. Starostwa lwowskiego.

5. Miejscowości Bureczyce stare i nowe z okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Samborze, do okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Rudkach.

6. Miejscowości Machliniec z okręgu Sądu powiatowego w Żurawnie i Starostwa Żydaczowskiego, do okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Stryju;

II. a odstępując od zdania wyrażonego w tej mierze w uchwale swej z 29. maja 1875, dotyczącej terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i Starostw, oświadcza się obecnie za przeniesieniem:

1. Miejscowości Uście Zielone, Łuka, Międzygrodzie i Trościaniec z okręgu Sądu powiatowego w Monasterzyskach i Starostwa Buczackiego, do okręgu e. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Tłumaczu.

2. Miejscowości Meduchy z okręgu Sądu powiatowego w Bursztynie i Starostwa Rohatyńskiego, do okręgu e. k. Sądu w Haliczu i Starostwa Stanisławowskiego.

3. Miejscowości Koziczniki z okręgu Sądu powiatowego w Winnikach, do e. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego we Lwowie.

4. Miejscowości Czerkasy i Horbacze z okręgu Sądu powiatowego w Komarnie i Starostwa w Rudkach, do okręgu e. k. Sądu powiatowego w Szczereu i Starostwa Lwowskiego

5. Miejscowości Jablonica Ruska, Hroszówka i Ulucz z okręgu Sądu powiatowego w Birezy i Starostwa Dobromilskiego, do e. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Brzozowie.

6. Miejscowości Brzezinka i Niegoszowice z Sowiarką z okręgu e. k. Sądu powiatowego w Krzeszowicach i Starostwa w Chrzanowie, do miejskiego delegowanego Sądu powiatowego i e. k. Starostwa w Krakowie; nareszcie

7. Miejscowości Machliniec z okręgu Sądu powiatowego w Żurawnie i Starostwa Żydaczowskiego, do okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Stryju.

Dalej wnosi Komisya administracyjna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

III. Przechodzi do porządku dziennego nad wnioskami Wydziału krajowego, aby Sejm oświadczył się za przeniesieniem:

a) miejscowości Łuka z Monasterkiem czyli Monasterzem i Uniż z okręgu Sądu powiatowego w Złotym Potoku i Starostwa Buczackiego, do okręgu Sądu powiatowego w Obertynie i Starostwa Horodeńskiego.

b) miejscowości Żuków z okręgu Sądu powiatowego w Złotym Potoku i Starostwa Horodeńskiego, do e. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Kołomyi;

c) miejscowości Iskań z okręgu Sądu powiatowego w Birezy i Starostwa w Dobromilu, do okręgu e. k. Sądu powiatowego w Dubiecku i Starostwa w Przemyślu;

d) miejscowości Ostra z okręgu e. k. Sądu powiatowego w Złotym Potoku i Starostwa Buczackiego, do okręgu e. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Tłumaczu;

e) miejscowości Góra Motyczna, Żyraków, Wola Wielka z Wolą Małą i Zawierzbiem, Straszecin, Grabiny, Latoszyn, Podgrodzie, Gumniska Fox i Braciejowa z okręgu e. k. Sądu powiatowego w Dębicy i Starostwa Ropezyckiego, do e. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Pilźnie;

f) miejscowości Jastkowice z przysiółkami Palenie, Ruda Jastkowska, Moskale, Kuziory, Szwedy i Wołoszyny z okręgu Sądu powiatowego w Rozwadowie i Starostwa w Tarnobrzegu, do okręgu e. k. Sądu powiatowego w Ulanowie i Starostwa w Nisku

Uchwałami powyższemi załatwia się zarazem petycye po l. 82, 83 i 187.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, a Izba uchwała w drugim czytaniu bez rozpraw punkta 1—6 I. części wniosku komisyi; uchwała również bez rozpraw punkta 1—7 II. części wniosku komisyi.

Przy III. części wniosku komisyi zabiera głos p. Lenartowicz do ustępu a) i czyni następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Miejscowości Łuka z Monasterkiem (czyli Monasterzem), tudzież Uniż, na mocy rozporządzeń e. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27. marca 1879 L. 4.410 i z dnia 27. stycznia

1880 r. do okręgu nowego Sądu powiatowego w Złotym Potoku a jednocześnie i do c. k. Starostwa w Buczaczu przydzielone, należy napowrót przyłączyć do okręgu Sądu powiatowego w Oberzynin i do c. k. Starostwa w Horodence“.

Poseł Golejewski popiera poprawkę posła Lenartowicza, a po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba poprawkę p. Lenartowicza.

Izba uchwała dalej ustępy *b*), *c*), *d*), III. części wniosku komisji bez dyskusji.

Do ustępu *c*) zabiera głos p. Garbaczyński i wnosi następującej treści poprawkę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Gminy Góra Motyczna, Żyraków, Wola Wielka z Wolą Małą i Zawierzbim, Straszęcin, Grabiny, Latoszyn, Podgradzie, Gumniska Fox i Braciejowa, należy wyłączyć z okręgu Sądu powiatowego w Dębicy i c. k. Starostwa Ropezyckiego, a przydzielić do okręgu Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Pilźnie“.

Po przemówieniu p. Splawińskiego i sprawozdawcy uchwała Izba poprawkę p. Garbaczyńskiego, uchwała dalej ustęp *f*) wniosku komisji bez rozpraw, oraz końcowy ustęp wniosku komisji, a uchwalwszy na wniosek p. Bartmańskiego trzecie czytanie bez czytania, przyjmuje całą uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Dra Antoniego Grotta, dyrektora kancelaryi Wydziału krajowego, o udzielenie wyższego deputatu drzewa opałowego.

Sprawozdawca poseł Skalkowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wyznaczony na opalenie pomieszkania Dyrektora kancelaryi Wydziału krajowego deputat drzewa opałowego podwyższa się z ilości 6 sągów na 12 sągów, czyli 48 metrów kubicznych rocznie“.

P. Krasiecki wnosi przejście do porządku dziennego nad tą petycją.

Po przemówieniu sprawozdawcy odrzucenia Izba wniosek p. Krasieckiego a uchwała wniosek komisji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji kultury krajowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie zalesienia wydm piaszczystych w powiecie Jaworowskim i Mościskim.

Sprawozdawca poseł Sanguszko uwolniony na wniosek p. Grossa od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm wyznacza na pokrycie kosztów zadrzewienia wydmisk i pastwisk zapiaszczonych począwszy od roku 1883:

1) w powiecie Jaworskim:

- a*) na pierwszy rok 550 zł.
- b*) „ następne dwa lata po 500 zł.
- c*) „ czwarty rok 400 zł.
- d*) „ piąty rok 250 zł.
- e*) „ ostatnie trzy lata po 200 zł.

2) w powiecie Mościskim:

- a*) na pierwszy rok 700 zł.
- b*) „ następne dwa lata po 560 zł.
- c*) „ dalsze dwa lata po 400 zł.
- d*) „ ostatnie trzy lata po 260 zł.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia kwot powyższych pod warunkiem, że właściciele gruntów zadrzewić się mających dostarczą bezpłatnie robocizny potrzebnej do przeprowadzenia projektowanej melioracji, niemniej gruntu pod szkółki, zaś c. k. Rząd utrzymywać będzie nadzorcę leśnego jako kierownika robót wykonać się mających, a nadto przyzna Wydzia-

łowi krajowemu prawo ingerencyi co do zużycia dotacyi wyznaczonej uchwałą niniejszą z funduszu krajowego.

III. Na pokrycie wydatków spowodowanych wyznaczeniem powyższych dotacyi otwiera się Wydziałowi krajowemu na r. 1883 kredyt do wysokości 1.250 zł.

W ogólnej rozprawie nikt głosu nie zabiera. Izba uchwała przy szczegółowej rozprawie ustęp I, II i III wniosku komisji, a uchwaliwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu.

Przystąpiono do sprawozdań o petycyach które nie obciążają budżetu, a mianowicie: do sprawozdania komisji drogowej o petycji Rady powiatowej w Żydaczowie o subwencję na rekonstrukcję drogi z Żurawna do Bortnik.

Sprawozdawca p. Mycielski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wydział krajowy aby na najbliższej sesji sejmowej, po szczegółowym zbadaniu niezbędnych kosztów potrzebnych na rekonstrukcję drogi powiatowej z Żydaczowa do Bortnik przy odebraniu deklaracji tak Rad powiatowych jak i stron interesowanych, zarazem przy zastosowaniu ustawy o dojazdach kolejowych — wykazał Wysokiemu Sejmowi — jaki fundusz krajowy jest niezbędnie potrzebnym do rekonstrukcji tejże drogi.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej o petycji włościan powiatu Przemyskiego o zmianę prestacyj drogowych w naturze na kwoty pieniężne.

Sprawozdawca p. Mycielski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy:

„Nad petycją 31 włościan powiatu przemyskiego do L. 40 przejść do porządku dziennego odsyłając petentów do §. 16. ustawy drogowej z dnia 18 sierpnia 1866.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Po usunięciu z porządku dziennego sprawozdania o petycji Getzla Jawetz i Majera Frieda o defalkę z powodu strat na dzierzawie myt, przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji gminy Filipowice z zażaleniem na obszar dworski z powodu niedostarczenia drzewa dla szkoły.

Sprawozdawca poseł Ochrymowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycja gminy Filipowice w powiecie Brzeskim odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.“

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje z porządku sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji mieszkańców miasteczka Rozdół o urządzenie tamże czteroklasowej szkoły na koszt kraju.

Sprawozdawca poseł Ochrymowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję mieszkańców miasta Rozdołu odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i poczynienia odpowiednich kroków.“

Po przemówieniu p. Golejewskiego uchwała Izba wniosek komisji petycyjnej.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Jana Sokalskiego nauczyciela o wsparcie i przyznanie datku za kierownictwo szkoły.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycja Jana Sokalskiego starszego nauczyciela przy II klasowej szkole w Olesku odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.“

Przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji Stefana Kawczyńskiego nauczyciela o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Ochrymowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycę Stefana Kawczyńskiego nauczyciela w Spasie o zapomogę odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do urzędowania.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy Radomyśla o zwolnienie od obowiązku płacenia nauczycieli:

Sprawozdawca p. Łukasiewicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycę gminy miasteczka Radomyśla w powiecie Mieleckim o zwolnienie tej gminy od obowiązków aktem fundacyjnym z dnia 31 października 1873 w obec miejscowej szkoły przyjętych i o unormowanie dotacji tej szkoły na zasadzie ustawy z d. 2. maja 1873 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i dalszego postąpienia wedle wyniku.“

Poseł Rey wnosi poprawkę, ażeby po słowach „i dalszego postąpienia“ dodać „w kierunku ulżenia“.

Sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Reya imieniem komisji.

Izba uchwała wniosek komisji z poprawką p. Reya. zatem uchwała opiewać będzie:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycę gminy miasteczka Radomyśla w powiecie Mieleckim o zwolnienie tej gminy od obowiązków aktem fundacyjnym z dnia 31. października 1873 w obec miejscowej szkoły przyjętych i o unormowanie dotacji tej szkoły na zasadzie ustawy z dnia 2. maja 1873 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i dalszego postąpienia w kierunku ulżenia wedle wyniku.“

Przystąpiono z porządku do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji Jana Dolińskiego nauczyciela o zapomogę.

Sprawozdawca p. ks. Sawa odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycę czasowo emerytowanego nauczyciela szkół ludowych Jana Dolińskiego odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje interpelację p. Onyszkiewicza do p. Komisarza rządowego w sprawie fundacji Zaliwieckiej s. p. Leopolda hr. Krasieńskiego.

Marszałek oświadcza iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Komisarz rządowy Wiceprezydent e. k. Namiestnictwa Filip Zaleski odpowiada na interpelację p. Wohlfarta w sprawie salin Kałuskich.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje wniosek p. Wasilewskiego w przedmiocie uregulowania przepisów o czeladzi służebnej.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten, jako dostatecznie poparty, traktowany będzie według regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na środę 21. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 13. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie w środę dnia 27. września 1882 o godzinie 11. przedpołudniem.

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Starowiejskiego o ulgę w podatkach, z powodu klęsk elementarnych.
2. Pierwsze czytanie wniosku posła Romanowicza, z projektem ustawy o policyi ogniowej.

3. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, w przedmiocie spraw górniczych. — Sprawozdawca poseł Wereszczyński.
 4. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia preliminarzy krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie. — Spraw. poseł Wereszczyński.
 5. Sprawozdanie komisji kultury krajowej o przedłożeniu rządowem z projektem ustawy o podniesieniu rybactwa. — Sprawozdawca poseł Sanguszko.
 6. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego na r. 1880. — Sprawozdawca poseł Skalkowski.
 7. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie wydzielania kolonii niemieckiej ze związku gminy Dobrzanicy. — Sprawozdawca poseł Dzieduszycki Tadeusz.
 8. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem do ustawy postanawiającej, że grzywny nakładane przez władze sądowe i polityczne a przeznaczone dla funduszków ubogich, wpływać mają do Wydziałów powiatowych. — Sprawozdawca poseł Dzieduszycki Tadeusz.
 9. Sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie popierania spółek melioracyjnych. — Sprawozdawca poseł Gorajski.
 10. Sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego względem przeniesienia miejscowości Kobylnica ruska, Kobylnica wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie i ze Starostwa Cieszanowskiego — do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie. — Sprawozdawca poseł Fruchtman.
- Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 40 po południu.

We Lwowie 25. września 1882.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Czajkowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 25. września 1882.

356. Właściciele realności w Bohorodczanach przez p. Łukasiewicza w sprawie ściągania wierzytelności przez Bank włościański.
357. Wydział powiatowy Lisko przez posła Żurowskiego w sprawie wprowadzenia przez Władze skarbowe nowych norm egzekucyjnych celem ściągania podatków.
358. Wydział powiatowy Tarnów przez p. Sanguszkę w sprawie powyższej.
359. Wydział powiatowy Krosno przez p. Starowieyskiego w sprawie uregulowania poboru podatków przez naczelników gmin.
360. Erazm Ziółowski, przez p. Romanowicza o posadę nauczycielską.

361. Nauczyciele i obywatele powiatów Czortkowskiego i Buczackiego przez posła Romanowicza w sprawie reformy ustawy szkolnej.
 362. Feliks Kwieciński przez p. Merunowicza w sprawie odmówienia córce jego Felicyi nauk w seminarium nauczycielskiem w Przemyślu.
 363. Wydział stowarzyszenia właścicieli realności we Lwowie przez p. Pławickiego z uwagami nad ustawą budowniczą dla miasta Lwowa.
 364. Gmina Jezierzany przez p. Joczę względem budowy drogi z Borszczowa do Czortkowa.
 365. Ludwika Leśniowska przez p. Henryka Wodzickiego o zapomogę.
 366. Walerya Łopuszańska, wdowa po urzędniku Wydziału krajowego przez p. Towarnickiego o podwyższenie dodatku na utrzymanie dzieci.
 367. Piotr Zagórowski słuchacz akademii rolniczej w Leoben przez p. Wasilewskiego o stypendyum.
 368. Stanisława Schütz, nauczycielka przez p. Majera o zapomogę.
 369. Jędrzej Czystohorski przez p. Lityńskiego o zapomogę.
 370. Alojzy Domański nauczyciel przez p. ks. Sawę o zaliczkę na płacę.
 371. Franciszek Kozdraś, nauczyciel przez p. Tyszkiewicza o zapomogę.
 372. Jan Bilikowski przez p. Michała Popoiela o zmianę ustawy szkolnej w przedmiocie przyznawania pięciolecia nauczycielom.
 373. Stowarzyszenie Bractwa im. św. Mikołaja w Stanisławowie przez p. Dobrzańskiego o zapomogę.
 374. Towarzystwo tkaczów w Kossowie przez p. Zaleskiego o zasiłek i bezprocentową pożyczkę.
 375. Gmina Podkościele przez p. Męcińskiego o zasiłek na budowę szkoły w Dąbrowie.
 376. Gmina Wola Zamirowska przez p. Tyszkiewicza o subwencyę na budowę szkoły.
 377. Stanisław Vogel, przez p. Grocholskiego o wliczenie mu do emerytury trzech lat służby nauczycielskiej.
 378. Michalina Kosińska przez p. Zborowskiego o zapomogę.
 379. Rada gminna miasta Biecza przez p. Fedorowicza o utworzenie Sądu powiatowego w Bieczu.
 380. Gminy Kobylnica ruska, Kobylnica wołoska i Fehlbach przez p. Podlewskiego o przydzielenie do c. k. Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie.
 381. Feliks de Górka Jaworski, weteran z r. 1831 o zapomogę.
 382. Oddział Drohobycki Towarzystwa pedagogicznego przez p. Ochrymowicza o subwencyę dla bursy I. J. Kraszewskiego w Drohobyczu.
 383. Właściciele sianożęci »Staw Połtewski« w Glinianach przez p. Alfonsa Czaykowskiego o regulacyę rzeki Pełtwy.
 384. Gmina miasteczka Peczyniżyna przez p. ks. Sawę o zapomogę i bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
 385. Towarzystwo muzyczne im. Moniuszki w Stanisławowie przez p. ks. Sawę o subwencyę.
 386. Gmina Bobulińce przez p. Władysława Wolańskiego w przedmiocie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
-

Protokół

13. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 27. września 1882.

Początek o godz. 11. minut 20 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze posłowie: Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan.

Obecných posłów 109.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 12go posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż udzielił 5-dniowego urlopu p. Antoniewiczowi.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje treść petycyj od Nr. 387 do 418. wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 27. września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: kolejowej Nr. 387 do 390; drogowej Nr. 391, 409; petycyjnej Nr. 392, 407, 411 do 413, 418; podatkowej Nr. 393 do 405, 415; budżetowej Nr. 406, 408, 416, 417; kultury krajowej Nr 410; edukacyjnej Nr. 414.

Marszałek zawiadamia Członków Wysokiego Sejmu, iż plany zamku na Wawelu są złożone do przejrzenia.

P. Russocki wnosi imieniem komisji podatkowej, ażeby komisję tę wzmocniono o dwóch członków.

Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku p. Starowiejskiego o ulgę w podatkach, z powodu klęsk elementarnych.

Poseł Starowiejski wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby go przekazać komisji podatkowej

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Romanowicza, z projektem ustawy o policyi ogniowej.

P. Romanowicz wniosek swój uzasadnia i wnosi, ażeby został przekazany komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje z porządku pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca p. Wereszczyński czyni wniosek, ażeby Wysoki Sejm uchwalił wybór osobnej komisji z 7 członków złożoną i jej sprawę tę przekazał.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, w przedmiocie uzupełnienia preliminarzy krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi ażeby sprawozdanie to przekazane zostało komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek

Przystąpiono do sprawozdania komisji kultury krajowej o przedłożeniu rządowem z projektem ustawy o podniesieniu rybactwa.

Sprawozdawca poseł Sanguszko prostuje pomyłki druku i odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U S T A W A

z dnia o niektórych środkach ku podniesieniu
rybactwa na wodach śródkrajowych.

Za zgodą Sejmu Meo Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

§. 1.

Polityczna władza krajowa oznaczy i ogłosi czasy ochrony dla cenniejszych gatunków ryb żyjących w wodach krajowych, uwzględniając pory ich tarła.

§. 2.

Ktokolwiek w czasie ochronnym pewnego gatunku ryb złowi rybę żywą tego gatunku, powinien ją zaraz z należytą ostrożnością wpuścić napowrót do wody.

§. 3.

Polityczna władza krajowa może dla pewnych wód, uwzględniając porę tarła cenniejszych gatunków ryb w tych wodach przeważnie się znajdujących lub odchować się mających, ustanowić pory, w których łowienie ryb w tych wodach zupełnie zaniechane być ma, — o ile w obec mieszanego zarybienia można ustanowić takie pory, bez znacznego uszczuplenia w rybołówstwie przez wynikłe ztąd wykluczenie łowienia ryb nietrących się.

§. 4.

W porach ustanowionych i ogłoszonych w myśl §. 3. nie wolno ryb łowić w dotyczącej wodzie.

Mianowicie nie wolno w niej zastawiać sieci, węgierzy, las pastek, skrzyń i tym podobnych przyrządów do łowienia, a już przedtem zastawione, należy przed rozpoczęciem się czasu zakazu uprzątnąć, lub do połowu ryb niezdatnymi uczynić.

§. 5.

Polityczna władza powiatowa może uprawnionym do rybołówstwa, lub za ich zgodą także innym osobom, dozwolić wyjątków od zakazów §§. 2. i 4. w celach sztucznego chowu ryb, lub umiejętności badań.

Również może polityczna władza powiatowa, w celu odłowienia ryb drapieżnych, o tyle zezwolić na wyjątki od zakazu §. 4., o ile władza krajowa ustanawiając czas zakazu, sobie nie zastrzeże udzielania takich pozwoleń.

We wszystkich takich przypadkach polityczna władza powiatowa ma wydawać osobne certyfikaty, opiewające na imię z oznaczeniem wody i innych istotnych okoliczności zezwolenia.

Certyfikaty należy publicznym organom bezpieczeństwa tudzież organom straży do nadzorowania rybnych wód ustanowionym, na ich żądanie bez oporn okazywać.

§. 6.

Nie wolno do połowu ryb używać dynamitu i innych eksplodujących materyałów, oraz takich środków, które na pewnym obszarze ryby odurzają lub zabijają, jak np. rybiej trutki, wroniego oka, wapna, lub odwarów roślin.

W przypadkach wykazanej potrzeby może polityczna władza krajowa dozwolnić użycia materyałów eksplodujących.

§. 7.

Nie wolno na przepustach jazów i szluz zawieszać więcierzy, plecionek i innych przyrządów do samołowu ryb.

§ 8.

Dalsze zakazy co do pewnych sposobów, środków lub przyrządów rybołowczych w ogóle, dla stanu rybnego szkodliwych, może polityczna władza krajowa wydać dla poszczególnych wód lub dorzeczy, zarazem też w szczególności ustanowić, w jakich granicach należy zastawiać przyrządy rybołowcze, ażeby celem utrzymania gatunku ryby, przeciągu ryb nie tamować zupełnie lub nie utrudniać zbytecznie.

Jeżeliby jednak w wykonaniu tych postanowień miał być wydany zakaz używania nadal sieci dotychczasowych, to należy dla dalszego używania takich dotąd używanych sieci pozostawić odpowiedni najmniej dwuletni przeciąg czasu.

§. 9.

Dla wód, które sięgając poza obręb terytoryalny podległy niniejszej ustawie, wskazują potrzebę lub stosowność zgodnego postępowania z innymi krajami lub władzami państwowemi, wyda Minister rolnictwa postanowienia, względnie zakazy w §§. 1 3, i 8 wspomniane.

§. 10.

Przybory rybackie, pod nieobecność rybaka zastawione do połowu ryb, winny być zaopatrzone znakiem, urzędowi gminy nadbrzeżnej do wiadomości podanym, po którym można poznać do kogo należą.

§. 11.

Postanowienia §§. 1—10 nie dotyczą stawów i innych zbiorników wody w celu chowu ryb założonych bez różnicy, czy one łączą się lub nie z wodą bieżącą.

§. 12.

Polityczna władza krajowa postanowi i ogłosi, — których gatunków ryb, celem utrzymania odpowiedniego zarybienia, nie wolno poniżej pewnej miary lub w pewnych czasach ani sprzedawać ani w domach gościnnych podawać.

§. 13.

Polityczne władze powiatowe zarządzają co należy, ażeby przy użytkowaniach wód, które wedle ustaw regulujących prawo wodne, nie wymagają pozwolenia władzy, zapobiedz o ile możności szkodom w rybołówstwie.

Zarządzenia te poczynione będą przy wydaniu przepisów policyjnych, przewidzianych w wyżej wspomnianych ustawach o powszechnem uregulowaniu wykonywania takich użytków wodnych z urzędu, zresztą zaś na żądanie uprawnionego do rybołówstwa i należy przy tem baczyć szczególnie na uchylenie szkodliwych niepokojów farlisk.

§. 14.

W razie urządzenia zakładów przemysłowych lub innych, które wymagają użytkowania wody, a do których według ustaw regulujących prawo wodne, tudzież obowiązujących ustaw przemysłowych i innych. potrzeba pozwolenia władzy, należy do rozpraw dotyczących zawsze wzywać także interesowanych w tem uprawnionych do rybołówstwa i uzasadnione ich zarzuty odpowiednio uwzględniać.

§. 15.

Przekroczenia tej ustawy i wydanych na jej mocy przepisów, o ile nie podpadają powszechnej ustawie karnej, będą władze polityczne karały grzywną od pięciu do pięćdziesięciu złotych, która to grzywna w razie ponownego przekroczenia jak i wówczas, jeśli zarybieniu znaczną wyrządzono szkodę, może być podwyższoną do stu złotych.

Gdy uznany za winnego nie jest w stanie grzywny uiścić, to należy zamienić ją na karę aresztu, a w takim razie pięć złotych liczy się na jeden dzień aresztu.

W razie przekroczenia postanowień §§. 2., 4., 6. i 7., tudzież zakazów wydanych na mocy §§. 8. i 12., należy zarazem orzec konfiskatę ryb wbrew przepisowi złowionych, oraz narzędzi rybackich bezprawnie użytych. Grzywny oraz kwoty otrzymane ze sprzedaży zabranych przyborów rybackich i ryb, wpływają do osobnego funduszu ku podniesieniu rybactwa, którym zarządza Wydział krajowy.

Zabrane przybory rybackie rodzajów niedozwolonych należy przed sprzedaniem uczynić niezdatnymi do dalszego użytku w formie zakazanej.

§. 16.

Przełożeni gmin i przełożeni obszarów dworskich, c. k. żandarmerya i organa policyi wodnej są obowiązani czuwać nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy i dostrzeżone przekroczenia podawać do wiadomości władzy politycznej.

Ten sam obowiązek ciąży w szczególności także na organach policyi targowej względem zakazów na mocy §. 12 wydanych.

§. 17.

Uprawnionym do rybołówstwa osobom i gminom wolno swoim, dla ochrony innych interesów, mianowicie dla ochrony kultury polowej, lub leśnej włącznie z polowaniem już ustanowionym organom straży, powierzać także nadzorowanie i ochronę rybactwa i w tym celu zarządzić odebranie od nich przysięgi przez polityczną władzę powiatową według roty ustanowionej przez władzę krajową.

Wolno im także wyłącznie dla rybactwa ustanowić zaprzysiężone organa straży, jeżeli one posiadają warunki przepisane dla straży polowej.

Do ustanowionych w ten sposób organów nadzoru i ochrony rybactwa stosują się przepisy obowiązujące w ogóle co do straży polowej, a co do ich urzędowego stanowiska, przepisy ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 Dz. pr. p. l. 84.

§. 18.

Organom do bezpośredniego nadzorowania rybactwa w myśl §§. 16. i 17. powołanym, służy w szczególności prawo i obowiązek:

a) Nadzorować rybne wody swojego okręgu służbowego, jazy, szluzy, tamy, komory na koła wodne itd., o ile te urządzenia dotyczą rybactwa;

- b) rewidować łodzie rybackie, sadze ryb i przybory rybackie;
 c) konfiskować ryby i przybory rybackie, jakoteż aresztować w myśl ustawy z d. 16. czerwca 1872 (Dz. pr. p. Nr. 84).

§. 19.

Polityczne władze powiatowe mają się o to starać, ażeby postanowienia §§. 2, 4, 6, 7, 10, i 15 tej ustawy, oraz przepisy wydane na mocy §§. 1, 3, 8, 12 i 13. przypomniano w gminach nadbrzeżnych corocznie w czasie ku temu najstosowniejszym przez ogłoszenie tychże w sposób w miejsiu używany.

§. 20.

Celem ustanowienia przepisów, które wydane być mają w wykonaniu §§. 1, 3, 8 i 12 tej ustawy, zasięgnię polityczna władza krajowa, względnie Minister rolnictwa (§. 9) zdania znawców i Wydziału krajowego.

Co do ograniczeń użytkowania wody, które polityczna władza powiatowa w myśl §. 13. zarządzi, ma również i ta władza wysłuchać wprzód zdania znawców.

§. 21.

Wykonanie tej ustawy poruczam Ministrowi rolnictwa i Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przy rozprawie ogólnej przemawia p. Zatorski i czyni poprawki stylistyczne do §§. 13. i 18. następującej treści: §. 13 wiersz 3 zamiast *rybołostwie*, czytać rybaćwie. §. 18 lit. a) dodać po wyrazach *komory na koła wodne* w nawiasie (bortnice, izbice) i wnosi przyjęcie ustawy en bloc.

P. Komisarz rządowy Wiceprezydent e. k. Namiestnictwa Filip Zaleski daje wyjaśnienia w sprawie ogólnej ustawy o rybołóstwie.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który zgadza się z poprawkami p. Zatorskiego uchwała Izba głosowanie en bloc. i przyjmuje ustawę z poprawkami p. Zatorskiego, a nehwaliwszy na wniosek p. Sanguszki trzecie czytanie tej ustawy bez czytania, uchwała całą ustawę w trzeciem czytaniu.

§§. 13 i 18 opiewać zatem będą:

§. 13.

„Polityczne władze powiatowe zarządzają co należy, ażeby przy użytkowaniach wód, które wedle ustaw regulujących prawo wodne, nie wymagają pozwolenia władzy, zapobiedz o ile możności szkodom w rybaćwie.

Zarządzenia te poczynione będą przy wydaniu przepisów policyjnych, przewidzianych w wyż wspomnianych ustawach o powszechnem uregulowaniu wykonywania takich użytków wodnych z urzędu, zresztą zaś na żądanie uprawnionego do rybołóstwa i należy przy tem baczyć szczególnie na uchylenie szkodliwych niepokojów tarlisk.

§. 18.

Organom do bezpośredniego nadzorowania rybaćwa w myśl §§. 16. i 17 powołanym, służy w szczególności prawo i obowiązek:

- a) nadzorować rybne wody swojego okręgu służbowego, jazy, szluzy, tamy, komory na koła wodne (bortnice, izbice) itd., o ile te urządzenia dotyczą rybaćwa;
 b) rewidować łodzie rybackie, sadze ryb i przybory rybackie;
 c) konfiskować ryby i przybory rybackie, jakoteż aresztować w myśl ustawy z d. 16 czerwca 1872 (Dz. pr. p. Nr. 84).“

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1880.

Sprawozdawca p. Skalkowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Zamknięcie rachunku funduszu propinacyjnego za r. 1880, przedłożone przez Wydział krajowy, przyjmuje Sejm do wiadomości.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono do sprawozdania komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie wydzielienia kolonii niemieckiej ze związku gminy Dobrzanicy.

Sprawozdawca p. Dzieduszycki Tadeusz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji mieszkańców kolonii niemieckiej Dobrzanicy o oddzielenie tej kolonii od gminy tegoż nazwiska w powiecie Przemysłańskim, zwraca się Wydziałowi krajowemu celem dokładniejszego wyjaśnienia stosunków miejscowych i zażądania przedłożenia urzędownie potwierdzonej mapy określającej ściśle posiadłości i obszar rozdzielić się mających osad.“

Posel Bieliński czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskim, o odłączeniu niemieckiej kolonii Dobrzanica od gminy tegoż nazwiska i utworzeniu z kolonii odrębnej gminy w powiecie przemysłańskim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, jak następuje:

Art. I.

Niemiecka kolonia Dobrzanica przemysłańskiego powiatu, odłącza się od gminy Dobrzanica, i będzie odtąd tworzyć osobną gminę.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Po przemówieniu PP. Madeyskiego, Bielińskiego, Spławińskiego, Krukowieckiego i Sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji, a tem samem odpada wniosek p. Bielińskiego.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem do ustawy postanawiającej, że grzywny nakładane przez władze sądowe i polityczne a przeznaczone dla funduszków ubogich, wpływać mają do Wydziałów powiatowych.

Sprawozdawca p. Dzieduszycki Tadeusz uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić projekt załączonej pod A. ustawy i powziąć załączoną pod B. uchwałę.“

A.

U S T A W A

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel-
kiem Księstwem Krakowskiem zmieniająca postanowienia §. 98. ust. gminnej
w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 18. lutego 1875.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje.

Art I.

§. 98 ustawy gminnej w brzmieniu nadanem mu ustawą z dnia 18. lutego 1875 (Dz. ust.
i rozp. kraj. L. 14) zostaje uchylonym i ma brzmieć jak następuje:

§. 98.

Rada powiatowa a w jej zastępstwie Wydział powiatowy czuwa nad tem, aby wkładowy
majątek i zakładowe dobro gmin i zakładów gminnych nie zostało uszczuplone.

Wydział powiatowy winien również czuwać nad tem, aby grzywny nakładane przez władze
sądowe, polityczne i zwierzchności gminne, które według obowiązujących przepisów wpływają na
rzeczą ubogich miejscowych, lub funduszu zapomogi (ubogich) w gminie, użyte były na cel prze-
znaczony, i ma tenże wykonywać w tym celu potrzebną kontrolę, wedle okoliczności, co uzna za
stosowne zarządzić, a mianowicie także żądać, aby kary te wpływały za pośrednictwem Wydzia-
łów powiatowych.

Sejm, a w jego zastępstwie Wydział krajowy, ma najwyższy nadzór nad całością zakłado-
wego majątku i zakładowego dobra gmin i zakładów gminnych,

Wydział krajowy może w tym celu, gdy uzna tego potrzebę, żądać objaśnień i usprawiedli-
wień od reprezentacji gminnej, za pośrednictwem Wydziału powiatowego; wyjątkowo zaś w ra-
zach naglej potrzeby, żądać takich wyjaśnień bezpośrednio, może również i przez delegowanie
komisji zarządzać dochodzenie na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru, upoważniony jest Wydział krajowy w razie potrzeby
użyć stosownych środków zaradczych.

Art II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

B.

Uchwała.

Petycja Wydziału powiatowego w Zbarażu, wniesiona do Sejmu dnia 12. września 1882 r.
L. 188, w sprawie grzywien, które do funduszu albo na rzecz miejscowych ubogich w gminie
wpływają, zostaje załatwioną przez uchwalony pod A projekt do ustawy.

W ogólnej dyskusyi nikt głosu nie zabiera a Izba uchwała w rozprawie szczegółowej ustawę bez dyskusyi, a uchwaliwszy na wniosek p. Dzieduszyckiego Tadeusza trzecie czytanie bez czytania, uchwała tę ustawę w trzecim czytaniu.

Izba przyjmuje dalej uchwałę B.

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie popierania spółek melioracyjnych.

Sprawozdawca p. Gorajski na wniosek p. Grossa uwolniony od czytania sprawozdania czyta wnioski komisji następującej treści:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielania spółkom wodnym zawiązującym się w celu regulacyi wód niespławnych lub melioracyi lokalnej na obszarze wynoszącym najmniej 200 hektarów (około 375 morgów) bezpłatnej pomocy technicznej biura melioracyjnego dla przeprowadzenia zdjęć niwelacyjnych oraz sporządzenia planów i kosztorysów.

2. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu celem wzmocnienia sił technicznych biura melioracyjnego kredyt do wysokości 600 zł. rocznie.

3. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu celem subwencyonowania stałych podmajstrzych przy robotach melioracyjnych wykonywanych pod nadzorem inżynierów biura melioracyjnego kredyt do wysokości 600 zł. rocznie.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu utworzenie Expozytury biura melioracyjnego w Sanku i otwiera w tym celu Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 200 zł. rocznie.

5. Otworzone pod 2., 3. i 4. kredyty będą pokryte z funduszu krajowego.

6. Petycyja L. 386 p. 289 co do punktu 1. przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia, co do punktu 2., petycyja ta załatwioną została uchwałą trzecią.

7. Petycyja L. 365 p. 276 załatwioną została uchwałą 4tą.“

Izba uchwała te wnioski komisji bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego względem przeniesienia miejscowości Kobylnica ruska, Kobylnica wołoska i Feldbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie i ze Starostwa Cieszanowskiego — do okręgu Sądu powiatowego w Krakowie i Starostwa w Jaworowie.

Sprawozdawca poseł Fruchtman uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 3. stycznia 1882 r. L. 56.097/81., petycyę członków gminy Kobylnicy ruskiej L. 107/S., protest Wydziału powiatowego w Cieszanowie L. 326/S. i petycyę członków gminy i przełożonego obszaru dworskiego w Kobylnicy ruskiej L. 346/S. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do ponownego gruntownego zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesji sejmowej.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

P. Czaykowski Alfons odczytuje wniosek p. Zamoyskiego w przedmiocie zmiany ustawy leśnej.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten, jako dostatecznie poparty traktowany będzie według regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na czwartek 28. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 14. posiedzenia 5. sesji IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Czwartek dnia 28. września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie wniosku p. Wasilewskiego w przedmiocie ściślejszego wykonywania przepisów o czeladzi służbowej.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przemysłu domowego i drobnego. — Sprawozdawca p. Wereszczyński.
3. Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycyi pogorzalców gminy Wierzchnia, o zapomogę. — Sprawozdawca p. Podlewski.
4. Wybór komisji górniczej (z 7 członków) i dwóch członków komisji podatkowej.
5. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu c. k. Rządu w przedmiocie kwatunku wojskowego i o petycyach o pożyczki na budowę koszar. — Sprawozdawca p. Piłat.
6. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy budowniczey dla miasta Lwowa. — Sprawozdawca p. Madeyski
7. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy budowniczey dla miasta Krakowa. — Sprawozdawca p. Romer.
8. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie obsadzenia posady prymaryusza oddziału chirurgicznego przy szpitalu Lwowskim. — Sprawozdawca p. Koziębrodzki Szcześny.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. po południu.

We Lwowie dnia 29 września 1882.

Marszałek krajowy:

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze:

Czaykowski Alfons w. r.

Jasinski Józef w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 27. września 1882 r.

387. Przełożęństwo obszaru dworskiego Sieniawa przez p. Czartoryskiego o budowę kolei żelaznej z Jarosławia do Nadbrzezia.
388. Gmina Sieniawa i Dybkowa przez p. Czartoryskiego w sprawie powyższej.
389. Obszary dworskie: Kańczuga, Głogowiec i Fryńcza jak wyżej.
390. Gminy: Ubieszyn, Głogowiec, Fryńcza, Gniewczyn, Jagieła, Gorzyce i Wulka ogryzkowa przez p. Czartoryskiego jak wyżej.
391. Wydział powiatowy: Jaworów przez p. Bartmańskiego o subwencyą 10.000 zł. na budowę drogi Jaworów—Sądowa Wisznia.
392. Eugeniusz Zelechowski profesor gimnazyalny przez p. Ochrymowicza o subwencyę na wydawnictwo słownika niemiecko-ruskiego.
393. Gmina Hrehorów przez p. Władysława Wolańskiego w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
394. Malwina Matkowska przez p. Władysława Wolańskiego w sprawie powyższej.
395. Gmina Korościatyn przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej.

396. Gmina Baranowa przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej
 397. Gmina Bobrownik przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
 398. Gmina Nagórzanka przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
 399. Gmina Żurawince przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
 400. Gmina Przewłoka przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
 401. Gmina Przedmieście przez p. Władysława Wolańskiego w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 402. Gmina Nowosiółki przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
 403. Gmina Krasiejów przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
 404. Gmina Kujdanów przez p. Władysława Wolańskiego w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 405. Gmina Zadarów przez p. Władysława Woleńskiego jak wyżej.
 406. Augustyna Müller przez p. Weissmana o stały dar z łaski lub zapomogę.
 407. Ignacy Maraczewski nauczyciel przez p. Józefa Michałowskiego o przyznanie mu dwóch dodatków pięcioletnich po 25 zł.
 408. Tytus Goralewicz przez p. Merunowicza o zapomogę.
 409. Gmina miasta Strzyżowa i sześć innych gmin przez p. Buchwalda w sprawie przebudowania drogi powiatowej Rzeszów—Krosno.
 410. Joachim Baron Rosé inżynier-chemik przez p. Wereszczyńskiego o subwencyę na urządzenie praktycznej szkoły gorzelnictwa.
 411. Wydział krajowy przedkłada prośbę dyetaryszy oddziału rachunkowego Eugeniusza Engla i Wincentego Brzyckiego o veniam studiorum.
 412. Wydział krajowy przedkłada prośbę dyetaryszy oddziału rachunkowego: Stefana Russockiego, Władysława Koczorowskiego, Kazimierza Skwirczyńskiego, Michała Zawadzkiego, Karola Jelonka, Władysława Marcinkowskiego, Henryka Strnad i Kornela Daukszy o veniam aetatis.
 413. Gmina Dyniska przez p. Fedorowicza o zapomogę dla pogorzalców tej gminy.
 414. Oddział Bocheński Towarzystwa pedagogicznego przez p. Hoszarda o zmianę ustawy szkol.
 415. Gmina Łuki ad Uście przez p. ks. Sawę w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 416. Gmina Rozwadów przez p. Stanisława hr. Tarnowskiego o pożyczkę w wysokości 20.000 zł. na odbudowanie spalonego miasteczka.
 417. Melania Lubieniecka przez p. Wolfartha o zapomogę.
 418. Feliks Łukomski nauczyciel przez p. Wernickiego o zapomogę.
-

Protokół

14. posiedzenia, V. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 28. Września 1882.

Początek o godzinie 11. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Stadnicki Jan.

Obeecných posłów 110.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 13. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Marszałek zawiadamia Izbę, iż udzielił p. Słoneckiemu urlopu na 8 dni.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje treść petycyj od Nr. 419 do 450, wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 28. Września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: edukacyjnej Nr. 419, 444; kolejowej Nr. 420 do 423; kultury krajowej Nr. 424, 425; administracyjnej Nr. 426; drogowej Nr. 427; Wydziałowi krajowemu jako komisji Nr. 428, 429; petycyjnej Nr. 430, 434, 442, 443; budżetowej Nr. 431 do 433, 435, 436, 446; podatkowej: Nr. 437 do 441, 448, 449; prawniczej Nr. 447.

Do petycji włościan z Błażowej i Piątkowej z zażaleniem na postępowanie Banku włościańskiego Nr. 445 przemawia p. ks. Buchwald — i uprasza o odczytanie całej petycji.

Izba uchwała przystąpić do odczytania tej petycji.

Do petycji komitetu dla niesienia pomocy pogorzelcom w Tarnorudzie o wsparcie Nr. 450 czyni wniosek P. Grocholski, ażeby wziąć tę petycję natychmiast pod obradę.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten podda później pod głosowanie.

P. ks. Buchwald wnosi, ażeby petycję włościan gmin Błażowej i Piątkowej odesłać do komisji prawniczej, a po przemówieniu p. Krukowieckiego wnosi p. ks. Sawa, ażeby petycja ta zamieszczoną była w protokole sejmowym w całej osnowie.

Izba uchwała wniosek p. Sawy i wniosek p. Buchwalda przekazania tej petycji komisji prawniczej.

Marszałek poddaje pod rozprawę wniosek naglący p. Grocholskiego o przystąpienie do drugiego czytania petycji komitetu dla niesienia pomocy pogorzelcom w Tarnorudzie.

Izba uchwała wniosek ten bez rozpraw, poczem p. Grocholski wnosi ażeby pogorzecom gminy Tarnorudy 300 zł. zapomogi udzielić.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

P. Czartoryski wnosi imieniem komisji kultury krajowej, ażeby petycja spółki wodnej do regulacji Brnia starego i Wiszni z dopływami o zapomogę na prowadzenie robót w r. 1883. Nr. pet. 296 — przydzielona komisji kultury kraj. odstąpioną została komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku posła Wasilewskiego w przedmiocie ściślejszego wykonywania przepisów o ezeladzi służbowej.

P. Wasilewski wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został przekazany komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, w przedmiocie przemysłu domowego i drobnego.

Sprawozdawca poseł Wereszezyński prostuje myłkę druku na stronie 6 — 2 ustęp — wiersz 6 po słowach »na pokrycie kosztów« ma przyjść »założenia szkoły.«

Na wniosek sprawozdawcy odsyła Izba to sprawozdanie do komisji kultury krajowej.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji pogorzalców gminy Wierzchnia, o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Podlewski odczytuje to sprawozdanie i wnosi udzielenie zapomogi gminie Wierzchni 500 zł.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje wybór komisji górniczej z 7 członków składać się mającej.

Na skrutatorów zaproszeni pp: Bieliński, Dydyński, Gorajski, Kaczała, Lityński, Łukasiewicz Alexander, Max

Następnie przystąpiono do wyboru 2 członków do komisji podatkowej.

Do skrutynium zaproszeni pp. Ochrymowicz, Rey, Rozwadowski, Popiel Jan, Kułaczkowski, Scipio, Żywicki.

Marszałek zawiesza posiedzenie na kwadrans.

Po przerwie ogłasza p. Ochrymowicz wynik wyboru 2 członków do komisji podatkowej.

Głosujących było 82 — absolutna większość 43 — wybrani zostali pp. Starowiejski 74, Michałowski Józef 50 głosami.

P. Łukasiewicz ogłasza wynik wyboru do komisji górniczej.

Wybrani zostali pp. Gorajski 72, Fedorowicz 74, Wohlfarth 73, Radziszewski 71, Jasiński Józef 73, Romer 71, Jocz 62. głosami.

Przystąpiono dalej do sprawozdania komisji administracyjnej o przedłożeniu c. k. Rządu w przedmiocie kwaterunku wojskowego i o petycyach o pożyczki na budowę koszar.

Sprawozdawca poseł Pilat odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy powziąć następujące uchwały:

I. Sejm przechodzi do porządku dziennego nad projektem rządowym do ustawy o równym podziale ciężaru kwaterunku wojskowego.

II. Sejm podwyższa kwoty przeznaczone uchwałą sejmową z 21. Października 1881 r. na udzielanie bezprocentowych pożyczek w latach 1883 i 1884 na budowy koszar dla stałej załogi lub na przemianę na takie koszary budynków mających obecnie inne przeznaczenie z 60.000 zł. rocznie — na 120.000 zł. rocznie.

III. Przekazane Komisji administracyjnej do sprawozdania petyce pod l. 134, 363, 364, 415 i 461 miast Lwowa, Przemyśla, Brodów, Tarnopola, Śniatynia i Trembowli o pożyczki bez-

procentowe z funduszu krajowego na budowę koszar, przekazuje Sejm ze względu na powyższą uchwałę Wydziałowi krajowemu do urzędowego załatwienia.

Co do petycyi miasta Żółkwi pod l. 160 o rozszerzenie uchwały sejmowej z 21. Października 1881 r. na wystawione już przedtem budowle wojskowe, Komisya administracyjna ze względu na to, że celem powyższej uchwały jest pomnożenie istniejących obecnie koszar wojskowych, wnosi:

„Sejm przechodzi nad petycją gminy Żółkwi do porządku dziennego.“

W rozprawie ogólnej przemawia Komisarz rządowy — Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

W rozprawie ogólnej zabiera głos p. Fruchtmann i czyni wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie komisji administracyjnej w sprawie kwaterunku wojskowego zwraca się teje komisji z poleceniem, by sprawę tę ponownie wzięła pod obradę i na podstawie przedłożenia rządowego nowe wnioski przedłożyła.

Po przemówieniu pp. Chrzanowskiego, Grocholskiego i Krukowieckiego przemawia p. Zucker za przedłożeniem rządowem i wnosi aby Wysoki Sejm przyjął to przedłożenie za podstawę obrad.

Po przemówieniach pp. Fruchtmanna, Krukowieckiego i sprawozdawcy uprasza p. Chrzanowski o podzielenie głosowania nad odraczającym wnioskiem p. Fruchtmanna a mianowicie ażeby najprzód głosować nad nim z opuszczeniem słów „na podstawie przedłożenia rządowego.“

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Fruchtmanna z opuszczeniem powyższych słów.

Izba odrzuca ten wniosek poczem Marszałek oświadcza że tem odpada głosowanie nad opuszczonemi słowami, powyżej wymienionemi.

Po przemówieniu pp. Zuckra i Grocholskiego przyjmuje Izba ustęp I. wniosku komisji.

Przy rozprawie szczegółowej nad ustępem II. wniosku komisji przemawia p. Krukowiecki za opuszczeniem wyrazu „bezpocentowych.“

Po przemówieniu pp. Romanowicza i Grocholskiego uchwała Izba przy podzielenem głosowaniu najprzód ustęp II. wniosku komisji z wypuszczeniem słowa „bezpocentowych“ a następnie uchwała przyjmując słowo „bezpocentowych.“

Izba uchwala dalej ustęp III. wniosku komisji alineę pierwszą, drugą i trzecią, bez rozpraw.

Następuje dalej z porządku sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy budowniczey dla miasta Lwowa.

Sprawozdawca poseł Madeyski uwolniony na wniosek p. Bartmańskiego, od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Przedłożony przez Wydział krajowy sprawozdaniem z 22. sierpnia 1882 do L. 40.802 projekt do ustawy budowniczey dla kr. stoł. miasta Lwowa.

Ustawa z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zawierająca ustawę budowniczą dla kr. stoł. miasta Lwowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Król. stoł. miastu Lwowu nadają załączoną ustawę budowniczą.

Art. II.

Równocześnie z działalnością tej ustawy tracą moc obowiązującą dla miasta Lwowa dotychczasowe ustawy i rozporządzenia budownicze.

Ustawa niniejsza nie narusza jednakże w niczem postanowień ustaw odrębnych dla szczególnych rodzajów budowli, jak budowli wodnych i t. p., również i przepisów tyczących się budowli dla celów wojennych i budowli kolejowych.

Do innych budowli przez Państwo, Kraj lub fundusze publiczne pod zarządem Państwa zostające, wykonywanych dla celów publicznych, przepisy ustawy niniejszej mają mieć zastosowanie z tą jednakże odmianą, że budowle te nie będą zawisłe od udzielenia konsensu budowniczo-policyjnego w myśl wspomnianych przepisów.

Przy budowlach w pobliżu kolei żelaznych powinny być zachowane przepisy szczegółowe, dotyczące się oddalenia budowli od kolei i sposobu wykonania takowej.

Art. III.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Dział I.

O pozwoleniu na budowę.

Budowy, na które pozwolenie urzędowe (konsens) jest potrzebne.

§. 1. Pozwolenia urzędowego (konsensu) potrzeba na wykonanie nowych budowli, przebudowanie, powiększenie lub rozebranie częściowo lub w całości budynków istniejących, przedsięwzięcie w budynkach istniejących takich zmian, które oddziałują na moc i trwałość budynków, na stosunki sanitarne lub bezpieczeństwo ogniowe, albo z którymi jest połączone przeobrażenie frontu, lub wreszcie, które wywierają wpływ na prawa sąsiadów — na budowę studzien, wodociągów, zbiorników na wodę lub nawóz, kanałów, jam kloacznych, przedsięwzięcie robót w ogólności, z którymi wykopy ziemne są połączone, odgraniczenie gruntów od ulic i placów publicznych, i tym podobne roboty.

Budowy, na które wystarczy doniesienie miejskiemu Urzędowi budowniczemu.

§. 2. Przy zmianach budowlanych, które nie należą do rodzaju robót w §. 1. przytoczonych, wystarcza, jeżeli osoba do kierowania lub wykonania odnośnych robót w myśl ustaw obowiązujących upoważniona, zawiadomi poprzednio miejski Urząd budowniczy przez zapisanie przedsięwzięcia się mającej roboty w księgach na ten cel przeznaczonych.

Urząd budowniczy mocen jest wstrzymać wykonanie robót, któreby uznał jako ulegające przepisom §. 1. i zażądać przedłożenia w myśl §. 7. niniejszej ustawy.

Przy naprawach, które nie wprowadzają zmiany w ogólnym stanie budynku i których celem jest tylko utrzymanie w dobrym stanie poszczególnych przedmiotów, nie wymaga się żadnego uwiadomienia.

Oznaczenie linii regulacyjnej i poziomu przy istniejących ulicach, drogach i placach publicznych.

§. 3. Jeżeli przedmiot budowy, czy to budynek, czy odgraniczenie, licować ma do ulicy, drogi lub placu publicznego, należy przed wniesieniem do Magistratu podania o konsens zapewnić się, czy kierunek dotychczasowej linii frontowej albo dotychczasowego poziomu nie ulegnie zmianie, według ogólnego planu regulacyjnego całego miasta, który to plan w urzędzie budowniczym do użytku stron interesowanych stale będzie wyłożony.

Gdyby zmiana taka nastąpić miała, należy wniesić do Magistratu podanie o oznaczenie linii regulacyjnej, a względnie oznaczenie poziomu dla stawiać się mającego budynku, z załączeniem właściwych planów w dwóch egzemplarzach, a mianowicie:

sytuacyjnego w takiej rozciągłości, aby regulacja dokładnie mogła być rozpoznana, i niwelacyjnego, które to plany podług skali w §. 9.

ustanowionej mają być sporządzone i dokładnie w miarze metrycznej kotowane.

Linie regulacyjną i wysokość poziomu oznacza urząd budowniczy na miejscu.

Jeżeli linia regulacyjna i wysokość poziomu są już ustanowione, natenczas załatwienie podania ma być doręczone stronie w przeciągu dni 20, jeżeli zaś dopiero osobno muszą być ustanowione, w przeciągu dni 30.

Gdyby terminy powyższe nie mogły być zachowane, należy w tym samym czasie zawiadomić stronę o powodach zwłoki.

Odszkodowanie przy zmianie linii frontowej w istniejących drogach, ulicach i placach.

§. 4. Jeżeli w skutek ustanowienia linii regulacyjnej okaże się potrzeba, ażeby przedmiot budowy, który ma być z gruntu wzniesiony, dobudowany lub przebudowany, został po za dotychczasową linię frontową naprzód wysunięty lub w tył cofnięty, natenczas w pierwszym przypadku obowiązany jest podający o konsens, zaś w drugim przypadku obowiązana jest gmina m. Lwowa nabyć część gruntu położoną pomiędzy dawniejszą linią frontową, a nową linią regulacyjną.

Gdyby co do ceny wynagrodzenia ugoda dobrowolna nie przysłała do skutku, cena ta będzie oznaczona przez sądowe oszacowanie.

Postanowienie względem kierunku linii regulacyjnej należy wyłącznie do zakresu władz autonomicznych, zaś orzeczenie o obowiązku odstąpienia gminie części gruntu na publiczną drogę, ulicę lub plac, do zakresu krajowej władzy politycznej.

Jeżeli postanowienie względem kierunku linii regulacyjnej stało się prawomocnem, może być konsens na zamierzoną budowę udzielony, chociażby cena wynagrodzenia za odstąpić się mającą część gruntu nie była jeszcze ustanowioną i uiszczoną, jak skoro w sposób odpowiedni ubezpieczoną zostanie cena oznaczona przez władzę budowniczą na podstawie oszacowania przez dwóch rzeczoznawców dokonanego.

Podział gruntu pod budowlę i otwarcie nowych ulic.

§. 5. Jeżeli grunt pod budowlę na żądanie właściciela ma być podzielony na części, należy przed wniesieniem podania o konsens na budowę uzyskać potwierdzenie planu działów.

Tym celem należy przedłożyć plany sytuacyjne w dwóch egzemplarzach i oznaczyć w takowych z podaniem miar czarnym kolorem granice całej podzielić się mającej realności, zaś czerwonym kolorem granice utworzyć się mających parcel; prócz tego należy podać na planach wymiar całej realności przed podziałem, jakoteż wymiar poszczególnych nowych parcel.

Właściciel realności, która na jego żądanie ma być podzieloną na części, winien odstąpić bezpłatnie z tej realności gruntu potrzebne na utworzenie, w celu przeprowadzenia zamierzonego podziału realności, nowych placów, dróg i ulic, oraz na sprostowanie lub rozszerzenie istniejących, jednakże do szerokości tychże nie większej jak 20 metrów.

Zezwolenie na podział realności traci swoją ważność, jeżeli do lat trzech od dnia doręczenia odnośnego konsensu zabudowanie wydzielonych parcel nie zostało rozpoczęte, lub podział w księgach gruntowych nie został przeprowadzony.

Otwarcie nowych lub rozszerzenie istniejących nle w interesie komunikacji publicznej.

§. 6. Gdyby uznana została potrzeba otwarcia dla publicznej komunikacji nowej drogi, placu lub ulicy przez grunta prywatne bądź puste, bądź zabudowane, lub też rozszerzenia albo sprostowania istniejącej drogi, placu lub ulicy, obowiązany jest właściciel odnośnej realności odstąpić potrzebną na ten cel część gruntu za wynagrodzeniem, a nawzajem służy mu prawo nabyć od gminy na własność część gruntu pozostałą z drogi, placu lub ulicy.

Uznanie potrzeby powyższej należy do zakresu władz autonomicznych, zaś orzeczenie o powyższym obowiązku właścicieli, do zakresu krajowej władzy politycznej.

Gdyby w obydwu powyższych przypadkach ugoda dobrowolna eo do ceny wynagrodzenia nie przyszła do skutku, cena ta będzie oznaczona przez sądowe oszacowanie.

Podanie o pozwolenie na udowę (konsens).

§. 7. Przed rozpoczęciem budowy należy wnieść do Magistratu podanie o pozwolenie na budowę (konsens) z załączeniem planów w 2 egzemplarzach.

Podający obowiązany jest w razie zachodzącej wątpliwości wykazać prawo własności przedmiotu czy gruntu pod budowę przeznaczonego, albo też przedłożyć pozwolenie właściciela, a jeżeli działa w imieniu trzecich osób, tych pełnomocnictwo.

Plany na budowę.

§. 8. Plany na budowę powinny zawierać:

- a) Plan sytuacyjny z uwidocznieniem położenia i granic realności do zabudowania przeznaczonej, przedmiotu budowy tamże powstać mającego, tudzież istniejących starych zabudowań, podwórz, dziedzińców i ogrodów, położenia przypierających sąsiednich realności i budynków z oznaczeniem ich właścicieli i numerów tabularnych, wreszcie ościennej ulicy, nazwy i szerokości tejże, kierunku linii frontowej, a względnie regulacyjnej. W planie tym należy wykazać także i przez odpowiednie pokotowanie uwidocznić obszar całej realności. przestrzeń jej już zabudowaną, jakoteż zabudować się mającą.
- b) Plan niwelacyjny, a mianowicie przekrój podłużny i poprzeczny przez środek ulicy z dokładnem oznaczeniem liczbami wszystkich znacniejszych wzniesień, oraz wysokości progu wejścia głównego nowej budowy.
- c) Plany poziome wszystkich pięt. piwnic i poddasz, przekrój podłużny i poprzeczny, tudzież widok zewnętrzny budynku z oznaczeniem wysokości sąsiednich domów.

Na planie piwnic powinny być uwidocznione doły kloaczne, kanały domowe, połączenia ich z kanałem głównym, ich przekrój poprzeczny i spadek, dalej ścieki wodne i studnie.

Na planie poddasza należy przedstawić wszystkie mury strychowe kominowe i ogniowe, tudzież podział poddasza, jeżeli takowe częściami na użytek mieszkańców domu ma być oddane.

Wszelkie miary czyli koty, odstępy budynku od ulicy, sąsiednich granic i zabudowań, szczególnie zaś grubości murów, wysokości ubikacyj i ich rozmiary, mają być dokładnie oznaczone liczbami według miary metrycznej.

Niezwykle konstrukcyjne, mianowicie żelazne mają być przedstawione w szczegółowych rysunkach, a wytrzymałość ich obliczona w dołączonym statystycznym rachunku.

Przy wykonaniu reparacji lub zmian częściowych wystarcza przedłożenie planu tej części budynku, w której zmiana ma być uskutecznioną.

Wszystkie plany mają być wykonane na trwałym papierze lub płótnie.

Podziałka (skala) dla planów.

§. 9. Plany sytuacyjne mają być rysowane w skali planów katastralnych, jednakże z podaniem równocześnie miary metrycznej.

W planach niwelacyjnych należy miary długości oznaczyć według skali planów sytuacyjnych, zaś miary wysokości według skali 10 razy powiększonej.

Plany na budowę mają być rysowane według miary metrycznej podług skali 1 : 100 czyli 1 cm. 1 metr.

Rysunki szczegółowe i konstrukcyjne mają być rysowane podług takiej skali, aby dokładne ich rozpoznanie było możebnem, mianowicie w stosunku 1 : 10, 1 : 20, 1 : 50 i t. p.

Podpisy na planach na budowę.

§. 10. Plany przedłożone do zatwierdzenia mają być opatrzone podpisem właściciela gruntu przeznaczonego do zabudowania, albo tegoż uowanego zastępcy, jakoteż autora planów.

Przeprowadzenie komisji przed udzieleniem konsensu na budowę.

§. 11. Po wniesieniu podania o pozwolenie na budowę, Magistrat w najkrótszym czasie zbada projekt budowy przez komisję złożoną z administracyjnego i technicznego urzędnika, a w razie potrzeby i fizyka miejscokiego.

Do komisji tej mają być zawezwani: właściciel przeprowadzić się mającej budowy albo jego pełnomocnik, kierujący budową, tudzież sąsiedzi. Komisya powinna odbywać się na miejscu budowy. Magistrat może jednak zarządzić komisję w urzędzie, wszelako i w takim razie służy interesowanym stronom prawo żądania oględzin na miejscu.

Komisya starać się będzie o usunięcie przeszkód w drodze dobrowolnej ugody. Jeżeli ugoda przyjdzie do skutku, zostanie na podstawie tejże udzielony konsens na budowę, o ile takowa ze względów publicznych może być uskutecznioną. Gdyby zaś ugoda nie przyszła do skutku, rozstrzygnięciem władza do udzielenia konsensu na budowę powołana o podniesionych zarzutach, o ile rozstrzygnięcie to należy do zakresu jej działania, oraz orzeknie, czy i o ile ze względów publicznych zamierzona budowa może być uskutecznioną, a stosownie do tego albo odmówi konsensu na budowę, albo go udzieli z zastrzeżeniem co do zarzutów z tytułu prawa prywatnego uczynionych i pod tym ostatnim względem odeszle strony na drogę sądową, pozostawiając budującemu, by się przeciw podniesionym zarzutom zastrzegł w myśl postanowień ustawy cywilnej i przepisów postępowania sądowego, a według okoliczności budowę na własne niebezpieczeństwo rozpoczął, lub rozpoczętą dalej prowadził (§. 472. procedury sądowej i §§. 340 — 342. kodeksu cywilnego).

Podniesione z tytułu prawa prywatnego zarzuty, których rozstrzygnięcie na drodze sądowej zostało zastrzeżonem, mają być w załatwieniu podania

wyraźnie wymienione. Protokół powyższego postępowania ma być podpisany przez wszystkie obecne strony.

Przepisane powyżej przeprowadzenie komisji z przyzwaniem stron nie jest wymagane, jeżeli przedłożone plany budowy opatrzone są pisemnem zezwoleniem współwłaścicieli, dożywozników i sąsiadów.

Udzielenie konsensu. Zawiadomienia o takowym stronom interesowanych. Rekursa tychże.

§. 12. Na podstawie planów w §. 7. przepisanych i rozprawy, czy też protokołu komisji w §. 11. określonego, udziela się podającemu przy zwrocie jednego egzemplarza przedłożonych i klauzulą zatwierdzenia opatrzonych planów pozwolenie na budowę (konsens) bezwarunkowo lub też z ograniczeniami bliżej poszczególnionemi.

O udzieleniu lub odmówieniu konsensu zawiadamia się podającego, tudzież wszystkie te strony, które przeciw zamierzonej budowie zarzuty podniosły. Przeciw orzeczeniu temu służy interesowanym droga rekursu. Rekurs powinien być wniesiony w przeciągu dni 14 od dnia doręczenia orzeczenia, w przeciwnym bowiem razie będzie bezwzględnie odrzucony.

Załatwienie podań o konsens na budowę ma być doręczone stronom w przeciągu dni 15, jeżeli zaś sprawa podlega rozstrzygnięciu Reprezentacyi miasta, w przeciągu dni 30.

Konsens na budowę zakładów przemysłowych lub fabryk.

§. 13. Gdy idzie o budowę dla zakładu, do którego stosują się przepisy ustawy przemysłowej, należy rozprawę o konsens na taką budowę przeprowadzić w miarę możności razem z rozpoznaniem, czy zakład taki może być dopuszczony ze względu na przepisy policyjno-przemysłowe. Jeżeli to się nie stanie, a konsens na budowę zostanie wydany niezależnie od pozwolenia na zaprowadzenie zakładu, natenczas sam ten konsens nie obejmuje tego pozwolenia, o które w takim razie starać się należy osobno.

Zakaz budowania bez konsensu albo przed uzyskaniem tegoż.

§. 14. Bez konsensu nie wolno budowy rozpoczynać. W razie rekursu orzeknie władza udzielająca konsens, czy przed rozstrzygnięciem rekursu przez właściwą władzę i pod jakimi zastrzeżeniami budowa może być rozpoczętą lub dalej prowadzoną, a do orzeczenia tego należy zastosować się bezwzględnie.

Zastosowanie się do potwierdzonych planów. Zmiany dozwolone. Sprostowania planów.

§. 15. Od potwierdzonych planów nie wolno odstąpić bez zezwolenia władzy, chyba że idzie tylko o takie zmiany, dla których według §. 2. wystarcza doniesienie miejskiemu Urzędowi budowniczemu. W innych przypadkach należy przedłożyć do zatwierdzenia plan częściowy wykazujący zmianę planu pierwotnego.

W razie zmian większych może władza zażądać planów należycie sprostowanych i wymienić takowe na plany pierwotne.

Przechowanie potwierdzonych planów i konsensu na miejscu budowy.

§. 16. Potwierdzone plany i konsens na budowę mają być zawsze dla użytku nadzorujących organów Magistratu przechowane na miejscu budowy.

Unieważnienie konsensu.

§. 17. Konsens na budowę traci swoją ważność, jeżeli w przeciągu dwóch lat od udzielenia go, budowa nie została rozpoczętą albo po rozpoczęciu przez dwa lata była zawieszoną.

Gdyby po udzieleniu konsensu, jednakże przed rozpoczęciem jeszcze budowy, okazała się potrzebną ze względów publicznych zmiana potwierdzo-

nych planów, może władza konsens udzielony unieważnić, a w takim razie winien budujący postarać się o nowy konsens na budowę.

D z i a ł II.

Przepisy szczegółowe o budowaniu.

A. Ze względu na kierownictwo budowy, tudzież na bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Odpowiedzialność za wykonanie budowy.

§ 18. Wykonywaniem robót przy budowie kierować może tylko osoba upoważniona do tego w myśl ustaw obowiązujących. Kierownik budowy powinien przed rozpoczęciem tejże w księdze przeznaczonej na ten cel w Urzędzie budowniczym miejskim zapisać oświadczenie, że obejmuje odpowiedzialność za wykonanie budowy.

O każdej zmianie w osobie kierownika budowy należy donieść miejskiemu Urzędowi budowniczemu w przeciągu 24 godzin.

Nowo obejmujący kierownictwo budowy powinien w tymże czasie zapisać w Urzędzie budowniczym powyżej wskazane oświadczenie. W czasie zmiany w kierownictwie budowy, mają być roboty wstrzymane pod odpowiedzialnością właściciela budowy.

Kierujący budową odpowiada za umiejętne, dokładne i trwałe jej wykonanie, za użycie dobrych i celowi odpowiednich materiałów, za bezpieczeństwo wszelkich urządzeń pomocniczych w celu budowy przedsięwziętych i w ogóle za przestrzeganie postanowień tej ustawy, oraz wszelkich odnośnych przepisów. Przez to jednakże nie jest wykluczona odpowiedzialność innych przy wykonaniu budowy zajętych osób, o ile takowe zawiniły.

Przepisy ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny.

§ 19. O rozpoczęciu budowy należy zawiadomić miejski Urząd budowniczy najpóźniej 24 godzin przed jej rozpoczęciem.

Przy każdej budowie i naprawie budynku od ulicy należy ustawić znak ostrzegający, lub w miarę potrzeby stosowne ogrodzenie, w wypadkach zaś, gdzie materiały budowlane, ziemia, narzędzia i t. p. na ulicy są złożone, albo gdzie drogi i place publiczne zostały rozkopane, należy nocną porą utrzymywać przed placem budowy latarnie oświetlone, a w razie potrzeby także straż nocną.

Każdą budowę, nie wyłączając nasadzenia piątr, zmiany wiązań dachowych i t. p. w śródmieściu i w bliższych albo więcej uczęszczanych ulicach na przedmieściu, należy przed rozpoczęciem roboty na czas jej trwania zagrozić od ulicy parkanem.

Przy budowach wykonywanych przy froncie ulicy, gdzie utrzymanie swobodnej komunikacji pieszej mogłoby być zagrożone, należy dla zabezpieczenia przechodniów urządzić nad chodnikiem silny dach ochronny lub ułożyć tymczasowy chodnik.

Co do opłat placowego za wysunięcie parkanu na ulicę, jako też za dozwolone wyjątkowo składanie materiałów budowlanych na ulicach i placach publicznych, obowiązuje taryfa opłaty placowego.

Składanie materiałów budowlanych, o ile takowe według poprzedzającego ustępu nie zostało wyjątkowo dozwolone za opłatą placowego, niemniej gaszenie wapna na ulicach i placach publicznych jest zakazane. Ziemię z fundamentów wykopaną, tudzież rumowisko należy z ulic i placów publicznych bezzwłocznie uprzętać.

Przy rozbieraniu budynków należy dla uchylenia kurzu rozebrać się mające części poprzód zwilżać i nie wolno spuszczać rumowiska z góry inaczej, jak tylko w naczyniach lub trąbach zamkniętych; nie wolno również materiału drzewnego z dachu lub piątr na ulicę zrzucić, ale tylko spuszczać.

B. Ze względu na położenie budowy.

a) przy ulicach i placach publicznych.

Zabudowanie frontu przy ulicy.

§. 20. W ulicach głównych wolno przy froncie stawiać tylko budynki główne. budynki zaś podrzędne służące na cele gospodarcze, przemysłowe lub tym podobne, jako to: stajnie, wozownie, warsztaty, magazyny i t. p., mają być umieszczone w głębi w podwórzu.

Gdyby ze względu na położenie miejscowe budynki te tylko przy froncie postawione być mogły, a względy publiczne nie stały temu na przeszkodzie, pozwolenie na to może być wyjątkowo udzielone. Natenczas wszakże należy budynki te opatrzyć odpowiednią fasadą.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej, w przeciwnym razie ich odległość powinna wynosić najmniej 6 m., a wtedy fasada przyczółka domu powinna być zastosowaną do fasady frontowej.

W ulicach głównych nie wolno stawiać przy froncie domów parterowych. Gdzieby to wyjątkowo zostało dozwolone, tam należy wyprowadzić mury w takiej grubości, aby na nie w przyszłości można nasadzić piętro.

Budynki główne należy stawiać bezpośrednio w linii frontowej ulicy, jeżeli jednak zamierzonym jest utworzenie ogrodu lub zajazdu przed nimi, może być pozwolone cofnięcie tychże od frontu pod następującymi warunkami:

- a) Budynek cofnięty powinien być tak budowanym, jak to przepisano dla domów frontowych. Wille, pięknej architektury w ogrodzie położone mogą być wyjątkowo stawiane w całości lub częściowo jako budynki parterowe.
- b) Odstęp budynku od ulicy nie powinien wynosić mniej jak 6 m., na placu tym nie wolno stawiać podrzędnych budynków, jako to: budek do sprzedaży i t. p. nie wolno też używać go na skład lub w inny szpecący sposób.
- c) Odgraniczenie od ulicy winno być w takim razie sporządzone ze sztachet lub krat ozdobnych.

Wysokość budynków frontowych.

§. 21. Domów mieszkalnych nie wolno budować wyżej jak na trzy piętra, nie licząc parteru.

Mezanin liczy się za piętro.

Domy jednopiętrowe mogą być wszędzie budowane przy froncie ulicy, bez względu na jej szerokość.

Domy dwu- lub trzypiętrowe wolno stawiać tylko tam, gdzie ich wysokość nie przewyższa szerokości ulicy w tem miejscu. Może być jednakże dozwolone:

- a) w miejscu, gdzie dom już istniał, budować dom nowy w wysokości dawniejszego;
- b) w ulicy częściowo już zabudowanej wyprowadzić dom nowy do wysokości większej części domów tamże już istniejących.

W obydwu tych wypadkach wysokość budynku nie może przewyższać 16 metrów.

Jeżeli domy są cofnięte od frontu według warunków §. 20., wolno podnieść ich wysokość w miarę szerokości odstępu.

Wysokość budynku mierzy się od najwyższego punktu chodnika do górnej krawędzi gzymsu głównego.

Wysoki przy frontach. §. 22. a) Schody przed domami, kraty i poręcze wystające, drzwi otwierające się na zewnątrz, jako też inne tego rodzaju przedmioty sięgające po za linię frontową nie są dozwolone.

b) Okna lub okiennice wychodzące na ulicę nieumieszczone w wysokości przynajmniej 3 m. nad chodnikiem, należy urządzić do otwierania na wewnątrz lub tak, aby nie sterczały na ulicę i zupełnie przylegały do muru.

c) Balkony otwarte dozwolone są tylko w ulicach mających więcej niż 10 m. szerokości, powinny być one zbudowane włącznie z poręczą z ogniotrwałego materiału. Balkony kryte dozwolone są tylko w ulicach najmniej 15 m. szerokich. Odległość ich od sąsiedzkiej realności ma wynosić najmniej 3 m., wysokok zaś nie może przewyższać 1.25 m. Długość balkonów krytych nie powinna zazwyczaj przechodzić szerokości odstępu między osiami dwóch okien, większa długość może być dozwoloną po rozpoznaniu rzeczy w każdym przypadku z osobna. Części dźwigające kryte balkony mają być sporządzone z kamienia lub żelaza.

d) Na urządzenie wystaw sklepowych, godeł, markiz i t. p. należy postarać się o pozwolenie (w pierwszym wypadku z dołączeniem planów). Wysoki wystaw sklepowych nie powinny przewyższać 25 cm. Wszelkie godła, latarnie i t. p. powinny być umieszczone w wysokości najmniej 3 m., zaś markizy najmniej 2.25 m. nad chodnikiem, mierząc przy wiszących przedmiotach od punktu najniższego.

e) Wysoki cokłów po za linie budowy dozwolone są przy domach frontowych aż do 10 cm. Gdyby z architektonicznych względów pożądanem było powiększenie wysokoku cokłów albo wysunięcie na chodnik ryzalitów bram ozdobnych, filarów, kandelabrow i t. p. należy na to uzyskać osobne pozwolenie.

§. 23. Ściany zewnętrzne budynku z wyjątkiem fasad wykonanych

W surowym materiale, należy wyprawić najpóźniej do lat dwóch po ukończeniu budynku. Fasady domów frontowych nie powinny sprzeciwiać się zasa-

dom dobrego gustu, albo być malowane szpecącymi lub dla wzroku szkodliwymi kolorami.

Na fasadach starożytnych budynków, które mają wartość artystyczną, archeologiczną lub pamiątkową, nie wolno wykonywać żadnych zmian bez zezwolenia władzy.

Odgraniczenie od ulicy.

§. 24. Każdą realność należy odgraniczyć od drogi publicznej. W śródmieściu i przy głównych ulicach przedmieść należy podwórza przy realnościach w głębi zabudowanych odgraniczyć od ulicy murem, ogrody ozdobne sztachetami, zaś plac pod budowę w częściach miasta zabudowanych przynajmniej parkanem.

Dachy, okapy i rynny.

W odległych i ubocznych ulicach mają być podwórza odgraniczone od ulicy przynajmniej parkanem, zaś grunta do uprawy płotem lub baryerą.

§. 25. Wszystkie dachy budynków zwrócone spadkiem ku ulicy powinny być opatrzone rynnami przynajmniej 25 cm. szerokimi, jako też rurami spustowymi z ogniotrwałego materiału. Na dachach blachą krytych mają być rynny umieszczone nad okapem dachu, jednakże odstęp rynny od okapu nie powinien wynosić w najszerszym miejscu więcej jak 30 cm. Gdyby z architektonicznych lub innych względów wypadło szerokość tę przekroczyć, należy przez stosowny przyrząd zapobiedz zesuwananiu się śniegu z odstepu tego.

Rury spustowe należy prowadzić o ile możności wprost do kanału. Gdzieby to ulegało trudnościom, należy wylot umieścić najwyżej 30 cm. nad chodnikiem.

Balkony powinny być opatrzone w rynny odpowiedniej szerokości, zaś rury spustowe prowadzone po frontowej ścianie budynku.

b) W podwórzach.

Wymogi przy budowach od strony i w obrębie podwórz. Rozmiary podwórz. Świetlniki.

§. 26. Przy budowlach od strony i w obrębie podwórza należy uwzględnić wszelkie zachodzące stosunki miejscowe, kształt podwórza, położenie jego do słońca, rozmiary przypierających budynków, sposób użytkowania ubikacyj w tychże, stopień zabudowania sąsiednich realności, wymogi sanitarne, mianowicie aby każda ubikacja służąca na pobyt ludzi była zaopatrzona obficie powietrzem i światłem, wreszcie wymogi ogniowo policyjne. Przy tem uważać należy, ażeby przestrzeń niezabudowana wynosiła przynajmniej 25 pre. całego obszaru, z czego większa połowa na dziedziniec przeznaczoną być winna. Odstąpienie od tego postanowienia może być dozwolone tylko wyjątkowo przy budynkach narożnych, lub gdzie dziedzińce kilku sąsiednich realności ze sobą się stykają, albo gdzieby grunt położony przy froncie między gruntami już zabudowanymi i otoczony sąsiednimi budynkami przy zachowaniu tego postanowienia nie mógł być zabudowanym.

Świetlniki mogą służyć tylko dla ubikacyj podrzędnych i powinny mieć, jeżeli dostarczać mają światło tylko jednemu oknu w każdym pięttrze, przynajmniej 6, jeżeli zaś więcej oknom przynajmniej 10 m. kwadratowych obszaru.

Sień wchodowa. Bramy wjazdowe i przejazdy.

§. 27. Szerokość sieni wchodowej powinna wynosić najmniej 1.60 m. W realności, w której istnieją zabudowania na podwórzu, albo mogą w myśl §. 26. powstać w przyszłości, należy urządzić bramę wjazdową we frontowym domu.

Szerokość takiej bramy powinna wynosić najmniej 2·20 m.

Jeżeli w jednej i tej samej realności jest kilka podwórz, powinny być urządzone z jednego do drugiego przejazdy o wskazanych wymiarach.

Brukowanie, względnie
szutrowanie podwórz.

§. 28. Dziedzińce i podwórza, o ile na ogród nie są używane, należy wybrukować albo wyszutrować, w miarę potrzeby wyasfaltować i urządzić na nich brukowane ścieki dla odprowadzenia wody deszczowej.

Studnie.

§. 29. Studnie w obrębie realności, założone w pobliżu zbiorników lub kanałów, powinny być zabezpieczone odpowiednio od infiltracji. W śródmieściu, tudzież w bliższych częściach przedmieść mają być opatrzone w pompę, w odleglejszych zaś mogą być zabezpieczone parapetem, najmniej 1 metr wysokim.

Studnie zawierające wodę nie przydatną do picia dla ludzi powinny być zaopatrzone w sposób zwracający uwagę stosownym napisem ostrzegającym.

Odległość przedmiotu budowy od granic sąsiednich.

c) Przy granicach sąsiednich.

§. 30. Odległość budynków od granic sąsiednich nie ulega ze względów publicznych żadnym ograniczeniom z wyjątkiem zastrzeżeń §. 20. Postanawia się tylko, iż zbiorniki kloaczne lub nawozowe mają być oddalone od granicy sąsiedniej najmniej o 2 m. Mniejsza odległość zawisła od zezwolenia sąsiadów.

C. Ze względu na użytkowanie.

Ogólne wymogi dla domów mieszkalnych.

§. 31. Budynki przeznaczone na zamieszkanie powinny być tak zbudowane, aby ani bezpieczeństwu nie zagrażały, ani zdrowia mieszkańców nie narażały. Powinny przeto być suche i zdrowe, mieć wystarczający przystęp powietrza i światła i być jak najlepiej zawarowane przeciw niebezpieczeństwu pożaru. Ściany zewnętrzne budynków tych nie powinny być wyprawiane wcześniej, jak w sześć miesięcy po pokryciu budynku dachem i po upływie jednej zimy.

Wysokość ubikacji mieszkalnych w świetle i nad terenem. Podział poziomy piętra parterowego.

§. 32. Ubikacje, w których ludzie mieszkać, spać lub zwykle przebywać mają, powinny mierzyć najmniej 2·85 m. wysokości w świetle przy poziomych posobach, zaś gdzie takowe są sklepione najmniej 3 m. mierząc w najwyższym punkcie sklepienia. Podłoga parterowych ubikacji powinna być wzniesiona najmniej 50 cm. nad teren. Wyjątkowo dozwala się obniżenie aż do 15 cm. dla ubikacji, które przeznaczone są na sklepy, jeżeli pod nimi są piwnice a spód ziemny suchy, albo zabezpieczony sztucznie od zawilgocenia.

Podział poziomy piętra parterowego na dwie kondygnacje za pomocą pułapu dozwala się w lokalnościach służących na sklepy, jednakże nie wolno górnych ubikacji zamieszkiwać, ale można używać takowych tylko na składy towarowe.

Pomieszkania w piwnicach.

§. 33. Pomieszkania w piwnicach nie są dozwolone. Wyjątek stanowi się w tych tylko przypadkach, gdzie naturalna spadziłość terenu wymaga budowy znacznie nad poziom wzniesionych i świetlistych piwnic, a raczej suterenu, albo jeżeli w domach ozdobnych z uwzględnieniem §. 20. w ogrodach

położonych, na mieszkanie dla jednej tylko rodziny urządzonych, ubikacje służyć mają na kuchnię i inne podrzędne cele mieszkalne.

Natenczas wszakże należy uczynić zadość następującym warunkom:

- a) Spód ziemny powinien być zupełnie suchy.
- b) Mury przylegające do ziemi powinny być od zawilgocenia skutecznie zabezpieczone.
- c) Najmniej połowa całej wysokości piwnicy w świetle w §. 32, ustanowionej, powinna leżeć po nad przyległym terenem, zaś okno powinno mieć najmniej 1 m. wysokości.
- d) Bezpośrednio na ulice nie wolno drzwi urządzać.

Pomieszkание strychowe.

§. 34. Pomieszkания w obrębie poddasza czyli strychu nie są dozwolone.

Wyjątek stanowią pojedyncze pokoje w pałacach lub wilach ozdobnych, których dachy ze względów architektonicznych mają strome kształty i tworzą przestronne poddasza, jednakże tylko wtedy, jeżeli pałace te lub wile urządzone są na mieszkania dla jednej tylko rodziny i są wolno stojące, a pokoje te oddzielone są od strychu i sieni murowanymi lub przynajmniej ryglowemi i tynkowemi ścianami w myśl §. 40. i odpowiadają zresztą postanowieniom §§. 31. i 32.

Kuchnie.

§. 35. Kuchnie mają być tak umieszczone, aby z pomieszkaniem łączyły się albo bezpośrednio, albo za pomocą wewnętrznych komunikacyj, nigdy zaś przez podwórze lub ganki otwarte.

Celem wypuszczania pary i wylizów niezdrowych mają być w kuchniach urządzone pod sułtem otwory najmniej 15 cm. w kwadrat do osobnego komina wentylacyjnego, opatrzone drzwiczkami lub żaluzjami żelaznemi.

Piwnice i drewnitnie.

§. 36. Każdy dom mieszkalny powinien być opatrzony w odpowiednią ilość piwnic na pomieszczenie drzewa opałowego.

Posadzka piwnic powinna się wznosić 15 cm. po nad najwyższy stan wody zaskórnej, gdzie zaś to jest niemożliwem, powinny być piwnice nieprzepuszczalnie zbudowane.

Z piwnic nie wolno urządzać drzwi bezpośrednio na ulicę.

Gdzie wysoki stan wody zaskórnej albo techniczne przeszkody utrudniają budowę piwnic, należy w myśl §. 40. a. wybudować na pomieszczenie drzewa opałowego drewnitnie odpowiednich rozmiarów.

Mieszkanie stróża.

§. 37. Mieszkanie stróża ma być umieszczone w parterze lub suterenie w myśl §. 33. urządzonem, w bliskości głównego wejścia do budynku, ma mieć najmniej 10 m. kwadratowych obszaru, światło bezpośrednie, zresztą ma odpowiadać w ogólności wymogom dla ubikacyj mieszkalnych postanowionym.

D. Ze względu na konstrukcyę.

Materyał i wykonanie budowy.

§. 38. Wszelkie materyały do budowy użyte, niemniej wiązania i konstrukcyę powinny być takiej dobroci i wytrzymałości, jakiej wymaga cel budowy według ogólnie przyjętych i za dobre uznanych zasad technicznych. Nie wolno murować w porze, w której skutkiem mrozów zaprawa murarska traci własność spajania.

Wymiary cegieł zwykłych.

§. 39. Cegły zwykłe mają mieć po wypaleniu wymiary następujące :

29 cm. długości,
14 cm. szerokości,
6·5 cm. wysokości,

Konstrukcja ścian.

§. 40. Co do konstrukcyi ścian postanawia się :

- a) Ściany zewnętrzne domów mieszkalnych, stajen i wszelkich budynków piętrowych, jako też takich, w których ogniska mają być urządzone, powinny być murowane przez wszystkie piętra z cegły lub kamienia. Budynki bez ognisk, jako to: wozownie, magazyny, drewnitnie i t. p. mogą być do wysokości 5 m. mierząc od terenu do okopu, budowane w pruski mur, czyli z drzewa wiązanego w ryglówkę, jednakże przedziały ryglówek powinny być murowane cegłą, zaś te ściany, które do ulicy albo do granicy sąsiedzkiej przypierają, muszą być murowane całkowicie.

Ściany z drzewa można sporządzać tylko dla wolno stojących wychodków parterowych, altan, gołębników, kręgielni i t. p., albo w budynkach stawianych na krótki i ściśle ograniczony przeciąg czasu, n. p. na widowiska, na skład materiałów lub narzędzi przy budowach i t. p.

- b) Ściany wewnętrzne a mianowicie: ściany dźwigające podkłady belkowe, ściany kominowe, ściany ogniochronne czyli mury ogniowe i ściane przedziałowe, powinny być murowane całkowicie z cegły. Gdzie ściany przedziałowe na piętrach nie trafiają na siebie z powodu podziału wewnętrznego, tam mogą być one zbudowane w pruski mur, o przedziałach cegłą, na zaprawie wapiennej wymurowanych albo z dwóch warstw tarcie w krzyżujących się kierunkach zbitych. W obu razach należy powierzchnie drzewa wytrzeźnić i wyprawić. O oddaleniu tychże ścian od ognisk i kominów stanowi §. 46.

Budowanie ścian ryglowych bez wymurowania przedziałów, obustronnie tarciami pobitych, jest wzbronione.

Grubość murów.

§. 41. Ponieważ oznaczenie grubości murów zależnem jest od każdorazowych szczegółowych warunków, a mianowicie od wysokości piętr, rozpiętości ubikacyi, konstrukcyi i obciążenia pokładów belkowych, ilości i rozpiętości otworów i t. p., przeto postanawia się następujące ogólne dyrektywy:

- a) Przy murach ceglanych należy grubość ich zastosować do wymiaru zwykłych cegieł.

Można przeto zakładać mury tylko w grubości $\frac{1}{2}$, 1, $1\frac{1}{2}$, 2 i t. d. cegieł. Grubość tę należy przy kotowaniu planów wyrażać jak następuje :

mur	$\frac{1}{2}$	cegły	gruby	przez	15	cm.
"	1	"	"	"	30	"
"	$1\frac{1}{2}$	"	"	"	45	"
"	2	"	"	"	60	"
"	$2\frac{1}{2}$	"	"	"	75	"
"	3	"	"	"	90	"

i t. d.

Miary powyższe odnoszą się do murów surowych nie wyprawionych.

- b) Jeżeli mury przy założeniu w nich licznych lub wielkich otworów są tak osłabione, że filary nie posiadałyby należytej wytrzymałości, gdyby

ze zwykłego muru ceglanego były sporządzone, należy je murować z cegły mocno wypalanej, na cemencie, albo sporządzić z ciosu lub żelaza, co w planach powinno być uwidocznionem.

- c) Poniżej 75 cm. grubości nie wolno zakładać murów z kamienia łamanego.
d) Mury pokładami belkowymi obciążone, a mianowicie:

Mury zewnętrzne

mają być w ubikacyach najwyższego piętra, mierzących więcej niż 6.5 m. rozpiętości grubości 2 cegieł, poniżej 6.5 m. rozpiętości, grubości 1 1/2 cegły.

W każdym niższym piętrze, jako też w fundamentach należy mury pogrubić o 1/2 cegły.

Mury wewnętrzne

mają mieć w najwyższym piętrze grubości 1 1/2 cegły.

Z następujących pięter mogą być każdorazowo dwa prowadzone w jednostajnej o 1/2 cegły stopniowo ku dołowi powiększającej się grubości.

- e) Mury nieobciążone, a mianowicie:

Mury zewnętrzne.

w najwyższym i następującem niższym piętrze mają mieć grubość 1 1/2 cegły, z następujących pięter mogą być każdorazowo dwa prowadzone w jednostajnej o 1/2 cegły stopniowo ku dołowi powiększającej się grubości.

Mury wewnętrzne.

w najwyższym piętrze w ubikacyach posiadających więcej niż 6.5 m. rozpiętości, jako też w klatkach schodowych poniżej 4 m. szerokości, mają mieć grubość 1 cegły, zaś w ubikacyach poniżej 6.5 m. rozpiętości, grubość 1/2 cegły.

W pierwszym przypadku mogą być mury prowadzone przez najwyższe i następujące niższe piętro w jednostajnej grubości na 1 cegłę, powiększając takową stopniowo jak powyżej co drugie piętro.

W drugim przypadku należy mury 1/2 cegły grube w następującem niższym piętrze rozszerzyć do jednej cegły, prowadząc je odtąd co dwa piętra w jednostajnej grubości i powiększając takową stopniowo co drugie piętro, jak powyżej.

Do klatek schodowych, które mają więcej niż 4 m. szerokości, odnoszą się przepisy dla murów zewnętrznych nieobciążonych.

- f) Mury piwniczne i fundamentowe należy założyć o 15 cm. mocniej, aniżeli mury parterowe.

Mury ogniowe.

§. 42. Poddasza domów sąsiednich do siebie przypierających albo budynków mających więcej niż 30 m. długości, należy oddzielić murami ogniowymi.

Mury te mają być o 50 cm. po nad dach wyprowadzone, grubość ich ma wynosić najmniej 1 cegłę, przy wysokości zaś nad 3 m. mają być od-

powiednio filarami wzmocnione. Nie wolno w nie wpuszczać belek i wiązań dachowych, a oprócz drzwi nie wolno urządzać w nich żadnych innych otworów.

Drzwi te mają być żelazne, osadzone w kamiennej oprawie albo w ramach żelaznych i urządzone w ten sposób, by własnym ciężarem każdorazem się zamykały.

Posoby.

§. 43 Posoby piwnic powinny być sklepione a mianowicie do rozpiętości 3 m. grubości najmniej $\frac{1}{2}$ cegły. Po nad tę rozpiętość, jakoteż posoby w bramach przejazdowych i w miejscach, gdzie są nagromadzone ciężary, mają być sklepione w stosownej grubości w miarę rozpiętości i obciążenia.

Posoby na piętrach mogą być sklepiene albo sporządzone z belek.

W sieniach, przejazdach i klatkach schodowych należy użyć do posób belek dyblowanych.

Pokłady belkowe na piętrach powinny być opatrzone powalą nakrytą rumowiskiem albo piaskiem, jakoteż sufitem trzeinowanym i wyprawionym.

W ubikacjach, w których belki pokładowe dłuższe są niż 6.5 m., tudzież we wszystkich budynkach na cele publiczne przeznaczonych, mają być urządzone podstropy.

Odmienne postanowienie może nastąpić wyjątkowo i w każdym przypadku z osobna.

Powalą strychowa powinna być nakrytą rumowiskiem, a na tem posadzka z cegieł, której szpary powinny być zalane zaprawą wapienną lub gliną. W budynkach parterowych strop od strony strychu może być wyłożony polepą z gliny.

Schody, klatka schodowa.

§. 44. W każdym domu mieszkalnym powinna istnieć komunikacja za pomocą schodów, jedna lub więcej według wielkości budynku, na strych, do piwnicy, na podwórze i na ulicę.

W domach parterowych i jednopiętrowych dozwolone są schody drewniane.

W domach dwu- lub trzypiętrowych są również dozwolone schody drewniane, jeżeli takowe służyć mają najwięcej dla dwóch pomieszczeń na każdym piętrze, lub jeżeli obok schodów głównych i w połączeniu z nimi istnieją drugie schody. W każdym innym razie powinny być schody urządzone ogniotrwale t. j. z kamienia, żelaza, lub podsklepione z drewnianymi stopniami.

Szerokość schodów głównych w budynkach parterowych i jednopiętrowych ma wynosić najmniej 1.10 m., w budynkach zaś dwu- i trzypiętrowych we wyższych piętrach najmniej 1.10 m., w niższych 1.25 m.; szerokość schodów bocznych nie powinna wynosić mniej niż 1 metr.

Wysokość stopni schodów głównych nie powinna mierzyć więcej jak 16 cm., a schodów bocznych więcej jak 18, zaś szerokość stopni schodów głównych mniej jak 29 cm., a schodów bocznych mniej jak 26 cm. w linii podziałowej. Linie podziałową przyjmuje się w odstępnie 45 cm. od ściany. Stopnie klinowe powinny mieć w najwęższym miejscu najmniej 12 cm. szerokości.

Poręcze schodów mają być 1 metr wysokie i muszą być tak urządzone, ażeby zesuwanie się po nich było niemożliwym. Przy schodach o stopniach klinowych należy urządzić poręcze od ściany.

Komórki i t. p. pod schodami, ogniska zaś, otwory kominowe i t. p. w klatce schodowej są wzbronione tam, gdzie schody nie są ogniotrwale sporządzone.

Klatka schodowa powinna być oddzieloną od strychu pełnym murem i sklepieniem albo posobą z belek dyblowych i powinna być od dołu wytrzezinowana i wyprawiona, od strychu zaś opatrzona posadzką ceglana lub polepą na rumowisku.

Drzwi na stryach prowadzące mają być żelazne i osadzone w ramie żelaznej albo w węgarach kamiennych, a przynajmniej, jeżeli są drewniane, muszą być wraz z oddrzwiami od strony strychu obite blachą żelazną. Drzwi leżące, urządzone tylko do podnoszenia, nie są dozwolone.

Fundamentowanie i izolowanie od wilgoci.

§ 45. Mury fundamentów wolno zakładać tylko na przydatnym na ten cel rodzimym gruncie albo na podfundamentowaniach, nigdy zaś bezpośrednio na gruncie grzęskim lub nasypanym. Jeżeli w grzęskim gruncie mają być użyte podfundamentowania drewniane, należy je założyć najmniej 30 cm. poniżej stanu wody zaskórnej, której wysokość Władza w każdym wypadku oznaczy.

Budynki w wilgotnym gruncie muszą być opatrzone przeciw szerzeniu się wilgoci warstwą izolacyjną, założoną 30 cm. poniżej podłogi parteru, a sporządzoną albo z lanego asfaltu w grubości najmniej 1 cm., albo z arkusowego w grubości najmniej 0.5 cm., lub z 4 warstw cegieł na zaprawie hydraulicznej, albo też z innego skutecznego środka, który przez Władzę będzie dozwolonym.

Palowiska.

a) Ogólne przepisy.

Palowiska.

§. 46. Wszelkie palowiska należy tak urządzić, aby z nich pożar powstać nie mógł i aby dymem lub sadzą nie zanieczyszczały powietrza w sposób przykry dla ogółu.

Przy urządzaniu większych palowisk na cele przemysłowe, jak np. suszarnie i t. p., należy przedłożyć szczegółowe plany, na podstawie których ustanowione będą warunki urządzenia tych palowisk.

b) Ogniska otwarte. Przesionki kominowe.

W lokalnościach, w których wyrabiają się albo gromadzą materiały łatwo zapalne, nie wolno urządzać otwartych ognisk.

W ubikacjach, które nie są przesklepione, należy nad ogniskiem otwartym umieścić ogniotrwałą kapę tak, aby na około po za krawędzie o 30 cm. wystawała.

Dym z otwartych ognisk wolno odprowadzać tylko kominami przełączowymi. Podłogę do koła ogniska należy opatrzyć posadzką ogniotrwałą w szerokości 60 cm. Przesionki kominowe należy budować z kamienia lub cegły, przesklepić i opatrzyć posadzką ogniotrwałą i drzwiami żelaznymi, albo przynajmniej z wewnątrz blachą pobitemi, osadzonemi w ramie kamiennej lub żelaznej.

c) Kominy.

Wszelkie kominy należy wprowadzać na fundamencie, albo opierać je na marmurowych filarach, arkadach, sklepieniach lub żelaznych podporach

w żadnym zaś przypadku nie wolno ich opierać na belkach drewnianych.

Otwór kominów powinien mierzyć:

dla kominów przełazowych najmniej 45 cm. w szerokości, a 48 cm. w długości;

dla kominów wązkich czyli rossyjskich, które tylko w przekroju okrągłym mogą być wyprowadzone, 16 albo 25 cm. w średnicy.

Kanały wentylacyjne nie podlegają ograniczeniom.

Co do kominów fabrycznych dane będą szczegółowe postanowienia w każdym przypadku z osobna.

Kominy przełazowe powinny być urządzone nad ogniskami otwartymi, niemniej przy piecach piekarskich i wędzarniach; jeżeli nie są umieszczone bezpośrednio nad ogniskami, winny mieć łatwo przystępne otwory wjazdowe, jeżeli są szersze nad 55 cm, należy je opatrzyć w takie przyrządy, aby przełazenie było możebnem dla kominiarza.

Do jednego i tego samego komina wolno wpuszczać dymy tylko z palowisk umieszczonych na tem samym piętrze, a mianowicie do komina 16 cm. szerokiego trzy dymy, do komina 25 cm. cztery dymy.

Przekrój kominów wązkich powinien w całej długości być jednostajny, niemniej powinny one być prowadzone o ile możności w pionowym kierunku.

Większa pochyłość aniżeli pod 60-tym stopniem do poziomu nie jest dozwoloną i tam tylko dopuszczalną, gdzie to jest nieuniknionem. W takim razie jednakże w miejscach, gdzie zmienia się kierunek, należy umieścić otwory czyszczenia.

Policzki kominów powinny mieć najmniej $\frac{1}{2}$ cegły grubości; jeżeli zaś kominy mocnemu rozgrzaniu podlegają, jak przy piecach piekarskich, albo ogień łatwo udzielić mogą, jak przy wędzarniach, należy policzkom dać grubość najmniej 1 cegły.

Jeżeli kominy znaczną mają wysokość, albo wolno stoją, należy powiększyć grubość policzków w miarę potrzeby według zasad statyki.

Od wewnętrznego obwodu komina ma być wszelkie drzewo oddalone najmniej o $\frac{1}{2}$ cegły.

Dolne wyciory kominów wązkich mają być o ile możności sprowadzone do piwnic; tak na dole, jak na poddaszu należy urządzić w nich otwory do czyszczenia w szerokości przekroju kominowego 25 cm. wysokie. Otwory te mają być o ile możności przystępne z kurytarza strychowego, zamknięte podwójnemi, od siebie odstającemi, na felce zapadającemi żelaznemi drzwiczkami i według piętr i ubikacyj numerowane. Na poddaszu należy je umieścić w wysokości 1 metr nad polepą albo posadzką, lub też nad pomostem.

Od otworów tych ma być wszelkie drzewo oddalone najmniej o 60 cm. w przeciwnym razie obite blachą.

Rury piecowe mają być oddalone od sufitu najmniej o 60 cm.

Jeżeli kominy wązkie nie są wewnątrz murowane osobno na ten cel uformowanemi ceglami albo wykładane rurami glinianemi, powinno być ich wnętrze gładko wytynkowane.

W obrębie strychu powinny być kominy na zewnątrz wyprawione, jeżeli przechodzą przez szczyt dachu, powinny być wyprowadzone przynaj-

mniej 60 cm. nad tenże, jeżeli zaś w innych miejscach dach przebija, przynajmniej 1 m. nad dach, albo 60 cm. nad szczyt tegoż.

Nagłówki kominów na domach piętrowych powinny być nakryte płytami kamiennymi.

d) Piece piekarskie, wędzarnie.

Piece piekarskie powinny być przesklepione podwójnem sklepieniem.

Ściany wędzarni powinny być sporządzone całkowicie z cegły i opatrzone drzwiami żelaznymi, a nadto hakami albo prętami żelaznymi, w murze osadzonemi do zawieszania wędlin.

e) Piece pokojowe. Kominy blaszane.

Piece, które bezpośrednio na podłodze stoja, należy podmurować w wysokości 30 cm. Jeżeli stoja na nóżkach, wystarcza podmurowanie na 15 cm.

Piece żelazne, które nie stoja na nóżkach, należy stawiać na podmurowaniu z cegły lub kamienia 15 cm. wysokiem.

Przed palowiskami w kominkach pokojowych, tudzież przed drzwiczkami ogniwami tak pieców jak kuchni należy, jeżeli posadzka nie jest ogniotrwała, wyłożyć ją materiałem ogniotrwałym.

Zastąpienie murowanych kominów rurami blaszanymi wewnątrz budynku, prowadzenie takowych przez ściany drewniane, zwłaszcza wypuszczanie ich w ścianach zewnętrznych na ulicę lub podwórze, niemniej używanie pieców żelaznych w miejscach, gdzie się wyrabia lub gromadzi materiał łatwo zapaleniu podlegający, jest zakazane.

Dachy, gzymsy, okapy,
dymniki.

§. 47. Wiązania czyli stolce dachowe należy budować oddzielnie do powały strychowej, jako też od muru ogniowego, i nie wolno ani w powałę, ani w mur ten wpuszczać części konstrukcyjnych.

Pokrycie dachów na wszystkich budynkach w obrębie śródmieścia i przedmieść zwarto zabudowanych, jako też na wszystkich domach piętrowych należy uskutecznić z ogniochronnego materiału.

Gzymsy okapowe wolno sporządzać tylko z cegły, kamienia lub blachy.

Dymniki na dachach należy opatrzyć oknami lub okiennicami blachą pokrytymi do zamknięcia.

Ganki zewnętrzne.

§. 48. Ganki zewnętrzne czyli korytarze otwarte na podwórzowych frontach budynków, należy oprzeć na krokostynach, albo podporach z ogniotrwałego materiału i opatrzyć ogniotrwałymi poręczami. Gdzie ganki te tworzą jedyny przystęp do ubikacyj mieszkalnych albo schodów, mają być zbudowane całkowicie z ogniotrwałego materiału szerokości najmniej 1.25 m.

Jeżeli ganki przy wilach w §. 33. i 34. uwzględnionych, stanowią architektoniczne przyozdobienie, mogą być sporządzone całkowicie z drzewa.

Okna górne czyli latarnie
w dachach.

§. 49. Latarnie w dachu powinny być murowane całkowicie z cegły i zamknięte ogniotrwale od poddasza.

Ramy okien i pręty przedzielające należy sporządzić z żelaza.

Wychodki.

§. 50. W parterze i na każdym piętrze domów mieszkalnych, lub dla pobytu ludzi przeznaczonych, powinny istnieć wychodki odpowiednio umie-

szczone, łatwo przystępne w takiej ilości, ażeby na dwa pomieszkania przynajmniej 1 komórka przypadła.

Dla wil piętrowych położonych w ogrodzie i urządzonych na mieszkanie dla jednej tylko rodziny wystarczają wychodki parterowe.

W domach parterowych mogą być wychodki urządzone na podwórzu oddzielnie od budynku.

Wychodki należy oświetlić oknem umieszczonem w ścianie zewnętrznej i urządzić w nich odpowiednią wentylację, celem odprowadzenia wyziewów. Drzwi wychodków powinny szczelnie przystawać, zaś siedzenie mieć dobrze przylegające przykrywki.

Rury spustowe i gańce w wychodkach należy urządzić z kruszcem lub z gliny kamionkowej na ten cel wyrabianej z polewą wewnątrz, lub też z trąb drewnianych szczelnie spojonych i wewnątrz osmołowanych. Dla wentylacyi rur spustowych należy urządzić odpowiednie przedłużenie takowych po nad dach.

Drewniane szalowania spustów w wychodkach są wzbronione.

Kłoki i kanały.

§. 51. Wszelkie odchody i nieczystości powinny być zbierane:

- a) w murowanych zbiornikach kloacznych, lub
- b) w beczkach.

Do a) Budowę zbiorników kloacznych należy wykonać tak, aby z nich wszelkie nieczystości mogły być wywożone, tam zaś, gdzie połączenie zbiorników z kanałem publicznym jest możliwe, lub gdzie połączenie zbiornika z wodą bieżącą przez władzę szczegółowo w każdym wypadku dozwolonem zostanie, ażeby tylko płynne nieczystości do kanału publicznego lub do wody bieżącej odpływały.

Zbiorniki kloaczne mają mieć najmniej 7 metr. sześciennych wymiaru i powinny być zbudowane w jak największej możliwej odległości od studzien, samoistnie i oddzielnie od innych budynków, gdyby zaś w szczególnym wypadku dopuszczonem było częściowe umieszczenie zbiornika kloaczego wewnątrz budynku, w takim razie musi być takowy założony bez związku z murami tego budynku.

Ściany, tudzież posadzkę zbiornika kloaczego należy wykonać z cegły do stopniałości wypalanej, na zaprawie cementowej, a to ściany grubości najmniej $1\frac{1}{2}$ cegły, zaś posadzkę z 4 warstw cegieł płazem kładzionych. Oprócz tego należy ściany tudzież dno z wewnątrz wytynkować zaprawą cementową starannie gładzoną z wyokrągleniem wszelkich kątów i rogów i ze spadkiem ku jednemu punktowi. Nakrycie zbiorników powinno być sporządzone szczelnie, opatrzone otworem do czyszczenia najmniej 75 cm. w kwadrat mierzącym i pokryte warstwą ziemi, gruzu lub t. p. najmniej 30 cm. grubą.

Inne również szczelne konstrukcje zbiorników nie są wykluczone.

Gdzie połączenie zbiornika kloaczego z kanałem publicznym lub bieżącą wodą może być uskutecznonem, ma być urządzony w zbiorniku tak zwany dywizor czyli oddzielnik t. j. ściana dziurkowana z kruszcem, drzewa albo murowana na cemencie z cegieł do stopniałości wypalonych z pozostawieniem szpar 1 cm. szerokich, poniżej której przefiltrowane płyny, otworem w zbiorniku na ten cel zostawionym odprowadzone być mogą do kanału publicznego, lub gdzie to szczegółowo dozwolonem będzie, do płynącej wody, a to w obrębie ulic i placów publicznych kanałem murowanym, albo

rurami kamionkowemi lub żelaznemi, gdzie zaś kanał publiczny jest drewniany, tudzież w obrębie realności prywatnych, kanałem drewnianym.

W wypadku powyższym należy wpust ścieków wodnych i zlewów pomijowych umieścić na odpływie po za zbiornikiem kloacznym, w każdym razie zaś urządzić w miejscu tem pneumatyczne zamknięcie kanału.

Kanały powinny być murowane w formie jaja z kamienia lub cegły do stopniałości wypalanej, albo też wykonane z betonu, w obrębie budynków, ulic i placów przesklepione, lub mocnemi płytami kamiennemi szczelnie przykryte i opatrzone w odstępach najdalej 50 m. kominami dla wstępu, które szczelnie przykryć należy wiekami kamiennemi lub żelaznemi. Posadzka kanału ma być wykonaną z cegieł storcem stawianych, albo z ciosów kamiennych lub płyt kamionkowych odpowiednio przyrzadzonych. Do wysokości 50 cm. od posadzki winne być co najmniej fugi wewnętrzne kanału wypełnione cementem i starannie wygładzone. Jeżeli kanał przechodzi przez mury budynku winien być w grubości tychże przeprowadzony bez przerwy, samoistnie i oddzielnie. Gdzie dopuszczoną będzie budowa kanału drewnianego, winien być takowy wykonany szczelnie, po za obrębem budynków, w jak największej możliwej odległości od studzien i od spodu, tudzież z boków zabezpieczony od przeciekania warstwą, co najmniej 25 cm. grubą łu lub tłustej gliny w stanie wilgotnym mocno dokładnie ubitej.

Celem przewietrzania kanału należy założyć komin wentylacyjny, umieszczony ile możności pomiędzy często ogrzewanymi kominami.

Jeżeli gmina miasta Lwowa ze względów publicznych uzna za potrzebne, mogą być kanały prywatne, leżące pod drogami i placami publicznymi nabyte przez gminę, a to w razie nie przyścia do skutku dobrowolnej ugody nawet w drodze wyłączenia w myśl obowiązujących w tej mierze przepisów.

Do b) Przy systemie beczkowym powinien być otwór pomiędzy rurą spustową a beczką opatrzone wiekiem szczelnie zamykającym się, zaś komórka, w której się mieszczą beczki powinna być tak wielką, aby w niej dwóch ludzi około beczki wygodnie poruszać się mogło, niemniej powinna mieć odpowiednio urządzony otwór dla przystępu robotników i podnoszenia względnie spuszczenia beczek.

Stajnie, składy słomy
i siana.

§. 52. Posoby stajen, nad którymi pomieszkania się znajdują, powinny być sklepione, dla zabezpieczenia zaś szerzeniu się wysiewów należy w stajniach urządzić kanały wentylacyjne i wyprowadzić je po nad dach. Gdzie stajnie mieszczą się w osobnym na ten cel budynku, wystarcza posoba z belek opatrzone powałą i polepą z gliny, albo posadzką na poddaszu i z dołu sufitowana.

Składy na słomę i siano należy oddzielić od innych budynków, albo lokalności murem ogniowym w myśl §. 42.

Ścieki stajenne należy tak urządzić, aby zanieczyszczenie spodu ziemnego, albo zawilgoenie murów nastąpić mogło.

Gnojowniki.

§. 53. Gnojowniki powinny być urządzone o ile możności najdalej od studzien i opatrzone ścianami i posadzką nieprzepuszczalną, jakoteż mocnemi, szczelnie zamykającemi się wiekami. Co do konstrukcyi gnojowników obowiązują przepisy postanowione w §. 51. dla zbiorników kloaczných.

Poddasza.

§. 54. Dla ochrony materiałów i robót rękodzielniczych od wpływów atmosferycznych, dozwala się stawiać poddasza, czyli szopy otwarte na filarach murowanych, albo słupkach drewnianych.

Jeżeli poddasza do granicy sąsiedzkiej przypierają, należy je zabezpieczyć z tej strony murem ogniowym w myśl §. 42. Co do pokrycia tych budynków obowiązuje §. 47.

E. Ze względu na szczegółowe przeznaczenie budynku.

Uwagi ogólne.

§. 55. Przy budowlach przeznaczonych na szczegółowe cele, jako to: na kościoły, domy modlitwy, szkoły, teatru, sale widowisk, koncertów, zabaw i t. p., ustanawiane będą ze względów budowniczych, ogniowych i zdrowotnych szczegółowe warunki w każdym poszczególnym przypadku.

Dział III,

Budowy służące na cele przemysłowe.

Uwagi ogólne.

§. 56. Jako budynki przemysłowe w przeciwstawieniu do domów mieszkalnych rozumieją się: fabryki, zakłady warstutowe i magazyny.

Budynki przemysłowe dzielą się na:

- a) izolowane,
- b) nieizolowane.

a) Budynki przemysłowe izolowane — odstęp izolacyjny.

§. 57. Budynki przemysłowe albo kompleksy tychże uważane są za izolowane, jeżeli ich każdy punkt oddalony jest od innych budynków i granic sąsiednich najmniej 20 mtr.

Szerokość ulic, jako też potoków publicznych wlicza się w to oddalenie.

Jeżeli zakłady fabryczne przypierają bezpośrednio do innych takich samych zakładów, w takich razach wystarcza oddalenie 10 m.

Odstępu izolacyjnego zabudować nie wolno.

b) Budowa domów fabrycznych izolowanych.

Budynki fabryczne izolowane nie mające więcej jak jedno piętro wysokości, w których nie wyrabiają się, ani się gromadzą przedmioty łatwo podlegające zapaleniu, mogą być z wyjątkiem ścian kominowych, albo tych, które do ulic przypierają, budowane z ryglówki o przedziałach murowanych cegłą.

c) Budowa domów mieszkalnych tamże.

Domy mieszkalne przy budynkach fabrycznych izolowanych, nie mające więcej jak jedno piętro wysokości i służące dla właściciela, urzędników i robotników mogą być budowane z ryglówki, jak powyżej z uwzględnieniem przepisów §. 46. Jeżeli domy te przypierają do warstatów, mają być od takowych oddzielone murem ogniowym, niemniej ściany do ulic przypierające, mają być prowadzone z pełnego muru.

Budynki przemysłowe nieizolowane i domy mieszkalne tamże.

§. 58. Budynki przemysłowe położone w mniejszem oddaleniu niż 20 m. od innych budynków lub granic sąsiednich, jakoteż domy mieszkalne tamże

położone podlegają przepisom ustanowionym w niniejszej ustawie dla zwykłych budynków.

Szczegółowe przepisy dla budynków przemysłowych.

§. 59. Do wszystkich budynków przemysłowych bez różnicy odnoszą się następujące przepisy:

- a) Na budowę tychże należy przedłożyć plany, jak to przepisane w §. 8. dla zwykłych budynków.
- b) Budynki, w których mieszczą się kotły parowe, mają być stawiane w jak największej odległości od ulic i od innych zabudowań, w których ludzie zazwyczaj się znajdują, gdzie zaś to nie jest możebnem, powinny być od tychże oddzielone murem najmniej na 2 cegły grubym i lekko nakryte, w żadnym zaś razie nie mogą być przesklepione.
- c) Palowiska mają odpowiadać przepisom §. 46.
- d) Ubikacye warstatowe mają mieć najmniej 3 m. wysokości i powinny być zaopatrzone w odpowiednią wentylacyę.
- e) Odpływ nieczystych lub cuchnących płynów ma być tak urządzony, aby takowe otoczeniu nie były dokuczliwe lub szkodliwe.
- f) Wychodki i pisoary dobrze wentylowane mają być umieszczone w odpowiedniej ilości.
- g) Za siłę i trwałość budynków, w których nagromadzają się towary lub produkta surowe, albo w których maszyny są ustawione, odpowiada właściciel.
- n) Pokłady belkowe mogą być oparte na podciągach i podporach żelaznych, a nawet drewnianych, jeżeli w budynku nie mają się wyrabiać, albo gromadzić przedmioty łatwo podlegające zapaleniu.
- z) Powoła pokładów belkowych może równocześnie służyć za podłogę, która nie potrzebuje być sufitowaną.
- k) Ściany przedziałowe mogą być sporządzone z drzewa z wyjątkiem tych miejsc, gdzie się wyrabiają lub gromadzą przedmioty łatwo podlegające zapaleniu.
- l) Wiązania dachów mogą być oparte bezpośrednio na pokładach belkowych.
- m) W każdym budynku przemysłowym o więcej piętrach muszą być ogniotrwałe schody ratunkowe, które w razie pożaru dostaćby się można z budynku na zewnątrz. Schody ratunkowe powinny być w murowanem obudowaniu i mieć strop czyli posobę ogniotrwałą.

W obszernych fabrykach powinno być więcej schodów ratunkowych i tak rozłożonych, ażeby odległość do schodów ratunkowych z każdego punktu nie wynosiła więcej, jak 40 m. Jeżeli schody takie służyć mają w razie niebezpieczeństwa nie dla większej liczby ludzi jak 50, muszą mieć co najmniej 1·3 m. szerokości jeżeli są prosto ramienne, zaś 1·6 m. szerokości, gdyby schody były założone o stopniach klinowych. Na każde 50 ludzi więcej powinna być szerokość powiększona o 0·15 m.

Dla ułatwienia komunikacyi mogą być schody te umieszczone na zewnątrz budynku w obrębie izolacyjnym zakładu.

Dział IV.

Wyjątkowe postanowienia dla budowli na gruntach od miasta odległych.

- Ogólne uwagi. §. 60. Dla budowli nie wyższych jednakże jak na jedno piętro na gruntach odległych od przedmieść gęściej zabudowanych, albo na takich, które ze względu na swe położenie za stosowne ku temu uznane będą, mogą być dozwolone pewne ułatwienia w budowie, jeżeli przeznaczenie budynku albo otoczenie jego nie wymaga szczególniejszej mocy budowy, albo bezpieczeństwa od pożaru.
- Szutrowanie podwórz. §. 61. (do §. 28.) Szutrowania podwórz nie wymaga się.
- Wysokość ubikacyj mieszkalnych. §. 62. (do §. 32.) Wysokość ubikacyj mieszkalnych może być obniżoną do 2.5 m.
- Zamieszkanie pokoi strychowych §. 63. (do §. 34.) Zamieszkanie pokoi strychowych jest dozwolone pod warunkiem osufitowania posoby i wszelkich drewnianych ścian przystępu i lokalności samych, jako też ścisłego zachowania przepisów §. 46.
- Drewutnie. §. 64. (do §. 36.) Na skład materiału opałowego mogą służyć komórki drewniane.
- Konstrukeya ścian. §. 65. (do §. 40.) Wszelkie parterowe budynki, które oddalone są od najbliższych granic sąsiednich najmniej 20 m., mogą być budowane w całości z drzewa. Budynki parterowe w mniejszem oddaleniu mogą być zbudowane z drzewa ryglowego o podziałach wymurowanych należyście cegłą. Budynki parterowe powinny być budowane z twardego materiału. Wyjątek stanowią wile stawiane na letnie pomieszkane w ozdobnym stylu, jeżeli oddalenie ich od granicy sąsiedniej wynosi najmniej 20 m. Ściany kominowe powinny być jednakże murowane z cegły i przepisy §. 46. ściśle zachowane.
- Materiał do budowy. §. 66. Używanie sztucznych surogatów, a mianowicie betonu, pisé, cegieł wapiennych i t. d. jest dozwolonem. Co do ilości piętr, grubości murów i t. d. wydane będą w miarę okoliczności każdorazowo szczegółowe postanowienia.
- Wiązanie dachów i ich pokrycie. §. 67. (do §. 47.) Wiązania dachów mogą być oparte na belkowaniach strychowych. Używanie gontów na pokrycie dachów, niemniej tektury i i. p. materiałów jest dozwolonem, pokrywanie słomą wzbronionem.
- Wychodki. §. 68. (do §. 50). Wychodki powinny być opatrzone dołem kloacznyim co najmniej dylami ocembrowanym, lub też beczkami do wywożenia kału odpowiednio urządzonemi.

D z i a ł V.

Postępowanie po ukończeniu budowy.

Uporządkowanie na placu budowy

§. 69. Po ukończeniu budowy należy niezwłocznie zasypać wszystkie z powodu budowy powstałe jamy, uprzątnąć pozostały materiał budowlany, rusztowania, ziemię, gruz i t. p. i przyprowadzić wszystko w około budowy, co z jej powodu zmienionem i uszkodzonym zostało, kosztem własnym do stanu odpowiedniego.

Pozwolenie na zamieszkanie.

§. 70. Nowo wzniesiony budynek nie powinien być wzięty w użytek pierwiej, dopóki Magistrat nie udzieli na to pozwolenia przekonawszy się przez komisję zesłaną na miejsce, iż przeciw użytkowaniu nowej budowy nie zachodzą żadne przeszkody ze względów budowniczego-ogniowo i sanitarno-policyjnych.

W szczególności postanawia się, iż budynki piętrowe murowane nie mogą być zamieszkałe w tym samym roku, w którym budowa ich rozpoczętą została.

Gdyby budujący przeprowadził zmiany, które w planie konsensowym lub w dodatkowych planach nie były uwidocznione, albo wykonał takie urządzenia, których w planach się nie uwidacznia, albo też zaniechał takich urządzeń, które ze względów ogniowo i sanitarno-policyjnych są koniecznymi, w takim razie orzeknie Magistrat, czy i o ile przed skuteczuieniem takowych, względnie przed ich usunięciem, wzięcie w użytek nowego budynku nastąpić może, jako też w jakim przeciągu czasu i pod jakimi rygarami nakazane zmiany powinny być wykonane.

Komisyjne oględziny mają nastąpić w przeciągu 8 dni po wniesieniu podania, a w następnych 8 dniach ma być załatwienie podania stronie doręczone.

D z i a ł VI.

Utrzymanie istniejących budynków.

Konserwacja budynków.

§. 71. Każdy właściciel jest obowiązany utrzymywać realność swoją w dobrym stanie, czysto i porządkie i nie powinien dopuścić, aby budynki w skutek zaniedbania zagrażały bezpieczeństwu publicznemu, oddziaływały szkodliwie na zdrowie mieszkańców, szpeciły ulice publiczne albo sprzeciwiały się wymaganiom porządku i czystości; obowiązany jest przeto każdą powstałą wadliwość, nawet bez wezwania do tego ze strony władz usunąć w myśl niniejszej ustawy.

Gdyby właściciel na wezwanie władzy nie usunął powstałych wadliwości w oznaczonym terminie w myśl niniejszej ustawy, albo gdy budowa rozpoczęta dłużej niż trzy lata była zawieszoną i mimo wezwania władzy w oznaczonym terminie nie została wykończoną albo uprzątniętą, władza przymusowymi środkami zarządzi opróżnienie części lub całego budynku, albo też rozebranie i uprzątnienie rozpoczętej a niewykończonej budowy.

Budynki zawaleniem się
grożące.

§. 72. W razie zagrażającego niebezpieczeństwa może Magistrat zarządzić natychmiastowe opróżnienie i zabezpieczenie budyku grożącego upadkiem, a gdyby tego była potrzeba, całkowite lub częściowe rozebranie onegoż, zaś w razie oporu lub opieszałości właściciela, przeprowadzić to wszystko w drodze przymusowej, na koszt i niebezpieczeństwo tegoż.

W ogólności obowiązkiem jest Magistratu w każdym wypadku i bez względu na moc wstrzymującą jakichkolwiek rekursów, poczynić takie zarządzenia i użyć takich środków przymusowych, które się okażą potrebnymi dla usunięcia grożącego niebezpieczeństwa, zapobieżenia większemu powstać mogącemu złemu i dla zapewnienia wykonania postanowień niniejszej ustawy.

Budynki przymusowo
opróżnione.

§. 73. Jeżeli budynek przymusowo opróżniony w przeciągu lat trzech nie zostanie tak naprawiony, aby znowu mógł być zamieszkanym, albo nie będzie rozebrany i uprzątnięty, służy Magistratowi jako władzy politycznej prawo orzec ze względów publicznych rozebranie na koszt właściciela lub egzekucyjną sprzedaż realności w drodze publicznej licytacji i wdrożyć takową u c. k. Władz sądowych w myśl ustaw obowiązujących z warunkiem, że nowonabywca będzie obowiązany w terminie oznaczyć się mającym, nie prędzej jednakże jak w ciągu jednego roku przyprowadzić realność do możliwie dobrego i bezpiecznego stanu.

Konserwacja dachów
gontowych.

§. 74. Wszelkie dachy gontowe w śródmieściu i na przedmieściach gęściej zabudowanych, tudzież na budynkach piętrowych, mają być pokryte ogniochronnym materiałem w przeciągu lat 25 od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

W czasie tym dozwolone jest łatanie istniejących dachów gontowych tylko w tych przypadkach, gdzie więzba dachu jest zdrową, zaś pokrycie w tak dobrym stanie zachowane, że wyłatanie naraz jednej czwartej części na każdej połaci jest wystarczającym.

Naprawa dachów, których więzba jest tak nadpsuta, że mniejszą przedstawia trwałość, niżli jej pokrycie, nie może być dozwoloną. W takich przypadkach należy dać nową więzbę dachu i pokryć ogniotrwale.

Przed rozpoczęciem łatania dachu należy uzyskać pozwolenie Magistratu.

Wysoki przy frontach,
pomieszkania w piwnicach
i na poddaszach czyli
strychach, wejścia do pi-
wnicy z ulicy, urządzenie
pomieszek stróżów, wy-
chodków, jam kloacznych
i kanałów.

Urządzenie budynków
przeznaczonych na szcze-
gółowe cele.

§. 75. W przeciągu lat 5ciu od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy winne być zastosowane do istniejących budynków w obrębie miasta i ludniejszych przedmieść postanowienia teje zawarte w §§. 22. a i b, 33. i 34. ustęp pierwszy, 36 ustęp drugi, 37. 50. i 51. pod względem usunięcia rozmaitego rodzaju przedmiotów po za linię frontową budynków sięgających (jako to: schodów, krat i poręczy, drzwi, okien i okiennic i t. p.), pomieszek w piwnicach i na poddaszach czyli strychach, wejść do piwnicy bezpośrednio z ulicy, tudzież pod względem odpowiedniego urządzenia pomieszek stróżów, wychodków, jam kloacznych, kanałów, jeżeli i o ile w poszczególnych wypadkach Władza nie dozwoli szczegółowo na pozostawienie ich w stanie dotychczasowym.

W tym samym czasie powinny być wspomniane w § 55. budynki przeznaczone na szczegółowe cele. stosownie do wezwania władzy urządzone odpowiednio względem budownictwem, ogniowym i zdrowotnym.

D z i a ł VII.

Władze do przestrzegania niniejszej ustawy powołane.

Władze powołane.

§. 76. Władzami do przestrzegania niniejszej ustawy powołanemi są:

1. Magistrat król. stoł. miasta Lwowa.
2. Rada król. stoł. miasta Lwowa
3. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego.
4. C. k. Namiestnictwo Królestwa Galicyi i Lodomeryi.
5. C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych.

Magistrat.

§ 77. Magistrat król. stoł. miasta Lwowa załatwia wszystkie sprawy budownicze w pierwszej instancji, a to we własnym zakresie działania gminy miasta Lwowa jako tejże organ wykonawczy, zaś w poręczonym zakresie jako władza miejscowo-policyjna, a przeto:

- a) Czuwa nad wykonaniem przepisów niniejszej ustawy.
- b) Sprawuje nadzór budowniczo-policyjny nad istniejącymi i nowo budującymi się domami.
- c) Udziela lub odmawia konsensu na budowy, a w przypadkach wymienionych w §. 78. a przedstawia swe wnioski Reprezentacyi miasta i czyni potrzebne przedłożenia c. k. Namiestnictwu.
- d) Orzeka w sprawach budowniczo-policyjnych i nakłada kary za wykroczenia przeciw postanowieniom niniejszej ustawy tudzież przepisom w myśl tejże wydanym.

Rada miejska.

§. 78. Rada król. stoł. miasta Lwowa orzeka:

- a) O przedłożonych jej przez Magistrat konsensach na każdą budowę, do której odnoszą się postanowienia §§. 4. i 6. tej ustawy i w ogólności o konsensach na budowę, które szczególnie tyczą się interesów gminy ze względu na jej własność lub ze względu na publiczną komunikację.
- b) W drugiej instancji we wszystkich sprawach budowniczych we własnym zakresie działania gminy.

Wydział krajowy, c. k. Namiestnictwo, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych.

§. 79. Zakres działania Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego, c. k. Namiestnictwa Królestwa Galicyi i Lodomeryi i c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych określony jest odnośnymi obowiązującymi przepisami tudzież postanowieniami statutu król. stoł. miasta Lwowa (ustawa z dnia 14. Października 1870. r. Dz. ust. kraj. Nr. 79.) o wykonywaniu bezpośredniego nadzoru przez Wydział krajowy i o rozstrzyganiu rekursów, niemniej o zakresie działania c. k. politycznej Władzy krajowej, które to przepisy i postanowienia stosują się w zupełności do niniejszej ustawy.

D z i a ł VIII.

P o s t ę p o w a n i e k a r n e.

Zastosowanie ustawy
karnej.

§. 80. Wykroczenia przeciw niniejszej ustawie, które podpadają pod ustawę karną, dochodzone będą przez e. k. Sądy

Kary policyjne.

§. 81. Wykroczenia przeciw postanowieniom §§. 3. 14. i 18. niniejszej ustawy podlegają karze pieniężnej od 5 do 300 zł., a w razie niemożności ściągnięcia grzywny, karze aresztu od 1 dnia do 2 miesięcy; wykroczenia przeciw innym §§. jakoteż przeciw nakazom przez właściwe władze w zakresie niniejszej ustawy wydanym, podlegają karze pieniężnej od 5 do 100 zł., a w razie niemożności ściągnięcia jej karze aresztu od 1 do 20 dni.

Karze podpada właściciel budowy lub wykonujący budowę, albo obadwaj, w miarę o ile który przewinił.

Kara nałożona nie uwalnia bynajmniej od obowiązku uchylenia popełnionej wadliwości budowy, jakoteż od dopełnienia zarządzeń Władzy, a nawet od zniesienia wadliwego przedmiotu budowy, jeżeli i o ile właściwa Władza uzna to za konieczne.

Sprawozdawca oświadcza, że po wydrukowaniu sprawozdania wpłynęła jeszcze petycja Wydziału zawiadawczego stowarzyszenia realności we Lwowie nr. 363, lecz komisya żądań zawartych w tej petycji nie uwzględniła.

P. Fruchtman wnosi, ażeby ustawę tę przyjąć en bloc.

Izba uchwała ten wniosek, a uwolniwszy sprawozdawcę od odczytania samej ustawy, uchwała tę ustawę w drugim czytaniu en bloc, poczem uchwała na wniosek p. Madeyskiego 3 czytanie ustawy bez czytania i przyjmuje ustawę w trzecim czytaniu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na sobotę 30. września 1882 na godzinę 11. przed południem, z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 15. posiedzenia 5. sesyi IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w sobotę dnia 30. września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie funduszów szpitali Krakowskich. — Sprawozdawca p. Hoszard.

2. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów indemnizacyjnych za rok 1881. — Sprawozdawca poseł Chrzanowski.

3. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Krakowa. — Sprawozdawca poseł Romer.

4. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie obsadzenia posady prymaryusza oddziału chirurgicznego przy szpitalu Lwowskim.

Sprawozdawca poseł Koziembrodzki Szczęsny.

5. Sprawozdania Wydziału krajowego w sprawach mytniczych, a mianowicie: Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. a) Radom powiatowym w Dąbrowie i Tarnowie na drodze Dąbrowa-Żabno-Otfinów;
- b) Radzie powiatowej w Dąbrowie na drodze powiatowej Szczucin-Otałęż;
- c) Radzie powiatowej w Sanoku na drodze powiatowej Rymanów-Haczów.
2. Wydziałowi powiatowemu w Nisku na rzecz funduszu drogi gminnej z Jeżowego na Rudnik do Krzeszowa wiodącej.

3. Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Brzozdowcach powiatu Bobreckiego od mostu na rzece Wiśniowiec.
4. Radzie powiatowej w Trembowli na drodze powiatowej Trembowla-Budzanów.
5. a) Obszarowi dworskiemu w Wiśniowej powiatu Wielickiego od mostu na rzece Krzyworzece.
- b) Obszarowi dworskiemu w Przeworsku powiatu Łańcuckiego od przewozu na rzece Wisłoku w Korniatkowie.
6. Radzie powiatowej w Białej na drodze powiatowej Międzybrodzkiej.
7. a) Gminie łącznie z obszarem dworskim w Zarwanicy powiatu Podhajeckiego od mostu na rzece Strypie ;
- b) Obszarowi dworskiemu w Terszakowie powiatu Rudeckiego od mostu na rzece Dniestrze ;
- c) Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Mostach powiatu Rudeckiego, od mostu na rzece Dniestrze ,
- d) Obszarowi dworskiemu w Zbyszycach, powiatu Nowosandeckiego, od przewozu na rzece Dunajcu.
8. Wydziałowi powiatowemu w Jaśle na rzecz funduszu drogi gminnej z Siępietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki.
9. a) Obszar dworski w Kopkach powiatu Niskiego od przewozu przez Sau ;
- b) Obszar dworski łącznie z gminą w Wybranówce powiatu Bobreckiego od mostu na Hlebówce ;
- c) Obszar dworski w Jankowicach powiatu Chrzanowskiego od przewozu przez Wisłę ;
- d) Obszar dworski w Zabłotowie wspólnie z obszarem dworskim w Ilińcach powiatu Śniatyńskiego od przewozu przez Prut ;
- e) Radzie powiatowej w Łańcucie od mostu na Wisłoku.
10. Obszarowi dworskiemu w Górze ropezyckiej wspólnie z gminą w Borku wielkim od mostów w Borku wielkim położonych. — Sprawozdawca poseł Badeni.

Koniec posiedzenia o godzinie 2 minut 45 po południu.

We Lwowie dnia 28. września 1882.

Marszałek krajowy :

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Czaykowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycji

wniesionych po dzień 28. września 1882.

419. Oddział radziechowski Towarzystwa pedagogicznego p. p. Romanowicza w sprawie reformy ustawy szkolnej.
420. Gmina miasta Rzeszowa p. p. Jędrzejowicza z prośbą, by kolej od brzegów Wisły do kolei transwersalnej zbudować się mająca, o Rzeszów się opierała.

421. Wydział powiatowy Rzeszów, przez p. Jędrzejowicza w tej samej sprawie.
 422. Gmina miasta Leżajska p. p. Czartoryskiego o budowę drogi żelaznej z Jarosławia do Nadbrzeża.
 423. Gmina Ulanów p. p. Czartoryskiego w sprawie powyższej.
 424. Gmina Sokołów p. p. Fruchtmana o subwencję na regulację rzek Świeca i Sukiel.
 425. Gmina Łany Sokołowskie p. p. Fruchtmana w sprawie powyższej.
 426. Wydział powiatowy Sanok p. p. Michała Popiela w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich
 427. Gmina Błóżew p. p. Jankę o subwencję na budowę mostu.
 428. Gmina Strychańce p. p. Fruchtmana o zapomogę z powodu szkół wyrządzonych klęską powodzi.
 429. Michał Gaudyak, nauczyciel, p. p. Raciborskiego o zapomogę z powodu powodzi.
 430. Józef Mlekodaj, wójt gminy Rabka p. p. Michała Popiela o wsparcie.
 431. Amalia Abendroth p. p. Jana Czaykowskiego o subwencję na kształcenie jej córki Ireny.
 432. Antonina Sławiczek p. p. Ochrymowicza o zapomogę.
 433. Albina Sławińska p. p. Joeza o zapomogę.
 434. Komitet dla niesienia pomocy pogorzelcom Jasienowa polnego p. p. Lenartowicza o zapomogę.
 435. Gmina miasta Rzeszowa p. p. Jędrzejowicza o pożyczkę w wysokości 30.000 zł. na budowę szpitala.
 436. Gmina Liszki p. p. Milieskiego o zapomogę na budowę szkoły.
 437. Pięć gmin powiatu Czortkowskiego p. p. Goldmanna w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 438. Przełożęństwo obszaru dworskiego w Załuczu p. p. Abrahamowicza w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 439. Wydział powiatowy Staremiasto p. p. Michała Popiela w sprawie wprowadzenia nowych norm egzekucyjnych celem ściągania podatków.
 440. Wydział powiatowy Brzozów p. p. ks. Buchwalda jak wyżej.
 441. Wydział powiatowy Sanok p. p. Bielińskiego jak wyżej.
 442. Antoni Gettlich dyrektor szkoły żeńskiej w Krakowie p. p. Romanowicza o podwyższenie rocznego dodatku do płacy.
 443. Leopold Masiuk p. p. Jankę o veniam aetatis.
 444. Wydział powiatowy Staremiasto p. p. Michała Popiela o podwyższenie płac nauczycielom szkół ludowych.
 445. Włościanie z Błazowej i Piątkowej p. p. ks. Buchwalda z zażaleniem na postępowanie banku włościańskiego.
 446. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ przez p. Czerkawskiego o subwencję na budowę zakładu.
 447. Gmina miasta Sanoka, przez p. Bielińskiego, w sprawie zaprowadzenia w Sanoku Sądu kolegiального.
 448. Probstwo łacińskie w Haliczu, przez p. ks. Sawę, w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 449. Gmina Pielawa, przez p. Czaykowskiego Alfonsa, w sprawie powyższej.
 450. Komitet dla niesienia pomocy pogorzelcom w Tarnorudzie, przez p. Grocholskiego o wsparcie.
-

A l e g a t.

Petycja włościan z Błażowej i Piątkowej z zażaleniem na postępowanie Banku włościańskiego.

L. 589 p. 445.

Wysoki Sejmie!

My podpisani włościanie z Błażowy i Piątkowy, słyszeliśmy, że w tym miesiącu radzi we Lwowie Sejm, który przemyśliwa nad tem, jakby zaradzić biedzie w kraju, słysząc o biedzie pomyśleliśmy sobie, że nie ma już większych biedaków, jak są ludzie, którzy mają dług w Banku zwanym Włościańskim, gdyż ich życie ciągłym pasmem zmartwień, a w końcu ich czeka kij żebraczy. Mielśmy tego wiele naocznych przykładów, a dziś widzimy, że to samo nas czeka, jeżeli nam kto rychło nie dopomoże. Dlatego kazaliśmy sobie napisać prośbę o to do Wysokiego Sejmu, o którym słyszeliśmy, że ma taką władzę, że układa i razem z Najjaśniejszym Cesarzem wydaje prawa i że nawet wysyła wezwania do c. k. Rządu, który go słuchać powinien:

A więc najprzód przedstawiamy nasze położenie:

1. Ja Gąsior Jan z Błażowy z pod nr. 132 zaciągnąłem w r. 1871 pożyczkę 300 zł., dostałem gotówką 260 zł. oddałem 810 zł., każą mi zapłacić jeszcze 105 zł. w. a.

2. Ja Wawrzyniec Maciołek z Piątkowy z pod Nr. 134 zaciągnąłem w r. 1874 na 11 morg. gruntu 250 zł. dostałem gotówką 203 zł., oddałem dotychczas 275 zł. a żądają jeszcze 278 zł. Z gruntu mego już sprzedałem 3 morgi, skąd uzyskane pieniądze bank włościański zabrał.

3. Ja Mucha Jan z Piątkowy z pod Nr. 69 zaciągnąłem na 12 morgów pożyczkę w kwocie 440 zł., dostałem gotówką jednak tylko 330 zł., zapłaciłem 270 zł. a bank liczy sobie, że mu się jeszcze odemnie około 800 zł. należy. Dwa morgi gruntu już sprzedałem dla banku.

4. Ja Osip Jakób z Piątkowy z pod Nr. 45 zaciągnąłem na 12 morgów pożyczkę w sumie 400 zł. dostałem gotówką 330 zł., zapłaciłem już 503 zł. a każą mi jeszcze 330 zł. zapłacić.

5. My Marcin i Zofia Dziepakowie zaciągnęliśmy na 1½ morga w 1874 pożyczkę w sumie 50 zł. dostaliśmy gotówką 38 zł., oddaliśmy 53 zł. a liczą nam jeszcze dług około 60 zł.

6. Ja Józef Woźniak z Piątkowy z pod Nr. 15 zaciągnąłem na 16 morgów pożyczkę w sumie 300 zł. wziąłem gotówką 253 zł., zapłaciłem 220 zł. a wołają jeszcze 556 zł.

7. Ja Jakób Socha z Piątkowy z pod Nr. 42 zaciągnęłem w r. 1874 pożyczkę 200 zł., dostałem gotówką 161 zł. spłaciłem 146 zł. a powiedziano mi, że gdy w jesieni t. r. zapłacę 70 zł. to zostanie dług jeszcze 200 zł. w. a.

8. Ja Jan Rybka z Błażowy zaciągnąłem w roku 1872 pożyczkę 400 zł. miałem gotówką 330 zł. zapłaciłem 408 zł. 50 ct. a każą zapłacić jeszcze 506 zł. 66 ct. Z 17 morgów gruntu na spłacenie banku byłem zmuszony sprzedać już 8 morgów.

9. My Maciej i Maryanna Kruczkowie z Błażowy pożyczyciśmy w roku 1874 na 16 morgów 200 zł., wziąłem gotówką tylko 151 zł., oddałem 125 zł. a każą mi płacić jeszcze 329 zł. 17 ct.

10. Ja Rybka Paweł z Błażowy wziąłem w roku 1871 pożyczkę 500 zł., spłaciłem 1100 zł. a bank liczy sobie jeszcze około 1000 zł. Z 20 morgów sprzedałem już 8 morgów na spłacenie banku. Wreszcie

11. My Paweł i Michał Szala zaciągnęliśmy w roku 1874 wspólnie na nasze realności pod L. 193 i 210 w Błażowie 600 zł., dostaliśmy gotówką tylko 490 zł., spłaciliśmy już 660 zł. a liczą sobie jeszcze około 700 zł.

Tak więc odkąd popadliśmy przed 8—10 laty w rękę banku włościańskiego, wycięzamy wszystkie siły nasze, aby zadość uczynić zobowiązaniom w obec banku, ale prawie zdaje się nam, że im więcej bankowi płacimy, tem skorzej rośnie dług nasz. Nie nmiemy pisać ani rachować, a mało który umie czytać, jakżesz biorąc pieniądze mogliśmy zrozumieć, jaki ciężar braliśmy na barki nasze i co nam zagraża.

Właściwie mówiąc, nie pojmovaliśmy w doręczonych nam książeczkach szeregów liczb, sposobu ich powstania i znaczenie ich dla nas i nie potrafilibyśmy obliczyć, ile za to, co nam bank dał, temuż bankowi zwrócić się zobowiązaliśmy.

Ówczas wierzyliśmy jakimś doradcom, którzy winszowali nam szczęścia, jakie nas ze strony banku spotyka przez to, że nam daje pieniądze.

Dopiero niejeden z nas, pracując krwawy lat dziesiątek na spłatę rat bankowych, począł pojmovać biedę, w jaką się wplątał, i poznawać wartość pieniędzy i trudność wydobywania z ról naszych takiej ilości pieniędzy, jaką rok rocznie przez długi szereg lat bankowi płacić mieliśmy.

Poznanie to przyszło za późno, bo sądząc po tem, co przeżyliśmy, straciliśmy nadzieję, że bez nadzwyczajnej pomocy damy sobie radę. — Chociaż bowiem pożyczka rozłożona była na kilkanaście lat, a niektórzy z nas w ciągu lat dziesięciu sumę o wiele znaczniejszą, niż pierwotnie zaliczony nam kapitał zwrócił przeciw bank sumę drugi raz taką lub dwakroć większą niż pierwotna pożyczka do nas pretenduje. Jan Rybka naprzykład przed 11 laty wziął 500 zł. pożyczki, spłacił dotychczas 1100 zł. a ma jeszcze 1000 zł. zapłacić.

Nie wiemy, jak potrzeba liczyć, aby takie cyfry z rachunku wypadaly, ale to zdaje się nam być jasnym, że jacyś ludzie bankowi z nas włościan niezmierne ciągną zyski. Jeżeli uprzytomnimy sobie ciężar naszej pracy, a skąpy z niej zarobek z jednej strony, zaś łatwość pracy tych z ludzi bankowych z którymi się spotykaliśmy a ogromne zyski banku, to chociaż zdając się na wolę Bożą na los nasz nie narzekamy i bankowi nie zazdrościmy, przecież dowiedzieć się jesteśmy ciekawi, czem ten bank na takie uprzywilejowane stanowisko kraju sobie zasłużył. Mówiono nam że bank przeciw nie cygani, bo ma także swoje statuta, których trzymać się musi, a że statuta te potwierdził c. k. Rząd i że sam Rząd nad tym bankiem ma ciągły dozór, w końcu że w tych statutach napisano, że bank ma prawo tak nam rachować jak rachuje, wierzymy temu bardzo, bo sami słyszeliśmy jak się ten bank ces. król. nazywa, ale z tego weale nie wynika, że statuta te są dobre i że jeżeli bank wedle nich postępuje nas ogromnie nie skrzywdzi, jeżeli zaś bank nas krzywdzi, to na to c. k. Rząd, który ma nad bankiem dozór pozwolić nie powinien, a jeżeli temu winne owe statuta, to te statuta zmienić lub poprawić kazać powinni.

Wspominano nam, że jest jakieś rozporządzenie Ministra z dnia 28. października 1865, Nr. 110 Dz. u. p. które bankom rozmaite nadaje przywileje, tak że człek często się jeszcze nie rozpatrzy a bank już rozpisuje na grunt licytacye, zdawałoby nam się przeto, że takiemu bankowi może p. Minister jak nadał, tak znowu odebrać takie przywileje, a bank nie mógłby tak Nielitościwie występować.

Mówiono nam, że wyszło przed paru laty takie prawo, które lichwę zakazuje i że do wydania tego prawa jeden z naszych polskich posłów ś. p. Rydzowski głównie się przyczynił.

Prawo to naprzód dla kraju naszego wydane a potem dla całego państwa poprawione ma postanawiać że, „kto przy udzielaniu lub przedłużeniu kredytu lekkomyślność albo znaną mu konieczną potrzebę, upośledzenie umysłu, niedoświadczenie lub wzburzenie umysłowe biorącego kredyt wyzyskuje przez to, że każe sobie lub trzeciemu dać lub zapewnić takie korzyści majątkowe, które dla swej nadmierności ekonomiczną ruinę biorącego kredyt spowodować albo przyspieszyć mogą staje się winnym występku i ścisłym aresztem od jednego do trzech miesięcy trwającym lub grzywną od 100 do 500 zlr ma być karany“ a dalej, „że jeżeli z innego powodu a nie z powodu braku istoty czynu lub niedostateczności poszlaków karno sądowe ściganie miejsca nie ma, albo skazanie nie nastąpi, mimo to, gdy w postępowaniu spornem istnienie wyż wspomnianych

przypuszczeń wykazane będzie, sędzia cywilny winien interes nieważnym uznać i tak dający, jak biorący kredyt nawzajem zaliczone sobie kwoty wraz z ustawowymi procentami zwrócić sobie mając.

Ucieszyliśmy się bardzo tem prawem. bo zdawało nam się, że postanowienia jego do nas jako pokrzywdzonych lichwą banku włościańskiego słowo w słowo mają zastosowanie, korzyści bowiem jakie bank sobie od nas zapewnić kazał są tak bezmierne, że mimo najusilniejszych starań z naszej strony. ruiny majątków naszych sprowadzić musiało, a każdy z nas wyzyskanym został. Wszystkim bowiem wiadomem jest niedoświadczenie i upośledzenie umysłowe nas włościan którzy czytać, pisać i rachować nie umiemy, treści i doniosłości zobowiązania naszego nie rozumieliśmy znaczenia i sposobu obliczania procentów, procentów zwłoki i procentów od procentów nie pojmowaliśmy i nie pojmujemy, skutków działania naszego przewidzieć nie byliśmy zdolnymi a nawet wyobrażenia nie mieliśmy o tem, czemu w położeniu naszym, jako kilkomorgowych gospodarzy na lichej górskiej glebie podołać możemy a mianowicie że podołać będziemy mogli z gospodarstw naszych rok rocznie wydobyć takie kwoty pieniężne, jakie na zapłacenie rat bankowych były potrzebne.

Każdy z nas zresztą zgłaszając się o pożyczkę do banku, znajdował się w tej lub owej naglącej potrzebie. Większa część z nas potrzebowała koniecznie pieniędzy na spłacenie dawnych lichwiarskich długów żydowskich aby uniknąć grabieży i licytacyi gospodarstw naszych, innych przyciskało rodzeństwo dopominające się natarczywie skargami sądowemi o spłacki po ojcach, inny znowu poprawiać musiał upadającą chałupę.

Prawo wspomniane podobno od jesieni r. 1877 obowiązuje, myśmy jednak dotychczas na skutki prawa tego dla nas nadaremnie czekali. Bank pretensye swoje skarży, sąd mu je przyznaje, a my z załamaniem rękami czekamy, rychło woźny sądowy wiadomość o licytacyi gruntów naszych nam przyniesie. Wprawdzie bank w ostatnich czasach zwolniał, nie tak rychło skarży i licytacyi żąda, częściej i natarczywiej nas do zapłaty napomina i coraz nowe termina naznacza, to jednak, gdy z pretensyi swej nic nam nie spuszcza, wiemy już z doświadczenia, że zwłoka ta nie przyniesie nam ulgi, ale szkodę, pretensya banku bowiem chyżej się powiększa niżli płodność gruntów naszych wzrasta lub zarobek nasz się podnosi.

W utrapieniu tem naszym udaliśmy się do jednego adwokata aby nam co poradził i owo prawo na lichwę nam objaśnił.

On powiedział nam, macie słusność i prawo za sobą, jeżeli jednak chcecie z prawa na lichwę wydanego przeciw Bankowi włościańskiemu korzystać, każdy z pomiędzy was osobno przeciw Bankowi proces wytoczyć i żądać musi, aby Sąd umowę pożyczkową z Bankiem zawartą unieważnił. Nie wiemy, czy adwokat prawdę mówił, ale jakbądź jest, my procesów prowadzić nie możemy, bośmy ludzie biedni, a każdy proces dużo pieniędzy, straty czasu i zmartwienia kosztuje, i Bóg wie, jaki jego koniec.

Myślmy sobie jednak tak, że jeżeli ów adwokat mówił prawdę i my mamy słusność i prawo za sobą, to czyż koniecznie potrzeba procesów? Niech Bank dobrowolnie prawo nasze uzna krzywdy nam nie robi, z nami się obračuje licząc sobie prawne procenta po 6°/₁₀, a 1°/₁₀ lub 2°/₁₀ nadwyżki na koszt swej administracyi. Jeżeli zaś Bank na to zgodzić się nie zechce, niech zmusi go do tego c. k. Rząd, który ma nad nim dozór, a zmusić go może do tego łatwo, jeżeli mu zagrozi odjęciem rozmaitych przywilejów lub nawet koncesyi. Nie można tu mówić o jakichś nabytych prawach banku lub wzdygać się przed tem, że akcyje banku spadną, albowiem wtedy, kiedy bank fundowano i statuta jego układano i zatwierdzono, dozwoloną była największa lichwa. Od tego jednak czasu stosunki się zmieniły. Ustawy państwowe uznały lichwę jako „interes brzydki i przeciwny moralności“ a konsekwentnie do tego postanowiły (§. 13 ustawy z dnia 28. maja 1874) że postanowienia ustawy tej mają moc wstecz obowiązującą, t. j. że mają zastosowanie na wszystkie interesa przed wydaniem ustawy zawarte. Jak przeto pojedynczy lichwiarz nie może się powoływać na nabyte prawo, nie może na takowe powoływać się i bank włościański.

Pojmujemy że c. k. Rząd wtedy, kiedy przedłożono mu do zatwierdzenia statuta banku włościańskiego, nie znalazł prawnej przeszkody do udzielenia im zatwierdzenia, ze zmienionym jednak

duchem ustawodawstwa statuta te i działanie banku utraciły prawną podstawę, a zatem i rację bytu zwłaszcza, że interesa banku włościańskiego obrachowane są na stan włościański, który jest umysłowo nierozwinięty i niedoświadczony tak, że interesa kredytowe z nim zawierane jeżeli tylko grzeszą nadmiernością zastrzeżonych korzyści, ryczałtem pod ustawę przeciw lichwie podciągnąć można.

Zdaniem naszym przeto cesarsko królewski Rząd nie tylko ma prawo, ale i obowiązek postarać się o to, aby statuta i postępowanie banku włościańskiego do ducha ustawodawstwa naszego były zastosowane i aby bank włościański dawniejsze a dotychczas nieukończone interesa wedle słuszności i prawa z dłużnikami swemi uregulował.

Zdanie Wysokiego Sejmu w tej sprawie wiele zawąży i Wysoki Sejm sam najlepiej osądzi co zrobić należy, aby nam pomódz, a gdy wiemy o tem, iż Wysoki Sejm niczego więcej nie pragnie, jak usunąć panującą biedę, a podnieść dobrobyt w kraju, ośmieliliśmy się przypomnieć jeszcze ten jeden powód ruin majątkowych w kraju i prosić o możliwą a rychłą pomoc.

Jan Gąsior, Wawrzyniec Maciołek, Jan Mucha, Jakób Osipa, Józef Woźniak, Jakób Socha, Marcin Dziepak, Zofia Dziepakowa, Jan Rybka, Paweł Szala, Michał Szala, Maciej Kruczek, Maryanna Kruczkowa, Paweł Rybka — nieumiejących pisać podpisałem na żądanie

Podpis nie czytelny.

Protokół

15. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 30. września 1882.

Początek o godzinie 11. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze: posłowie Czaykowski Alfons i Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 100.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokoły z 13 i 14 posiedzenia uznaje za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie poczyniono zarzutów.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, iż komisya górnicza już się ukonstytuowała i wybrała przewodniczącym p. Gorayskiego, zastępcą przewodniczącego p. Jasińskiego Józefa, sekretarzem p. Fedorowicza.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 30. września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: kolejowej, nr. 451, 452; administracyjnej nr. 453, 454; petycyjnej nr. 455, 456, 476, 479, 481, 490; edukacyjnej nr. 457, 459, do 461, 489, budżetowej nr. 458, 480, 483 do 488, 494, 495; podatkowej nr. 462 do 475, 496 do 505; prawniczej nr. 477, 493; kultury krajowej nr. 478; górniczej nr. 491, 492.

Przy petycyach nr. 462—470 w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego zabiera głos p. Władysław Wolański i zwraca uwagę komisji podatkowej na ważność dat zawartych w tych petycyach.

Do petycji gminy m. Brody o porękę kraju na pożyczkę 200.000 nr. 482 zabiera głos poseł Zucker i wnosi, ażeby petycja ta odesłaną została do Wydziału krajowego, jako komisji.

Izba uchwała ten wniosek.

Do petycji obywateli miasta Lwowa w sprawie teatru polskiego we Lwowie nr. 506 zabiera głos p. Goldmann i wnosi, ażeby petycja ta była odczytaną w Wysokim Sejmie.

Izba uchwała ten wniosek, a sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje tę petycję.

P. Grocholski czyni wniosek imieniem komisji administracyjnej, ażeby przydzielone jej petycje Wydziału powiatowego w Krośnie i w Jaśle w sprawie opustu podatków gruntowych z powodu klęsk elementarnych nr. 124 i 212 odstąpione zostały komisji podatkowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie funduszków szpitali krakowskich. Sprawozdawca p. Hoszard uwolniony od czytania sprawozdania na wniosek p. Jasińskiego Franciszka wnosi, ażeby sprawozdanie to przekazane zostało komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następnie przystąpiono do sprawozdania komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków indemnizacyjnych za rok 1881.

Sprawozdawca p. Chrzanowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji: Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm wstrzymuje się od stanowczego załatwienia przedłożonego mu zamknięcia rachunków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i W. Ks. Krakowskiego za rok 1881 i przyjmuje tylko je do wiadomości z zastrzeżeniami uchwalonemi na poprzednich sesyach sejmowych.

Izba uchwała ten wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Krakowa.

Sprawozdawca poseł Romer nieobecny na posiedzeniu.

Marszałek zapytuje przewodniczącego komisji administracyjnej, czy sprawy tej kto inny w zastępstwie referować nie może.

P. Grocholski uprasza, ażeby sprawa ta dopiero wtenczas referowaną była w Izbie, gdy p. Romer będzie obecnym.

Marszałek uchyla sprawę z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie obsadzenia posady prymaryusza oddziału chirurgicznego przy szpitalu Lwowskim.

Sprawozdawca poseł Koziebrodzki Szczęsny odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do obsadzenia posady prymaryusza dla oddziału chirurgicznego przy krajowym szpitalu we Lwowie z tem zastrzeżeniem, że pierwsza opróżniona posada prymaryusza chorób wewnętrznych przy tymże szpitalu nie będzie obsadzoną“.

Marszałek konstatuje, iż nie ma kompletu.

Po chwili komplet się zbiera, poczem Izba uchwała wniosek komisji administracyjnej.

Następują sprawozdania Wydziału krajowego w sprawach mytniczych, a mianowicie:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór następujących opłat mytniczych:

1. Radom powiatowym w Dąbrowie i w Tarnowie na drodze powiatowej Dąbrowa-Żabno-Otfinów;

2. Radzie powiatowej w Dąbrowie na drodze powiatowej Szczucin-Otałęż;

3. Radzie powiatowej w Sanoku na drodze powiatowej Rymanów-Haczów.

Marszałek zaprasza ks. biskupa Stupnickiego do zastąpienia w przewodniczeniu obradom sejmowym.

P. Badeni odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

Uchwała

o udzielenie koncesyi na pobór następujących opłat mytniczych:

1. Radom powiatowym w Dąbrowie i w Tarnowie na drodze powiatowej Dąbrowa-Żabno-Otfinów.

2. Radzie powiatowej w Dąbrowie na drodze powiatowej Szczucin-Otałęż;

3. Radzie powiatowej w Sanoku na drodze powiatowej Rymanów-Haczów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Radom powiatowym w Dąbrowie, w Tarnowie i w Sanoku, nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do poboru opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie, kosztem właściwych funduszków powiatowych, a mianowicie:

1. Radom powiatowym Dąbrowskiej i Tarnowskiej prawo do poboru myta drogowego na drodze powiatowej Dąbrowa-Żabno-Otfinów, na jednej stacyi mytniczej w terytoryum powiatu Dąbrowskiego, według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Dochód z myta wpływać ma w $\frac{5}{8}$ częściach do funduszu drogowego powiatu Dąbrowskiego a w $\frac{3}{8}$ częściach do funduszu drogowego powiatu Tarnowskiego.

2. Radzie powiatowej Dąbrowskiej prawo do poboru myta drogowego i mostowego na jednej stacyi mytniczej przy drodze powiatowej Szczucin-Otałęż, według następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu drogowego 2 (dwa) ct. mostowego 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych, drogowego 1 (jeden) ct. mostowego 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, drogowego $\frac{1}{2}$ (pół) ct. mostowego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości. — Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Znosi się ustawę z dnia 12. lipca 1870 (dzien. ust. i rozp. kraj. Nr. 71), którą Rada powiatowa Dąbrowska otrzymała była prawo do poboru myta od mostu na rzece Brniu w Słupcu, na drodze prowadzącej ze Szczucinado Otałęży.

3. Radzie powiatowej Sanockiej prawo do poboru myta od mostu w Ładzinie na drodze powiatowej Rymanów-Haczów przy rogatce ustanowionej od strony Rymanowa w odległości najwyższej 38 metrów od mostu, według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości. — Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Przy poborze myta, mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

Na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa przyjmuje Izba tę uchwałę en bloc, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmując uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do poboru myta drogowego i mostowego na drodze gminnej z Jeżowego na Rudnik do Krzeszowa wiodącej.

Sprawozdawca p. Badeni odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

U c h w a ł a

o udzieleniu prawa do poboru myta drogowego i mostowego na drodze gminnej z Jeżowego na Rudnik do Krzeszowa wiodącej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu, od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze gminnej z Jeżowego na Rudnik do Krzeszowa wiodącej, Wydziałowi powiatowemu w Nisku, jako władzy nadzorującej na rzecz funduszu tejże drogi, do utrzymywania której obowiązane są gminy i obszary dworskie w Rudniku, Groblach i w Jeżowie, w myśl postanowień ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Myto drogowe na stacyi pod Rudnikami:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) et.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

2. Myto mostowe na stacyi przy moście Nr. 1 na granicy gmin Jeżowego i Grobel:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) et.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności. — Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o niższeniu tejże.

Art. IV.

Mieszkańcy gmin i obszarów dworskich w Rudniku, Groblach i w Jeżowie wolni są od opłaty myta w art. II. ustanowionego tylko w terytorjum swojej miejscowości.

Na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa przyjmuje Izba tę uchwałę en bloc, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje uchwałę w trzecim czytaniu.

Przystąpiono do sprawozdania Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do poboru myta obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Brzozdowcach od mostu na rzece Wiśniowiec.

Sprawozdawca p. Badeni odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

U c h w a ł a

o udzieleniu prawa do poboru myta obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Brzozdowcach od mostu na rzece Wiśniowiec.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Brzozdowcach, powiatu Bobreckiego, nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do poboru myta od mostu na rzece Wiśniowiec, pod warunkiem utrzymania przedmiotu omyconego własnym kosztem w dobrym stanie i oraz wyłożenia kamieniem i wyszutrowania drogi gminnej z Rozdołu do Chodorowa wiodącej po obu stronach omyconego mostu na przestrzeni $1\frac{1}{2}$ kilometra.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 1 (jeden) ct.
2. Od bydłał przepędzanych:
 - a) od każdego konia dorosłego, bydłęcia rogatego, osła, muła, 1 (jeden) ct.;
 - b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.;
 - c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

Na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa przyjmuje Izba tę uchwałę en bloc, a uchwaliwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje z porządku sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej Trembowelskiej opłat mytniczych na drodze powiatowej Trembowla-Budzanów.

Sprawozdawca p. Badeni odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę.

U c h w a ł a

o udzieleniu Radzie powiatowej Trembowelskiej opłat mytniczych na drodze powiatowej Trembowla - Budzanów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

Art. I.

Radzie powiatowej Trembowelskiej nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania myta drogowego i mostowego przy drodze powiatowej Trembowla-Budzanów, pod warunkiem utrzymania przedmiotów omyconych kosztem funduszu powiatowego w dobrym stanie.

Art. II.

Opłatę myta drogowego i mostowego na jednej stacyi przy drodze powiatowej Trembowla-Budzanów w Zieleńcu pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu drogowego 2 (dwa) ct. mostowego 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych drogowego 1 (jeden) ct. mostowego 1 (jeden) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, drogowego $\frac{1}{2}$ (pół) ct. mostowego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woly, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o zniesieniu tejże.

IV.

Właściciele i zarząd dóbr w Semenowie wolni są od opłaty myta w art. II. oznaczonego.

Na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa przyjmuje Izba tę uchwałę en bloc, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych obszarowi dworskiemu w Wiśniowej od mostu na rzece Krzyworzece, tudzież obszarowi dworskiemu w Przeworsku od przewozu na rzece Wisłoku w Korniatkowie.

Sprawozdawca p. Badeni odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego :

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

Uchwała

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych obszarowi dworskiemu w Wiśniowej od mostu na rzece Krzyworzece, tudzież obszarowi dworskiemu w Przeworsku od przewozu na rzece Wisłoku w Korniatkowie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje :

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do poboru opłat mytniczych pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem :

1. Obszarowi dworskiemu w Wiśniowej powiatu Wielickiego, od mostu na rzece Krzyworzece w Wiśniowej, według następującego wymiaru :

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) et.

Konie, woly, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

2. Obszarowi dworskiemu w Przeworsku, powiatu Łańcuckiego, od przewozu na rzece Wisłoku w Korniatkowie, według następującego wymiaru :

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to : od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów, osłów i od każdej pędzonej sztuki bydła tego rodzaju 1 (jeden) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, jakoto : od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, z wyjątkiem źrebiąt, cieląt itd. ssących przy matkach 1 (jeden) et.

d) od każdej osoby wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) et.

e) od osoby z taczkami lub wózkiem 4 (cztery) et.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o niżeniu tejże.

Art. III.

Mieszkańcy gminy w Wiśniowej wolni są od opłaty myta mostowego dla tamtejszego obszaru dworskiego nstanowionego.

Na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa przyjmuje Izba tę uchwałę en bloc, a nechwaliwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej w Białej prawa do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze powiatowej Międzybrodzkiej.

Sprawozdawca p. Badeni odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

U c h w a ł a

o udzieleniu Radzie powiatowej w Białej prawa do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze powiatowej Międzybrodzkiej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Radzie powiatowej w Białej, w zastępstwie funduszu powiatowego, nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze powiatowej Międzybrodzkiej, pod warunkiem ntrzymania przedmiotów omyconych własnym kosztem i w dobrym stanie.

Art. II.

Opłatę myta na stacyi w Porąbce pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Myto drogowe:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

2. Myto mostowe:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 3 (trzy) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $1\frac{1}{2}$ (półtora) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o niżeniu tejże.

Na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa przyjmuje Izba tę uchwałę en bloc, a uchwaliwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje z porządku sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do pobierania myta:

1. gminie łącznie z obszarem dworskim w Zarwanicy od mostu na rzece Strypie;
2. Obszarowi dworskiemu w Terczakowie od mostu na rzece Dniestrze;
3. Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Mostach od mostu na rzece Dniestrze;
4. Obszarowi dworskiemu w Zbyszycach od przewozu na rzece Dunajcu.

Sprawozdawca p. Badeni odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

U c h w a ł a

o udzieleniu prawa do pobierania myta:

1. gminie łącznie z obszarem dworskim w Zarwanicy od mostu na rzece Strypie;
2. Obszarowi dworskiemu w Terczakowie od mostu na rzece Dniestrze;
3. Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Mostach od mostu na rzece Dniestrze;
4. Obszarowi dworskiemu w Zbyszycach od przewozu na rzece Dunajcu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem.

1. Gminie łącznie z obszarem dworskim w Zarwanicy powiatu Podhajeckiego od mostu na rzece Strypie w Zarwanicy.
2. Obszarowi dworskiemu w Terczakowie powiatu Rudeckiego od mostu na rzece Dniestrze w Terczakowie.
3. Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Mostach powiatu Rudeckiego od mostu na rzece Dniestrze w Mostach.

Od każdego z tych trzech myt (pod poz. 1., 2. i 3. wyszczególnionych) pobierać należy opłatę według następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 1 (jeden) ct.
2. od bydłał przepędzanych:
 - a) od każdego konia dorosłego, bydłęcia rogatego, osła, muła 1 (jeden) ct.
 - b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.
 - c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.
4. Obszarowi dworskiemu w Zbyszycach, powiatu Nowo Sandeckiego, od przewozu na rzece Dunajcu pod Zbyszycami, według następującego wymiaru:
 - a) od każdej osoby bez różnicy wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.
 - b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzęzonego 3 (trzy) ct.
 - c) od jednego źrebięcia do dwóch lat 1 (jeden) ct.
 - d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałownika bukała i trzylatki 3 (trzy) ct.
 - e) od jednego cielęcia niemającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń 1 (jeden) ct.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o niższeniu tejże.

Art. III.

Mieszkańcy gminy Terczakowa wolni są od opłaty myta mostowego dla tamtejszego obszaru dworskiego ustanowionego.

Art. IV.

Mieszkańcy gminy w Mostach wolni są od opłaty myta mostowego tamtejszemu obszarowi dworskiemu łącznie z gminą przysługującego.

Na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa przyjmuje Izba tę uchwałę en bloc, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmując tę uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do poboru myta na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki.

Sprawozdawca p. Badeni odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

U c h w a ł a

o udzieleniu prawa do poboru myta na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta drogowego na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki wiodącej, Wydziałowi powiatowemu w Jaśle jako władzy nadzorującej na rzecz funduszu tejże drogi, do utrzymania której obowiązane są gminy i obszary dworskie przez których terytorium omycona droga przechodzi i w myśl postanowień ustawy drogowej za przyczynieniem się z funduszu powiatowego dotacją roczną w kwocie 1000 zł. podczas trwania koncesyi mytniczej.

Art. II.

Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej.

Art. IV.

Mieszkańcy gmin i obszarów dworskich przez których terytorium omycona droga przechodzi, wolni są od opłaty ustanowionego myta tylko w obrębie swojej miejscowości.

Na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa przyjmuje Izba tę uchwałę en bloc, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania przyjmuje uchwałę w trzecim czytaniu.

Następnie przystąpiono do sprawozdania Wydziału krajowego o udzielenie koncesyi mytniczych:

1. Obszarowi dworskiemu w Kopkach od przewozu przez rzekę San;
2. Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Wybranówce od mostu na rzece Chlebówce;
3. Obszarowi dworskiemu w Jankowicach od przewozu przez rzekę Wisłę;

4. Obszarowi dworskiemu w Zabłotowie wspólnie z obszarem dworskim w Ilińcach od przewozu przez rzekę Prut;

5. Radzie powiatowej w Łańcucie od mostu na rzece Wisłoku.

Sprawozdawca p. Badeni odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującej treści uchwałę:

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi mytniczych:

1. Obszarowi dworskiemu w Kopkach od przewozu przez rzekę San;

2. Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Wybranówce od mostu na rzece Hlebówce;

3. Obszarowi dworskiemu w Jankowicach od przewozu przez rzekę Wisłę;

4. Obszarowi dworskiemu w Zabłotowie wspólnie z obszarem dworskim w Ilińcach od przewozu przez rzekę Prut;

5. Radzie powiatowej w Łańcucie od mostu na rzece Wisłoku.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych pod warunkiem utrzymywania przedmiotów w dobrym stanie a mianowicie:

1. Obszarowi dworskiemu w Kopkach powiatu Niskiego od przewozu przez rzekę San w Kopkach według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

d) od każdej osoby wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które są i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

2. Obszarowi dworskiemu łącznie z gminą w Wybranówce, powiatu Bobreckiego, od mostu na rzece Hlebówce, w Wybranówce, według następującego wymiaru:

1. przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 1 (jeden) ct.

2. od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia dorosłego, bydłęcia rogatego, osła i muła 1 (jeden) ct.

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

3. Obszarowi dworskiemu w Jankowicach powiatu Chrzanowskiego od przewozu przez rzekę Wisłę w Jankowicach według następującego wymiaru:

a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.

b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzęzonego 2 (dwa) ct.

c) od jednego źrebięcia do dwóch lat 1 (jeden) ct.

d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmic, krowy, jałownika, bukała i trzylatki 2 (dwa) ct.

e) od jednego cielęcia nie mającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń 1 (jeden) ct.

4. Obszarowi dworskiemu w Zabłotowie wspólnie z obszarem dworskim w Ilińcach powiatu Śniatyńskiego od przewozu przez rzekę Prut w Zabłotowie, według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 3 (trzy) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego wolnego, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jakoteż od każdej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 2 (dwa) et.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach, od których nie opłaca się myta.

c) od każdej sztuki pędzonego bydła drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, oraz od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju n. p. od cieląt, jagniąt, kozłat i t. p. 1 (jeden) et.

d) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) et.

5. Radzie powiatowej w Łańcucie od mostu na rzece Wisłoku w Dąbrówkach według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

Konie, woły, krowy, muły i osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wziętego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o znizeniu tejsze.

Art. III.

Obszary dworskie Ordynacyi Łańcuckiej, wszyscy tychże urzędnicy, oraz wszelkie transporta są w zupełności wolne od opłaty myta od mostu na rzece Wisłoku w Dąbrówkach.

Art. IV.

Pobór opłaty myta od mostu na rzece Hlebówce rozpocznie się dopiero po oddaniu do użytku publicznego nowego mostu tamże wybudowanego.

Marszałek obejmuje przewoźniczenie.

Izba przyjmuje na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa tę uchwałę en bloc, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Górze Ropczyckiej wspólnie z gminą w Borku wielkim prawa do pobierania myta mostowego.

Sprawozdawca p. Badeni odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

U c h w a ł a

o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Górze Ropczyckiej wspólnie z gminą w Borku wielkim prawa do pobierania myta mostowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Obszarowi dworskiemu w Górze Ropczyckiej wspólnie z gminą w Borku wielkim powiatu Ropczyckiego nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania myta od ośmiu mostów położonych w Borku wielkim na drodze komunikacyjnej z Góry Ropczyckiej do Kolbuszowy i do Mielca pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie własnym kosztem.

Art. II.

Oplatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego 2 (dwa) ct.
- c) od pięciu świń, cieląt lub dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

Wyjątek stanowią bydłta ssące przy matkach, za które nie opłaca się myta.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

Na wniosek p. Czaykowskiego Alfonsa przyjmuje Izba tę uchwałę en bloc, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania przyjmuje uchwałę w trzecim czytaniu.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje wniosek p. Merunowicza w przedmiocie ustanowienia kontroli nad drobiazgową sprzedażą soli.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten, jako ostatecznie poparty, traktowany będzie według przepisu regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na poniedziałek 2. października 1882, na godzinę 11 przed południem z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny 16. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie w Poniedziałek dnia 2. Października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie wniosku p. Zamojskiego w przedmiocie ochrony lasów.

2. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie odstąpienia części placu Castrum na rzecz funduszu szkolnego miejscowego we Lwowie.

Sprawozdawca p. Czerkawski.

3. Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku p. Abrahamowicza w przedmiocie wyłączenia wolnych od podatku części domów z katastru domowo-klasowego.

Sprawozdawca p. Czaykowski Alfons.

4. Sprawozdania o petycyach, które nie obciążają budżetu i takich, które go obciążają, a mianowicie:

I. Petycyje nie obciążające budżetu:

a) Emilian Michalewicz, nauczyciel z Nowosiółki o posesję w Łosiaczu.

Sprawozdawca poseł Ochrymowicz.

b) Wojciech Putała, nauczyciel o zapomogę

Sprawozdawca poseł Ochrymowicz.

c) Rada szkolna miejscowa w Wielopolu skrzyńskim, o przyspieszenie organizacji tamtejszej szkoły.

Sprawozdawca poseł ks. Kitrys.

d) Rada szkolna miejscowa w Libiążu, o zapomogę dla nauczyciela Franciszka Gulika.

Sprawozdawca poseł Łazarski.

e) Grono nauczycieli szkoły w Brzeżanach, o uregulowanie ich płac.

Sprawozdawca poseł Zborowski.

f) Ludwika Jaworska, wdowa po nauczycielu o pensję wdowią.

Sprawozdawca poseł Michał Popiel.

II. Petycyje obciążające budżet:

g) Lwowski zakład wychowawczy Sióstr Miłosierdzia św. Kazimierza, o subwencyę na wystawienie dachu blaszanego nad zakładem.

Sprawozdawca p. ks. Sawa.

h) Michalina Teodorowiczówna, o subwencyę na warsztat robót pończoszkowych.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa.

- i) Kajetan Piechowiez, ociemniały były nauczyciel o subwencyę w drodze łaski. Sprawozdawca poseł Małecki.
 k) Aniela Czajkowska o zapomogę. Sprawozdawca poseł Łazarzski.
 l) Karolina Stupnicka o zapomogę. Sprawozdawca poseł Rozwadowski.
 m) Komitet cerkiewny wsi Orowa o zapomogę na budowę cerkwi. Sprawozdawca p. Rozwadowski.
 n) Michalina Nowakowska o zapomogę. Sprawozdawca poseł ks. Kitrys.
 o) Gmina miasta Kańczuga o subwencyę i bezprocentową pożyczkę na wybudowanie wodociągów. Sprawozdawca poseł Łukasiewicz.
 p) Szymon Kudlik, były nauczyciel o zapomogę. Sprawozdawca poseł Ochrymowicz.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 30 po południu.

Lwów dnia 30. września 1882.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze

Czaykowski Alfons w. r.

Stadnicki Jan w. r.

Spis petycyj

po dzień 30. września 1882 do Wysokiego Sejmu wniesionych.

451. Wydział powiatowy Mielec p. p. Reya w sprawie budowy drogi żelaznej z Rzeszowa do Sandomierza.
 452. Komitet dla sprawy budowy kolei Rzeszowskiej, p. p. Jana Tarnowskiego w sprawie budowy kolei z Rzeszowa do Sandomierza.
 453. Wydział powiatowy Bohorodczany, p. p. Łukasiewicza, w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
 454. Ks. Leon Witoszyński, p. p. Łukasiewicza, w sprawie utworzenia biura asekuracyjnego dla budynków publicznych.
 455. Gmina Krasne, p. p. Wesołowskiego, o zapomogę dla pogorzalców.
 456. Pogorzalcy gminy Mokszany małe, p. p. Romanowicza, o zapomogę.
 457. Wydział powiatowy Podhajce, p. p. Potockiego, o podwyższenie płac nauczycieli.
 458. Gmina Bagienica i Zazamcze, p. p. Męcińskiego, o subwencyę na budowę szkoły w Dąbrowie.
 459. Nauczyciele i obywatele powiatu Tarnopolskiego, przez p. Romanowicza, w sprawie reformy ustaw szkolnych.
 460. Wydział powiatowy Zaleszczyki, p. p. Tadeusza Dzieduszyckiego, jak wyżej.
 461. Kółko Towarzystwa pedagogicznego w Rajczy w powiecie Żywieckim, p. p. Łazarzskiego, w sprawie reorganizacji szkół ludowych.
 462. Gmina Słobódka górna, przez p. Wł. Wolańskiego, w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.

463. Gmina Niskołozy, przez p. Wład. Wolańskiego, jak wyżej.
464. „ Łazarówka, „ „ „ „
465. „ Kowalówka „ „ „ „
466. „ Browary „ „ „ „
467. „ Olesza „ „ „ „
468. „ Wyciołki „ „ „ „
469. „ Zalesie „ „ „ „
470. „ Nowosiółka koropiecka „ „
471. Wydział powiatowy Rudki, p. p. Jankę w sprawie wydania każdemu płacącemu podatek gruntowy arkusza posiadania i o przedłużenie terminu do wnoszenia rekursów przeciw wymiarowi podatku gruntowego.
472. Wydział powiatowy Chrzanów, p. p. Splawińskiego, w sprawie wprowadzenia nowych norm egzekucyjnych w celu ściągania podatków.
473. Wydział powiatowy Rudki, p. p. Jankę, jak wyżej.
474. Wydział powiatowy Horodenka, p. p. Lenartowicza, jak wyżej.
475. Gmina Hoszany, Woszczańce i Szeptyce, p. p. Jankę z prośbą, by każdy posiadacz gruntowy otrzymał duplikat arkusza posiadania.
476. Wydział powiatowy Kałusz, p. p. Wereszczyńskiego, o pozostawienie zwiniętej warzelnii soli w Kałuszu.
477. Jan Frankowicz, p. p. Michała Popieła, z zażaleniem na Bank włościański z powodu wywłaszczenia go z gruntu.
478. Komitet dla zawiązania spółki do uregulowania rzeki „Gniła Lipa“, p. p. Michała Popieła o subwencyę i pomoc techniczną biura melioracyjnego.
479. Edward Stelezyk, p. p. ks. Chełmeckiego, o zapomogę dla kształcenia córki jego Bronisławy w rysunkach.
480. Stanisław Rejchan, artysta-malarz, p. p. Pławickiego, o subwencyą w celu kształcenia się w malarstwie za granicą.
481. Dr. Daniel Wierzbicki, adjunkt obserwatorium astronomicznego w Krakowie, p. p. Reya, o subwencyę na wydanie sextansu.
482. Gmina Brody p. p. Zuckra o porękę kraju na pożyczkę w sumie 200.000 zł.
483. Gmina Jezierna p. p. Wesołowskiego o zapomogę lub pożyczkę.
484. Krajowe Towarzystwo rybackie w Krakowie p. p. Zatorskiego o subwencyę.
485. Komitet opiekujący się Internatem uczniów seminaryum nauczycielskiego w Krakowie p. p. Jana Popieła o subwencyę.
486. Albina Mozdyniewicz p. p. ks. Kitrysa o zapomogę.
487. Towarzystwo „Akademickie Bractwo“ p. p. Radziszewskiego o zapomogę.
488. Jerzy Lerchenmüller p. p. Scipio o darowanie na rzecz pupilki jego Eugenii k rzeczkwskiej sierocie po kanceliście Wydziału krajowego reszty nie śelągniętej zaliczki sejmowej w kwocie 400 zł.
489. Nechemiasz Landes, kierownik szkoły im. Czackiego we Lwowie p. p. Małeckiego o wliczenie mu 12 lat służby.
490. Gmina Wampierzów p. p. Reya o zapomogę na zasiewy.
491. Krajowe Towarzystwo dla opieki i rozwoju górnictwa i przemysłu naftowego w Galicyi p. p. Gorayskiego o otwarcie kursów górnictwa i przemysłu przy zakładach technicznych w kraju.
492. Towarzystwo powyższe p. p. Gorayskiego o subwencyonowanie czasopisma „Górnik“.
493. Gmina Jasło p. p. Ochrymowicza o zaprowadzenie Sądu kolegialnego w Jasle.
494. Wiktor Zaremba p. p. Zatorskiego o wsparcie.

495. Dyrekcya teatru w Krakowie p. p. Chrzanowskiego o zasilek w kwocie 5.000 zł. na pokrycie kosztów restauracyi teatru i zmian wykonanych w interesie bezpieczeństwa publiczności.
496. Gmina Trybuchowce p. p. Władysława Wolańskiego w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
497. Gmina Potok złoty przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
498.	"	Wierzbiatyn	"	"	"	"
499.	"	Żnibrody	"	"	"	"
500.	"	Duliby	"	"	"	"
501.	"	Podzameczek	"	"	"	"
502.	"	Ostra	"	"	"	"
503.	"	Dobropole	"	"	"	"
504.	"	Dźwinogród	"	"	"	"
505.	"	Koropiec	"	"	"	"
506. Obywatele miasta Lwowa p. p. Goldmanna w sprawie teatru polskiego we Lwowie.
-

Protokół

16. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 2. października 1882.

Początek o godzinie 11. minut 30 przed południem.

Pzewodniczący Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 117.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Naiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 15. posiedzenia uznaje za przyjęty gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj, wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 2. października 1882, a przydzielonych następującym komisjom: petycyjnej Nr. 507, 514 515, 518 do 521; budżetowej Nr. 508, 510, 516, 517, 525, 530, 531; drogowej Nr. 511, 512 kultury krajowej Nr. 513; edukacyjnej Nr. 509; kolejowej Nr. 522; podatkowej Nr. 523, 524 527, 528; prawniczej Nr. 526; administracyjnej Nr. 529.

Do petycji gminy Buczacz o uzyskanie pozwolenia na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i od piwa, Nr. 532, zabiera głos p. Władysław Wolański i wnosi, ażeby petycja ta przekazaną została Wydziałowi krajowemu, jako komisji.

Izba uchwala ten wniosek.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego, wnosi p. Golejewski imieniem komisji petycyjnej: Wysoki Sejm raczy uchwalić nagłość wniosku komisji petycyjnej o petycji komitetu dla niesienia pomocy pogorzelncom gminy Jasienowa polnego o zapomogę l. 434 i przystąpić zaraz bez drukowania wniosku do drugiego czstania wniosku komisji.

Izba uchwala ten wniosek bez rozpraw, poezem p. Golejewski imieniem komisji petycyjnej wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pogorzelncom gminy Jasienów polny, w powiecie Horodeńskim udziela się wsparcie w kwocie 500 zł. a. w. na ręce zastępcy prezesa Rady powiatowej“.

Izba uchwala ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono po porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku p. Zamoyskiego w przedmiocie ochrony lasów.

P. Zamojski wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został przekazany komisji kultury krajowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego o petycji Reprezentacji miasta Lwowa w przedmiocie odstąpienia części placu „Castrum“ do funduszu szkolnego krajowego należącej, na rzecz funduszu szkolnego miejscowego we Lwowie.

Sprawozdawca p. Czerkawski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„1) Grunt położony we Lwowie pod l. k. 34 m. składający się z parcel katastralnych l. 75, 7.030, 7.031 intabulowany w księdze Dom. 32, pag. 151, Nr. 1 haer. jako własność głównej szkoły normalnej we Lwowie, a względnie funduszu szkół normalnych, oddany mocą protokołu z dnia 8. listopada 1873 r. w zarząd i posiadanie Wydziału krajowego, jako własność krajowego funduszu szkolnego, ma być w granicach w tym protokole bliżej oznaczonych, z majątku krajowego funduszu szkolnego wydzielony i na własność *gminie miasta Lwowa bez cwikowej* z tem zastrzeżeniem ustąpiony, że gmina miasta Lwowa z gruntu tego może zrobić użytek tylko *na umieszczenie zakładów naukowych t. j. szkół ludowych, przemysłowych lub innych zakładów publicznych, celom oświaty poświęconych*, i że krajowy fundusz szkolny wolny będzie od wszelkich wydatków z przeniesieniem własności połączonych“.

„2) Upoważnia się Wydział krajowy do sporządzenia aktu odpowiedniego“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Abrahamowicza w przedmiocie wyłączenia wolnych od podatków części domów z katastru klasowo-domowego.

Sprawozdawca p. Czaykowski Alfons prostuje pomyłki druku i odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby na mocy obowiązujących ustaw i przepisów, przeprowadził z urzędu wyłączenie z katastru klasowo-domowego wolnych od podatku części domów, i na tej podstawie zarządził wydanie arkuszy płatniczych“.

C. k. komisarz rządowy, wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski daje wyjaśnienia w tym przedmiocie, wskutek czego p. Abrahamowicz czyni wniosek, ażeby rozprawa nad sprawozdaniem komisji odroczoną została i ażeby komisya jeszcze na dzisiejszem posiedzeniu na podstawie oświadczenia p. komisarza rządowego wniosek swój Wysokiej Izbie przedłożyła.

Izba uchwała ten wniosek odraczający p. Abrahamowicza.

Z porządku dziennego przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji Emiliana Michalewicza, nauczyciela z Nowosiółki Kostiukowej, który prosi o posadę w Łosiaczu.

(Ks. biskup Stupnicki obejmuje przewodniczenie.)

Sprawozdawca p. Ochrymowicz odczytuje sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyja Emiliana Michalewicza nauczyciela z Nowosiółki Kostiukowej odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do urzędowania.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Wojciecha Putały nauczyciela w Zagórzu, który uprasza o bezzwrotną zapomogę.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycja Wojciecha Putały z Zagorza odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.”

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono z porządku do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji Rady szkolnej miejscowej w Wielopolu Skrzyńskim powiatu Ropeczyckiego, względem przyspieszenia organizacji szkoły tamtejszej ludowej.

Sprawozdawca p. ks. Kitrys odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję Rady szkolnej miejscowej w Wielopolu o przyspieszenie organizacji tamtejszej tymczasowej szkoły ludowej odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do bliższego zbadania i urzędowego traktowania.”

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Rady szkolnej miejscowej w Libiążu wielkim powiatu Chrzanowskiego, o udzielenie jednorazowego wsparcia dla Franciszka Gulika, tymczasowego nauczyciela szkoły ludowej w Libiążu wielkim.

Sprawozdawca p. Łazarski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prośbę Rady szkolnej miejscowej w Libiążu wielkim o jednorazową zapomogę nauczycielowi Franciszkowi Gulikowi odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji grona nauczycieli pięcio-klasowej szkoły męskiej w Brzeżanach o jak najrychlejsze zarządzenie, celem wykonania uchwały sejmowej z dnia 30. września 1881 do LW. 49.750 względem uregulowania ich rocznych płac.

Sprawozdawca p. Zborowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycja grona nauczycieli pięcio-klasowej szkoły męskiej w Brzeżanach o jak najrychlejsze zarządzenie, celem wykonania uchwały sejmowej z d. 30. września 1881 do LW. kr. 49.750, względem uregulowania ich rocznych płac odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do dalszego urzędowania.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej nad prośbą Ludwika Jaworskiej wdowy po ś. p. Michale Jaworskim, nauczycielu ludowym we Lwowie o pensję wdowią

P. Łazarski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad prośbą Ludwika Jaworskiej o pensję wdowią lub zapomogę przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Z porządku przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji lwowskiego zakładu wychowawczego Sióstr Miłosierdzia św. Kazimierza o zapomogę na wystawienie blaszanego dachu nad gmachem.

Sprawozdawca p. ks. Sawa odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyę lwowskiego zakładu wychowczaczego dla sierót pod opieką Sióstr Miłosierdzia pod wezwaniem św. Kazimierza odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i w miarę potrzeby do uwzględnienia, otwierając tym celem kredyt do wysokości 2.000 zł. w. a.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następują sprawozdania komisji petycyjnej w przedmiocie prośby panny Michaliny Teodorowiczówny o subwencję na warsztat robót pończoszkowych.

Sprawozdawca p. ks. Sawa odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pannie Michalinie Teodorowiczówny udziela się z funduszu krajowego dalszą subwencję w kwocie 200 zł. na otworzenie warsztatu maszynowych robót drutowych na maszynach dotąd w kraju nieużywanych.»

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej nad petycyą Kajetana Piechowicza, ociemniałego byłego nauczyciela szkół ludowych, o wyznaczenie emerytury w drodze łaski.

Sprawozdawca p. Małecki odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Kajetanowi Piechowiczowi wyznacza się z funduszu krajowego dar z łaski w kwocie 100 zł. corocznie“.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozpraw.

Przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycyi p. Anieli Czajkowskiej o udzielenie jej zapomogi z funduszu krajowego.

Sprawozdawca p. Łazarski odczytuje sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„P. Anieli Czajkowskiej udziela się jednorazową zapomogę w kwocie 100 zł.“

W dyskusji nad tym wnioskiem przemawiają PP. Krukowiecki i Golejewski, następnie p. Krukowiecki czyni wniosek przejścia do porządku dziennego nad tą petycyą.

Izba nie popiera tego wniosku, a uchwała wniosek komisji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycyi Koroliny Stupnickiej wdowy po ś. p. Hipolicie Stupnickim, byłym redaktorze czasopisma pod tytułem „Przyjacieli domowy“ o zapomogę.

Sprawozdawca p. Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji

„Wysoki Sejm raczy udzielić pani Karolinie Stupnickiej jednorazową zapomogę w kwocie 100 zł. w. a.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyi komitetu cerkiewnego wsi Orowa, gminy powiatu Drohobycz o zapomogę na budowę cerkwi.

Sprawozdawca p. Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy:

„Udzielić komitetowi cerkiewnemu we wsi Orowa gminie powiatu Drohobyeckiego jednorazową zapomogę na budowę cerkwi w kwocie 100 zł.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono z porządku do sprawozdania komisji petycyjnej o petycyi Michaliny Nowakowskiej, wdowy po ś. p. Henryku Nowakowskim, literacj i redaktorze, o jednorazową zapomogę z funduszy krajowych.

Sprawozdawca p. ks. Kitrys odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Pani Michalinie Nowakowskiej, wdowie po ś. p. Henryku Nowakowskim, literacie i publicyście, udziela się z funduszków krajowych w drodze łaski jednorazowa zapomoga w kwocie 100 zł. w. a.“

Izba uchwała ten wniosek komisji bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy miasta Kańczugi w powiecie Łańcuckim, o udzielenie subwencji i bezprocentowej pożyczki na wybudowanie wodociągów.

Sprawozdawca p. Łukasiewicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Gminie miasteczka Kańczugi w powiecie Łańcuckim, udziela się na wybudowanie wodociągów w przypuszczeniu, iż roboty techniczne pod nadzorem Reprezentacji powiatowej wykonane będą, bezprocentową pożyczką z funduszu krajowego w kwocie trzech tysięcy (3.000) zł., spłacalną w dziesięciu latach, i upoważnia się Wydział krajowy poczynić odpowiednie zarządzenia celem zabezpieczenia zwrotu tej pożyczki w czasie należytych.“

P. Krukowiecki wnosi przejście do porządku dziennego nad tą petycją, a po przemówieniu sprawozdawcy i p. Krukowieckiego co do faktycznego sprostowania, uchwała Izba wniosek posła Krukowieckiego przejście do porządku dziennego.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Szymona Kudlika, byłego nauczyciela w Kołohurach (powiat Bóbrka), o roczną pensję, albo o zapomogę.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Udziela się Szymonowi Kudlikowi, byłemu nauczycielowi w Kołohurach, jednorazowa zapomoga w kwocie 100 zł.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

P. Czaykowski Alfons, jako sprawozdawca komisji podatkowej o wniosku p. Abrahamowicza w przedmiocie zmiany katastru domowo-klasowego, oświadcza, iż w obec oświadczenia komisarza rządowego, komisya rezolucję swą cofa. a natomiast wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Sejm przyjmuje sprawozdanie komisji podatkowej w przedmiocie wyłączenia wolnych od podatku części domów z katastru klasowo-domowego i złożone w tej sprawie oświadczenie Wysokiego Rządu do wiadomości.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje interpelacją p. Mileskiego do c. k. Komisarza rządowego o pomnożenie posterunku żandarmeryi.

Ks. biskup Stupnicki oświadcza, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

(Marszałek obejmuje przewodniczenie).

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje wniosek p. Bielińskiego o wyjednanie ustawy ułatwiającej przeprowadzenie konwersji pożyczek hipotecznych na niżej oprocentowane.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten jako dostatecznie poparty, traktowany będzie według regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na środę 4. października 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 17. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego które się odbędzie w środę dnia 4. października 1882 o godzinie 11. przedpołudniem.

1. Pierwsze czytanie wniosku p. Bielińskiego o wyjednanie ustawy ułatwiającej przeprowadzenie konwersji pożyczek hipotecznych na niżej oprocentowane.
2. Pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza w przedmiocie wprowadzenia kontroli nad drobiazgową sprzedażą soli

3. Sprawozdanie komisji kolejowej nad petycją Wydziału powiatowego Gorlickiego o przemianę części trasy kolei transwersalnej Zagórze — Wola Łużańska — Stróże niżne na trasę Zagórzany — Gorlice — Ropa (Gródek) Grybów. — Sprawozdawca p. Max.
4. Sprawozdanie komisji kultury krajowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie szkół rolniczych w Dublanach — Sprawozdawca poseł Jędrzejowicz.
5. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Krakowa. — Sprawozdawca p. Romer.
6. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1883 krajowych szkół rolniczych w Dublanach. — Sprawozdawca p. Scipio.

Marszałek zaprasza Członków Sejmu na nabożeństwo uroczyste, które się odbędzie we środę dnia 4. października o godzinie 9, jako w dniu imienin Najjaśniejszego Pana.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 20 po południu.

Lwów dnia 2. października 1882.

Marszałek krajowy :

Zy blikiewicz w r.

Sekretarze :

Czaykowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycji

wniesionych po dzień 2. października 1882.

507. Komitet kościelny w Baligrodzie przez p. ks. Buchwalda o subwencyę na ukończenie kościoła i wystawienie domu mieszkalnego dla proboszcza.
508. Rada szkolna miejscowa w Powroźniku przez p. Zborowskiego o zapomogę na ukończenie budowy szkoły.
509. Gmina Monasterzyska przez p. Matkowskiego o urządzenie czteroklasowej szkoły.
510. Gmina Piwniczna przez p. Krukowieckiego o subwencyę na budowę szkoły.
511. Komitet drogowy w Słobodzie Rungurskiej przez p. Fedorowicza o subwencyę na ukończenie budowy drogi z Rungur do Słobody rungurskiej.
512. Wydział powiatowy Dolina przez p. Hoppena o subwencyę dla drogi Dolińsko-węgierskiej.
513. Nicefor Sufezyński przez p. Wereszezyńskiego w sprawie zalesienia nagich stoków górskich.
514. Józef Pragłowski przez p. ks. Kitrysa o zapomogę dla synów.
515. Ksawera z Strzałkowskich Kowalska przez p. Janowskiego o stały dar z łaski.
516. Schier Aleksander przez p. Romanowicza o zapomogę.
517. Dr. Aleksander Żukowski przez p. ks. Chelmeckiego o zapomogę w celu dalszego kształcenia się w chirurgii.

518. Antonina Masłowska przez p. Abrahamowicza o zapomogę.
 519. Zofia Targowska przez p. Paszkowskiego o zapomogę dla Katarzyny Kucieńskiej.
 520. Pogorzeley gminy Folwarki przez p. Władysława Wolańskiego o zapomogę.
 521. Zwierzchność gminna w Żabczu przez p. Polanowskiego o zapomogę dla pogorzalców tej gminy.
 522. Wydział powiatowy w Nisku przez p. Jana Tarnowskiego w sprawie budowy kolei z Krosna do Wisły.
 523. Wydział powiatowy Horodenka przez p. Lenartowicza w sprawie udzielenia gminom arkuszów posiadłości gruntowych.
 524. Wydział powiatowy Gorlice przez posła Fedorowicza o opuszczenie obszarom dworskim podatków z powodu ciągłych deszczów.
 525. Sternal Ludwik przez p. Zukra o zaliczkę na płacę w wysokości 2 200 zł.
 526. 30 gmin powiatu brzeżańskiego przez p. Madeyskiego o ustanowienie Trybunału I. instancyi w Brzeżanach.
 527. Wydział powiatowy Zbaraż przez posła ks. Kaczałę w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 528. Wydział powiatowy Mościska przez p. Smarzewskiego w sprawie zaprowadzenia nowych norm egzekucyjnych w celu ściągania podatku.
 529. Urzędnicy rad powiatowych przez p. Merunowicza o zaopatrzenie ich bytu.
 530. Grüber Fryderyk, słuchacz akademii leśniczej w Wiedniu przez p. Chrzanowskiego o zapomogę.
 531. Wydział krajowy z prośbą sekretarza Juliana Wolańskiego o zezwolenie zwrócenia dłużniej zaliczki w ratach niższych.
 532. Gmina Buczacz przez posła Władysława Wolańskiego względem uzyskania opłaty gminnej od napojów spirytusowych i piwa.
-

Protokół

17. posiedzenia, V. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 4. Października 1882.

Początek o godzinie 11. minut 35 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze: posłowie Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 125.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 16. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 4 października 1882 a przydzielonych następującym komisjom: budżetowej Nr. 533, 547, 549, 558, 559, 561; edukacyjnej Nr. 534, 535, 548, 554; prawniczej Nr. 536; petycyjnej Nr. 537, 543, 546, 550 do 553, 556; drogowej Nr. 538, 539, 544; podatkowej Nr. 540, 541, 542; kolejowej Nr. 555, 562; Wydziałowi krajowemu 557; administracyjnej Nr. 560.

Do petycyi pogorzalców gminy Ruska wieś o zapomogę Nr. 545 zabiera głos p. Buchwald i czyni wniosek nagłości.

Izba uchwała nagłość, poczem p. Buchwald przemawia powtórnie i wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić dla 13., pogorzalców Ruskiej wsi powiatu Brzozowskiego 200 zł. w. a.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Marszałek uprasza Izbę o umocowanie do przesłania życzeń Najjaśniejszemu Panu w dzień imienin i kończy okrzykiem na cześć Najjaśniejszego Pana, który to okrzyk Izba trzykrotnie powtarza.

Przystąpiono do porządku dziennego. Pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Bielińskiego o wyjednanie ustawy ułatwiającej przeprowadzenie konwersyi pożyczek hipotecznych na niżej oprocentowane.

P. Bieliński wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został przekazany komisji prawniczej z poleceniem, ażeby jeszcze w tym tygodniu sprawę zdała.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie wprowadzenia kontroli nad drobiazgową sprzedażą soli.

P. Merunowicz wniosek swój uzasadnia i wnosi, ażeby został przekazany komisji kultury krajowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisji kolejowej nad petycją Wydziału powiatowego Gorlickiego o przemianę części trasy kolei transwersalnej Zagórze — Wola Łużańska — Stróże niżne, na trasę Zagórzany — Gorlice — Ropa (Gródek) Grybów.

Sprawozdawca poseł Max, uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„I. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby o ile to jest jeszcze możliwe zarządził zmianę trasy galic. kolei transwersalnej Zagórzany—Stróże Niżne na trasę Zagórzany—Gorlice—dolną rzeki Ropy do Grybowa, a względnie, ażeby przy układaniu taryf dla galic. kolei transwersalnej poczynił wszelkie możliwe koncesye i ulgi dla wywozu i przywozu produktów przemysłu naftowego i dla narzędzi, materiałów i machin dla przemysłu tego przeznaczonych.“

„II. Przez powyższą uchwałę zostają załatwione petycye miasta Gorlice z dnia 19. września br. L. s. 387 pet. 292 i właściciele kopalń i destylarni nafty z dnia 20. września roku 1882 L. s. 398 pet. 300.“

P. Jan Stanicki czyni wniosek przejścia do porządku nad wnioskiem komisji kolejowej.

Po przemówieniu pp. Badeniego, Chrzanowskiego, Fedorowicza, Grocholskiego, Splawińskiego i sprawozdawcy odrzuca Izba wniosek p. Jana Stadnickiego o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji, a uchwała wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie szkół rolniczych w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„1. Sejm zgadza się na budowę gmachu szkolnego dla krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach pod warunkiem, że połowa kosztów budowy powyższej, które nie mają przenosić 67.000 zł. w. a., pokryje Rząd ze skarbu państwa.“

„2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zarządził wypracowanie szczegółowych planów i kosztorysów powyższej budowy i przeprowadził na podstawie tychże planów i kosztorysów rokowania z c. k. Rządem w przedmiocie udzielenia subwenyi ze skarbu państwa na jej wykonanie.

„3. Sejm upoważnia Wydział krajowy na wypadek pomyślnego wyniku rokowań ad 2) do wykonania projektowanej budowy w ciągu lat 1883, 1884 i 1885 i do wstawienia kwot potrzebnych na wykonanie w preliminarzu funduszu krajowego na lata 1884 i 1885.“

„4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia melioracyi łąk i drenowania pól folwarku dublańskiego na podstawie załączonych planów i kosztorysów robót rzeczonych, w miarę funduszy przyzwolonych przez Sejm na cele powyższe.“

„5. Na osuszenie łąk i sporządzenie planów całej melioracyi pól i zdrenowania części tychże obejmujących pole doświadczalne, otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 2500 zł. na rok 1883.“

„6. Na pokrycie kosztów nabożeństwa dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach obrządku gr. kat. otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 300 zł. na tenże rok.“

„7. Sejm przyjmuje do wiadomości statut stacyi oceny nasion przy krajowej wyższej szkole rolniczej w Dublanach.

Sprawozdawca odczytuje dalej drugi wniosek komisji kultury krajowej, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

„Wzywa się Wydział krajowy, ażeby przedłożył na najbliższej sesji plan urządzenia, bez znacznego uszczuplenia funduszu krajowego, wspólnego mieszkania dla uczniów w obrębie zakładu z odpowiednio zaprowadzonym porządkiem domowym.“

P. Antoniewicz czyni następujący wniosek:

„Zamiast 1, 2 i 3 punktu wniosku komisji raczy Wysoki Sejm uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy żeby przedłożył na następującej Sesji dokładniejsze plany i kosztorysy tak głównego budynku jakoteż wspólnego mieszkania dla uczniów któreby nie wymagały dalszych kredytów.

P. Michałowski Józef czyni poprawkę do 1. punktu wniosku komisji, tak że punkt 1. wniosku opiewać ma:

Sejm zgadza się na budowę gmachu szkolnego dla krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach pod warunkiem:

a) Żeby plany budynku zastosowane były do praktycznego kierunku w jakim szkoła rozwijać się powinna.

b) Żeby plany gmachu i pomieszczenia aparatu naukowego przedstawione były do zbadania i zaopiniowania specjalnej komisji złożonej z członków kuratorji, członka Wydziału krajowego i 4. członków obu towarzystw rolniczych przez Wydział krajowy do tej czynności powołanych.

c) Połowę kosztów budowy powyższej, które nie mają przenosić 67.000 zł. pokryje c. k. Rząd ze Skarbu Państwa.

P. Krukowiecki zapowiada poprawkę do 3. punktu wniosku komisji i przemawia przeciw rezolucji.

Po przemówieniu pp. Hallera, Wodzickiego Ludwika, ks. Stupnicki zaproszony przez Marszałka obejmuje przewodniczenie.

Przemawiają jeszcze pp. Wereszczyński, Abrahamowicz, poczem zamknięto dyskusję.

P. Chrzanowski wnosi, aby wszyscy mowcy zapisani jeszcze do głosu przemawiali.

Izba odrzuca ten wniosek.

Zapisani są do głosu przeciw wnioskowi komisji pp. Popiel Jan i Michałowski Roman, — za wnioskiem komisji pp. Zbrożek, Wodzicki Ludwik i Krukowiecki.

Zastępca Marszałka ks. biskup Stupnicki wzywa do wyboru generalnych mowców.

Marszałek obejmuje przewodnictwo.

P. Wodzicki Ludwik, jako generalny mowca przemawia za wnioskiem komisji a P. Popiel Jan jako generalny mowca przeciw wnioskowi komisji.

Po przemówieniu sprawozdawcy przystąpiono do dyskusji szczegółowej, a Izba odrzuca wniosek p. Antoniewicza wyżej przytoczony.

Przystąpiono do dyskusji nad poprawką p. Michałowskiego Józefa.

Po przemówieniu P. Michałowskiego Józefa, i sprawozdawcy wnosi p. Haller, ażeby nad poprawką p. Michałowskiego Józefa głosowano ustępami, a Izba uchwała ustęp a tej poprawki — odrzuca ustęp b. i uchwała ustęp c.

Punkt I. opiewać zatem będzie w uchwale:

Sejm zgadza się na budowę gmachu szkolnego dla kraj. wyższej szkoły rolniczej w Dublanach pod warunkiem:

a) Żeby plany budynku zastosowane były do praktycznego kierunku w jakim szkoła rozwijać się powinna.

b) Połowę kosztów budowy powyższej które nie mają przenosić 67.000 zł. pokryje c. k. Rząd ze skarbu państwa.

Izba uchwała 2. punkt wniosku komisji bez dyskusji.

Do 3. punktu czyni poprawkę p. Krukowiecki ażeby zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego zamiast lat 1883, 1884 i 1885 wstawić lata 1884, 1885 i 1886.

Po przemówieniu sprawozdawcy odrzuca Izba poprawkę p. Krukowieckiego a uchwała punkt 3. według wniosku komisji.

Izba uchwała dalej punkta 4, 5, 6 i 7 wniosku komisji bez dyskusji.

Przy rozprawie szczegółowej nad rezolucją do Wydziału krajowego zabierają głos pp. Wodzicki Henryk, Krukowiecki, Michałowski, Krukowiecki, a po przemówieniu sprawozdawcy Izba tę rezolucję uchwała.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje wniosek p. Polanowskiego o ustanowienie 2 posad kanoników gr. kat. obrządku przy metropolitalnym kościele we Lwowie.

Wniosek ten, dostatecznie poparty traktowany będzie regulaminowo.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje wniosek p. Grossa o zmianę sposobu opodatkowania przemysłu gorzelnianego.

Wniosek ten poparty traktowany będzie według regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na Czwartek 5. Października 1882 na godzinę 11 przed południem z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny 18. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu, Sejmu galicyjskiego które się odbędzie we Czwartek dnia 5. Października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Krakowa. — Sprawozdawca poseł Romer.
2. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1883 krajowych szkół rolniczych w Dublinach. — Sprawozdawca poseł Scipio.
3. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Pilata w przedmiocie reformy ustawy o swojszczyźnie. — Sprawozdawca poseł Pilat.
4. Sprawozdanie komisji kolejowej o wniosku posła Tarnowskiego Jana w przedmiocie budowy kolei żelaznej z Rzeszowa do granicy Królestwa Polskiego. — Sprawozdawca poseł Tarnowski Jan.
5. Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie wydawania przez Bank krajowy obligacji w celu udzielania pożyczek na budowanie szkół i ich uposażenie. — Sprawozdawca poseł Wodzicki Henryk.
6. Sprawozdanie komisji prawniczej o prośbach gmin miast Brzeżan, Stryja, Sanoka i Jasła, względem zaprowadzenia c. k. Sądów obwodowych w tych miastach. — Sprawozdawca poseł Waygart.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. minut 10 po południu.

We Lwowie dnia 4. Października 1882.

Marszałek krajowy :

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Czaykowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 6. października 1882.

533. Buynowski Włodzimierz adjunkt kasy krajowej p. p. Jankę o zaliczkę na płacę.
534. Oddział krakowski Towarzystwa pedagogicznego p. p. Romanowicza w sprawie reformy ustaw szkolnych.
535. Wydział powt. Jarosław p. p. Zamoyskiego w sprawie podwyższenia płac nauczycielom szkół ludowych.
536. Antonina Jägermann i Malwina Hołyńska p. p. ks. Sawę w sprawie wyzyskiwania swoich dłużników przez Bank hipoteczny.
537. Teofila Niedźwiecka p. p. Wodzińskiego o podwyższenie pensji wdowiej, względnie o zapomogę.
538. Gmina Grudna dolna p. p. Splawińskiego o subwencję na utrzymanie dróg gminnych.
539. Karol Dyszyński, przedsiębiorca drogowy p. p. Męcińskiego z zażaleniem na Wydział powiatowy w Jaśle.
540. Wydział powiatowy Biała p. p. ks. Sawę w sprawie wprowadzenia nowych norm egz. celem ściągania podatków.
541. Wydział powiatowy Bóbrka p. p. H. Czajkowskiego w sprawie powyższej.
542. Gmina Buczacz p. p. Wład. Wolańskiego w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
543. Katarzyna Solman p. p. Mikołaja Wolańskiego o zapomogę.
544. Gmina Harkłowa p. p. Mycielskiego o subwencję dla drogi Żmigrod Biecz.
545. Pogorzeley gminy Ruska wieś p. p. Buchwalda o zapomogę.
546. Katarzyna Kadelowa p. p. Merunowicza o zapomogę.
547. Gmina Niwiska p. p. Tyszkiewicza o subwencję na budowę szkoły.
548. Rada szk. miejsc. w Kolbuszowie p. p. Tyszkiewicza o wydanie orzeczenia co do przysługujących kierownikom szkół ludowych czynnych praw wyborczych.
549. Gmina Starogród p. p. Rożankowskiego o zapomogę na budowę szkoły.
550. Helena Jaczyńska p. p. Joczka o zapomogę.
551. Tybureya Lonscha p. p. Joczka o zapomogę.
552. Julia Krzyżanowska p. p. Merunowicza o zapomogę.
553. Anna Majewska p. p. Jana Stadnickiego o zapomogę.
554. Zwierzchność gminna w Ulanowie p. p. Stanisława Tarnowskiego o urządzenie 4. klasowej szkoły.
555. Ta sama p. p. Stanisława Tarnowskiego w sprawie trasy kolei z Rzeszowa do Sandomierza.
556. Mieszkańcy gminy Kurzyna i 9 innych gmin tudzież Henryk Lewicki p. p. Stanisława Tarnowskiego o zwolnienie od obowiązku konkurowania do drugiego kościoła w Pyszniczy.
557. Gmina Ulanów p. p. Stanisława Tarnowskiego o zapomogę z powodu wyrwania gruntów przez rzekę San.
558. Władysław Maszański p. p. Majera o podwyższenie pensji wdowiej Izabeli Bulikowskiej.
559. Ludwika Dembińska p. p. Majera o subwencję na wydanie prac literackich.
560. Antoni Jezierski p. p. ks. Kitrysa w sprawie zakupionego od funduszu szpitala św. Łazarza gruntu leśnego w Rącznej.
561. Urzędnicy Wydziału krajowego p. p. Alfonsa Czaykowskiego proszą o zarządzenie pokrycia należności stemplowych od ich dekretów nominacyjnych w połowie z funduszu krajowego.
562. Właściciele dóbr i gminy powiatu Mieleckiego p. p. Reya w przedmiocie budowy kolei z Rzeszowa do Nadbrzezia.

Protokół

18. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 5. października 1882.

Początek o godzinie 11. minut 25 przed południem.

Pzewodniczący Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 17. posiedzenia został w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 5. października 1882, a przydzielonych następującym komisjom: prawniczej Nr. 563, 595; drogowej Nr. 564; kultury krajowej Nr. 565 do 567; edukacyjnej Nr. 568 do 570; podatkowej Nr. 571, 574, 576 do 579; administracyjnej Nr. 572, 573, 590 do 592; budżetowej Nr. 575, 582, 584, 585, 587, 596, 569; petycyjnej Nr. 580, 581, 583, 586, 588, 589, 593, 594.

Do petycyi komitetu dla niesienia pomocy pogorzalcem gminy Barcice Nr. 586 o zapomogę zabiera głos p. Romer i wnosi, ażeby Wysoka Izba załatwienie tej petycyi traktowała jako nagłe i udzieliła dla pogorzalców 500 zł. zapomogi.

Izba uchwała nagłość wniosku, a następnie uchwała udzielić pogorzalcem gminy Barcice zapomogi w wysokości 500 zł.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, iż p. Ziemiałkowski uprasza o urlop do końca sesyi sejmowej.

Izba udziela tego urlopu.

Przystąpiono po porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla miasta Krakowa.

Sprawozdawca p. Romer uwolniony od czytania sprawozdania prostuje myłki druku i odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

Sprawozdawca zaczyna czytać następującą ustawę:

U S T A W A

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zawierająca ustawę budowniczą dla król. główn. miasta Krakowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem postanawiam następującą **ustawę budowniczą** dla król. główn. miasta Krakowa.

D Z I A Ł I.

Pozwolenie na budowę.

§. 1.

Pozwolenie na prowadzenie budowy.

Na prowadzenie budowy w obrębie miasta Krakowa i przedmieść, a w szczególności na budowę nowych, przebudowanie i powiększenie istniejących już budynków, lub też wykonywanie w ostatnich zmian takich, które na moc i trwałość budynku, bezpieczeństwo ogniowe, względy sanitarne, zewnętrzny kształt lub nareszcie na prawa sąsiadów wpływ wywierają, potrzeba pozwolenia Magistratu.

W szczególności wymaga tegoż pozwolenia:

- a) urządzenie wszelkiego rodzaju nowych ognisk lub kominów;
- b) odnowienie lub zmiana wiązania dachowego;
- c) budowa studzień, wodociągów, zbiorników na wodę i urządzenie lodowni jakoteż wykonywanie wykopów;
- d) budowa szluz i dołów kloacznych, również wykonywanie wszelkich robót mających styczność ze ściekami, kanałami, stawami, rowami i rzekami publicznymi, lub też dotyczących nawodniania i osuszania;
- e) rozebranie budowli lub jej części;
- f) odgraniczenia gruntów prywatnych od ulic i placów publicznych i t.p.

§. 2.

Postanowienia wyjątkowe.

Ustawa niniejsza nie narusza w niczem praw, jakie służą władzom wojskowym przy budowach fortyfikacyjnych i przepisów jakie obowiązują przy budowach wodnych, kolejowych i przy budowach w pobliżu kolei żelaznych, o ile one odmienne postanowienia zawierają.

§. 3.

Doniesienie o budowie.

Przy zmianach lub naprawach budowlanych, które nie należą do rodzaju robót w §. 1. określonych, wystarcza, jeżeli osoba do kierowania lub wykonania odnośnych robót w myśl ustaw obowiązujących upoważniona, zawiadomi poprzednio urząd budownictwa miejskiego przez zapisanie przedsiębrać się mającej roboty w księgach na ten cel przeznaczonych.

Urząd budownictwa miejskiego mocen jest wstrzymać wykonanie robót, któreby uznał jako ulegające przepisom §. 1. i zażądać postąpienia w myśl §. 4. niniejszej ustawy. Przy naprawach, które nie wprowadzają zmian w ogólnym stanie budynku, i których celem jest tylko utrzymanie w dobrym stanie poszczególnych przedmiotów, nie wymaga się żadnego uwiadomienia.

§. 4.

Prośba o pozwolenie.

Prośbę o pozwolenie na budowę przed rozpoczęciem tejże wnieść należy do Magistratu popartą planami.

Na żądanie Magistratu złożyć należy wykaz tytułu własności gruntu, na którym budowa ma być wykonana, lub też przyzwolenie, albo pełnomocnictwo właściciela.

Jeżeli grunt na zabudowanie przeznaczony ma być na kilka osobnych własności podzielony, należy przedewszystkiem potwierdzenie planu działów uzyskać.

Tym celem właściciel gruntu przy załączeniu wyciągu hipotecznego przedłoży plan sytuacyjny zamierzonego podziału w dwóch egzemplarzach w myśl §§. 5 i 6 wykonanych. Plan ten obejmować winien liczby parcel katastralnych i dokładne wymiary całej powierzchni gruntu do podziału przeznaczonego, jakoteż każdego z osobna działu.

§. 5.

Treść planu budowy

Plan budowy winien być w dwóch egzemplarzach kolorowanych przedłożony i obejmować:

a) plan sytuacyjny oznaczający dokładnie granice gruntu pod zabudowanie przeznaczonego, znajdujących się na nim budowli, położenie ościennych realności z wymienieniem ich właścicieli i liczb konskrypcyjnych lub katastralnych, oraz wykazujący kierunek ulicy lub placu i przeciwległych zabudowań z uwidocznieniem linii regulacyjnej;

b) plan niwelacyjny zawierający niwelację podłużną środka drogi i chodnika przed gruntem przeznaczonym na zabudowanie, oraz niwelację poprzeczną przez środek zamierzonej budowy; nakoniec wysokości progów tak nowej budowli jako też przyległych realności z liczebnem oznaczeniem miar.

Jeżeli budowa w bliskości Wisły lub Rudawy ma być prowadzoną, winien być na planie wykazany poziom najwyższego i najniższego stanu wody;

c) Rzuty poziome wszystkich pięter wraz z piwnicami i poddaszem, przekrój poprzeczny a w razie potrzeby i podłużny, oraz facyatę budynków od strony ulicy z oznaczeniem wysokości sąsiednich domów.

Na planie piwnic mają być uwidocznione doły kłocadne, kanały domowe, połączenie ich z kanałem głównym, ich przekrój poprzeczny i spadek, oraz ścieki i studnie.

Na planie poddasza należy nakreślić oprócz wiązania wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniochronne, a prócz tego ściany działowe, jeżeli poddasze ma być podzielone na oddziały przeznaczone dla użytku mieszkańców domu. Ważniejsze rozmiary a mianowicie: powierzchnia całej realności, odstępy budynku od ulicy i ościennych zabudowań, grubość murów i wymiary ubikacji winny być liczbami dokładnie oznaczone.

Niezwykłe konstrukcyjne, mianowicie żelazne, należy szczegółowo nakreślić i na żądanie moc ich statycznym rachunkiem wykazać.

Do napraw lub zmian częściowych wystarcza przedłożenie planu tej części budynku, która ma być przeistoczona. Plany mają być przez właściciela i projektującego budowę podpisane.

§. 6.

Format planów budowy.

Plany winny być rysowane na trwałym papierze lub płótnie, a pod względem rozmiarów odpowiadać dwom formatom, to jest: większemu 64 centymetrów długości a 48 centymetrów szerokości mającemu, lub mniejszemu, który ma 48 centymetrów długości a 32 centymetrów szerokości.

Plany rozpołożenia i niwelacyjne winny być kreślone wedle podziałki 1 : 500 czyli 1 cm. = 5 m. z wyjątkiem wysokości, które przedstawione być mają w stosunku 1 : 50 czyli 1 cm. = 0.5 m. Do rzutów poziomych, pionowych i przekrojów zastosować należy podziałkę 1 : 100 czyli 1 cm. = 1 m.

Szczegółowe i konstrukcyjne plany wymagają podziałki takiej, aby mogły być z wszelką dokładnością rozpoznawane, a zatem przynajmniej 1 : 20 czyli 1 cm. = 0.2 m.

§. 7.

Wymogi wobec sąsiadów.

Na wniesione podanie o udzielenie pozwolenia na budowę, zarządzi Magistrat w najkrótszym czasie a najdalej w dniach 30 celem zbadania projektu, komisję złożoną z administracyjnego i technicznego urzędnika Magistratu i kcmisarza obwodu.

Komisya odbywa się w ogólności na miejscu budowy. Magistrat jednak może zarządzić komisję w urzędzie, wszakże i w tym razie służy interesowanym stronom prawo żądania oględzin na miejscu.

Do komisji mają być zawezwani: właściciel przeprowadzić się mającej budowy, albo jego pełnomocnik, sąsiedzi i według uznania Magistratu także inne osoby, których zamierzona budowa dotyczyć może.

Komisya starać się będzie o usunięcie przeszkód w drodze dobrowolnej ugody. W protokole komisji wniesione zarzuty, a w danym razie i ich załatwienie winny być dokładnie streszczone, a protokół przez obecnych podpisany.

Od przepisanego powyżej zarządzenia komisji można odstąpić, jeżeli podający przedłoży uwierzytelnione pisemne zezwolenie osób interesowanych.

§. 8.

Udzielenie pozwolenia.

Na podstawie protokołu w §. 7. wzmiankowanego i planów w §. 5. przepisanych, Magistrat wyda później w dniach 14 orzeczenie, czy pozwolenie na budowę w ogóle, lub też pod pewnymi warunkami i zastrzeżeniem udzielone być może.

Gdyby protokół komisji zawierał zarzuty z tytułu prawa prywatnego pochodzące, Magistrat przy zatwierdzeniu planów udzielić może pozwolenie na

budowę, o ile względy policyjno-budownicze na przeszkodzie nie staną, odsyłając strony z ich zarzutami prywatnej natury do drogi prawa. Sąd orzeka, czy budowa, na którą uzyskano pozwolenie policyjno-budownicze, wstrzymaną ma być aż do skończenia rozprawy nad podniesionymi zarzutami prywatnej natury, czy też w jakim rozmiarze i pod jakimi ograniczeniami budowa rozpoczętą, lub dalej prowadzoną być może. (§§. 340 i 341 powsz. ust. cyw.)

Magistrat odmówić może pozwolenia do budowy na gruncie, niemającym z ulicy lub z placów publicznych przystępu, jakiego wymaga bezpieczeństwo od ognia.

Zmiany poczynione przez Magistrat w przedłożonym planie budowy, w wydanem pozwoleniu wyraźnie wykazane być winny. Oba egzemplarze planu, z których jeden pozostaje w ręku władzy, drugi zaś zwróconym będzie budującemu, zaopatrzone zostaną odpowiednią klauzulą obejmującą orzeczenie zatwierdzenia.

Przy budowlach, wykonywanych na cele publiczne kosztem państwa, kraju lub kosztem funduszu publicznego, zostającego pod bezpośrednim zarządem państwa, lub kraju, należą do zakresu działania Magistratu tylko czynności co do oznaczenia linii regulacyjnej i poziomu, wysłuchania sąsiadów i innych interesentów i wykonywania policyi bezpieczeństwa podczas prowadzenia budowy. Magistrat zawiadomi władzę budującą, czyli i jakie przeciw budowie wniesiono zarzuty. — O wniesionych zarzutach, o ile takowe nie wypływają z prawa prywatnego, orzeknie c. k. Namiestnictwo Królestwa Galicyi i Lodomeryi według przepisów niniejszej ustawy; zarzuty zaś odnoszące się do praw prywatnych, odeśle do drogi prawa.

O udzieleniu pozwolenia na budowę zawiadomieni będą sąsiedzi i wszystkie strony interesowane oraz urząd budownictwa miejskiego.

Właściciel a względnie kierujący budową obowiązany jest ściśle zastosować się do planu zatwierdzonego i orzeczeń w udzielonem pozwoleniu zawartych.

Budowy przed otrzymaniem pozwolenia rozpoczynać nie wolno. W razie rekursu, orzeknie władza udzielająca pozwolenie, czy przed roztrzygnięciem rekursu przez właściwą władzę i pod jakimi zastrzeżeniami budowa może być rozpoczętą lub dalej prowadzoną, a do orzeczenia tego należy zastosować się bezwzględnie.

Przepis ten nawet i wtedy obowiązuje, gdy właściciel do prowadzenia budowy przez władze zagniony został.

§. 9.

Przy udzielaniu pozwolenia na budowy, przeznaczone na fabryki, rękodzielnie lub inne przedsiębiorstwa, Magistrat stosuje się do wyjątkowych przepisów ustawy przemysłowej.

O ile być może, należy czynność komisji budowniczej połączyć z rozprawą względem udzielenia pozwolenia na budowę zakładu ze stanowiska ustawy przemysłowej.

Niewolno zaś rozpoczynać budowy tego rodzaju przed prawomocnością udzielonego przez władze przemysłowe pozwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa.

§. 10.

Od zatwierzonego planu i linii regulacyjnej ulicy odstępować nie wolno. Zmiany w pierwotnie przyjętym planie, jeżeli należą do rodzaju robót w §. 1. określonych, mogą nastąpić tylko za ponownem zatwierdzeniem Magistratu, przy mniej ważnych zmianach wystarcza uwiadomienie urzędu budownictwa miejskiego (§. 3.)

§. 11.

Przechowanie pozwolenia planu. Pozwolenie wraz z zatwierdzonym planem winno się znajdować na miejscu budowy, gdzie na każde żądanie władzy ma być okazane.

§. 12.

Ważność udzielonego pozwolenia. Jeżeli od czasu uzyskanego pozwolenia dwa lata upłynęły, a budowy nierozpoczęto, albo też rozpoczętą, przez lat dwa przerwano, budujący obowiązany jest postarać się o ponowne zatwierdzenie planu.

Przekroczenie tego postanowienia uważane będzie jako rozpoczęcie budowy bez pozwolenia i pociąga za sobą bezzwłoczne wstrzymanie roboty.

D Z I A Ł II.

Postanowienia szczegółowe o budowlach.

A. Dozór techniczny i środki ostrożności.

§. 13.

Nadzór budowniczego. Prowadzenie budowy przez nieuprawnionych i bez nadzoru budowniczego jest wzbronione; za przekroczenie tego przepisu tak właściciel jakoteż nieuprawnieni do prowadzenia budowy, ulegną karze ustawą niniejszą przepisanej, o ile ich przekroczenie nie podpada pod przepisy ogólnej ustawy karnej.

Kierujący budową odpowiedzialnym jest w obec władzy osobiście za jakość roboty i materiały za umiejętne, dokładne i trwałe wykonanie budowy, za zastosowanie się do postanowień tej ustawy i odnośnych przepisów, tudzież zarządzenie potrzebnych środków bezpieczeństwa. O każdej zmianie kierującego budową, zawiadomi właściciel urząd budownictwa miejskiego w przeciągu 24 godzin.

§. 14.

Rozpoczęcie budowy i środki ostrożności. O dniu rozpoczęcia budowy, kierujący zawiadomi na 24 godzin pierwej urząd budowniczy miejski i komisarza właściwego obwodu.

Każdą większą budowę w śródmieściu i w głównych ulicach przedmieść, należy na czas jej trwania zamknąć od ulicy parkanem i ustawić stosowne znaki ostrzegające.

Miejsca na ulicy, w których materiały do budowli, ziemia, narzędzia, i t. p. są złożone, albo drogi i place publiczne rozkopane, winien kierujący budową nocną porą latarniami oświetlić, a w razie potrzeby straż postawić.

§. 15.

Składanie materiałów budowlanych. Na złożenie materiału budowlanego na ulicach i placach publicznych w bliskości miejsca budowy, równie i na wysunięcie parkanu na ulicę, w każdym szczegółowym przypadku zezwolenie Magistratu jest konieczne.

W razie udzielonego zezwolenia, Magistrat oznaczy wysokość opłaty od zajmowanego miejsca na złożenie materiałów, na podstawie taryfy przez Radę miasta postanowionej. Gaszenia wapna na ulicach i placach publicznych zakazuje się bezwzględnie; do zarabiania zaś zaprawy tamże potrzeba szczególnego zezwolenia Magistratu.

Wykop z fundamentów i rumowisko należy natychmiast wywozić. Burzą mury od strony ulic lub placów, gruz, rumowisko, drzewo i t. d. tak zwanymi trąbami lub za pomocą innych mechanicznych środków po poprzednim zwilżeniu spuszczać należy.

B. Kształt i położenie budowy od strony ulicy.

§. 16.

Linia regulacyjna ulicy.

Jeżeli dla uregulowania ulicy wypadnie cofnąć budowę po za dotychczasową linię, albo też naprzód wysunąć, natenczas strony porozumieją się względem wynagrodzenia za grunt zajęty.

Jeżeli ze względu na linię regulacyjną ulicy, zajdzie potrzeba przymusowego wywłaszczenia prywatnej lub publicznej własności, władze polityczne postąpią według istniejących w tym względzie przepisów.

Gdyby przy nowej budowie, przebudowaniu lub przybudowaniu, celem zastosowania się do ustanowionej przez właściwą władzę linii uregulowania ulicy, wypadło cofnąć się poza granicę własności budującego lub też przed nią wysunąć, wtedy gmina budującego, a względnie budujący gminę stosownie wynagrodzić winien.

Co do wysokości tego wynagrodzenia starać się należy przeprowadzić ugodę dobrowolną; gdyby jednak ugoda do skutku nie przysła, stronę wywieszoną odesłać należy z żądaniem wynagrodzenia na drogę sądową.

W tym jednak wypadku prowadzenie budowy dozwolone być może, skoro w sądzie właściwym złożoną zostanie kaucya, odpowiadająca wartości wywłaszczonego gruntu, jaką władza pozwalająca budowy, po wysłuchaniu dwóch biegłych oznaczy.

§. 17.

Położenie budowy.

Od strony ulicy tylko główne budynki i mieszkania mogą być stawiane, wszystkie zaś podrzędne budowle mieścić się winny w podwórzu.

Stawianie budynku w pewnej odległości poza kierunkiem linii ulicy wyjątkowo dozwolone być może, jeżeli:

a) budynek co najmniej 3 metry po za linią ulicy, wedle przepisów dotyczących budynków frontowych, pozostawiony będzie;

b) sposób odgraniczenia od strony ulicy, będzie zdaniem władzy odpowiadał upięknieniu miasta.

§. 18.

Wysokość domów.

W ulicach głównych nie wolno od strony ulicy stawiać domów ziemnych (parterowych.)

Pałacyki ozdobionej architektury poza kierunek ulicy cofnięte, mogą być wyjątkowo, w całości lub częściowo, jako budynki ziemne (partarowe) stawiane.

Domy jednopiętrowe mogą być wszędzie budowane.

Domy dwu lub więcej piętrowe wolno tam tylko stawiać, gdzie ich wysokość nie przewyższa szerokości ulicy w tem miejscu.

Wolno jednakże przy ulicach, których szerokość 12 metrów nie dochodzi, stawiać domy na 15 metrów wysokie, jakoteż w miejscach, gdzie dom już istniał, budować dom nowy w wysokości dawniejszego.

Jeżeli domy cofnięte są od ulicy w myśl §. 17, można zwiększyć ich wysokość w miarę szerokości odstępu.

Wysokość domów mierzy się od najwyższego punktu chodnika do górnej krawędzi gzymsu głównego; przy domach narożnych w ocenieniu wysokości trzymać się należy szerszej ulicy.

Pozwolenia do budowy domu wyższego nad 3 piętra, licząc półpiętra służące na mieszkanie, a nie licząc takichże poddasz (mansard), Magistrat odmówić może.

§. 19.

Balkony i galerie.

Balkony lub ganki wsparte na kroksztynach nie mogą występować nad 1.25 m. przed front budynku.

Zamknięte balkony tylko w ulicach co najmniej 12 m. szerokich urządzone być mogą.

Balkony mają być przynajmniej 3 m. nad poziomem chodnika, na podstawach z materiału ogniotrwałego z takimiż poręczami urządzone.

Pałacyki ozdobnej architektury w ogrodach położone, mogą mieć balkony drewniane.

§. 20.

Części domu na chodnik wysunięte.

Urządzenie piwnic pod publiczną ulicą lub placem, daszków okapowych, stopni występujących, krat naprzód wysuniętych, poręczy i drzwi na zewnątrz się otwierających, o ile przechodzą linię zakreśloną ulicy lub placu, jest wzbronione.

Istniejące obecnie daszki okapowe winny być rynnami zaopatrzone.

Na urządzenie wystaw sklepowych, których wysokok 25 cm. przewyższać nie powinien, potrzebne jest zezwolenie Magistratu.

Okna i okiennice, wychodzące na ulicę a nie wzniesione nad chodnik najniższą swą krawędzią przynajmniej na 2.5 m., należy urządzać do otwierania na wewnątrz albo na zewnątrz tak, aby zupełnie do muru przylegały.

Szyby okien sklepowych, których dolna krawędź niżej jednego metra nad chodnikiem się znajduje, winny być w tejże wysokości metalowym prętem zabezpieczone.

Występ coklu poza linię ulicy dozwala się aż do 10 cm. Powiększenie tej miary albo wysunięcie na chodnik wyskoków (ryzalit), bram ozdobnych, filarów, kandelabrow i t. p. może być tylko wyjątkowo dla względów architektonicznych dozwolone.

§. 21.

Facyaty.

Frontowa facyata budynku winna odpowiadać zasadom estetycznym i architektonicznym.

Do malowania nie należy używać barwy szpecącej lub dla wzroku szkodliwej.

Wykończenie budowy, a względnie wyprawienie, zewnętrzne najpóźniej dwa lata od daty pozwolenia na zamieszkanie dokonane być winno pod nadzorem budowniczego.

§. 22.

Rynny dachowe.

Domy frontowe przy ulicach i placach publicznych, winny być zaopatrzone nad okapem grzymsu głównego rynnami ogniotrwałymi, przynajmniej 25 cm. szerokiemi.

Rury spustne metalowe mają mieć co najmniej 13 cm. średnicy a wylot ich wedle możności ma być wpuszczonym do kanału podziemnego, a gdzie wpuszczenie to nie da się zastosować, rura spustna winna dosięgać poziomo chodnika lub bruku.

§. 23.

Oparkanie.

Puste grunta przeznaczone pod budowę domów winny być oparkanione, ogrody zaś przytykające do ulic publicznych winny być w śródmieściu murem lub ozdobnemi sztachetami, a na przedmieściach przynajmniej parkanem obwiedzione.

C. Kształt budowy od strony podwórza i granic ościennych.

§. 24.

Działki.

W każdym domu znajdować się winien porządnie wybrukowany lub wyszabrowany dziedziniec z wybrukowanymi ściekami dla spływu wody.

Dziedziniec winien być najmniej 5.5 m. szeroki, obszar zaś jego ile możności obejmować piątą część zabudowanej powierzchni okalającego go domu.

Prócz działki głównego założone boczne działki, li tylko do oświetlenia ubikacji służące, mają obejmować najmniej 12 m. kw.

Jeżeli ubikacje te nie są zamieszkałe, można wyjątkowo pozwolić na zmniejszenie działki aż do 6 m. kw.

§. 25.

Przejazdy, i sienie główne.

W domach, po za którymi na działce oficyny wzniesione być mogą, przejazdy urządzone być winny.

Przejazd ma być zasklepiony i mieć najmniej 2.5 m. szerokości a 3 m. wysokości. Sienie wchodowe przynajmniej 2 m. szerokie być winny.

§. 26.

Studnie.

Każda realność winna mieć urządzoną studnię z pompą.

§. 27.

Odległość ścian i otworów od granic ościennych i wspólność murów.

Każda budowa winna albo bezpośrednio do sąsiedzkiej przypierać albo też przynajmniej 5 m. od tejże być oddalona.

Okna i inne otwory w ścianach od ulicy lub działki przytykających do ościennej granicy winny być odległe przynajmniej na 70 cm., a balkony przynajmniej na 3 m. od linii granicznej.

Każdy dom winien mieć własne mury główne, jeżeli jednak zachodzi potrzeba budowania muru wspólnego, a na wyprowadzenie tegoż, użytkowanie i utrzymywanie wspólne sąsiedzi między sobą się zgadzają, mur taki dozwolonym być może; wykonać go zaś należy jako mur zewnętrzny belkami obciążony w myśl §. 33-go.

D. Konstrukcyja budowy.

§. 28.

Rusztowania.

Rusztowania winny mieć moc odpowiednią swej wysokości i tak być stawiane, iżby od wywrotu były bezpieczne.

Ustawianie drabin na rusztowaniach dla zyskania dostępu jest wzbronione, natomiast należy ich piętra silnymi schodami rusztowań (sztagamami) ze sobą połączyć. Rusztowania wiszące winny być dostatecznie zabezpieczone i opatrzone poręczą

§. 29.

Obciążenie materyałów i gruntu.

Obciążenie kwadratowego centymetra przekroju nie powinno przenosić:

- 1) w murze z cegły na zaprawie wapiennej 6 kilo;
- 2) w murze z cegły silnie wypalanej na zaprawie cementowej 11 kilo;
- 3) w drzewie jodłowym 55 kilo;
- 4) w drzewie sosnowym 70 kilo;
- 5) w żelazie kutem 750 kilo;
- 6) w żelazie lanem 250 lub 500 kilo, stosownie do tego, czy ono stać ma opór sile wydłużającej, czy też skracającej.

Metr kwadratowy rodzimego gruntu (calca) co najwięcej 25.000 kilo obciążyć można.

W domach mieszkalnych metr kwadr. belkowań wraz z ciężarem przypadkowym na 650 kilo, sześcienny zaś metr muru na 1.600 oceniać należy.

§. 30.

Ograniczenie użycia materyałów.

Władzy służy prawo usunięcia i zniszczenia złego materyału na koszt dostawcy, zakazania słabych konstrukcyj i zburzenia lub wstrzymania budowy części wadliwej.

W czasie mrozów spoistość zaprawy niszczących, robót murarskich wykonywać nie wolno.

§. 31.

Rozmiary cegieł.

Rozmiary zwykłej cegły wypalanej mają wynosić: 29 cm. długości, — 14 cm. szerokości, — 6.5 cm. grubości.

§. 32.

Ściany murowane pruskie i drewniane.

Ściany tak zewnętrzne jak i wewnętrzne domów mieszkalnych, stajen i wszelkich budynków piętrowych, jakoteż takich, u których ogniska mają być urządzone. powinny być w całej wysokości z kamienia lub cegły murowane.

Wyjątki stanowią:

A. Ściany pruskie, to jest z drzewa i cegły:

- a) jako ściany wewnętrzne, działowe podrzędne, gdzie wyprowadzenie muru ceglanego napotyka na trudności;
- b) jako ściany zewnętrzne do granic ościennych niedotykające, najwięcej 5 m. wysokie w budynkach bez ogniska w dziedzińcu stojących n. p. wozowniach, magazynach, drwalniach i t. d.;

B. Ściany drewniane z dwóch warstw tarcie w krzyżujących się kierunkach zbitych, w przypadku pod A. a) przewidzianym;

C. Ściany drewniane, w pomniejszych budynkach wolno stojących n. p. altanach ogrodowych, gołębnikach, kręgielniach, równie jak i w budynkach czasowych, których przeciąg trwania ściśle jest ograniczony.

Ściany wewnętrzne murowane i drewniane wymienione pod A. i B. winny być po obu stronach wyprawione. Co do zewnętrznych, postanowi władza w każdym wypadku.

§. 33.

Grubość murów.

Grubość murów kamiennych winna najmniej 65 cm. wynosić.

Grubość murów ceglanych zastosować należy do rozmiarów cegły w ten sposób, iż szerokość cegły „przez głowę“ położonej, jako najniższa jednostka miary ma być uważana.

Wynika z tego grubość murów jak następuje:

mur na	$\frac{1}{2}$	cegły	równa się	15	cm.
„	„	1	„	„	30
„	„	$1\frac{1}{2}$	„	„	45
„	„	2	„	„	60
„	„	$2\frac{1}{2}$	„	„	75
„	„	3	„	„	90

„ itd.

Mury zewnętrzne najwyższego piętra belkami obciążone, mają mieć przy rozpiętości pokoi 6·5 metrów nie przechodzącej grubości przynajmniej 45 cm. ($1\frac{1}{2}$ cegły), przy większej zaś rozpiętości pokoi, grubość ta najmniej 60 cm. (2 cegły) ma wynosić.

Grubość tych murów powinna być w każdym piętrze, z góry na dół licząc, o 15 cm. ($\frac{1}{2}$ cegły), powiększona. Mury działowe najwyższego piętra belkami obciążone i mury zewnętrzne nie obciążone, mają mieć w najwyższym piętrze grubości przynajmniej 45 cm. ($1\frac{1}{2}$ cegły); grubość tych murów winna być, licząc jak wyżej, co 2 piętra o 15 cm. ($\frac{1}{2}$ cegły) powiększona.

Murom działowym belkami nieobciążonym dać należy najmniej 30 cm. (1 cegłę) grubości i rozszerzać je co dwa piętra jak wyżej.

W pokojach, których rozpiętość 6·5 m. nie przenosi, wystarcza jednakże dla murów działowych najwyższego piętra grubość 15 cm. ($\frac{1}{2}$ cegły).

W fundamentach wypada każdy mur o 30 cm. (1 cegłę) rozszerzyć.

Filary środkowe, któreby ze zwykłej cegły wykonane, należynej mocy nie miały, winny być z cegły silnie wypalanej na cemencie albo z kamienia lub żelaza wyrobione, co w planie uwidocznić należy

§. 34.

Mury ogniochronne.

Poddasza domów do siebie przypierających lub mniej jak 20 m. od siebie odległych, należy oddzielić murami ogniochronnymi.

Mury te mają być bez otworów, grubość ich ma wynosić najmniej 30 cm. a przy wysokości nad 3 m. mają być filarami wzmocnione, i powinny 40 cm. po nad szczyt i pochyłość dachu wystawać.

Jeżeli długość strychu wynosi przeszło 30 m., należy go w całej szerokości również murem ogniochronnym przedzielić.

Taki przedziałowy mur ogniochronny należy zaopatrzyć otworem zamkniętym drzwiami żelaznymi, w osadzie ogniotrwalej, szczelnie dochodzącymi. Wpuszczanie jakichkolwiek części wiązania dachowego lub belek w mury ogniochronne jest wzbronione.

§. 35.

Sklepienia i belkowania.

Sklepić należy: piwnice, korytarze stanowiące główne przejście w budynku, przejazdu (§. 25), sienie główne, klatki schodowe i miejsca przeznaczone na skład wyrobów palnych.

Wszelkie inne ubikacye mogą mieć belkowanie sufitowane.

Podłoga w każdym pięttrze ma być oddzieloną od niżej położonej powały na 8 cm. warstwą suchego rumowiska.

Na powale strychowej winna być posadzka lub polepa, z materiału ogniotrwałego ułożona.

§. 36.

Schody.

Schody piwniczne winny być kamienne lub na podmurowaniu z forszków ułożone, od zewnątrz zamykane drzwiami żelaznymi lub blachą okutymi, w osadzie ogniotrwałej, szczelnie dochodzącymi. Nie wolno jest urządzać wchodów lub schodów do piwnic i podziem wprost z ulicy lub placu publicznego.

Każde pomieszkowanie na pięttrze winno mieć z ulicy lub z podwórza jeden przynajmniej bezpośredni przystęp za pomocą schodów ogniotrwałych.

Schody są ogniotrwałe jeżeli się znajdują w klatce od dołu do góry murowanej i jeżeli wszystkie części konstrukcyi są ogniotrwałe. Pokrycie stopni ogniotrwałych forszkami z twardego drzewa jest dozwolone.

Szerokość schodów głównych nie powinna wynosić mniej jak 1.25 m., bocznych mniej jak 1 m; średnia szerokość stopni mniej jak 26 cm., ich wysokość więcej jak 18 cm.

Komórki drewniane pod schodami, ogniska, otwory kominowe i t. d. w klatce schodowej są wzbronione.

Klatka schodowa winna być oddzielona od strychu pełnym murem i sklepieniem. Drzwi na strych mają być żelazne, w osadzie ogniotrwałej, szczelnie dochodzące. Drzwi leżące do podnoszenia nie są dozwolone.

Przy zakładaniu schodów uważać należy, aby były należycie oświetlone.

§. 37.

Ogniska otwarte, kuchnie piece i wędzarnie.

W miejscach, gdzie się wyrabiają lub przechowują materiały łatwo palne, ognisk otwartych urządzać nie wolno.

W ubikacyach niesklepiionych należy nad ogniskiem otwartem umieścić pokrywą z materiału ogniotrwałego, 30 cm. poza krawędzie ogniska wystającą.

Podłoga przed ogniskami otwartymi, kuchniami angielskimi i piecami winna być na szerokość 40 cm. od ognia zabezpieczona, wszystkie zaś inne części drewniane budynku mają być od czeluści do nakładania paliwa służących, najmniej 60 cm. oddalone. Piece bezpośrednio na podłodze stojące winny mieć spód na 25 cm. pełno murowany.

Piece żelazne bez nóżek mają stać na podmurowaniu 15. cm. wysokiem. Użycia rur blaszanych zamiast kominów murowanych wewnątrz budynków i urządzenia zasuwek w rurach odprowadzających dym do komina, zabrania się bezwzględnie.

Piece w piekarniach winne być dwoma oddzielnymi sklepieniami zaopatrzone, czeluście zaś mocnemi drzwiczkami żelaznymi zamykane.

Wędzarnie winny być sklepione, drzwiami żelaznymi zamykałe i posadzka kamienną lub ceglana zapatrzona.

Pręty do wieszania wędlin w kominach mają być żelazne.

§. 38.

Kominy.

Kominy wyprowadzić należy z fundamentów budynku, albo oprzeć je na murowanych filarach, łukach lub podporach żelaznych. Na podstawach drewnianych kominów opierać nie wolno.

Kominy do przechodzenia winny mieć przekrój kwadratowy z boki najmniej 48 cm. długim — w świetle.

Kominy wązkie czyli ruskie winny mieć przekrój okrągły o średnicy najmniej 15 cm. — w świetle.

Kominy do przechodzenia mają być urządzone nad ogniskami otwartymi, niemniej w piekarniach i wędzarniach i mieć łatwo przystępne otwory wchodowe. — W kominach szerszych nad 55 cm. należy dać przyrządy dopuszczające przechodzenia. — Kominem okrągłym o średnicy 15 cm. dym najwięcej z dwóch pieców i to tego samego piętra ma być odprowadzany.

Kominy wązkie należy bez zmiany przekroju, prowadzić ile możności pionowo, większe pochylenie do poziomu nad 60 stopni jest zakazane.

Jeżeliby wyjątkowo na pochylenie takie zezwolono, wtedy w miejscach, gdzie kierunek komina się zmienia, otwory urządzone i w drzwiczki żelazne zaopatrzona być mają.

Ściany kominowe mają mieć najmniej 15 cm. (pół cegły) grubości, którą na 30 cm. (1 cegłę) rozszerzyć należy w kominach dla większych ognisk, piekarni, wędzarni itp.

Każdy wązki komin winien być przy swym początku ile możności w pionicy i na poddaszu w wysokości 1 m. nad polepą, zaopatrzony otworem bocznym tak szerokim, jak kanał kominowy a 25 cm. wysokim. Otwór ten ma być zamykany drzwiczkami żelaznymi, podwójnymi, w ramkach żelaznych w pewnej odległości od siebie osadzonemi.

Drzwiczki należy oznaczyć liczbą odpowiednią mieszkania, do którego komin prowadzi.

Od wewnętrznych ścian kominowych winny być wszelkie wiązania drewniane najmniej na 30 cm., od otworów do czyszczenia zaś najmniej 60 cm. oddalone lub blachą obite.

Wewnętrzne ściany wązkich kominów należy gładko wyprawiać, jeżeli nie są z cegły na ten cel formowanej murowane, lub też rurami glinianymi wyłożone

Zewnętrzne mury kominów winny być aż do wysokości 60 cm. nad szczyt dachu wyprowadzone i od polepy strychowej począwszy aż do dachu wyprawione.

Sposób zaopatrzenia górnych wylotów kominów, odprowadzających dym z większych ognisk, n. p. z piekarni, tudzież wysokość tego rodzaju kominów oznaczy władza.

§. 39.

Dachy, gzymsy, dymniki i latarnie.

Wszystkie budowle winny być kryte materiałem ogniotrwałym.

Gzymsy winny być z materiału ogniotrwałego.

Okapy tylnych dachów nad gankami mają być ogniotrwałym materiałem pokryte; mogą zaś być drewniane, jednak odosobnione od dachu głównego.

Dymniki na dachach należy opatrzyć okiennicami ogniotrwałymi.

Latarnie czyli klatki okien w dachu służących do pionowego oświetlenia klatek schodowych lub ubikacyj, winny być ogniotrwałe i spoczywać ze wszystkich stron na murach ponad dach wzniesionych. Ramy okien i pręty przedziałowe mają być żelazne.

§. 40.

Ganki zewnętrzne.

Ganki stanowiące główne przejście, winny być całkiem ogniotrwałe, i najmniej 1.25 m. szerokie.

Ganki od strony dziedzińca, służące jedynie ku dogodności mieszkańców, należy oprzeć na kroksztynach żelaznych i takąż balustradą opatrzyć.

E. Warunki, jakim odpowiadać mają mieszkania.

§. 41.

Rozmiary pokoi.

Wysokość pokoi mieszkalnych w miejscach sklepionych przynajmniej 3 m. w kluczu, w niesklepionych zaś przynajmniej 2.85 m. wynosić winna.

§. 42.

Mieszkania w piwnicach i mieszkania strychowe.

Piwnice nie wolno obracać na mieszkania. Zamieszkanie podziem wyjątkowo dozwolonem być może, jeżeli odpowiadają przepisowi §. 41, a prócz tego:

- podłoga mieszkań ziemnych (parterowych) nad podziemiami położonych, co najmniej 2 m. ponad poziom przylegającej ulicy lub podwórca jest wzniesiona;

b) okna mają co najmniej 1 m. wysokości;

c) mury są z cegły mocno palonej wykonane;

d) zewnątrz murów okalających podziemia na mieszkanie przeznaczone, urządzono odpowiedni system obsuszenia gruntu.

Pozwolenie na urządzenie mieszkań strychowych udzielonem być może jedynie w budynkach ogniotrwałe krytych i po ścisłym zbadaniu miejscowości o tyle, o ile warunkom zdrowia i bezpieczeństwa publicznego odpowiadać będą.

§. 43.

Mieszkania ziemne (parterowe).

Budynki na gruncie wilgotnym stawiane, winny być warstwą odosobniającą 15 cm. poniżej podłogi ziemia opatrzone.

Podłogi ziemnych (parterowych) mieszkań w domach nowo budujących się, należy układać przynajmniej o 1 m. wyżej nad poziom ulicy istniejącej lub założyć się mającej. Wyjątkowo dozwala się obniżenie tej miary aż do 15 cm. dla sklepów, jeżeli pod nimi są piwnice lub spód ziemny jest suchy albo sztucznie obsuszony.

Oznaczenie wysokości podłogi w budynkach wystawionych na wylew wody, pozostawia się szczegółowym postanowieniom Magistratu.

§. 44.

Przewietrzanie kuchni.

Celem wypuszczenia pary i niezdrowych wyziewów mają być w kuchniach pod sufitem urządzone otwory co najmniej 15 cm. w kwadrat mierzące, z osobnym kominem przewiewnym połączone i zastawką żelazną zamknięte.

§. 45.

Gazomierze.

Gazomierze nie mogą być ustawiane w ubikacjach na zamieszkanie przeznaczonych.

F. Podrzędne części mieszkań i budynki gospodarskie.

§. 46.

Składy na opał.

Składy na opał ile możności w piwnicach umieszczane być winny. Gdzie z jakiegokolwiek powodów budować piwnic wcale nie można lub tylko z trudnością, należy urządzić w dziedzińcu drwalnie odpowiedniej wielkości.

§. 47.

Wychodki, zlewy, doły kloaczne i kanały.

Wychodki powinny być murowane i nie mogą być nigdy stawiane od strony ulicy. W bliskości mieszkań ziemnych i na każdym piętrze winny być komórki ustępowe urządzone w takiej ilości, iżby przynajmniej na dwa pomieszkania jedna komórka przypadła.

Rury spustowe i zlewy pomyjowe winny być z metalu lub glinki na ten cel wyrabianej zakładane.

W okolicach nie mających dotąd kanałów podziemnych urządzać należy system beczkowy do wywozu nieczystości; doły kloaczne wyjątkowo tylko dozwolone być mogą.

Przy zastosowaniu systemu beczkowego, beczki winny być szczelnie wiekami zamknięte, a rury spustowe równie szczelnie w wiekach umocowane.

Komórki, w których beczki się mieszczą, należy tak urządzać, iżby dwóch ludzi około beczki wygodnie poruszać się mogło, niemniej zaopatrzyć otworem dla przystępu robotników i dźwigania beczek.

Doły kloaczne mają być z cegły silnie wypalanej w dnie i bokach na cemente murowane, wewnątrz cementem gładko wyprawione i zawierać co najmniej 7. m. sześciennych.

Doły kloaczne winny być szczelnie zakryte podobnie urządzonym otworem do czyszczenia najmniej 75 cm. w kwadrat mającym opatrzone, a dla przewiewu należy oddzielny kanał, mierzący przynajmniej 15 cm. w kwadrat, ponad dach przez komórki ustępowe przeprowadzić; nadto każda komórka ma być osobną wentylacją zaopatrzona.

Pomiędzy ścianami dołu kloaczego a murami przyległego budynku, przedział przynajmniej 30 cm. pozostawiony i iłem ubity być winien.

Odległość dołów kloacznych od granicy sąsiedniej najmniej 2 m., od studzien własnych jako też sąsiednich najmniej 8 m. ma wynosić.

W miejscach, gdzie są kanały, nie wolno urządzać ścieków z dziedzińców wprost na ulicę lub plac publiczny.

Gdzie nad kanałami lub oddzielnymi szluzami urządzone są komórki kloaczne, a przytem ścieki z dziedzińców spuszczone, otwory kanałowe w dziedzińcach winny być okratowane, a jako wyłącznie do użytku prywatnych służące, kosztem właścicieli utrzymywane.

Doły na śmiecie winny być murowane z przegrodą na popiół i śmiecie i ogniotrwale zamykane; górna ich krawędź winna być nad poziom najmniej 30 cm. wzniesiona.

Urządzenie dołów pochłonnych jest zabronione.

§. 48.

Budynki gospodarskie,
zbiorniki nawozowe
i szopy otwarte

Stajnie i obory, nad którymi ponieszkania się znajdują, winny być sklepione a przewiewy w tychże urządzone, aby żadna część mieszkalna na niezdrowe i i nieprzyjemne wyziewy nie była narażona.

Składy na słomę i siano i t. p. należy od innych budynków lub ubikacyj murami ogniochronnymi w myśl §. 34 oddzielić. Ścieki stajenne nie powinny gruntu zanieczyszczać a odpowiadać warunkom §. 47. Zbiorniki nawozowe należy urządzać tak, jak doły kloaczne (§. 47.)

Szopy otwarte na murowanych lub drewnianych słupach bez powały, winny mieć pokrycie ogniotrwałe (§. 39.) a przypierające do sąsiedniego budynku, być od strony sąsiedniej murem ogniochronnym zastłonięte.

G. Budynki przemysłowe.

§. 49.

Przepisy ogólne.

Przez budynki przemysłowe w odróżnieniu od budynków mieszkalnych, rozumieją się wszelkie fabryki, rękodzielnie i składy (magazyny).

Budynki przemysłowe są albo odosobnione, albo nieodosobnione.

Odosobnione budynki są te, których każda część od innych budynków i granic sąsiednich przynajmniej na 20 m. a w razie przypierania do innego zakładu przemysłowego od tegoż przynajmniej 10 m. jest odległa.

Zabudowanie takiego odstępu jest bezwarunkowo zakazane.

Jednopiętrowe budynki przemysłowe odosobnione, w których nie wyrabiają się ani przechowują przedmioty łatwo zapalne, mogą być, z wyjątkiem ścian kominowych i przypierających do ulic publicznych, z ścian pruskich stawiane.

Zakłady przemysłowe nieodosobnione t. j. położone bliżej innych budynków, lub granic sąsiednich niż na 20 metr., jako też wszystkie domy mieszkalne w zakładach przemysłowych w ogóle, podlegają warunkom niniejszą ustawą dla zwykłych budynków przepisany.

§. 50.

Przepisy szczegółowe.

Wszystkie budynki przemysłowe bez względu na to, czy są odosobnione lub nie, podlegają następującym przepisom:

a) Kotły parowe w oddzielnych budynkach winny być umieszczone, gdzie zaś to być nie może, należy miejscowości te murem najmniej 60 cm. (2 cegły) grubym odosobnić; nad kotłami ani sklepień ani pował urządzać nie wolno;

b) co do kominów fabrycznych dane będą w szczegółowych przypadkach odpowiednie postanowienia;

c) pracownie winne mieć najmniej 3 m. wysokości i być odpowiednio przewietrzane;

d) odpływy nieczystości i odchodów fabrykacji należy tak urządzać iżby sąsiadom przykreml lub szkodliwemi stać się nie mogły.

e) za moc i trwałość budynków, w których wyroby lub płody surowe się przechowują, albo w których maszyny są ustawione, odpowiedzialny jest właściciel;

f) podłoga piętra wyższego może służyć zarazem za powałę piętra niższego i może nie być sufitowaną;

g) ściany działowe, z wyjątkiem miejsc, w których się wyrabiają lub przechowują przedmioty łatwo zapalne, mogą być z drzewa budowane;

h) wiązanie dachowe może być bezpośrednio na belkach powałowych najwyższego piętra oparte;

i) w każdym budynku przemysłowym piętrowym winny być urządzone schody w klatce ogniotrwałej takimże stropem pokrytej w ten sposób, ażeby

ich odległość od żadnego punktu budynku nie wynosiła więcej jak 40 m. Schody te mają być najmniej 1-2 szerokie, jeżeli w razie niebezpieczeństwa służyć mają dla ratunku nie więcej jak 50 osób. Na każde 50 osób więcej, winna szerokość schodów o 0.15 m. być powiększona.

DZIAŁ III.

Postępowanie po ukończeniu budowy.

§. 51.

Ogłędziny budowy przed
wyprawieniem.

Skoro w owych budowlach i większych przebudowaniach mury i ściany, belki, powały, dachy, sklepienia i ogniotrwałe schody będą ukończone, należy o tem Magistratowi donieść celem zarządzenia ogłędzin przez komisję złożoną z technicznego urzędnika Magistratu i komisarza właściwego obwodu.

Komisya ta najpóźniej w dniach 8mu od dnia zawiadomienia odbyć się winna.

W terminie do tego wyznaczonym bezpieczny dostęp do wszystkich części domów urządzony być winien.

Wszystkie konstrukcye żelazne, nie wyjmując kotwic (ankrów) winny być o ile możności odkryte, otwory okien i drzwi niezem nie zasłonięte.

Jeżeli ogłędziny komisji, przy której właściciel lub jego zastępca i kierujący budową obecni być winni, wykażą ważne usterki, które usunąć wypada, lub jeżeli zastrzeżeń poczynionych w pozwoleniu nie dopełniono, naznaczony zostanie powtórny termin, do którego wszystkie przez komisję wykazane niedostatki usunięte być winny, w przeciwnym razie dalsze termina na koszt właściciela odbywać się będą.

Komisya wyda najpóźniej w trzy dni po ostatnim terminie świadectwo, iż pierwsze ogłędziny budowy nastąpiły i wewnętrzne wykończenie budowy, równie jak i wyprawianie odbyć się może.

Przy pomniejszych budowlach i przebudowaniach nie wymaga się powyżej wzmiankowanych ogłędzin, właściciel winien atoli żądać z urzędu budownictwa miejskiego poświadczenia od ogłędzin zwalniającego.

Postępowanie to nie uchyla bynajmniej prawa ciągłego nad budową nadzoru, służącego Magistratowi.

§ 52.

Pozwolenie na zamieszka-
nie lub używanie budynku
nowego.

Do próśby wniesionej do Magistratu o pozwolenie na zamieszkanie, lub używanie nowego budynku, winien dołączyć właściciel świadectwo ogłędzin budowy przed wyprawieniem lub poświadczenie urzędu budownictwa miejskiego, iż je za zbyteczne uznano (§. 51).

Następnie komisya złożona z fizyka miejskiego, administracyjnego i technicznego urzędnika Magistratu, tudzież komisarza odnośnego obwodu sprawdzi, czy budowa wybudowana zajęta być może na cel właściwy, poczem Magistrat urzędowe pozwolenie udzieli.

Załatwienie winno najpóźniej nastąpić w dni 14 od wniesienia podania.

§. 53.

Uprzątnienie materyału
po ukończeniu budowy.

Właściciel obowiązany jest najpóźniej w dniach 14. po ukończeniu budowy zasypać wszelkie doły, uprzątnąć rumowisko, materyał budowlany i w ogólności wszelkie przedmioty tamujące przejście w ulicy.

Naprawa uszkodzonych bruków lub innych przedmiotów do użytku publicznego służących, na koszt budującego właściciela zarządzona będzie.

DZIAŁ IV.

Utrzymanie istniejących budynków i naprawa tychże.

§. 54.

Utrzymanie budowli.

Właściciel obowiązany jest budynek w dobrym stanie, czysto i porządnie utrzymywać.

Jeżeli utrzymanie budynku tak jest zaniedbane, że nietylko zdrowiu ale i bezpieczeństwu publicznemu zagraża, Magistrat wyznaczy właścicielowi do koniecznego obudowania odpowiedni termin, a następnie użyje środków przymusowych.

§. 55.

Budynki zawaleniem
grożące.

Z budynkami grożącymi zawaleniem lub niebezpieczeństwem ognia, postąpi się według ustaw państwowych, a w szczególności według przepisu przez Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i handlu pod d. 2. września 1856 do l. 164 D. P. P. wydanego, i zastosowaniem postanowień §§. 62, 63. i 64. niniejszej ustawy.

§. 56.

Wstrzymanie przez dłuższy
czas rozpoczętej budowy.

Jeżeli właściciel rozpoczętą budowę przez dwa lata po sobie następujące wstrzymał, a mimo zawezwania pisemnego przez Magistrat do wykonania budowy nie przystępuje, Magistrat postąpi według postanowień §. 55. niniejszej ustawy.

§. 57.

Naprawy dachów
gontowych.

Istniejące dotąd dachy gontowe w obrębie miasta Krakowa wraz z przedmieściami Kazimierzem i Stradomiem w latach 10, w innych zaś przedmieściach w ciągu lat 15 od dnia wprowadzenia w życie ustawy, na ogniotrwałe zamienione być winny.

Naprawy dachów gontowych wymagające pokrycia mniej niż $\frac{1}{6}$ części powierzchni dachu, mogą być w powyższym przeciągu czasu dozwolane.

Przy każdej ważniejszej zmianie wiązania dachowego z pokryciem gontowym, właściciel domu obowiązany jest dach cały przerobić na ogniotrwały.

§. 58.

Zmiana studni.

Studnie z wiadrami w obrębie miasta, tudzież Kazimierza i Stradomia w ciągu lat trzech, na innych zaś przedmieściach w ciągu lat sześciu, na pompy zamienione być winny.

DZIAŁ V.

Przepisy karne.

§. 59.

Wysokość kary.

Przekroczenia niniejszej ustawy karane będą jak następuje:

Przekroczenia §§. 8., 10. i 13. podlegają karom pieniężnym od 50 do 300 zł., a w razie niemożności ściągnięcia, karze aresztu od 10 dni do 2 miesięcy, mającym się wymierzyć tak na właściciela realności, jako też na kierującego budową; wszelkie inne przekroczenia oraz niedopełnienie rozpo-

zarządzeń władzy w zakresie niniejszej ustawy wydanych, podlegają karom pieniężnym od 5 do 100 zł. w. a. a względnie karze aresztu od 1 do 20 dni. Kara nałożona nie narusza bynajmniej obowiązku dopełnienia zarządzeń władzy bez względu na to, czy nimi uchylene niedostatków lub zniesienie budowy nakazano.

Przepisy niniejsze nie uwalniają od odpowiedzialności w drodze sądowej w przypadkach ustawą karną objętych.

D Z I A Ł VI.

Władze czuwające nad wykonaniem niniejszej ustawy.

§. 60.

Władze. Nad wykonaniem postanowień niniejszej ustawy czuwa:

1. Magistrat m. Krakowa.
2. Rada m. Krakowa.
3. Wydział krajowy Królestwa Galicyi, Lodomeryi i W. Ks. Krakowskiego.
4. C. k. Namiestnictwo Królestwa Galicyi i Lodomeryi.
5. C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych.

§. 61.

Pierwsza instancya.

Magistrat miasta Krakowa jako pierwsza instancya w sprawach budowniczych,

- a) czuwa nad wykonaniem postanowień ustawy niniejszej;
- b) sprawuje nadzór budowniczopolicyjny nad istniejącymi i nowo-budującymi się domami;
- c) udziela lub odmawia pozwolenia na budowy i ich użytkowanie (§.8).
- d) orzeka i nakłada kary w sprawach budowniczopolicyjnych za wykroczenia przeciw postanowieniom niniejszej ustawy.

Wszelkie wywłaszczenia w sprawach budowlanych, bądźto dla uregulowania, bądź dla utworzenia nowych ulic lub placów, bądź przy rozparcelowaniu placów budowlanych i t. p. wchodzi wyłącznie w zakres działania c. k. Namiestnictwa.

§ 62.

Druga instancya w własnym zakresie gminy.

Rada miasta Krakowa, a względnie sekcya lub komisya, której też Rada sprawy z niniejszej ustawy wynikające przekaze, rozstrzyga w drugiej instancyi zażalenia przeciw orzeczeniu Magistratu w własnym zakresie.

§. 63.

Trzecia instancya we własnym zakresie działania.

Przeciw orzeczeniom Rady miasta Krakowa, (a względnie sekcji lub komisji), służy stronom prawo odwołania się do Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i W. Księstwa Krakowskiego.

§. 64.

Instancya w sprawie grzywien.

Co do grzywien nałożonych przez Magistrat za wykroczenia przeciwko postanowieniom niniejszej ustawy, przysłuza stronom odwołanie się w drugiej instancji do c. k. Namiestnictwa Królestwa Galicyi i Lodomeryi, a w ostatniej do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

§. 65.

Termin do rekursu. Rekursa do władz wyższych przez pośrednictwo Magistratu w terminie dni 14 wnoszone być winny.

§. 66.

Nadzór władz rządowych. Zakres działania władz rządowych, zastrzeżony w §§. 116, 117 i 118 statutu gminnego dla miasta Krakowa z dnia 1. kwietnia 1866, l. 7. dzien. ust. kr. niniejszą ustawą w niezem naruszonym nie zostaje.

DZIAŁ VII.

Postanowienia wyjątkowe.

§. 67.

Budynki dotychczasowe. W razie zamierzonego przeistoczenia domów przed wejściem w życie niniejszej ustawy istniejących, do których też przepisy ze względów miejscowych w zupełności zastosować się nie dadzą, wolno Magistratowi odstąpić od tychże z należytem jednak uwzględnieniem bezpieczeństwa publicznego.

DZIAŁ VIII.

Postanowienie wykonawcze.

§. 68.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W ciągu czytania niniejszej ustawy wnosi p. Haller, ażeby uwolnić sprawozdawcę od czytania tej ustawy i ażeby ją uchwalić en bloc.

Izba uwalnia sprawozdawcę od czytania ustawy, a Marszałek otwiera dyskusję szczegółową. Ponieważ nikt głosu nie zabiera, przeto Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Hallera przyjęcia ustawy en bloc.

Izba uchwała wniosek p. Hallera i przyjmuje ustawę en bloc.

Następnie uchwała Izba na wniosek p. Romera przystąpić do trzeciego czytania bez czytania i uchwała tę ustawę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1883 krajowych szkół rolniczych w Dublinach.

Sprawozdawca p. Scipio odczytuje to sprawozdanie jak następuje:

A) Wydatki wyższej szkoły rolniczej.

Rubr. I. Płace profesorów i docentów.

Poz.	1. Profesor fachowy zarazem dyrektor	2.360 zł.
"	2. Sześciu profesorów fachowych po 1.440 zł.	8.640 "
"	3. Dwóch adjunktów po 800 zł	1.600 "
"	4. Dwóch asystentów po 600 zł.	1.200 "
"	5. Docent fizyki	800 "
"	6. " weterynaryi	480 "
"	7. " leśnictwa	240 "

Poz.	8.	Docent ustaw rolnych	360	zł.
"	9.	" ogrodnictwa	200	"
"	10.	" melioracyi	240	"
"	11.	Dodatki pięcioletnie.	260	"
 Rubr. II. Inne płace.				
Poz.	12.	Lekarz zakładowy	400	zł.
"	13.	Kapelan	300	"
"	14.	Kasyer zarazem pisarz dyrekeyi	480	"
 Rubr. III. Zasługi.				
Poz.	15.	Sługa szkolny	240	"
"	16.	Stróż domowy	210	"
"	17.	Usługa w laboratoryach, dwóch po 240	480	"
"	18.	Pasiecznik i dozorca pola doświadczalnego	180	"
 Rubr. IV. Koszta administracyjne.				
Poz.	19.	Zarząd a) potrzeby kancelaryjne	100	zł.
		b) druki i inseraty	100	"
		c) portorya i posyłki	40	"
		d) koszta podróży dyrekeyi	100	"
"	20.	Opał	600	"
"	21.	Oświetlenie	145	"
"	22.	Utrzymanie budynków	800	"
"	23.	" dziedzińca	100	"
"	24.	Ubezpieczenie budynków	300	"
"	25.	Najem mieszkań a) dla profesora i adjunkta 540 zł.		
		b) " dwóch asystentów 192 "		
		c) " jednego docenta . 96 "	828	"
"	26.	Płaca kominiarza	65	"
"	27.	Sprzęty i ruchomości . (Nadzw. 250)	370	"
"	28.	Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana	1.000	"
"	29.	" lustracyi zakładu	100	"
"	30.	" nabożeństwa	50	"
"	31.	Apteka i rozmaite inne	100	"
 Rubryka V. Potrzeby naukowe.				
Poz.	32.	Eksperymenta przy wykładach:		
	a)	dla profesora rolnictwa	25	zł.
	b)	" " hodowli zwierząt	10	"
	c)	" " anatomii i fizyologii	25	"
	d)	" " weterynaryi	25	"
	e)	" " botaniki	25	"
	f)	" " chemii rolniczej	25	"
	g)	" " " zwierząt	20	"
	h)	" " fizyki	20	"
	i)	" " miernictwa	15	"

Poz. 33. Zbiory i muzea:

a)	Utrzymanie i uzupełn. zbioru rolniczego	Zwycz.	50 zł.	Nadzw.	160 zł.
b)	" " " hodowlan.	"	160 "	"	360 "
c)	" " " fizykal.	"	150 "	"	500 "
d)	" " " prep. chem.	"	20 "	"	100 "
e)	" " " botaniczn.	"	75 "	"	50 "
f)	" " " zoologiczn.	"	150 "	"	140 "
g)	" " " mechanicz.	"	300 "	"	500 "
h)	" " " mineralogi- cznego, petrograficznego i geologicznego	"	20 "	"	100 "
i)	Utrzymanie i uzupełn. zbioru technolog.	"	60 "	"	260 "
k)	" " " okazów leśnych	10 "	"	"	— "
l)	" " " " ogrodn.	10 "	"	"	— "
m)	" " " " weteryn.	25 "	"	"	— "
n)	" " " instr. miernicz.	10 "	"	"	— "
o)	" " " modeli budown.	10 "	"	"	— "
p)	" " " geogr. fizykalnej	10 "	"	"	— "
r)	" " " okaz. melioracyi	10 "	"	"	— "
Poz. 34.	a) Laboratorium chemiczne	"	600 "	"	390 "
	b) " roślinno-fizyolog.	"	250 "	"	150 "
	c) " zootomiczne	"	200 "	"	150 "
"	35. Biblioteka, a) na przykupno dzieł	"	200 "	"	300 "
	" b) " oprawę książek	"	50 "	"	— "
	" c) " czasopisma	"	250 "	"	— "
"	36. Utrzymanie pola doświadczalnego	.	.	.	250 "
"	37. Wycieczki naukowe profesorów z uczniami	.	.	.	500 "
"	38. Utrzymanie i uzupełnienie pasieki	.	.	.	330 "
"	39. Ogród: a) placu ogrodnika	.	.	.	500 "
	b) ogród botaniczny, sad, szkółki i warzywa	.	.	.	630 "
	c) druk katalogu i rozesłanie	.	.	.	25 "
"	40. Wynagrodzenie folwarku za straty	.	.	.	1.000 "

Rubr. VI. Podatki i opłaty.

Poz. 41.	Podatek gruntowy i domowy	.	.	.	45 "
"	42. Opłata rządowa od przeniesienia własności	.	.	.	227 "

Rubr. VII. Poz. 43. Stacja kontroli nasion 100 "

Razem wydatki Szkoły wyższej 33.045 zł.

Dochody.

Rubr. I.	Poz. 1.	Subwencya c. k. Skarbu państwa	.	.	.	5.500 zł.
"	II.	" 2. Subwencya z funduszu kultury krajowej	.	.	.	5.000 "
Rubr. III.	Opłaty od uczniów.					
Poz.	3.	Wpisowe od 70 ciu po 5 zł.	.	.	.	350 "
"	4.	Czesne: a) od 50-ciu " 50 "	.	.	.	2.500 "
		b) " 20-tu " 25 "	.	.	.	500 "

„	5.	Oplaty za ćwiczenia w laboratorjach:	
	a)	chemicznym	250 zł.
	b)	roślinno-fizyologicznym	125 „
	c)	zootomicznym	125 „
„	6.	Na bibliotekę od 70-ciu po 2 zł.	140 „
„	7.	„ usługę	480 „
„	IV. Poz. 8.	Dochód z pasieki	230 „
„	V. „ 9.	Sprzedaż płodów z pola i ogrodu	250 „
„	VI. „ 10.	Dochód z kontroli nasion	65 „
			<hr/>
Razem dochody Szkoły wyższej			15.515 zł.

B) Wydatki szkoły parobków i dozorców gospodarskich.

Rubr. I. Płace nauczycieli:

Poz.	1.	Nauczyciel fachowy	920 zł.
„	2.	„ pomocniczy.	600 „
„	3.	Docent weterynaryi	150 „
„	4.	Katecheta	200 „
„	5.	Dwaj dozorecy robót ręcznych	540 „
„	6.	Dodatek pięcioletni dla nauczyciela	22 „

Rubr. II. Koszta administracyjne.

Poz.	7.	Zarząd: a) remuneracya dyrektora	200 „
		b) potrzeby kancelaryjne i t. d.	100 „
„	8.	Opał i oświetlenie	240 „
„	9.	Utrzymanie i ubezpieczenie budynku	300 „

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz.	10.	Stołowanie 28 po 144 zł.	4.032 zł.
„	11.	Odzież, pranie i t. p. 28 po 60 zł.	1.680 „

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

Poz.	12.	Zaprzęgi do demonstracyi	140 zł.
„	13.	Przybory do pisania i nauki	120 „
„	14.	Przykupno zwierząt do sekeyi	30 „
„	15.	Przykupno modeli, machin i narzędzi	400 „

Rszem wydatki szkoły parobków . . . 9.674 zł.

Dochody.

Rubr. I.	Poz. 1.	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	1.500 zł.
„	II.	Oplaty i datki:	
	Poz. 2.	Oplaty na utrzymanie uczniów	270 „
	„ 3.	Datki Rad powiatowych, towarzystw i inne	950 „
Rubr. III.	„ 4.	Zarobek 28 uczniów po 18 zł.	504 „
			<hr/>
Razem dochody Szkoły parobków			3 224 zł.

Dalej odczytuje sprawodawca następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić preliminarz na r. 1883 wydatków oraz dochodów szkoły wyższej rolniczej i szkoły parobków w Dublinach jak następuje:

Wydatki Szkoły wyższej	33.045 zł.	
„ „ parobków	9.674 „	42.719 zł.
Dochody Szkoły wyższej	15.515 zł.	
„ „ parobków	3.224 „	18.739 „

czyli do pokrycia z funduszków krajowych niedobór **23.980 zł.**

Posel Haller czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującej treści rezolucję:

„Sejm wzywa Wydział krajowy do zbadania, czy nienależałoby zmienić planu nankowego niższej szkoły rolniczej w Dublinach w ten sposób, ażeby nadać większą wagę praktyce gospodarskiej“.

Po przemówieniu pp. Polanowskiego, Wodzickiego Henryka i Michaławskiego Józefa, czyni p. Wereszczyński wniosek, ażeby rezolucję p. Hallera odesłać do komisji kultury krajowej do zbadania, a po przemówieniu pp. Popiela Jana, Hallera i sprawozdawcy, uchwała Izba według wniosku komisji wydatki, a następnie dochody dla szkoły wyższej rolniczej i szkoły parobków w Dublinach.

Izba uchwała dalej wniosek p. Wereszczyńskiego przekazania rezolucji p. Hallera komisji kultury krajowej do zbadania

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku p. Pilata w przedmiocie reformy ustawy o swojszczyźnie.

Sprawozdawca poseł Pilat prostuje myłki druku i odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył ile możności zmianę ustawy o swojszczyźnie z 3. Grudnia 1863. w kierunku wskazanym uchwałą sejmową z dnia 17. Października 1881 roku.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono z kolei do sprawozdania komisji kolejowej o wniosku posła Tarnowskiego Jana w przedmiocie budowy kolei żelaznej z Rzeszowa do granicy Królestwa Polskiego.

Sprawozdawca poseł Tarnowski Jan uwolniony od czytania sprawozdania prostuje myłkę druku i odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy powziąć następujące uchwały:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd do dołożenia wszelkich starań, by połączenie drogą żelazną okolic Nadwiślańskich przy ujściu Sanu z koleją Karola Ludwika dla ekonomicznych stosunków tej części kraju żywotne i niezbędne, jak najspieszniej przyszło do skutku.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wszedł z c. k. Rządem w rokowania co do trasy z Rzeszowa na północ w kierunku najprostszym, jako najmniej kosztownym, a ze względów handlowych i ekonomicznych najwłaściwszym, oraz co do ewentualnego przyczynienia się kraju do kosztów budowy.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia imieniem kraju obowiązku przyczynienia się do kosztów tej kolei — jeżeli budowa w r. 1883, przynajmniej rozpoczęta będzie — kwotą pieniężną do wysokości 150.000 zł w. a. płatną w trzech rocznych ratach, począwszy od roku 1884.

IV. Jeżeli rokowania z c. k. Rządem o pomienioną kolej doprowadzą do pomyślnego rezultatu, Wydział krajowy wstrzyma dalszą budowę drogi krajowej z Rozwadowa do Nadbrzezia.

V. Powyższemi uchwałami załatwione zostają petycje do tego przedmiotu się odnoszące.

P. Splawiński zapowiada do ustępu II i IV. wniosku komisji poprawki.

P. Krukowiecki zgłasza poprawkę do ustępu III. Przemawiają pp. Badeni i Rey, który zgłasza poprawkę do ustępu II. wniosku komisji.

Po przemówieniu pp. Stadnickiego Jana, Jędrzejowicza, Popiela Jana, Czartoryskiego, Spławińskiego i Badeniego, zamyka Marszałek ogólną rozprawę i udziela głosu sprawozdawcy.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Izba uchwała ustęp I. wniosku komisji bez dyskusji.

Do ustępu II. wnosi następującą poprawkę p. Spławiński:

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wszedł z c. k. Rządem w rokowania co do trasy z Tarnowa na północ w kierunku jak najmniej kosztownym, a ze względów handlowych i ekonomicznych najwłaściwszym oraz co do ewentualnego przyczynienia się kraju do kosztów budowy.

Izba nie popiera tej poprawki.

P. Krukowiecki czyni wniosek, ażeby przy ustępie II. osobno głosować nad słowami: „oraz co do ewentualnego przyczynienia się kraju do kosztów budowy“, a p. Rey wnosi, aby ustęp II. poddać pod głosowanie z opuszczeniem słów: „z Rzeszowa na północ w kierunku najprostszym, jako najmniej kosztownym“.

P. Spławiński przychyła się do wniosku p. Reya.

Po przemówieniu p. Czartoryskiego i sprawozdawcy uchwała Izba punkt II. wniosku komisji z wyłączeniem słów: „z Rzeszowa na północ w kierunku najprostszym, jako najmniej kosztownym“ i końcowego ustępu, który opiewa: „oraz co do ewentualnego przyczynienia się kraju do kosztów budowy“.

Następnie przyjmuje Izba słowa: „z Rzeszowa na północ w kierunku najprostszym, jako najmniej kosztownym“ i „oraz co do ewentualnego przyczynienia się kraju do kosztów budowy“.

Do punktu III. zabierali głos pp. Krukowiecki i Grocholski, poczem Izba uchwała punkt III, a później punkt IV. wniosku komisji, a uchwaliwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała wniosek komisji w trzecim czytaniu.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje wniosek p. Czerkawskiego w sprawie rewizji ustawodawstwa dla spraw szkolnych. Wniosek ten, jako dostatecznie poparty, traktowany będzie wedle regulaminu.

P. Antoniewicz odczytuje interpelację swoją do p. komisarza rządowego w sprawie uwolnienia od opłaty skarbowej spadków pośmiertnych nieprzenoszących 500 zł. w. a.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę odstąpi p. komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na piątek 6. października 1882 z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 19. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w piątek dnia 6. Października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie wniosku posła Polanowskiego o utworzenie dwóch posad kanoników, przy gr. kat. kapitule metropolitalnej Lwowskiej na koszt funduszu krajowego.

2. Pierwsze czytanie wniosku posła Grossa w przedmiocie opodatkowania przemysłu gorzelnianego.

3. Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie wydawania przez Bank krajowy obligacyi w celu udzielania pożyczek na budowanie szkół i ich uposażenie.

Sprawozdawca poseł Wodzicki Henryk.

4. Sprawozdanie komisji prawniczej o prośbach gmin miast Brzeżan, Stryja, Sanoka i Jasła, względem zaprowadzenia c. k. Sądów obwodowych w tych miastach.

Sprawozdawca poseł Waygart.

5. Sprawozdanie komisji kultury krajowej o wniosku posła Chrzanowskiego, tyczącym się regulacyi rzek i ochrony lasów. — Sprawozdawca poseł Chrzanowski.

6. Sprawozdanie komisji kultury krajowej nad wnioskiem posła Jana Stadnickiego tyczącym się regulacji rzek za spławne dotąd nie uznanych.

Sprawozdawca poseł Stadnicki Jan.

7. Sprawozdanie komisji prawnej o wniosku posła Waygarta względem nadania osobnych statutów dla 13tu znaczniejszych miast — Sprawozdawca poseł Fruchtman.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. minut 35 po południu.

Lwów dnia 5. października 1882.

Marszałek krajowy:

Zybkiewicz w. r.

Sekretarze:

Czaykowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycyi

wniesionych po dzień 5. października 1882.

563. Gmina Kopyczyńce tudzież 14. innych gmin, oraz właściciele dóbr położonych w pobliżu Kopeczyniec, przez p. Krukowieckiego z protestem przeciw przeniesieniu Sądu pow. z Kopyczyńce do Chorostkowa.
564. Gmina Delatyn, przez p. Mandyczewskiego o uznanie drogi z Delatyna na Jabłonowę do Bukowiny za drogę krajową i o zbudowanie mostu na Prucie.
565. Gminy Krzyweża, Wola Krzywiecka, Srednia, Roczpól, Ruselezyce, Chyrzyna i Kupna, przez p. Krukowieckiego o subwencyę na budowę dróg i uregulowanie potoków z powodu powodzi.
566. Wydział powiatowy Pilzno, przez p. Jana Stadnickiego o regulacyę rzeki Wisłoka.
567. Gminy Wysocko, Łazów i Niemowice, przez p. Zamoyskiego o subwencyę na przekop rzeki Wiszni do Sanu.
568. Oddział lwowski Towarzystwa pedagogicznego, przez p. Romanowicza w sprawie reformy ustawy szkolnej.
569. Mieszkańcy m. Stanisławowa, przez p. Kamińskiego jak wyżej.
570. Wydział pow. Nisko, przez p. Stanisława Tarnowskiego, jak wyżej.
571. Ten sam, przez p. Stanisława Tarnowskiego w sprawie wprowadzenia nowych norm egzekucyjnych celem ściągania podatków.
572. Ten sam, przez p. Stanisława Tarnowskiego w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
573. Wydział powiatowy Limanowa, przez p. Romera jak wyżej.
574. Gmina Borowe, przez p. Abrahamowicza w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
575. Gąsiorowski Kazimierz, przez p. Waygarta o stypendyum.
576. Gmina Zielona, przez p. Władysława Wolańskiego w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.

577. Gmina Rukomyn, jak wyżej.
 578. Gmina Jazłowiec, jak wyżej.
 579. Gmina Żyrnomirz, jak wyżej.
 580. Wydział powiatowy Staremiasto, przez p. Michała Popiela z zażaleniem gminy Starasól z powodu ustanowienia obszaru dworskiego w Buczowie.
 581. Ernestyna Hryniewska, przez p. Grossa o zapomogę.
 582. Teodor Axentowicz, artysta-malarz, przez p. areybiskupa Isakowicza o subwencyę na dalsze kształcenie się w Rzymie i Paryżu.
 583. Stanisław Kulikowski, nauczyciel, przez p. Bielińskiego o zapomogę.
 584. Ks. Dr. Krukowski, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, przez p. Zatorskiego, o subwencyę na restauracyę pomników zasłużonych rektorów i profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego tudzież obrazów w kościele św. Floryana.
 585. Gmina Sądowa Wisznia, przez p. Sawczyńskiego o subwencyę na budowę szkoły.
 586. Komitet dla niesienia pomocy pogorzelncom gminy Barcice polskie, przez p. Gedla o zapomogę.
 587. Klasztor OO. Kapucynów w Krakowie; przez p. Zatorskiego o subwencyę na restauracyę ołtarza w kaplicy Loretańskiej.
 588. Swieżawski Władysław, przez p. Krukowieckiego, o uwolnienie od taksy za kwerendę dokumentów w archiwum aktów grodzkich i ziemskich.
 589. Andrzej Jachimowski, przez p. Tyszkiewicza o remuneracyę za nadobowiązkową służbę nauczycielską.
 590. Gmina Niniów górny, przez p. Hoppena o pozwolenie do pobierania surowicy dla bydła ze źródeł solnych w Lisowicach.
 591. Gmina Niniów dolny, jak wyżej.
 592. Gmina Bertochy i 9. innych gmin w powiecie Kałuskim, przez p. Wohlfartha o pozwolenie do pobierania surowicy ze źródeł solnych dla bydła.
 593. Gmina Skole tudzież obszary dworskie, Skole, Korezyn, Kruszelnica, Podhorodec i Lubieniec przez p. Fruchtmanna o zaprowadzenie codziennej jazdy szybkozowej między Stryjem a Skolem.
 594. Stanisław Dymek, nauczyciel, przez p. Fruchtmanna o wliczenie mu 10 lat służby o pięcioletnie i zapomogę.
 595. Gmina miasta Wadowic, przez p. Smolkę o przyłączenie do rzędu miast, którym osobne statuta nadane być mają.
 596. Komitet wystawy zabytków z epoki króla Jana III., przez p. Henryka Wodzickiego o subwencyę.
 597. Amalia Szeparowiczowa, wdowa po prymaryuszu szpitala lwowskiego o pensyę.
-

Protokół

19. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 6. października 1882.

Początek o godz. 11. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze posłowie: Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 125.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 17. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, a protokół 18. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzania złożony.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 6. października 1882, a przydzielonych następującym komisjom: podatkowej Nr. 598, 604, 606; petycyjnej Nr. 600, 602, 609 do 612; budżetowej Nr. 601, 608; drogowej Nr. 603; administracyjnej Nr. 605; Wydziałowi krajowemu jako komisji przydzielono Nr. 599, 613.

Do petycji Towarzystwa ochrony mniejszej własności ziemskiej w Mielcu w sprawie Banku włościańskiego Nr. 607. zabiera głos poseł Krukowiecki i wnosi, ażeby petycja ta w Wysokiej Izbie odczytaną została.

Izba uchwała ten wniosek, o sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje tę petycję.

Do petycji Nr. 614 mieszkańców gminy miasta Wieliczki w sprawie zniesienia tamże prawa propinacyi, zabiera głos p. Scipio i czyni wniosek, aby petycja ta przekazaną została Wydziałowi krajowemu jako komisji z poleceniem, by w ciągu bieżącej sesyi sejmowej zdał sprawę.

Izba uchwała ten wniosek.

P. Komisarz rządowy Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski odpowiada na interpelację p. Mileskiego w sprawie pomnożenia posterunków żandarmeryi.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku p. Polanowskiego o utworzenie dwóch posad kanoników, przy gr. kat. kapitule metropolitalnej Lwowskiej na koszt funduszu krajowego.

Poseł Polanowski wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został odesłany do komisji administracyjnej.

Po przemówieniu p. ks. Korzyńskiego uchwała Izba wniosek p. Polanowskiego

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Grossa w przedmiocie opodatkowania przemysłu gorzelnianego.

P. Gross wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został przekazany komisji kultury krajowej.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie wydawania przez Bank krajowy obligacji w celu udzielania pożyczek na budowanie szkół i ich uposażenie.

Sprawozdawca poseł Wodzicki Henryk uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm uznając, że kredyt amortyzacyjny udzielany gminom lub powiatom na budowanie budynków szkolnych jest pożądany — odstępuje sprawę tę Wydziałowi krajowemu do właściwego postąpienia“.

Poseł Mecunowicz wnosi do tego wniosku następującej treści poprawkę:

Po słowach: „na budowanie budynków szkolnych“ raczy Wysoki Sejm dodać: „jak również należyte ich urządzenie i zaopatrzenie w przybory i pomocnicze środki naukowe“.

Izba nie popiera tej poprawki, a po przemówieniu sprawozdawcy, uchwała Izba wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o prośbach gmin miast Brzeżan, Stryja, Sanoka i Jasła, względem zaprowadzenia c. k. Sądów obwodowych w tych miastach.

Sprawozdawca p. Waygart uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się ponownie c. k. Rząd, ażeby w myśl uchwał sejmowych z 15. grudnia 1873 r., 14. maja 1875. 5. października 1878 i 24. lipca 1880 jak najrychlej ustanowił i w życie wprowadził c. k. Sądy obwodowe w Brzeżanach. Sanoku, Stryju, Jaśle i Czortkowie.“

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji kultury krajowej o wniosku p. Chrzanowskiego, dotyczącym się regulacji rzek i ochrony lasów.

Sprawozdawca p. Chrzanowski uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm powziąć raczy następującą uchwałę:

U C H W A Ł A .

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd:

I. Aby ułożył *systematyczny plan* regulacji wszystkich rzek spławnych *począwszy od ich źródeł* i dopływów tych rzek a zarazem, aby oznaczył czas, w którym plan ten ma być wykonany.

II. Aby dla wykonania tego całego planu regulacji rzek, przedłożył Rząd odpowiednie projekty ustaw Radzie państwa i Sejmowi krajowemu, o ile przedmiot należy do kompetencji tych ciał ustawodawczych. Ponieważ zaś ze zwykłych dochodów państwa nie można wyznaczyć *sum dostatecznych* dla wykonania systematycznego planu regulacji rzek spławnych we wszystkich krajach reprezentowanych w Radzie państwa, powinien c. k. Rząd przedłożyć Radzie państwa projekt ustawy upoważniającej do zaciągnięcia za poręczeniem państwa, *oddzielnej pożyczki na regulację rzek* we wszystkich krajach reprezentowanych w Radzie państwa.

III. Aby z tej sumy ogólnej na regulację rzek przeznaczonej, a uzyskanej przez pożyczkę państwową, wyznaczono *oddzielną kwotę dłu Galicyi w tej wysokości*, jaka z ogólnego planu regulacji rzek okaże się potrzebną dla uregulowania rzek w Galicyi.

IV. Aby c. k. Rząd starał się, iżby z tej pożyczki zaciągniętej na regulację rzek wyznaczano corocznie na ten cel sumy stosunkowo tak wielkie, iżby cały plan regulacji rzek wykonany został w oznaczonym okresie czasu.

V. Aby c. k. Rząd powiększył inżynierią wodną w Galicyi, zreorganizował istniejące przy Namiestnictwie galicyjskiem biuro robót publicznych i rozszerzył atrybucye Namiestnictwa przyznając mu prawo rozporządzania sumami wyznaczanemi corocznie przez Radę państwa na regulację rzek w Galicyi, a rozporządzania według planu regulacji rzek zatwierdzonego przez Rząd, ale bez odnoszenia się do Ministerstwa co do szczegółów wykonania planu i co do jego modyfikacji potrzebnych w skutek późniejszych zmian w korycie i brzegach rzeki.

VI. Sejm wzywa powtórnie c. k. Rząd, aby ułożył i na drodze przez konstytucyę wskazanej przedłożył projekt nowej ustawy leśnej, orzekającej skuteczniejsze środki ochrony lasów szczególnie w górach i zawierającej postanowienia o zalesieniu nagich na stokach gór przestrzeni.

W rozprawie ogólnej zabiera głos p. Badeni, a po przemówieniu sprawozdawcy przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Do punktu I. wniosku komisji czyni p. Romanowicz poprawkę, a mianowicie wnosi, ażeby punkt I. opiewał jak następuje:

I. „Aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym ułożył i t. d.“ (reszta według wniosku komisji).

Izba poprawkę tę popiera.

Po przemówieniu p. komisarza rządowego Wiceprezydenta c. k. Namiestnictwa Filipa Zaleskiego i Sprawozdawcy uchwała Izba punkt I. według wniosku komisji a odrzuca dodatek p. Romanowicza.

Izba uchwała dalej w oddzielnem głosowaniu punkta II, III, IV, V i VI wniosku komisji bez rozpraw, a uchwalwszy na wniosek p. Chrzanowskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje tę uchwałę w trzeciem czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej nad wnioskiem posła Jana Stadnickiego, tyczącym się regulacji rzek za splawne dotąd nie uznanych.

Sprawozdawca p. Stadnicki Jan uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm uznając już dziś w zasadzie potrzebę przyczyniania się z funduszu krajowego rocznymi zasiłkami do wysokości 33% do regulacji rzek za splawne dotąd nie uznanych, poleca Wydziałowi krajowemu, aby rokowania z c. k. Rządem co do kwoty corocznie na ten cel przeznaczyć się mającej i w ogóle co do organizacji władz technicznych, z zapewnieniem wpływu organów autonomicznych na ocenienie potrzeb, układanie preliminarzy oraz na wykonanie robót regulacyjnych przeprowadził, a sprawozdanie o tych rokowaniach wraz z odpowiednimi wnioskami na najbliższej sesji Wysokiemu Sejmowi przedłożył“.

Po przemówieniu p. komisarza rządowego, wiceprezydenta c. k. Namiestnictwa Filipa Zaleskiego i Sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Waygarta, względem nadania osobnych statutów dla 13-tu znaczniejszych miast.

Sprawozdawca poseł Fruchtman uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić;

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po wysłuchaniu zdania reprezentacyi znaczniejszych miast w kraju naszym, zbadał, czy i o ile byłoby pożądanem miastom tym osobną ustawę gminną lub specjalne statuta nadać, i by na przyszłej sesji sprawozdanie a ewentualnie pozytywne wnioski Sejmowi przedłożył“.

P. Popiel Jan wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Przemawiają jeszcze pp. Romanowicz, Grocholski, Krukowiecki, Popiel Jan, a po przemówieniu Sprawozdawcy uchwała Izba wniosek p. Popiela Jana przejścia do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na sobotę 7. października 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 20. posiedzenia 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Sobotę dnia 7. października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie bezpłatnego ustąpienia gruntu pod budowę zakładu dla anatomii patologicznej w Krakowie. — Sprawozdawca p. Hoszard.
2. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na r. 1883 folwarku w Dublanach. — Sprawozdawca p. Scipio.

Sprawozdania o petycyach, a mianowicie:

A. Petycyje, obciążające budżet:

1. Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ o subwencyę.
2. Towarzystwo pszczelniczo-ogrodnicze o subwencyę. — Sprawozdawca p. Pławicki.
3. Dyonizy Dub, kierownik szkoły w Drohobyczu o dodatek pięcioletni.
4. Rada szkolna miejscowa na Zwierzynie pod Krakowem o przeniesienie gminy Półwie zwierzynieckie do II klasy pod względem płac nauczycielskich. — Sprawozdawca poseł Wojciech Dzieduszycki.

B. Petycyje nie obciążające budżetu:

5. Stefan Russocki, Władysław Koczorowski, Michał Zawadzki, Karol Jelonek, Władysław Marcinkowski, Henryk Strnad, Kazimierz Skwirzyński i Kornel Dauksza, dyurniści Wydziału krajowego o veniam aetatis.
6. Eugeniusz Engel i Wincenty Brzyski, dyurniści Wydziału kraj. o veniam studiorum.
7. Henryk Młyński, sekretarz Rady powiatowej w Rohatynie o posadę przy Wydziale krajowym. — Sprawozdawca p. Lenartowicz.
8. Gmina Nowy targ o zaprowadzenie tamże gimnazjum państwowego.
9. Towarzystwo oświaty ludowej w Nowym targu o reorganizacyę szkół ludowych w tamtejszym powiecie
10. Nauczycielki prowizoryczne szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie, o stabilizacyę, ewentualnie o podwyższenie płac.
11. Stanisław Zarahski o wskrzeszenie Towarzystwa dla książek elementarnych. — Sprawozdawca p. Romanowicz.
12. Gmina Tuchla o zapomogę dla poszkodowanych wylewami rzeki Opór i o regulacyę tej rzeki; zaś gminy Dobromil i Huczko o subwencyę na budowie wodne.
13. Właściciele sianożęci „Staw Połtewski“ w Glinianach o regulacyę rzeki Połtew. — Sprawozdawca p. Merunowicz.
14. Towarzystwo gorzelników o urządzenie praktycznej szkoły gorzelnictwa.
15. Joachim Baron Rosé o subwencyę na urządzenie praktycznego kursu gorzelnictwa. — Sprawozdawca p. Gross.
16. Rada gminna miasta Biecz o utworzenie nowego Sądu powiatowego tamże. — Sprawozdawca p. Jasiński Józef.
17. Gminy powiatu Myślenickiego o uchylenie nadużyć przy rybołówstwie na rzece Skawie. — Sprawozdawca p. Sanguszko.
18. Gmina Rozwadów o pożyczkę 20.000 zł. na odbudowanie spalonych domów. — Sprawozdawca p. Zucker.
19. Gminy Kozłów, Dmuchańce i Pokropiwna o wyłączenie z okręgu Starostwa i Sądu w Złoczowie a przyłączenie do okręgu Tarnopolskiego. — Sprawozdawca p. Bartmański.

20. Połączone administracyjnie gminy Tywonia i Szczytna o rozłączenie. — Sprawozdawca p. Czajkowski Jan.
21. Stanisław Vogel, kierujący nauczyciel w Janowie o policzenie mu lat służby i dodatek pięcioletni. — Sprawozdawca p. Zborowski.
- Koniec posiedzenia o godzinie 2. minut 10. po południu.

We Lwowie dnia 6. października 1882.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Czajkowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 6. października 1882.

598. Komitet Towarzystwa rolniczego krakowskiego pp. Paszkowskiego z prośbą Towarzystwa rolniczego okręgowego w Jaśle o wstrzymanie egzekucyi podatków, względnie o opust tychże, z powodu klęsk elementarnych.
599. Wydział powiatowy Stryj p. p. Merunowicza o zapomogę dla włościan powodzią dotkniętych.
600. Gmina Krasne p. p. Wesołowskiego o zapomogę dla pogorzalców.
601. Jan hr. Tarnowski p. p. Skalkowskiego o subwencyę dla spółek wodnych w pow. Mieleckim.
602. Gmina Lisowice p. p. Merunowicza w przedmiocie odebrania jej przedsiębiorstwa dostawy szutru dla dróg rządowych.
603. Jerzy Pospiechal, przedsiębiorca dostawy konserwy dla drogi krajowej w Tarnopolu p. p. Wohlfartha o podwyższenie ceny szutru na lata 1882—1884.
604. Ambroży Chmielewski p. p. Krukowieckiego w sprawie rozkładu podatku gruntowego.
605. Gminy Dobra-Szlachecka i Rustykalna p. p. Michała Popiela o przydzielenie ich do Starostwa Sanockiego
606. Wydział powiatowy Podhajce p. p. Torosiewicza w sprawie wprowadzenia nowych norm egzekucyjnych, celem ściągania podatków.
607. Towarzystwo ochrony mniejszej własności ziemskiej w Mielu p. p. Reya w sprawie interesów pieniężnych Banku włościańskiego.
608. Eugeniusz Radecki p. p. Pławickiego o subwencyę dla córki Stanisławy, w celu kształcenia jej w muzyce.
609. Petronela Dendor p. p. Skalkowskiego o zapomogę.
610. Jerzy Zieleniak p. p. Bazylego Kowalskiego o zapomogę.
611. Anna Rott p. p. ks. Chelmeckiego o zapomogę.
612. Marya Klepus p. p. ks. Chelmeckiego o zapomogę.
613. Wydział powiatowy Buczacz p. p. Władysława Wolańskiego o subwencyę dla dotkniętych klęskami elementarnymi mieszkańców tamtejszego powiatu.
614. Mieszkańcy gminy miasta Wieliczki p. p. Mycielskiego w sprawie zniesienia prawa propinacji w mieście Wielicze.

Protokół

20. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 7. października 1882.

Początek o godz. 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze posłowie: Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan.

Obecných posłów 125.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 17. posiedzenia uznaje za przyjęty gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, a protokół 19. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzania złożony.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 7. października 1882, a przydzielonych następującym komisjom: petycyjnej Nr. 615, 622, 629; administracyjnej Nr. 616, 627; kolejowej Nr. 617; kultury krajowej Nr. 618; budżetowej Nr. 619, 621, 623 do 626, 634, 635; drogowej Nr. 620; prawniczej Nr. 628; podatkowej Nr. 630 do 633.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie bezpłatnego ustąpienia gruntów pod budowę zakładu dla anatomii patologicznej w Krakowie.

Sprawozdawca p. Hoszard uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Upoważnia się Wydział krajowy do bezpłatnego odstąpienia z gruntu szpitala św. Łazarza w Krakowie odpowiedniego kawałka pod budowę zakładu dla anatomii patologicznej, i do przeprowadzenia potrzebnych w tej mierze rokowań z c. k. Rządem.“

Co do formalnego traktowania wnosi sprawozdawca, ażeby sprawozdanie to przekazane zostało komisji administracyjnej.

Izba uchwała wniosek przekazania sprawozdania komisji administracyjnej.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1883 folwarku w Dublanach.

Sprawozdawca p. Scipio odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić preliminarz wydatków i dochodów folwarku w Dublanach na rok 1883 jak następuje :

Preliminarz na r. 1883 folwarku w Dublanach.

W y d a t k i :

Rubr. I.	<i>Wydatki na gospodarstwo.</i>	
Poz.	1. Płace i zasługi	1.200 zł.
	2. Najem robotnika	2.400 „
	3. Dokupno nasienia	150 „
	4. „ nawozów dopełniających	200 „
	5. „ karmy, owsa, grysu i makuchów	1.200 „
	6. Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	250 „
	7. Utrzymanie budynków	150 „
	8. Utrzymanie i naprawa maszyn, kucie koni (nadz. 400)	700 „
	9. Utrzymanie rowów i dróg	50 „
	10. Zabezpieczenie od pożaru, gradu i zarazy	400 „
	11. Kuchnia folwarczna	150 „
	12. Koszta kancelaryjne	25 „
	13. Światło i smarowidło	45 „
	14. Kultura lasu	50 „
Rubr. II.	15. <i>Torfiarnia</i>	200 „
Rubr. III.	<i>Podatki i opłaty.</i>	
Poz.	16. Podatek gruntowy	675 „
	17. „ dochodowy z młyna i propinacyi	45 „
	18. Należytość od przeniesienia własności (Nadzw.)	215 „
Rubr. IV.	<i>Splata kapitałów i odsetków dłużnych.</i>	
Poz.	19. a) Tow. kredyt. ziemskiemu	525 „
	b) „ „ „	300 „
	c) „ „ „	695 „
	20. Renta c. k. galic. Towarzystwu gospodarskiemu	1.600 „
Rubr. V.	21. <i>Rozmaite nieprzewidziane</i>	50 „

D o c h o d y :

Rubr. I.	<i>Dochody z gospodarstwa.</i>	
Poz.	1. a) Ze sprzedaży ziemiopłodów	4.500 zł.
	b) Za owies i siano dla szkół	500 „
	2. Z wynajętych ról, łąk i pastwisk	800 „
	3. a) Za płody zwierzęce: mleko	2.800 „
	przychówek	500 „
	braki	400 „
	b) Nierogacizna	100 „
	c) Owce	40 „
	d) Ryczałt od szkół rolniczych	1.000 „

Rubr. I. Poz. 4. Z lasu	50 zł.
Rubr. II. 5. Z torfiarni	200 „
Rubr. III. <i>Dochody z propinacyi i mlyna.</i>	
6. Z propinacyi	340 „
7. Z mlyna	20 „
Rubryka IV. <i>Rozmaito nieprzewidziane</i>	50 „
Dochody	11.300 zł.
Wydatki	11.275 „
Nadwyżka	<u>25 zł.</u>

W rozprawie ogólnej p. Antoniewicz czyni wnioszek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące rezolucye :

1. Wzywa się Wydział krajowy, by wyjednał u Towarzystwa gospodarczego zrzeczenie się pretensyi w tytule wydatków pod Rubr. IV. poz. 20 wyrażonej.

2. Wzywa się Wydział krajowy, by starał się uzyskać od tegoż Towarzystwa znaczniejszych zasiłków na rzecz szkoły Dublańskiej ; a

3. zarazem przedsięwziął odpowiednie kroki, by subwencya z funduszu państwowego była znaczniejszą

4. Wzywa się Wydział krajowy, by na następującej sessyi sejmowej przedłożył projekt, którym by nmożliwiono także właścicielom mniejszych majątków korzystać z dobrodziejstw szkoły dublańskiej.

Izba popiera wnioszek p. Antoniewicza.

P. Jędrzejowicz zgłasza poprawkę do Rubr. I. poz. 8.

Po przemówieniach pp. Wereszezyńskiego, Grossa, Antoniewicza i Sprawozdawcy przystąpiono do rozprawy szczegółowej, a Izba uchwała Rubr. I. poz. 1. wydatków bez dyskusyi.

Po przemówieniu p. Grossa uchwała Izba pozycyę 2 do 7 inclusive bez dyskusyi.

Do poz. 8 Marszałek odczytuje poprawkę p. Jędrzejowicza następującej treści :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Rubr. I. wydatków pozycya 8. brzmieć ma: »Utrzymanie i naprawa maszyn, kucie koni (Nadzw. 900 zł.), z przeznaczeniem na zakupno nowej młocarni i wystawienie kuźni 1.200 zł.«

Po przemówieniu p. Michałowskiego Józefa przyjmuje sprawozdawca imieniem komisji poprawkę p. Jędrzejowicza zatem jest tylko jeden wnioszek, aby pozycya ta wynosiła 1.200 zł.

Izba uchwała ten wnioszek i przyjmuje poz. 8 Rubr. I. wydatków w wysokości 1.200 zł.

Następnie uchwała Izba pozycyę 9 do 14 inclusive bez dyskusyi. Izba uchwała dalej bez dyskusyi Rubr. II (poz. 15), Rubr. III. (pozycyę 16 do 18), Rubr. IV. (poz. 19. a), b), c), i 20).

Po przyjęciu poz. 20 Rubr. IV. wydatków poddaje Marszałek pod głosowanie rezolucyę p. Antoniewicza, która opiewa :

„1. Wzywa się Wydział krajowy, by wyjednał u Towarzystwa gospodarczego zrzeczenie się pretensyi w tytule wydatków pod Rubr. IV. poz. 20. wyrażonej.

Izba odrzuca tę rezolucyę, poczem uchwała bez dyskusyi Rubr. V. (poz. 21) wydatków, dalej dochodów Rubr. I. (pozycyę 1—4), Rubr. II., Rubr. III. i Rubr. IV. według wniosków komisji a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała preliminarz folwarku Dublańskiego na rok 1883 w trzecim czytaniu.

Marszałek oświadcza, że dalszych rezolucyj w wniosku p. Antoniewicza zawartych nie poddaje pod głosowanie, ponieważ nie zostają w związku z preliminarzem powyżej uchwalonym, przeto, według regulaminu, tylko jako samoistne wnioski mogą być traktowane.

Na to oświadcza wnioskodawca, iż prosi o traktowanie tych wniosków jako samoistnych.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Towarzystwa Harmonii we Lwowie o subwencjonowanie szkoły muzycznej tegoż Towarzystwa.

Sprawozdawca poseł Pławicki odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Udziela się szkole muzycznej Towarzystwa »Harmonia« we Lwowie, na zakupienie instrumentów jednorazowa subwencya w kwocie pięciuset zł. za pokwitowaniem zarządu wypłacić się mająca.“

(Zastępca Marszałka ks. Biskup Stupnicki obejmuje przewodniczenie.)

P. ks. Krasicki wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji petycyjnej.

Po przemówieniu pp. Krukowieckiego, Golejewskiego, Goldmanna, Wolańskiego Władysława i sprawozdawcy, odrzuca Izba wniosek p. ks. Krasickiego, a uchwała wniosek komisji.

Przystąpiono z kolei do sprawozdania komisji petycyjnej o petycyi galic. Towarzystwa pszczelniczko-ogrodniczego o udzielenie subwencji jednorazowej w kwocie 400 zł.

Sprawozdawca poseł Pławicki odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Udziela się c. k. galic. Towarzystwu pszczelniczko-ogrodniczemu za pokwitowaniem Prezesa lub zastępcy suma 300 zł. jako jednorazową subwencję z funduszu krajowego.“

Poseł Korytowski czyni poprawkę, ażeby udzielić Towarzystwu pszczelniczko-ogrodniczemu 400 zł. zapomogi.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego i sprawozdawcy, który przyjmuje poprawkę p. Korytowskiego imieniem komisji, uchwała Izba wniosek p. Korytowskiego, przez komisję przyjęty.

Następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej o petycyi Dyonizego Dub rzeczywistego kierownika IV-klasowej II. męskiej szkoły a tymczasowego kierownika VI-klasowej żeńskiej w Drohobyczu o przyznanie dodatku pięcioletniego za czas od 10. marca 1875 do dnia 10. marca 1880.

Sprawozdawca poseł Dzieduszycki Wojciech odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Dyonizy Dub, rzeczywisty kierownik IV-klasowej II. męskiej szkoły w Drohobyczu, a tymczasowy kierownik VI-klasowej żeńskiej szkoły tamże, otrzyma pięcioletni dodatek za czas od 10. marca 1875 do 10. marca 1880.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono do sprawozdania komisji edukacyjnej o petycyi Rady szkolnej miejscowej na Zwierzyniu pod Krakowem o przeniesienie gminy Półwsie do drugiej klasy pod względem płac nauczycielskich a ewentualnie o polepszenie bytu nauczycieli szkoły w Półwsiu Zwierzynieckiem.

Sprawozdawca p. Dzieduszycki Wojciech odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Płace nauczycieli ludowych w Półwsiu Zwierzynieckiem będą zrównane z płacami nauczycieli w gminach należących do drugiej klasy“.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyi dyetaryuszów oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym Stefana Russockiego, Władysława Koczorowskiego, Kazimierza Skwirczyńskiego, Michała Zawadzkiego, Karola Jelonka, Władysława Marcinkowskiego, Henryka Strnada i Karola Daukszy o udzielenie veniam aetatis celem starania się o posady urzędników rachunkowych.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„1. Udziela się veniam aetatis :

- a) Stefanowi Russockiemu;
- b) Władysławowi Koczorowskiemu;
- c) Michałowi Zawadzkiemu;
- d) Karolowi Jelonkowi;
- e) Władysławowi Marcinkowskiemu;
- f) Henrykowi Strnad.

2. Nad petycją Kazimierza Skwirezyńskiego i Kornela Daukszy o darowanie przekroczonego wieku przechodzi się do porządku dziennego.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Eugeniusza Engla i Wincentego Brzyckiego dyetaryuszów w oddziale rachunkowym przy Wydziale krajowym o uwolnienie ich od obowiązku przedłożenia dowodów na ukończenie studiów.

Sprawozdawca p. Lenartowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Eugeniuszowi Englowi i Wincentemu Brzyckiemu przyznaje się uwolnienie od przedłożenia dowodu ukończenia szkół, wymaganych ustanową służby krajowej do ubiegania się o posady urzędników rachunkowych.

Po przemówieniu pp. Krukowieckiego, ks. Sawy, Pietruskiego, Krukowieckiego, Golejewskiego i sprawozdawcy, przyjmuje Izba wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Henryka Młyńskiego byłego właściciela dóbr i Sekretarza Rady powiatowej w Rohatynie o wyjednanie mu posady przy Wydziale krajowym jego uzdolnieniu odpowiedniej.

Sprawozdawca p. Lenartowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją Henryka Młyńskiego o wyjednanie mu posady przy Wydziale krajowym przechodzi się do porządku dziennego.“

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej o petycji gminy miasta Nowego Targu o zaprowadzenie tamże niższego gimnazjum.

Sprawozdawca poseł Romanowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

»Sejm wzywa Rząd, aby korzystając z ofiarności gminy Nowego Targu i ludności tamtejszego powiatu utworzył w Nowym Targu niższe gimnazjum państwowe.«

P. Pławicki wnosi następującą poprawkę:

Wyski Sejm raczy uchwalić:

»Sejm wzywa Rząd, aby korzystając z tak cennego materiału, jakim jest oddawna niezwykle zamilowanie ludności podtatrzańskiej do nauki, tudzież z ofiarności całego powiatu Nowotargskiego utworzył wkrótce w Nowym Targu niższe gimnazjum państwowe.«

Po przemówieniu sprawozdawcy cofa p. Pławicki swoją poprawkę, a wnosi natomiast dodatek do wniosku komisji, ażeby po słowie „utworzył“ dodać słowo „wkrótce“.

Izba uchwała wniosek komisji, a następnie dodatek p. Pławickiego.

Następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej o petycji L. 82 Towarzystwa oświaty ludowej w Nowym Targu o przyspieszenie organizacji szkół ludowych w powiecie Nowotarskim.

Sprawozdawca poseł Romanowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uwalić:

„Petycyę L. 82 Towarzystwa oświaty ludowej w Nowym Targu odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do uwzględnienia przy dalszej organizacyi szkół ludowych w myślenieckim okręgu szkolnym“.

P. Pławicki wnosi do wniosku komisji następującej treści poprawkę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Odstępuje się Radzie szkolnej krajowej, z powodu że dotychczas tak mało pod względem organizacyi szkolnictwa ludowego w powiecie Nowotarskim poczyniono, do najspieszniejszego uwzględnienia, a to zaraz przy dalszej organizacyi szkół tych, w Myślenieckim okręgu szkolnym.

Izba nie popiera poprawki p. Pławickiego, a uchwała wniosek komisji.

(Marszałek obejmuje przewodniczenie.)

Następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej o petycyi L. 66 nauczycielek tymczasowych szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie o stabilizowanie ich na nowych posadach a ewentualnie o podniesienie płacy.

Sprawozdawca p. Romanowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Petycyę L. 66. nauczycielek szkoły Wydziałowej żeńskiej w Krakowie odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.

2. Sejm wzywa Radę szkolną krajową aby starała się zapobiedz szkodliwemu dla zdrowia, nauki i karności przepelnianiu pojedynczych szkół, w sposób jednak, któryby nie uczynił uszczerbku w ogólnej frekwencyi do szkół.

P. Spławiński wnosi, ażeby z wniosku komisji opuścić słowo „możliwego“.

Po przemówieniu sprawozdawcy odrzuca Izba wniosek p. Spławińskiego a uchwała punkt 1. i 2, według wniosku komisji.

Marszałek oznajmia, iż pan Matejko oświadczył, że ofiaruje obraz swój »Hołd pruski« do ozdobienia jednej z sal nowo odrestaurować się mającego zamku na Wawelu.

P. Grocholski wnosi:

„Wysoki Sejm raczy upoważnić p. Marszałka, by w imieniu Sejmu złożył podziękowanie mistrzowi“.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje naglący wniosek p. Ludwika Wodzickiego o udzielenie 3.000 zł. dla mieszkańców południowych krajów monarchii dotkniętych klęskami elementarnymi.

Izba wniosek ten popiera.

Posel Wodzicki Ludwik uzasadnia nagłość wniosku, a Izba uchwała nagłość.

Posel Wodzicki Ludwik uzasadnia swój wniosek następującej treści:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm przeznacza kwotę 3.000 zł. celem niesienia pomocy ludności powodzią dotkniętej w południowych krajach monarchii.“

Izba uchwała wniosek ten bez dyskusyi.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na poniedziałek 9. października na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 21. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Poniedziałek dnia 9. października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania inżynierowi-górnikowi przy Wydziale krajowym praw przyznanych inżynierom i konduktorom dróg krajowych. — Sprawozdawca p. Wereszczyński.

2. Pierwsze czytanie wniosku posła Czerkawskiego w przedmiocie zmiany państwowych ustaw szkolnych.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu po dzień 7. października 1882 roku.

615. Szczepan Bodak, nauczyciel przez p. Sawczyńskiego o zaliczkę na płacę.
616. Gmina Złoczów przez p. Wesołowskiego o pożyczkę na budowę koszar.
617. Gmina miasta Lwowa przez p. Romanowicza w sprawie budowy kolei Lwów-Żółkiew-Rawa.
618. Wydział pow. Horodenka przez p. Polanowskiego o założenie szkoły rolniczej w Horodence.
619. Gminy miasto Waręż i wieś Waręż przez p. Palanowskiego o zapomogę, względnie o bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
620. Gmina Zarzeczce przez p. Mandyczewskiego o uznanie drogi Delatyn-Zarzeczce-Jabłonów za krajową i o budowę mostu na Prucie.
621. Zgromadzenie Sióstr miłosierdzia w Krakowie przez p. Tarnowskiego o wsparcie.
622. Marya Chrzanowska nauczycielka przez p. Szczęsnego Koziebrodzkiego o zapomogę.
623. Wydział Towarzystwa imienia Michała Kaczkowskiego we Lwowie przez p. Dobrzańskiego o subwencję.
624. Zarząd Towarzystwa oświaty ludowej dla miasta Lwowa i okolicy przez p. Merunowicza o zasiłek.
625. Antoni Goligorski przez p. Merunowicza o zapomogę celem kształcenia się w rzeźbiarstwie.
626. Leonarda Hommermüller przełożona zgromadzenia pp. Benedyktynek w Przemyśle przez p. Waygarta o pożyczkę na rozszerzenie budynku szkolnego.
627. Gmina Tarnowa przez p. Zatorskiego o wydzielenie jej z powiatu Żywickiego a przydzielenie do Wadowickiego.
628. Wojciech Augustynowicz rolnik przez posła Tyszkiewicza o opiekę przeciw Bankowi włościańskiemu.
629. Ks. Jakób Nowakowski przez p. Buchwalda o zwolnienie od podatku nałożonego za utrzymywanie czytelnicy w Kamionce strumiłowej.
630. Wydział pow. Myślenice przez p. Merunowicza w przedmiocie nowych norm egzekucyjnych.
631. Gmina Wiśnicz stary przez p. Władysława Wolańskiego w przedmiocie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
632. Gmina Puźniki przez p. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
633. Gmina Barysz, jak wyżej.
634. Prowincyał zakonu OO. Franciszkanów w Krośnie przez p. Starowieyskiego o subwencję na restauracyę kościoła krośnieńskiego i pomników narodowych w niem się znajdujących.
635. Karolina Andaahasy przez p. Fruchtmana o zapomogę.

Protokół

21. posiedzenia 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 9. października 1882.

Początek o godz. 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze posłowie: Jasiński Józef, Czaykowski Alfons.

Obecnych posłów 123.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokoły z 19. i 20. posiedzenia uznaje za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie poczyniono zarzutów.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 9. października 1882, a przydzielonych następującym komisjom: budżetowej Nr. 636, 640, 647, 648; podatkowej Nr. 637, 638, 639, 651, 652; kolejowej Nr. 641, 642; petycyjnej Nr. 644, 646, 649, 650; edukacyjnej Nr. 645.

Do petycji Wydziału powiatowego w Złoczowie o zbudowanie domku ochronnego na przystanku kolejowym w Zarwanicy, Nr. 643, zabiera głos p. Wasilewski i wnosi, aby petycja ta odesłaną została do Wydziału krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje przedłożenie rządowe z projektem ustawy względem kompetencji c. k. władz politycznych w sprawach dotyczących się budowli w pobliżu kolei żelaznych.

Marszałek oświadcza, iż z wnioskiem tym postąpi według regulaminu.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje dostatecznie poparty wniosek p. Michała Popiela, w przedmiocie zmiany §. 18. ustawy o reprezentacji powiatowej.

Marszałek oświadcza, iż postąpi z tym wnioskiem według przepisów regulaminu.

Pan komisarz rządowy, wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski odpowiada na interpelację p. Żurowskiego i towarzyszy w sprawie rokowań toczących się o objęcie drogi powiatowo-Baligrodzkiej na rzecz państwa.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zastosowania uchwały Wys. Sejmu z dnia 22. października 1881, tyczącej się praw inżynierów i konduktorów dróg krajowych, do inżyniera górnika przy Wydziale krajowym.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi, aby to sprawozdanie zostało odesłane do komisji budżetowej.

Izba uchwala ten wniosek.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Czerkawskiego, w przedmiocie zmiany państwowych ustaw szkolnych.

P. Czerkawski wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został przekazany komisji edukacyjnej.

Izba uchwala ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisji kolejowej o wniosku posła Polanowskiego w przedmiocie budowy kolei Lwów-Żółkiew-Rawa.

Sprawozdawca p. Polanowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji: Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„I. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przyspieszył budowę kolei Lwów-Żółkiew-Rawa jako drugorzędnej szeroko-torowej.

„II. Sejm uchwala subwencję dla kolei drugorzędnej szeroko-torowej ze Lwowa na Żółkiew do Rawy w kwocie 100.000 zł. wypłacalnej w trzech latach “

„III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie w sprawie tej kolei rokowań z c. k. Rządem, jakoteż z miastem Lwowem, Żółkwią i innemi, Radami powiatowemi, oraz z właścicielami obszarów dworskich co do ofiarności na rzecz tej kolei.“

Sprawozdawca zwraca przy tej sposobności uwagę Wysokiej Izby na petycję gminy miasta Lwowa, która wpłynęła już po wydrukowaniu sprawozdania komisji, a w której miasto zapewnia swą pomoc przedsięwzięciu budowy tej linii kolei żelaznej.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, a Izba uchwala w rozprawie szczegółowej bez dyskusji punkt I, II i III wniosku komisji.

Następuje sprawozdanie komisji kolejowej o wniosku posła Maxa w przedmiocie budowy kolei wicynalnej od Tarnopola do Kopeczyniec.

Sprawozdawca p. Max odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, ażeby spowodował rychłe wybudowanie kolei żelaznej drugorzędnej od Tarnopola do Kopeczyniec“.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Przystąpiono z kolei do sprawozdania komisji kolejowej nad wnioskiem p. ks. Chelmeckiego w przedmiocie przeniesienia zarządów kolejowych do kraju i zaprowadzenia w tychże języka polskiego jako urzędowego.

Sprawozdawca p. Hausner odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd:

1. Aby stosownie poczynił kroki, iżby zarządy kolei żelaznych galicyjskich do kraju przeniesione zostały, i w myśl uchwał sejmowych z dnia 4. października 1878 i 23. lipca 1880 roku używały w urzędowaniu w kraju języka polskiego.

2. Aby w przyszłości przy udzielaniu nowych koncesyi na budowę dróg żelaznych w Galicyi prawa języka polskiego jako urzędowego w zarządach tych kolei zastrzegła a siedzibę tych zarządów w kraju naszym naznaczyła“.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, a Izba uchwała w dyskusji szczegółowej ustęp 1 i ustęp 2 wniosku komisji.

Następuje z porządku sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału Krajowego w przedmiocie umieszczenia bursy dla uczniów c. k. seminaryum nauczycielskiego we Lwowie.

Sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w razie niemożności wynajęcia realności odpowiedniej na pomieszczenie bursy dla uczniów c. k. seminaryum nauczycielskiego we Lwowie — przedłożył na następnej sesji sejmowej plan i kosztorys osobnego na ten cel budynku, wraz z projektem pokrycia kosztów budowy“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji Wydziału Rady powiatowej w Brzesku w sprawie sprzedaży odpadków solnych na jawóz i soli tańszej dla bydła tudzież soli miałkiej obok topek dla użytku ludzi.

Sprawozdawca p. Bartmański uwolniony od odczytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w obec zarządzanego w roku przeszłym zamknięcia granicy dla przypędu bydła z Rosyi i Księstw Naddunajskich w celu umożliwienia i ułatwienia gospodarzom wiejskim, zarządzeniem tem w niektórych częściach kraju naszego ciężko dotkniętym, rozwinięcia hodowli bydła, jak najspieszniej poczynił potrzebne kroki, iżby już w roku 1883 nastąpić mogły wyrób i sprzedaż soli dla bydła po cenie stosunkowo niższej, t. j. po takiej cenie, ażeby się zachód i koszt wydzielenia domieszanych przy wyrobie soli dla bydła innych ingrediencyj i oczyszczenia z nich tej soli w celu użycia jej dla ludzi nie opłacały“.

Sprawozdawca oświadcza, iż komisya odstępuje od 1 rezolucyi wydrukowanej w jej sprawozdaniu i motywuje to imieniem komisji.

Pożem Izba uchwała wniosek komisji bez dyskusji.

Posel Bartmański zdaje sprawę imieniem komisji administracyjnej o petycyach gminy Niniów dolny i Niniów górny pow. Dolińskiego o wyjednanie dla nich pozwolenia do pobierania surowicy solnej dla bydła, tudzież gmin Bertohy, Jasienia, Kamienia, Łaziany, Niebyłowa, Równi, Sliwki, Słobody niebyłowskiej, Słobody równiańskiej i Topolska, powiatu kałuskiego.

Komisya wnosi bez drukowania wniosku:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye te odstępuje się c. k. Rządowi z jak najgorętszem poparciem i wezwaniem, aby proszącym gminom dozwolił w bieżącym przynajmniej roku, t. j. aż do nowych zbiorów w roku przyszłym poboru surowicy solnej dla bydła ze źródeł solnych w przyległych miejscowościach.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Ks. biskup Stupnicki obejmuje przewodniczenie.

Przystąpiono z porządku do sprawozdania komisji edukacyjnej nad petycją Stanisława Zarańskiego o wskrzeszeniu Towarzystwa dla ksiązek elementarnych.

Sprawozdawca p. Romanowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją p. Stanisława Zarańskiego przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej o petycyach gmin Tuchla, Dobromil i Huczko do l. s. 292 i 202.

Sprawozdawca poseł Merunowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gmin Tuchla, Dobromil i Huczko odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia i możliwego uwzględnienia w duchu uwag przytoczonych w sprawozdaniu komisji.

Po przemówieniu P. Kowalskiego Bazylego i sprawozdawcy Izba uchwała wniosek komisji:

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej o petycyi l. s. 516 pet. 383 w sprawie regulacyi średniego biegu rzeki Pełtwi.

Sprawozdawca poseł Merunowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby jak najspieszniej zarządził wykonanie regulacyi rzeki Pełtwi od Barszczowic do Kutkorza w myśl orzeczenia c. k. Starostwa powiatowego w Przemyślanach z dnia 18. stycznia 1872 l. 272.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Przystąpiono do sprawozdania komisji kultury krajowej o petycyi Towarzystwa gorzelników w sprawie urządzenia praktycznej szkoły gorzelnictwa i zobowiązania przedsiębiorców do utrzymania maszynistów przy kotłach parowych w gorzelniach.

Sprawozdawca p. Gross odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy nad wniesioną przez pana Rzeszotarskiego petycyą Towarzystwa gorzelników przejść do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej o prośbie inżyniera chemika Pana barona Joachima Rosego względem udzielenia mu subwencyi na urządzenie kursu praktycznego gorzelnictwa i fabrykacyi drożdży prasowanych.

Sprawozdawca p. Gross odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Prośbę barona Joachima Rosego o subwencyę na utworzenie kursu praktycznego gorzelnictwa przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje z porządku sprawozdanie komisji prawniczej o petycyi Rady gminnej kr. miasta Bieczu o wyjednanie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Bieczu.

Sprawozdawca poseł Jasiński Józef odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę rady gminnej kr. m. Bieczu udziela się c. k. Rządowi z wezwaniem, iżby ustanowienie sądu powiatowego w Bieczu, którego potrzeba zgodnie z przedłożeniem rządowem uchwałami Sejmu z dnia 29. maja 1875 i 25. kwietnia 1876 już uznaną została, wedle możności przyspieszył.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej o petycyi gmin pow. Myślenickiego, Biała, Skawica, Zawoi i Makowa l. s. 166 l. p. 100 w sprawie uchylecia rzekomych nadużyć obszaru dworskiego Maków i uporządkowania uprawnienia do rybołówstwa na rzece Skawie.

Z powodu nieobecności sprawozdawcy uchyla Marszałek to sprawozdanie z porządku dziennego.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Rady gminnej w Rozwadowie o udzielenie pożyczki w kwocie 20.000 zł. na odbudowanie spalonych domów tamże.

Sprawozdawca poseł Zucker odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy nad petycją Reprezentacji gminy Rozwadowa o udzielenie pożyczki 20.000 zł. na odbudowanie zgorzałych domów przejść do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozpraw.

Następnie przystąpiono do sprawozdania komisji administracyjnej o petycji gmin Kozłów, Dmuchańwiec i Pokropiwny o wyłączenie z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowie i Sądu obwodowego w Złoczowie, tudzież z okręgu c. k. starostwa i Sądu w Tarnopolu.

Sprawozdawca poseł Bartmański odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję tę przekazuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i ewentualnie przedstawienia wniosku na najbliższej sesji.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji administracyjnej o petycji połączonych administracyjnie gmin Tywonia i Szczytna powiatu Jarosławskiego o rozłączenie onych.

Sprawozdawca poseł Czajkowski Jan odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycja gmin Szczytna i Tywonia o rozłączenie onych przekazuje się Wydziałowi krajowemu dla zbadania odnośnych stosunków i odpowiedniego zarządzenia, a ewentualnie do przedstawienia sprawy na najbliższej sesji Sejmu.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Stanisława Vogla, nauczyciela kierującego w Janowie przy Trembowli o policzenie mu lat służby do emerytury za czas od 16. grudnia 1863 ewentualnie od 1. stycznia 1864 do 22. lutego 1867 spędzonej w zawodzie nauczycielskim przy szkole męskiej w Tarnopolu, następnie o uzupełnienie pierwszego dodatku pięcioletniego za czas od 1. stycznia 1879 do 1. września 1880.

Sprawozdawca poseł Zborowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycja p. Stanisława Vogla kierującego nauczyciela w Janowie przy Trembowli o policzenie mu lat służby do emerytury za czas od 16. grudnia 1863 ewentualnie od 1. stycznia 1864 do 22. lutego 1867 spędzonej w zawodzie nauczycielskim przy szkole męskiej w Tarnopolu, następnie o uzupełnienie pierwszego dodatku pięcioletniego za czas od 1. stycznia 1879 do 1. kwietnia 1880 odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do dalszego urzędowania.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Marszałek obejmuje przewodniczenie i zamyka posiedzenie zapowiadając następne na wtorek 10. października 1882 z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny, 22. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Wtorek dnia 10. października 1882. o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1883 szkoły rolniczej w Czernichowie. — Sprawozdawca poseł Weissman.

2. Sprawozdanie komisji drogowej o wniosku posła Torosiewicza co do zmiany postanowień §. 5. ustawy krajowej o publicznych dojazdach kolejowych.

Sprawozdawca poseł Żurowski.

3. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie uregulowania prawnych stosunków ludności izraelskiej. — Sprawozdawca poseł Wolfart.

4. Sprawozdania o petycjach, które nie obciążają budżetu, a mianowicie:

1. Towarzystwo leśne o subwencyę na wydawnictwo czasopisma.

Sprawozdawca poseł Scipio.

2. Bronisław Sokalski nauczyciel szkoły 4-klasowej w Złoczowie o uzupełnienie płacy do wysokości płac systemizowanych lub zapomogę. — Sprawozdawca poseł Małecki.

3. Przysiółek Angelówka o oddzielenie od gminy Ożydów a utworzenie gminy samoistnej.

Sprawozdawca poseł Bartmański.

4. Gmina Sarnki dolne o przyjęcie kosztów leczenia Jana Terleckiego w kwocie 340 zł. 51 ct. w. a. na fundusz krajowy. — Sprawozdawca poseł Łukasiewicz.

5. Wydział powiatowy w Kosowie o subwencyę na rekonstrukcyę dróg powiatowych.

Sprawozdawca p. Jocz.

6 Stefan Wiethe nauczyciel muzyki o zapomogę. — Sprawozdawca poseł Łazarski.

7. Komitet zajmujący się zbieraniem dobrowolnych ofiar na restauracyę kościoła ob. łać. w Dobromilu o wsparcie. — Sprawozdawca poseł ks. Sawa.

8. Józef Rychter profesor Szkoły Politechnicznej o subwencyę na podróż naukową.

Sprawozdawca poseł Stadnicki Jan.

9. Reprezentacya powiatu Mieleckiego o subwencyę na budowę dróg szutrowanych.

Sprawozdawca poseł Golejewski.

10. Wydział powiatowy Kolbuszowski o subwencyę na zalesienie wydm piaszczystych.

Sprawozdawca poseł Sanguszko.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 5. po popołudniu.

Lwów dnia 10. października 1882.

Marszałek krajowy

Zybkliwicz w. r.

Sekretarze

Czaykowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycyj

po dzień 9. października 1882 do Wysokiego Sejmu wniesionych.

636. Towarzystwo tkaczy w Błażowej, przez p. Jędrzejowicza o zapomogę dla Marcina Brzeka wysłanego do szkoły tkackiej w Czechach.

637. Wydział powiatowy Kołomyja, przez p. Franciszka Jasińskiego w przedmiocie zaprowadzenia nowych norm egzekucyjnych celem ściągania podatków.

638. Wydział powiatowy Kałusz, przez p. Wohlfartha jak wyżej.
639. Wydział powiatowy Brzeżany, przez p. Michała Popiela jak wyżej.
640. K. Łukasiewicz właściciel księgarni, przez p. Merunowicza o poparcie wydawnictw: „Gazety wiejskiej, Przyjaciela domowego i Dziełek ludowych“.
641. Gmina Głogów, przez p. Jędrzejowicza w sprawie budowy kolei z Rzeszowa do Nadbrzezia.
642. Gmina Głogów, przez p. Tyszkiewicza jak wyżej.
643. Wydział powiatowy Złoczów, przez p. Wasilewskiego o zbudowanie domku ochronnego na przystanku kolejowym w Zarwanicy.
644. Ks. Jan Hordziejowski, katecheta obrz. gr. kat. przy szkole imienia Konarskiego we Lwowie, przez p. Janowskiego o zrównanie pobieranej remuneracyi z tą, jaką pobiera katecheta ob. łącz.
645. Nauczyciele i obywatele powiatu Rohatyńskiego, przez p. Romanowicza w sprawie reformy ustawy szkolnej.
646. Gmina Kopane księżę, przez p. Ochrymowicza o wyłączenie jej ze związku gminy Woli przemykowskiej i utworzenie z niej gminy samoistnej.
647. Wizytatorka Sióstr Miłosierdzia, przez p. Ochrymowicza o subwencyę dla zakładów Sióstr Miłosierdzia w Rozdole, Bursztynie i Czerwonogrodzie.
648. Ks. Sylwester Dzierżyński, przez p. Michała Popiela o bezprocentową pożyczkę na budowę kościoła w Staremmieście.
649. Prezydent miasta Krakowa, przez p. Zatorskiego o przyspieszenie sprawy wprowadzenia w życie fundacyi ś. p. Anny Helelowej.
650. Piotr Dudryk emerytowany nauczyciel, przez p. Zborowskiego o wliczenie 5 lat służby do emerytury.
651. Gminy Wola rusinowska, Rusinów i Kopcie, przez p. Romanowicza w sprawie wymiaru podatku domowo-klasowego.
652. Gmina Pogwizdów, przez p. Scipio w przedmiocie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
-

Protokół

22. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 10. października 1882.

Początek o godzinie 11. minut 25 przed południem.

Pzewodniczący Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 130.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 21. posiedzenia został w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 10. października 1882, a przydzielonych następującym komisjom: administracyjnej Nr. 653; petycyjnej Nr. 654, 656, 657, 658, 663, 664, 667; budżetowej Nr. 655, 665; podatkowej Nr. 659 do 662.

Do petycji gminy Popowice w przedmiocie dostawy materiału na budowę mostów przy drogach publicznych Nr. 668 zabiera głos p. Antoniewicz i czyni wniosek, aby petycja ta Wydziałowi krajowemu przekazaną została jako komisji.

Izba uchwała ten wniosek.

Do petycji pogorzalców Rawy ruskiej o zapomogę Nr. 666 zabiera głos p. Czaykowski Jan i wnosi, ażeby Wysoka Izba pozwoliła traktować tę sprawę jako nagłą

Izba uchwała nagłość.

Posel Czaykowski Jan czyni wniosek:

»Wysoki Sejm raczy uchwalić dla pogorzalców Rawy Ruskiej zapomogę w wysokości 200 zł.«

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusyi.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1883 krajowej średniej szkoły rolniczej, szkoły ogrodniczej i folwarku w Czernichowie, tudzież o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia preliminarzy krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie i folwarku czernichowskiego na rok 1883.

Sprawozdawca p. Weissmann uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Preliminarze wydatków i dochodów krajowej średniej szkoły rolniczej, szkoły ogrodniczej i folwarku w Czernichowie jak następuje:

Szkoła rolnicza w Czernichowie.

W y d a t k i.

Rubr.	I. poz.	1. do	7.	Plące nauczycieli	Zwyczajne.	Nadzw.	Razem.
					11.770 zł.	— zł.	11.770 zł.
„	II.	„	8. do 11.	Inne plące tudzież zasługi	1.325 „	— „	1.325 „
„	III.	„	12. do 22.	Koszta administracyjne	3.038 „	180 „	3.218 „
„	IV.	„	23. do 30.	Utrzymanie uczniów	7.895 „	— „	7.895 „
„	V.	„	31. do 36.	Potrzeby naukowe	1.760 „	1.210 „	2.970 „
Suma wydatków					25.788 „	1.390 „	27.178 „

P. Krukowiecki żąda wyjaśnień.

Sprawozdawca daje wyjaśnienia i prostuje omyłkę druku a mianowicie, iż komisya proponuje dla ekonomu w oddziale folwarcznym 200 zł. a nie 300 zł. jak wydrukowano.

P. Krukowiecki wnosi, ażeby w Rubr. II. wydatków było napisane nie „wydatki na piec wapienny“, lecz „wydatki na potrzeby pieca wapiennego“.

Po przemówieniu p. Paszkowskiego zrzeka się sprawozdawca głosu, a Izba uchwała Rubrę I. do V. inclusive wydatków szkoły rolniczej.

Sprawozdawca czyta dalej:

D o c h o d y.

Rubryka	I. poz.	1.	Subwencya c. k. Skarbu Państwa	Zwyczajne.	Nadzw.	Razem.
				5.000 zł.	— zł.	5.000 zł.
„	II.	„	2. do 3. Oplaty od uczniów	7.140 „	— „	7.140 „
„	III.	„	4. Dochód z gospodarstwa i spiżarni	100 „	— „	100 „
Suma dochodów				12 240 zł.	— zł.	12.240 zł.

Izba uchwała Rubr. I. do III. dochodów szkoły rolniczej bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta wydatki szkoły ogrodniczej w Czernichowie.

W y d a t k i.

Rubryka	I. poz.	1. i 2.	Plące nauczycieli	Zwyczajne.	Nadzw.	Razem.
				900 zł.	— zł.	900 zł.
„	II.	„	3. do 8. Koszta administracyjne	470 „	— „	470 „
„	III.	„	9. do 10. Utrzymanie uczniów	900 „	— „	900 „
„	IV.	„	11. do 14. Potrzeby naukowe	425 „	480 „	905 „
Suma wydatków				2.695 zł.	480 zł.	3.175 zł.

P. Krukowiecki żąda wyjaśnień do Rubr. IV. P. Wereszczyński daje te wyjaśnienia.

Po przemówieniu pp. Paszkowskiego, Krukowieckiego, Paszkowskiego i sprawozdawcy uchwała Izba wydatki szkoły ogrodniczej w Czernichowie Rubr. I. do IV. według wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta dochody szkoły ogrodniczej w Czernichowie:

D o c h o d y.

Rubryka	I. poz.	1.	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	Zwyczajne.	Nadzw.	Razem.
				2.000 zł.	— zł.	2.000 zł.
„	II.	„	2. Z ogrodu za ogrodowiny, szczepy i t. p.	350 „	— „	350 „
Suma dochodów				2.350 zł.	— zł.	2.350 zł.

Izba uchwała Rubr. I. i II. dochodów szkoły ogrodniczej bez rozpraw.
Przystąpiono dalej do rozpraw na preliminarzem folwaku Czernichowskiego.
Sprawozdawca p. Weissman prosi o myślenie nad drukiem w Rubr. I. wydatków i czyta:

W y d a t k i.

Rubryka	I. poz.		Zwyczajne.	Nadzw.	Razem.
	1. do 15.	Wydatki na gospodarstwo	3.695 zł.	1.200 zł.	4.895 zł.
"	II. "	16. Wydatki na piec wapienny	6.000 "	— "	6.000 "
"	III. "	17. " na cegielnię	450 "	250 "	700 "
"	IV. "	18. " na promy	— "	— "	— "
"	V. "	19. Utrzymanie brzegów Wisły	60 "	300 "	360 "
"	VI. "	20. do 26. Podatki i opłaty	631 "	255 "	886 "
"	VII. "	27. do 28. Spłata kapitałów i odsetek dłużnych	3.228 "	372 "	3.600 "
"	VIII. "	29. Rozmaite nieprzewidziane	100 "	— "	100 "
Suma wydatków			14.164 zł.	2.377 zł.	16.541 zł.

Izba uchwała Rubr. I. do VIII. wydatków folwarku Czernichowskiego według wniosku komisji bez dyskusji.

Sprawozdawca czyta:

D o c h o d y.

Rubryka	I. poz.		Zwyczajne.	Nadzw.	Razem.
	1. do 7.	Dochody z gospodarstwa	4.705 zł.	— zł.	4.705 zł.
"	II. "	8. Dochody z rybołówstwa	140 "	— "	140 "
"	III. "	9. Z pieca wapiennego	7.600 "	— "	7.600 "
"	IV. "	10. Z cegielni	250 "	300 "	550 "
"	V. "	11. Z propinacyi i promy	1.900 "	— "	1.900 "
"	VI. "	12. Ładowe i olborne	350 "	— "	350 "
"	VII. "	13. Rozmaite nieprzewidziane	25 "	— "	25 "
Suma dochodów			14.970 zł.	300 zł.	15.270 zł.

Izba uchwała Rubr. I. do VII. dochodów bez rozpraw.

Sprawozdawca odczytuje:

S u m a r y u s z.

Wydatki	46 894 zł.
Dochody	<u>29.860 zł.</u>
Niedobór do pokrycia	17.034 zł.

Przystąpiono z kolei do sprawozdania komisji drogowej o wniosku p. Emila Torosiewicza względem zmiany postanowień §. 5. ustawy krajowej o publicznych dojazdach kolejowych.

Sprawozdawca p. Żurowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy zmieniający postanowienie §. 5go ustawy krajowej z 15. kwietnia 1881.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zmieniająca §. 5ty ustawy krajowej z dnia 15. kwietnia 1881 Dz. u. p. Nr. 46. o publicznych dojazdach kolejowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Protokół z 22. posiedzenia.

Postanowienia §. 5go ustawy krajowej z dnia 15. kwietnia 1881 Dz. u. p. Nr. 46 o publicznych dojazdach kolejowych zostaje uchylonym w dotychczasowym brzmieniu i ma opiewać jak następuje:

Art. I.

O potrzebie budowy nowego dojazdu do dworca stacji kolejowej, równie jak o potrzebie przełożenia lub rekonstrukcyi dojazdów, orzeka na wniosek Rady powiatowej lub na żądanie stron, które zobowiążą się do pokrycia datku konkurencyjnego przypadającego na powiaty (w myśl §. 4), c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, a w braku takiego porozumienia Ministerstwo spraw wownętrznych wspólnie z Ministerstwem handlu.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i handlu.

P. Krukowiecki czyni wniosek przejścia do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Po przemówieniu pp. Grossa, Badeniego, Krukowieckiego, Grossa, Mycielskiego, Krukowieckiego i sprawozdawcy odrzuca Izba wniosek p. Krukowieckiego i przystępuje do rozprawy szczegółowej nad ustawą, poczem uchwała w oddzielnem głosowaniu Art. I., II, wstęp i tytuł ustawy a uchwalwszy na wniosek p. Żurowskiego przystąpić do trzeciego czytania ustawy bez czytania, przyjmuje tę ustawę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku p. Merunowicza w przedmiocie uregulowania prawnych stosunków ludności izraelskiej.

Sprawozdawca poseł Wohlfarth uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej przyprowadził do skutku wszechstronne uregulowanie stosunków wyznaniowych ludności izraelskiej, a w szczególności, ażeby przeprowadził w całym kraju odpowiednią organizację gmin wyznaniowych przy przysrzeganiu zasady, by z zakresu działania tych gmin wyznaniowych i ich przełożeńst w wykluczone było wszelkie wkaczanie w dziedzinę ustaw cywilnych i administracyjnych“.

Ks. bisuup Stupnicki obejmuje przewodniczenie.

Po przemówieniu p. Zuckra wnosi p. Golejewski zamknięcie dyskusyi i wybór generalnych mowców.

Izba uchwała zamknięcie dyskusyi, poczem p. Golejewski odstępuje od wniosku, aby generalnych mowców wybrano.

Przemawiają zatem zapisani do głosu pp.: Antoniewicz, Merunowicz, Goldman, Krukowiecki.

Marszałek obejmuje przewodniczenie.

P. Merunowicz zabiera głos, co do faktycznego sprostowania; a po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na czwartek 12. października 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 23. posiedzenia 5 sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we czwartek dnia 12. października 1882 o godzinie 12. przed południem.

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy o budowlach w pobliżu kolei żelaznych.
2. Pierwsze czytanie wniosku posła Popiela Michała o zmianę §fu 18. ustawy o Reprezentacyi powiatowej.
3. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie bezpłatnego ustąpienia gruntu pod budowę zakładu dla anatomii patologicznej w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Pilat.

4. Sprawozdanie komisji górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawach górniczych.
Sprawozdawca poseł Fedorowicz.
5. Sprawozdanie komisji kolejowej o petycji Towarzystwa rolniczego Rzeszowskiego w przedmiocie budowy kolei żelaznej z Rzeszowa do Krosna.
Sprawozdawca poseł Mycielski.
6. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Bielińskiego o wyjednanie ustawy ułatwiającej przeprowadzenie konwersyi pożyczek hipotecznych na niżej opodatkowane.
Sprawozdawca poseł Fruchtmann.
7. Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji Dra Jana Stella Sawickiego, inspektora szpitali, o przyznanie mu prawa do wymierzania pięciolecia i emerytury.
Sprawozdawca poseł Czajkowski Jan.
8. Sprawozdanie komisji komisji budżetowej o petycji p. Amalii Szeparowiczowej, wdowy po prymaryszu szpitala powszechnego we Lwowie o pensyę wdowią.
Sprawozdawca p. Hausner.
9. Sprawozdania o petycyach, które nieobciążają budżetu, a mianowicie:
 - a) Ksawera z Strzałkowskich Kowalska o wsparcie z fundacyi s. p. Stan. Strzałkowskiego.
Sprawozdawca p. Pławicki.
 - b) Gmina miasteczka Piwniczna w sprawie budowy drogi z Piwnicznej do Szczawnicy.
Sprawozdawca poseł Michałowski Roman.
 - c) Towarzystwo leśne o subwencyę na wydawnictwo czasopisma.
Sprawozdawca p. Scipio.
 - d) Bronisław Sokalski, nauczyciel szkoły 4-klasowej w Złoczowie o uzupełnienie płacy do wysokości płac systemizowanych lub zapomogę.
Sprawozdawca poseł Małeckki.
 - e) Przysiółek Angelówka o oddzielenie od gminy Ozydów a utworzenie gminy samostnej
Sprawozdawca p. Bartmański.
 - f) Gmina Sarnki dolne o przyjęcie kosztów leczenia Jana Terleckiego w kwocie 340 zł. 51 ct. w. a. na fundusz krajowy.
Sprawozdawca p. Łukasiewicz.
 - g) Wydział powiatowy w Kosowie o subwencyę na rekonstrukcyę dróg powiatowych.
Sprawozdawca p. Jocz.
 - h) Stefan Wieth, nauczyciel muzyki o zapomogę.
Sprawozdawca p. Łazarski.
 - i) Komitet zajmujący się zbieraniem dobrowolnych ofiar na restauracyę kościoła ob. łać. w Dobromilu o wsparcie.
Sprawozdawca poseł Sawa.
 - j) Józef Rychter, profesor szkoły politechnicznej o subwencyę na podróż naukową.
Sprawozdawca poseł Stadnicki Jan.
 - k) Reprezentacya powiatu Mieleckiego o subwencyę na budowy dróg szutrowanych.
Sprawozdawca poseł Golejewski.
 - l) Wydział powiatowy Kolbuszowski o subwencyę na zalesienie wydm piaszczystych.
Sprawozdawca poseł Sanguszko.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. minut 45 po południu.

We Lwowie dnia 13 października 1882.

Marszałek krajowy :

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Czajkowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 10. października 1882.

653. Gmina Brzeżany pp. Czerkawskiego o pożyczkę na budowę koszar.
 654. Teofil Podhalicz, subjekt cukierniczy pp. Wodzińskiego, o wsparcie celem odbycia podróży za granicę.
 655. Drobną rękodzielniczy i przemysłowcy pp. Hausnera o poparcie Bazarów rękodzielniczych.
 656. Michał Ilukiewicz pp. Ochrymowicza o wysłanie komisji z łona Wydziału krajowego celem skonstatowania popełnionego gwałtu przez burmistrza w Dobromiu przy kwaterowaniu żołnierzy.
 657. Julia Gromnicka, wdowa po nauczycielu pp. ks. Soleckiego o podwyższenie pensji lub o zapomogę.
 658. Apolinary Petryka pp. Lityńskiego — o zapomogę.
 659. Wydział powiatowy Nowy Sącz pp. Romera w przedmiocie wprowadzenia nowych norm egzekucyjnych celem ściągania podatków.
 660. Wydział powiatowy Trembowla pp. Rozwadowskiego jak wyżej.
 661. Gmina Dębowa pp. Scipio w przedmiocie mylnego wymiaru podatku gruntowego, tudzież o powstrzymanie egzekucji podatkowej.
 662. Wydział powiatowy Bochnia pp. Hoszarda o przedłużenie terminu do do wnoszenia rekursów przeciw wymiarowi podatku gruntowego, tudzież o zwrot arkuszy posiadłości gruntowych 1880 roku.
 663. Gmina Kałusz pp. Hausnera o ustanowienie kontroli nad funduszem szpitala powiatowego i o zarządzenie by zaległe grzywny na rzecz tego funduszu ściągnięto.
 664. Gmina Kałusz pp. Hausnera o wybudowanie szpitala w Kałuszu.
 665. Henryk Lewicki pp. Henryka Wodzickiego o stypendjum dla syna Feliksa do ukończenia studyów w Akademii orientalnej.
 666. Pogorzelcy Rawy ruskiej pp. Jana Czaykowskiego o zapomogę na odbudowanie pogorzałych domów.
 667. Gmina Ostrów przez p. Antoniewicza o zapomogę na budowę cerkwi.
 668. Gmina Popowice przez p. Antoniewicza w przedmiocie dostawy materiału na mosty przy drogach publicznych.
-

Protokół

23. posiedzenia, V. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 12. Października 1882.

Początek o godzinie 11. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze posłowie: Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan, Turzański.

Obecnych posłów 122.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokoły z 21. i 22. posiedzenia uznaje za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie poczyniono zarzutów.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 12. października 1882, a przydzielonych następującym komisjom: budżetowej Nr. 669, 675, 680, 681, 683, 693; prawniczej Nr. 670; podatkowej Nr. 672, 677, 688, 689; petycyjnej Nr. 673, 679, 682, 686, 687, 690, 692, 694; administracyjnej Nr. 674, 684; kolejowej Nr. 678; kultury krajowej Nr. 685, 691; Wydziałowi krajowemu jako komisji przydzielono petycye Nr. 671 i 676.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o budowlach w pobliżu kolei żelaznych.

P. Czaykowski Alfons wnosi, ażeby przedłożenie to przekazane zostało komisji kolejowej do rozpoznania.

Izba uchwala ten wniosek bez rozpraw.

Następuje z kolei pierwsze czytanie wniosku posła Popiela Michała o zmianę §. 18. ustawy o reprezentacji powiatowej.

P. Popiel Michał wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby został przekazany komisji administracyjnej z poleceniem, ażeby zdała sprawę o tym wniosku jeszcze w bieżącej sesyi sejmowej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie bezpłatnego ustąpienia gruntu pod budowę zakładu dla anatomii patologicznej w Krakowie.

Sprawozdawca p. Pilat odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Upoważnia się Wydział krajowy do bezpłatnego odstąpienia z gruntu szpitala św. Łazarza w Krakowie odpowiedniego kawałka pod budowę zakładu dla anatomii patologicznej i do przeprowadzenia potrzebnych w tej mierze rokowań z c. k. Rządem wszelako z tem zastrzeżeniem, aby ani fundusz szpitalny, ani fundusz krajowy nie był wskutek tego odstąpienia narażony na ponoszenie jakiegokolwiek wydatków“.

Ks. rektor Pelczar wnosi dodatek do wniosku komisji, ażeby po słowach „odpowiedniego kawałka“ dodanem było: „na placu przez komisję obranym przy ulicy Kopernika“.

Izba popiera ten dodatek.

Po przemówieniu pp. Hoszarda, ks. Rektora Pelczara, Hoszarda i sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji administracyjnej, a odrzuca dodatek ks. rektora Pelczara.

Izba uchwała przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania i przyjmuje uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawach górniczych.

Sprawozdawca p. Fedorowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawach górniczych przyjmuje się do wiadomości,
2) Oprócz sum przez Wydział krajowy na badania głębszych pokładów ziemi w poz. 158 rubr. XV. w kw. 10.000 zł. w. a. tudzież nabadania geologiczne w poz. 159 tej rubryki w kwocie 3000 zł. w. a. i komisji fizyograficznej w kwocie 500 zł. preliminarzowych, przeznacza się i wstawia w budżet na rok 1883:

na studia chemicznej przeróbki nafty i jej odpadów poz 160 zł. 3.000 (zamiast 1.200 zł. w. a.)

na stypendya dla górników chcących kształcić się w zawodach specjalnych kraj nasz najbliższej obchodzących poz. 166 zł. 1.300 (zamiast 2.400 zł. w. a.)

3) Sejm ponawia rezolucję z r. 1881 i wzywa c. k. Rząd, aby czy to w drodze ustawodawczej czy też rozporządzenia uregulował stosunki opłaty należności skarbowych przy nabywaniu prawa do poszukiwania i wydobywania nafty, wosku ziemnego i tym pokrewnych minerałów, tudzież aby uwolnił kopalnie nafty od podatków na czas lat 10 lub przynajmniej sprowadził takowe do takiej miary, w jakiej opłacają je kopalnie wykonywane na podstawie ogólnej ustawy górniczej, a mianowicie: uchylił zupełnie podatek zarobkowy a zastąpił takowy opłatą od przestrzeni według modły miarowego (Massengebühr) zaś podatek dochodowy zupełnie na czas powyższy zniósł lub przynajmniej w takim stosunku ustanowił, aby przedsiębiorstwa w rozwoju swoim nie były tamowane.

Po przemówieniu p. Gorayskiego i sprawozdawcy uchwała Izba w szczegółowej dyskusyi punkt 1. wniosku komisji, dalej punkt 2, a wreszcie punkt 3.

Izba uchwała przystąpić do trzeciego czytania bez czytania i przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu.

Przystąpiono do sprawozdania komisji kolejowej o petycji towarzystwa rolniczego Rzeszowskiego w przedmiocie budowy kolei żelaznej z Rzeszowa do Krosna.

Sprawozdawca p. Mycielski uwolniony od czytania sprawozdania prostuje myłki druku i odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd do dolożenia wszelkich starań w celu połączenia drogą żelazną kolei Wisła-Rzeszów w najprostszym kierunku z Krosnem i koleją transwersalną“.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku p. Bielińskiego względem wyjednania ustawy przyznającej pożyczkom hipotecznym zacięgniętych w celu konwersji dawniejszych długów wyżej oprocentowanych w długi niżej oprocentowane ten sam stopień pierwszeństwa hipotecznego, jaki przysługiwał pożyczce skonwertowanej.

Sprawozdawca poseł Fruchtmann uwolniony od czytania sprawozdania prostuje myłki druku i odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd aby wyjednał ustawę orzekającą, że pożyczkom zacięgniętych w celu konwersji długów wyżej oprocentowanych w pożyczki o niższej stopie procentowej przysługuje ten sam stopień pierwszeństwa hipotecznego, jaki przysługiwał pożyczce skonwertowanej, jeżeli nowej pożyczce przyznane być mogą ulgi w opłatach skarbowych ustawą z dnia 11. czerwca 1881 L. 59. Dz. p. p. objęte, nowa pożyczka pod względem wysokości kapitału i ubocznych należności nie jest większą od niespłaconej jeszcze w chwili konwersji dawnej pożyczki, i jeżeli ta skonwertowana pożyczka wykreśloną została“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji Dra Jana Stella Sawickiego Inspektora szpitali o przyznanie mu prawa do wymierzenia pięciolecia i emerytury.

Sprawozdawca poseł Czaykowski Jan odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Przyznaje się inspektorowi szpitali Drowi Janowi Stella Sawickiemu prawo do pięciolecia (quinquenium) i emerytury, oraz na wypadek jego śmierci, pensję dla wdowy jego i dodatki na utrzymanie i wychowanie sierót po nim pozostać mogących, w równej ze stabilizowanymi urzędnikami krajowymi mierze. Prawo do poboru pierwszego pięciolecia (quinquenium) poczyna się z dniem zapadnięcia niniejszej uchwały Sejmu a pobór drugiego pięciolecia (quinquenium) rozpocznie się z dniem ukończenia dziesięciu lat służby Dra Sawickiego“.

P. Antoniewicz wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Po przemówieniu pp. ks. Sawy, Golejewskiego, Krukowieckiego, Antoniewicza i Hoszarda uchwała Izba na wniosek p. Żurowskiego zamknięcie dyskusji.

Przemawiają jeszcze zapisani do głosu pp. Hoszard, Krukowiecki, i Golejewski, a po przemówieniu sprawozdawcy odrzuca Izba wniosek p. Antoniewicza przejścia do porządku dziennego a uchwała wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji p. Amalii Szeparowiczowej wdowy po prymaryuszu szpitala powszechnego we Lwowie o pensję wdowią.

Sprawozdawca poseł Hausner uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pani Amalii Szeparowiczowej, wdowie po ś. p. Drze. Janie Szeparowiczu, prymaryuszu szpitala powszechnego we Lwowie, wyznacza się stałą pensję roczną 300 zł.“

P. ks. Sawa czyni poprawkę do wniosku komisji, ażeby p. Amalii Szeparowiczowej udzielić rocznej pensji w wysokości 600 zł.

Poseł Golejewski wnosi, ażeby p. Amalii Szeparowiczowej wyznaczyć pensję w wysokości 500 zł.

Izba popiera obie te poprawki.

Sprawozdawca oświadcza się osobiście za poprawką p. Golejewskiego.

P. ks. Sawa cofa swój wniosek przyłączając się do wniosku posła Golejewskiego, a Izba uchwała wniosek p. Golejewskiego.

Ks. biskup Stupnicki obejmuje przewodniczenie.

Protokół 23. posiedzenia.

Izba przystępuje do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji p. Ksawery z Strzałkowskich Kowalskiej, o udzielenie zapomogi rocznie 400 zł.

Sprawozdawca p. Pławicki odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy, aby w miarę możności, udzielał w drodze łaski p. Ksawerze z Strzałkowskich Kowalskiej roczne alimenty w wysokości jaką uzna za stosowną, a to z funduszów pozostałych po bracie tejże ś. p. Stanisławie Strzałkowskim.

Po przemówieniu pp. Golejewskiego, Pietruskiego i sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji:

Następuje sprawozdanie komisji drogowej o petycji gminy miasta Piwnicznej o uchwalenie potrzeby budowy drogi z Piwnicznej do Szczawnicy.

Sprawozdawca p. Michałowski Roman odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

„Petycję miasta Piwnicznej przekazuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby:

a) w myśl ustawy krajowej z dnia 15 kwietnia 1881 celem uznania drogi z Piwnicznej do Szczawnicy jako dojazdu kolejowego wszedł w rokowania z Reprezentacją powiatową i z stronami interesowanymi.

b) stosownie do rezultatu mających się poczynie rokowań odpowiednio w sprawie tej na najbliższej sesji przedstawił Sejmowi wnioski.

Po przemówieniu p. Stadnickiego Edwarda i sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji:

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Wydziału Towarzystwa galicyjskiego leśnego o subwencję 600 zł. na wydawnictwo czasopisma.

Sprawozdawca p. Scipio odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją wyżej wspomnianą przechodzi się do porządku dziennego“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji ednkacyjnej o petycji Bronisława Sokalskiego nauczyciela szkoły 4-klasowej w Złoczowie o uzupełnienie płacy do wysokości 500 zł. lub zapomogę.

Sprawozdawca p. Małecki odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję Bronisława Sokalskiego nauczyciela szkoły 4-klasowej w Złoczowie odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji kolonii Angelówka przysiółka gminy Ożydowa w powiecie Złoczowskim o wyłączenie z gminy Ożydowa i utworzenie osobnej gminy.

Sprawozdawca p. Bartmański odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

„Wysoki Sejm raczy petycję kolonii Angelówki przysiółka gminy Ożydowa w powiecie Złoczowskim o wyłączenie z gminy Ożydowa i utworzenie osobnej gminy Angelówki przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedstawienia wniosku, albowiem załatwienie tej prośby poprzedzić musi bliższe dochodzenie czy kolonja Angelówka posiada dostateczne środki aby mogła wykonywać wszystkie obowiązki własnego i przekazanego zakresu działania gminy samodzielnej.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono dalej do sprawozdania komisji administracyjnej w przedmiocie petycji gminy Sarnki dolne w powiecie Rohatyńskim o przyjęcie kosztów za leczenie Jana Terleckiego w szpitalu powszechnym we Lwowie w kwocie 340 zł. 51 ct. na fundusz krajowy.

Sprawozdawca p. Łukasiewicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycę gminy Sarnki dolne w powiecie Rohatyńskim o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia Jana Terleckiego w kwocie 340 złr. 51 ct. przypisanych tej gminie do zwrotu i o zwrot zapłaconej już z tego tytułu przez pomienioną gminę kosztów w kwocie 63 złr. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania stanu majątkowego tej gminy i dalszego postępowania wedle wyniku.“

P. Krukowiecki czyni wniosek, aby 341 zł. 51 ct. umorzyć gminie za Jana Terleckiego, który nie należał do gminy.

Po przemówieniu p. Golejewskiego przystępuje sprawozdawca do wniosku p. Krukowieckiego. Izba popiera ten wniosek i uchwała wniosek p. Krukowieckiego.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej o petycji Wydziału powiatowego w Kosowie o udzielenie subwencji na rekonstrukcję dróg powiatowych uszkodzonych przez tegoroczne wylewy górskich potoków.

Sprawozdawca p. Jozef odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

„Petycę rady powiatowej w Kosowie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.“

P. Antoniewicz wnosi poprawkę, ażeby powiedzianem było „do przychylnego załatwienia.“ Marszałek obejmuje przewodniczenie.

Izba popiera poprawkę p. Antoniewicza.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji z poprawką p. Antoniewicza.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na piątek 13. października na godzinę

11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 24. posiedzenia 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego który się odbędzie w piątek dnia 13. października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem utworzenia z funduszków krajowych stypendyum imienia Jana Matejki o rocznych 1000 złr. dla ukończonych uczniów Krakowskiej szkoły sztuk pięknych. — Sprawozdawca poseł Pietruski.
2. Sprawozdanie komisji kultury krajowej o wniosku posła Abrahamowicza w przedmiocie zamknięcia granic Rosyi i Rumunii dla przypędu lub przewozu bydła. — Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.
3. Sprawozdanie komisji górniczej w sprawie wyjednania u c. k. Rządu otwarcia kursów górniczo-hutniczych przy zakładach technicznych w kraju. — Sprawozdawca członek Sejmu Radzi-szewski.
4. Sprawozdanie komisji drogowej o projekcie Wydziału krajowego w przedmiocie poprawy dróg powiatowych i gminnych. — Sprawozdawca poseł Alfons Czaykowski.
5. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego o reformie ustawy krajowej o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. — Sprawozdawca poseł Małcki.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. po południu.

We Lwowie dnia 13. października 1882.

Marszałek krajowy :

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Czaykowski Alfons w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 22. października 1882.

669. Jan Bałtarowicz kurator pensyonowanego inżyniera Emila Czaderskiego pp. Żywickiego — o przyjęcie na fundusz krajowy należitości wymierzonej od dekretu nominacyjnego.
 670. Gmina Poręby Huciskie pp. Tyszkiewicza o przyłączenie do niej posiadłości gruntowych gmin Ruda, Kamionka i Huta Przedborska.
 671. Hryń Maćkiewicz gospodarz gruntowy pp. Lityńskiego o wsparcie z powodu powodzi.
 672. Ks. Jan Wasilkowski proboszcz z Mogilnicy pp. Wohlfartha w sprawie podatku indemnizacyjnego.
 673. Rada szkolna miejscowa w Podhajczykach pp. Wohlfartha o przyspieszenie organizacyi szkoły ludowej w Podhajczykach.
 674. Gmina Zaderewacz pp. Zborowskiego o pozwolenie na pobór surowicy dla bydła ze źródeł w lisowicach.
 675. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ pp. Goldmanna o stałą subwencję dla redakcyi Przewodnika gimnastycznego.
 676. Aleksandrya Jabłońska przełożona Sióstr Miłosierdzia w Mariampolu pp. ks. Sawę o zapomogę dla tegoż Zgromadzenia z powodu klęski powodzi.
 677. Gmina Woziłów pp. Władysława Wolańskiego w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 678. Wydział powiatowy Brody pp. Jaworskiego o uregulowanie stosunku Towarzystw kolejowych do właścicieli sąsiednich gruntów.
 679. Rada szkolna miejscowa w Ciężkowicach pp. Zborowskiego o przeistoczenie szkoły na 4klasową.
 680. Aleksander Gofryk pp. Wasilewskiego o zapomogę.
 681. Teofila Kriegshaberowa pp. Smolkę o subwencję na rozszerzenie zakładu haftów i robót ozdobnych na płótnie.
 682. Włodzimierz Gutkowski pp. Wasilewskiego o zapomogę.
 683. Antoni Didur nauczyciel pp. Lityńskiego o przyznanie mu zaległej płacy wskutek niezorganizowania szkoły.
 684. Gmina Buczacz pp. Władysława Wolańskiego o pożyczkę na budowę koszar.
 685. Wydział powiatowy Nisko pp. Wodzińskiego w sprawie niszczenia gruntów przez rzekę San.
 686. Eudoksya Gorczyca pp. Gedla o wsparcie.
 687. Gmina Manasterczany pp. Wodzińskiego, względem mylnego zapisania gruntu na gminę w Sołtwinie.
 688. Wydział powiatowy Śniatyn pp. Wodzińskiego w przedmiocie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 689. Gmina Petlichowce stare pp. Władysława Wolańskiego jak wyżej.
 690. Wydział powiatowy Myślenice pp. Merunowicza o założenie ksiąg gruntowych dla 33 miejscowości w tamtejszym powiecie.
 691. Kazimierz Zygarliński i inni gospodarze gruntowi w Kleparowie pp. Merunowicza w sprawie szkód zrzędzonych wylewem rzeki Peltew.
 692. Komitet pogorzalców gminy Stawki pp. Grocholskiego o wsparcie.
 693. Władysław Gołębski, adjunkt rachunkowy Wydziału krajowego pp. Joczka o zaliczkę na płacę.
 694. Julia Birecka wdowa po nauczycielu pp. Antoniewicza o zapomogę.
-

Protokół

24. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 13. października 1882.

Początek o godzinie 11. minut 20 przed południem.

Pzewodniczący Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan i Turzański.

Obeenyh posłów 117.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 23. posiedzenia został w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje treść petycyj od Nr. 695 do 706, wniesionych do Wys. Sejmu po dzień 13. października 1882, a przydzielonych komisjom: petycyjnej Nr. 695, 700 do 702; budżetowej Nr. 696, 703, 705; edukacyjnej Nr. 697; drogowej Nr. 698; podatkowej Nr. 699; administracyjnej Nr. 704.

Do petycji Nr. 706, radnych i obywateli miasta Wieliczki o wstrzymanie uchwały zniesienia prawa propinacyi miasta Wieliczki, zabiera głos p. Hausner i uprasza o odczytanie tej petycji przed Wysoką Izbą.

Izba uchwala ten wniosek.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje tę petycję.

Poseł Smolka wnosi, ażeby petycja ta przekazana została Wydziałowi krajowemu jako komisji.

Po przemówieniu p. Hausnera uchwala Izba wniosek p. Smolki.

P. Wodzicki Henryk wnosi, ażeby wszystkie petycje, od dzisiejszego dnia do Wys. Sejmu wpływające, nie były już przydzielane komisjom lecz przekazane Wydziałowi krajowemu.

P. Golejewski czyni poprawkę do wniosku p. Wodzickiego Henryka, ażeby te petycje, które Marszałek uzna za nagle były przydzielane komisjom.

P. Krukowiecki czyni wniosek, ażeby petycje nieobciążające budżetu były i nadal komisjom przekazywane.

P. Wodzicki Henryk przychyła się do poprawki posła Golejewskiego.

Po przemówieniu p. Golejewskiego uchwała Izba wniosek p. Wodzickiego Henryka z poprawką p. Golejewskiego, a tem samem odpada wniosek p. Krukowieckiego.

P. komisarz rządowy wiceprezydent e. k. Namiestnictwa Filip Zaleski odpowiada na interpelację p. Antoniewicza i towarzyszy w sprawie reformy postępowania spadkowego i opłat od dziedziczenia.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem utworzenia z funduszów krajowych stypendyum Jana Matejki, o rocznych 1000 zł. w. a. dla ukończonych uczniów krakowskiej szkoły sztuk pięknych.

Sprawozdawca p. Pietruski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego.

„Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Na jedno stypendyum imienia Jana Matejki, o rocznych 1000 zł. w. a. dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie, którzy z celującym postępem szkołę tę ukończyli i celem dalszego kształcenia się za granicę udać się pragną — ma być wstawioną począwszy od r. 1883 do preliminarza funduszu krajowego corocznie kwota tysiąca zł. w. a., jak długo Jan Matejko będzie dyrektorem powyższej szkoły.

2. Prawo rozdawnictwa tego stypendyum przysługiwać będzie Janowi Matejce, jak długo będzie dyrektorem szkoły sztuk pięknych w Krakowie.

3. Bliższe szczegóły dotyczące się nadawania tego stypendyum, jego trwania, asygnowania, utraty i t. p. oznaczy Wydział krajowy za porozumieniem się z Janem Matejką.

Sprawozdawca wnosi co do formalnego traktowania, ażeby wniosek ten przekazany został komisji edukacyjnej.

Ks. biskup Solecki wnosi, ażeby wniosek ten traktować jako nagły, i ażeby zaraz był wzięty pod obrady.

Izba uchwała nagłość wniosku.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, a Izba uchwała w dyskusji szczegółowej punkt 1. wniosku Wydziału krajowego.

Do 2. punktu wniosku wnosi p. Romanowicz poprawkę, ażeby zamiast słów: „jak długo będzie dyrektorem szkoły sztuk pięknych w Krakowie“, powiedzianem było „dożywotnie“.

Po przemówieniu p. ks. Sawy cofa p. Romanowicz swoją poprawkę, a Izba uchwała 2 punkt wniosku Wydziału krajowego.

Do 3. punktu wniosku zabiera głos p. Antoniewicz, a po przemówieniu pp. ks. Sawy, Golejewskiego, Antoniewicza i sprawozdawcy uchwała Izba 3. punkt wniosku Wydziału krajowego, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje tę uchwałę jednomyślnie w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej o wniosku posła Abrahamowicza, w przedmiocie wystosowania do ek. Rządu memoriału przeciw otwarciu granic od Rosyi lub Rumunii dla przewozu bydła rogatego w obręb Monarchii austriackiej.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz uwolniony od czytania sprawozdania prostuje myłki druku w sprawozdaniu i wniosku i odczytuje następujący wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Sejm wyraża przekonanie, iż otwarcie, chociażby tylko czasowe, granic Państwa od Rosyi lub Rumunii dla przewozu bydła obcego w obręb Państwa austriackiego, nietylko naraziłoby kraj nasz na niepospolite szkody i nieuniknione niebezpieczeństwo zawlekania zarazy — lecz oraz uważaniem by być musiało jako cofnięcie ze strony Rządu tych zapewnień co do stałego zamknię-

cia granicy, na których jedynie polegając, zgodziła się Reprezentacya kraju naszego w Radzie państwa na przyjęcie ustawy z 29. lutego 1880“.

„Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby w myśl niniejszej uchwały wystosował memoryał do c. k. Rządu przeciw otwarciu granic dla przewozu lub przepędu bydła z Rossyi lub Rumunii — tudzież, aby w razie zamierzonego otwarcia granic użył wszystkich środków w kompetencyi jego leżących dla odwrócenia od naszego kraju groźnych a nieuniknionych niebezpieczeństw, jakieby z otwarcia tego wynikać musiały“.

Po przemówieniu p. komisarza rządowego, wiceprezydenta c. k. Namiestnictwa Filipa Zaleskiego uchwała Izba wniosek komisji.

Następuje z kolei sprawozdanie komisji górniczej o petycji krajowego towarzystwa naftowego w Gorlicach, w sprawie wyjednania u c. k. Rządu otwarcia kursów górniczo-hutniczych przy zakładach technicznych kraju.

Sprawozdawca p. Rektor Radziszewski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„I. a) Sejm wzywa c. k. Rząd do utworzenia przy c. k. Akademii techniczno-przemysłowej w Krakowie, oddziału górniczego, mającego za główne zadanie kształcenie kierowników dla kopalń naftowych.

b) Sejm zobowiązuje się do pokrycia dwóch trzecich części kosztów utrzymania tegoż oddziału z funduszu krajowego do wysokości 4000 zł. rocznie, pod warunkiem, że c. k. Rząd poniesie kosztą urządzenia oddziału i pokrywać będzie resztę wydatków rocznych na jego utrzymanie, a nadto przyzna Wydziałowi krajowemu prawo do udziału, tak w ustanowieniu planu organizacji pomienionego oddziału, jak w oznaczeniu sposobu zużycia każdorocznej subwencji krajowej, przeznaczonej na jego utrzymanie.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia z c. k. Rządem rokowań o założenie oddziału górniczego przy c. k. Akademii techniczno-przemysłowej w Krakowie na zasadach powyższych i poleca mu zarazem, ażeby z wyniku rokowań zdał sprawę Sejmowi na najbliższej sessyi“.

P. ks. Krasicki czyni poprawkę do wniosku komisji, a mianowicie, ażeby wniosek ten opiewał jak następuje:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. a) Sejm wzywa c. k. Rząd do utworzenia przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie oddziału górniczego.

b) Sejm obowiązuje się do pokrycia częściowego kosztów utrzymania tego oddziału z funduszu krajowego do wysokości 4000 zł. rocznie, pod warunkiem, że c. k. Rząd poniesie kosztą urządzenia oddziału i pokrywać będzie resztę wydatków rocznych na jego utrzymanie, a nadto przyzna Wydziałowi krajowemu prawo do udziału, tak w ustanowieniu planu organizacji pomienionego oddziału, jak w oznaczeniu sposobu zużycia każdorocznej subwencji krajowej, przeznaczonej na jego utrzymanie.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia z c. k. Rządem rokowań o założenie oddziału górniczego przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie i poleca mu zarazem, ażeby z wyniku rokowań zdał sprawę Sejmowi na najbliższej sessyi.

Po przemówieniu sprawozdawcy przystąpiono do szczegółowych rozpraw:

Do I. części ustępu a) wniosku komisji jest poprawka p. ks. Krasickiego.

Izba nie popiera tej poprawki i uchwała część I. ustępu a) według wniosku komisji.

Izba uchwała dalej ustępu b) I. części wniosku komisji, wreszcie uchwała II. część wniosku komisji, a uchwalwszy przystąpić do 3. czytania bez czytania przyjmuje tę uchwałę w 3ciem czytaniu.

Przystąpiono do sprawozdania komisji drogowej o projekcie Wydziału krajowego w przedmiocie poprawy dróg powiatowych i gminnych.

Sprawozdawca p. Czaykowski Alfons prostuje myłkę druku we wniosku komisji i odczytuje ten wniosek, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm postanawia utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego w sumie 300.000 zł. w. a., przeznaczanego na publiczne cele drogowe i wyposażyc się mającego ze skarbu krajowego w ciągu lat dziesięciu, corocznymi dotacjami po 30.000 zł. w. a. począwszy od 1883 r.

2) Z drogowego funduszu zakładowego udzielane będą powiatom, gminom i obszarom dworskim bezprocentowe pożyczki, które spłacane być mają ratami rocznymi i umorzone najpóźniej w ciągu lat dziesięciu od dnia zaciągnięcia pożyczki.

3) Na bezwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych przeznacza Sejm na rok 1883 sumę 100.000 zł. w. a.

4) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w miarę zmniejszania się rocznych wydatków na budowę i rekonstrukcję dróg krajowych, wstawiał do preliminarza budżetu krajowego odpowiednio zwiększać się mające kwoty na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych.

Po przemówieniu p. Badeniego czyni p. Wolański dodatkowy wniosek tej treści:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesji sejmowej wniósł nowelę do ustawy drogowej, normującą udzielanie subwencji dla dróg, powiatom, gminom i obszarom dworskim udzielać się mających.

Posel Krukowiecki czyni dodatkowy wniosek, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydział krajowy wypracuje na przyszlą sesją projekt zniesienia prestacyi w naturze, ustanowi sumę potrzebną na zastąpienie tej prestacyi nie tę jednak, jakaby wypływała ze ściśle wziętej wartości dni odrobic się mających obliczonej na pieniądze, ale wartości pieniężnych tych dni, które odrobione są faktycznie dla utrzymania dróg gminnych i powiatowych, obliczy wartość materiału jaki obszary dworskie dostawiają i na tej podstawie obliczy dodatek do podatku jakiby musiał być nałożonym.

Przemawia p. ks. Krasicki.

Zastępca Marszałka ks. biskup Stupnicki obejmuje przewodniczenie.

Przemawiają dalej w tej samej sprawie pp. Abrahamowicz i Stadnicki Jan.

Marszałek obejmuje przewodniczenie.

Po przemówieniu p. Żurowskiego zamknięto dyskusję.

Przemawiają jeszcze zapisani do głosu:

P. ks. Krasicki czyni wniosek dodatkowy, który opiewa:

Wysoki Sejm uchwali:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wypracował projekt do ustawy drogowej na zasadzie dodatków od podatkowych i przedłożył takowy na najbliższej sesji Sejmu krajowego.

Po przemówieniu p. Golejewskiego zabiera głos p. Badeni jako członek Wydziału krajowego.

Z tego powodu otwarta dyskusya.

Izba uchwała ponownie zamknięcie dyskusyi.

Przemawiają jeszcze zapisani do głosu pp. Wolański Erazm, Krukowiecki i Antoniewicz, który wnosi, ażeby nad rezolucją p. ks. Krasickiego imiennie głosowano.

Po przemówieniu sprawozdawcy przystąpiono do dyskusyi szczegółowej, a Izba uchwała ustęp 1, 2, 3 i 4 wniosku komisji w oddzielnem głosowaniu bez dyskusyi.

Izba nie popiera rezolucyi p. Wolańskiego Erazma, a popiera dodatek p. ks. Krasickiego.

Dodatek p. Krukowieckiego nie otrzymał poparcia Izby.

Po przemówieniu p. ks. Krasickiego nie popiera Izba wniosku imiennego głosowania nad tegoż wnioskiem i odrzuca wniosek p. ks. Krasickiego, a uchwalivszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje w trzecim czytaniu uchwalone poprzednio wnioski komisji.

Następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego o reformie ustaw dla szkół ludowych.

Sprawozdawca p. Małecki uwolniony od czytania sprawozdania.

P. Pietruski wnosi w imieniu Wydziału krajowego odroczenie rozpraw nad tą ustawą do czasu, gdy komisja edukacyjna przedłoży wysokiej Izbie jeszcze drugą i trzecią ustawę tyczącą się reformy szkół ludowych.

P. Sawczyński zgadza się na odroczenie lecz pod warunkiem, ażeby te ustawy jeszcze w bieżącej sesji sejmowej przyszły pod obrady W. Izby, a mianowicie wtenczas, gdy już ustawa o zakładaniu szkół ludowych W. Izbie przedłożoną zostanie.

P. Pietruski zgadza się z wnioskiem p. Sawczyńskiego, a gdy i sprawozdawca imieniem komisji do wniosku tego przystępuje, uchwała Izba odroczenie rozpraw nad obecnie przedłożoną ustawą.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na Sobotę 14. października 1882, na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny 25. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w sobotę dnia 14. października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie wniosku p. Antoniewicza w sprawie szkół Dublańskich.

2. Sprawozdanie komisji podatkowej w przedmiocie nowo ustanowionych norm egzekucyjnych przy ściąganiu podatków, opłat publicznych i należitości prawnych i skarbowych.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.

3. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o wniosku Wydziału krajowego względem zmiany artykułów 18., 19. i 28. ustawy krajowej o zakładaniu i utrzymywaniu szkół ludowych.

Sprawozdawca poseł Czerkawski.

4. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie ustanowienia w kraju osobnego zarządu dla galicyjskiej sieci kolei żelaznych.

Sprawozdawca poseł Żywicki.

5. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycyach domagających się zaradzenia zgubnym dla włościan operacyom Zakładu kredytowego włościańskiego.

Sprawozdawca poseł Kowalski Bazyli.

6. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji Antoniny Jägermanowej i Malwiny Hołyńskiej o wzbronienie Bankowi hipotecznemu we Lwowie wyzyskiwania swych dłużników.

Sprawozdawca poseł Kowalski Bazyli.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. po popołudniu.

Lwów dnia 14. października 1882.

Marszałek krajowy

Zybkiewicz w. r.

Sekretarze

Czaykowski Alfons w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

po dzień 13. października 1882 do Wysokiego Sejmu wniesionych.

695. Józef Medvedzky nauczyciel p. p. ks. Buchwalda o pięciolecie względnie o zaliczkę.
 696. Gmina Sielec bełzki p. p. ks. Kowalskiego o zapomogę na restauracyę cerkwi.
 697. Rada szkolna miejscowa w Dobromiłu p. p. Tyszkowskiego o zorganizowanie szkoły żeńskiej.
 698. Gmina Dawidów p. p. Merunowicza o niższenie czynszu dzierzawy myta, lub o zwolnienie z kontraktu.
 699. Wydział powiatowy Złoczów p. p. Wesołowskiego o wydanie arkuszyków gruntowych w celu sporządzania rekursów przeciw wymiarowi podatku gruntowego.
 700. Aleksander Jastrzębowski kolator i patron gr. kat. parochii Baskow p. p. Merunowicza w sprawie zarzutu symonii i przewlekania udzielenia listy kandydatów na tę parafię.
 701. Obszar dworski i gmina Zwiniacz p. p. Podlewskiego o wyłączenie 8 parceli gruntowych z obrębu gminy Kosowa, o przyłączenie tychże do Zwiniacza.
 702. Feliks Głębocki p. p. Romera o przedłużenie terminu do zwrotu pożyczki, zaciągniętej w roku 1868 na zasiewy przez gminę Mogilna.
 703. Marcyanna Zakrzewska wdowa po sekretarzu Wydziału krajowego p. p. Podlewskiego o zapomogę.
 704. Wydział powiatowy Myślenice p. p. Merunowicza o ułatwienie poboru wody słonej dla bydła z salin w Wieliczce.
 705. Filip Olpiński adjunkt rachunkowy Wydziału krajowego p. p. Czaykowskiego Alfonsa o zaliczkę na płacę.
 706. Radni i obywatele miasta Wieliczki p. p. Hausnera o wstrzymanie się z uchwaleniem w przedmiocie zniesienia prawa propinacyi dla tegoż miasta.
-

Protokół

25. posiedzenia, V. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. Października 1882.

Początek o godz. 11. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze posłowie: Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Turzański.

Obeecných posłów 116.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 23. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, protokół z 24. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje treść petycyj od Nr. 707 do Nr. 718 wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 14. października 1882, a odesłanych do Wydziału krajowego w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 13. października 1882.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku p. Antoniewicza w sprawie szkół Dublańskich.

P. Antoniewicz wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby był odesłany do Wydziału krajowego, jako komisyi.

Izba uchwala ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisyi podatkowej o petycyi Reprezentacyi powiatu krośnieńskiego w przedmiocie nowo ustanowionych norm egzekucyjnych przy ściąganiu podatków, opłat publicznych i należności prawnych i skarbowych.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisyi:

Wysoki Sejm raczy, załatwiając petycyę Reprezentacyi powiatu krośnieńskiego, wniesioną pod dniem 19. września r. b. do L. s. 389, p. 294, uchwalić następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, by z uwagi na stan oświaty i zamożności w kraju naszym, tudzież z uwagi na jego ogólne stosunki ekonomiczne, wymiar opłaty egzekucyjnej od należności podatkowej poniżej 50 zł. przy wdrożeniu pierwszego stopnia egzekucyi zmodyfikował w ten sposób, aby wysokość tej opłaty odpowiadała stosunkowo opłacie egzekucyjnej, ustanowionej po pięć centów dziennie od każdego 50 zł. zaległości“.

„Ażeby wdrożenie pierwszego stopnia egzekucyi przy ściąganiu należności podatkowych poprzedzało każdorazem upomnienie bezpłatne na 14 dni przed wdrożeniem egzekucyi stronie doręczone“.

Po przemówieniu komisarza rządowego, Wiceprezydenta c. k. Namiestnictwa p. Filipa Zalesskiego czyni p. Starowiejski wniosek dodatkowy, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Ze względu, iż normy zawarte w zestawieniu przepisów odnoszących się do przymusowego ściągania stałych podatków, mające obowiązywać w kraju na mocy rozporządzeń c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 15. listopada 1881 do l. 1335 mieszczą w sobie nowe w kraju nie znane przepisy co do ściągania zaległych podatków;

Ze względu, iż jest interesem kontrybuentów, aby znali te nowe mające ich obowiązywać normy i że żadne rozporządzenie mocy obowiązującej mieć nie może, dopóki nie zostanie ogłoszone w formie ustawami przepisanej:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zarządził w formie ustawami przepisanej ogłoszenie przepisów wydanych na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 15. listopada 1881 do l. 1335 co do nowego sposobu ściągania stałych podatków.

P. ks. Sawa czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: następujący dodatek do rezolucyi komisji podatkowej (jako IIIci ustęp).

„Ażeby w gminach, w których w przekazanym zakresie naczelnicy pobierają podatek gruntowy i domowy, stanowiła ryczałtowa kwota kwartalnej zaległości gminy podstawę do przesłania na ręce naczelnika gminy *jednej tylko karty upomnienia* w miarę wysokości restancyi o dziennej stopie centowej wyż wyrażonej.“

Po przemówieniu pp. Krukowieckiego, c. k. komisarza rządowego, ks. Sawy, Starowiejskiego sprawozdawcy c. k. komisarza rządowego i sprawozdawcy, przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Izba uchwała pierwszy i drugi ustęp wniosku komisji.

Izba popiera dodatek p. ks. Sawy, a po przemówieniu sprawozdawcy uchwała dodatek p. ks. Sawy jako III. ustęp.

Po przemówieniu pp. Starowiejskiego i sprawozdawcy uchwała Izba rezolucję p. Starowiejskiego.

Sprawozdawca odczytuje końcowy ustęp, który opiewa:

Przez niniejszą uchwałę załatwione zostają jednocześnie petycje rad powiatowych: Myślenickiej, Bóbreckiej, Niskiej, Podhajeckiej, Gorlickiej, Liskiej, Tarnowskiej, Chrzanowskiej, Mościskiej, Horodeńskiej, Bialskiej, Staromiejskiej, Brzozowskiej, Sanockiej i Rudeńskiej do liczb: 622, 585, 584, 583, 703, 623, 690, 621, 458, 487, 788, 417, 746, 704 i 819 wniesione do Wysokiego Sejmu w tym samym przedmiocie.

Następuje z kolei sprawozdanie komisji edukacyjnej o wniosku Wydziału krajowego względem zmiany artykułów 18, 19 i 28 ustawy krajowej z dnia 2. maja 1873 r. (Dz. ust. kr. l. 250) o zakładaniu i utrzymywaniu szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci.

Sprawozdawca p. Czerkawski uwolniony od czytania sprawozdania.

Wniosek komisji edukacyjnej opiewa :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. niżej przytoczoną nowelę co do zmiany art. 18, 19, 28 ustawy z dnia 2. maja 1873. roku Dz. ust. kraj. nr. 250, któraby miała wejść w wykonanie z dniem 1. stycznia 1883. roku, a dla wyrównania możliwej niesłuszności w r. 1882;

2. rezolucję następującej treści :

„Dodatki do podatków, ustauowione w art. 18, 19 i 28 ustawy z dnia 2. maja 1873. roku (Dz. ust. kr. l. 250) w wysokości 12% a względnie 4% podatków bezpośrednich, mają być za rok 1882 w myśl uchwalonej równocześnie noweli obliczone w wysokości 9% względnie 3% całej należności każdego podatku stałego razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi. Gdyby się z obliczenia okazało, że opodatkowani w r. 1882 na cele szkolne, wskazane w art. 18, 19 i 28 powyższej ustawy, zapłacili więcej niż 9% a względnie 3% całej należności bezpośrednich podatków stałych, uiszczona nadwyżka ma im być zwrócona, a względnie w procent należności z r. 1883 policzona.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje :

§ I.

Artykuły 18, 19. i 28. ustawy z dnia 2. Maja 1873 Dz. ust. kraj. Nr. 250 o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone i mają brzmieć jak następuje :

Art. 18.

Jeżeli dochody miejscowego funduszu szkolnego, wymienione w art. 15. a, b, c, nie wystarczają na opłacenie nauczycieli, obowiązane są gmina i obszar dworski do wnoszenia na ten cel do miejscowego funduszu szkolnego dodatków pieniężnych, a to gmina aż do wysokości 9% całej należności wszystkich podatków stałych, razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi w gminie opłacanych, a obszar dworski aż do wysokości 3% całej należności wszystkich podatków stałych razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi z obszarów opłacanych, każdy z nich o tyle, o ile by to, co na mocy dawniejszych zobowiązań, bądź to w naturze, bądź też w gotowych pieniądzech na utrzymanie nauczyciela już uiszcza, nie dorównywało oznaczonym powyżej procentom.

W każdym jednak razie obszar dworski przyczynia się do pokrycia niedoboru tylko w trzeciej części tego, do czego by w miarę całej należności swych bezpośrednich podatków stałych razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi był na mocy ustaw obowiązany, gdyby należał do związku gminy miejscowej.

Dodatki pieniężne od gmiy pokrywane być mają w taki sam sposób, w jaki się pokrywają inne wydatki pieniężne, na gminie ciążące.

Art. 19.

Zasiłki z funduszków szkolnych okręgowych, a względnie krajowych na pokrycie niedoboru w dochodach na utrzymanie nauczycieli przeznaczonych, Rada szkolna miejscowa żądać dopiero

wtenczas ma prawo, gdy wykaże, że to, co gmina na ten cel, bądźto na mocy dawniejszych zobowiązań do corocznych datków w pieniądzech lub w naturze, bądźto na mocy niniejszej ustawy już opłaca, wynosi przynajmniej 9% całej należitości wszystkich podatków stałych razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi, a to, co obszar dworski na ten cel bądź to na mocy dawniejszych zobowiązań do corocznych datków w pieniądzech lub w naturze, bądź na mocy niniejszej ustawy już opłaca, wynosi przynajmniej 3% całej należitości podatków stałych, razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi, z obszarów opłacanych.

Co do miast i miasteczek, które posiadają własny majątek zakładowy, orzeka Rada szkolna okręgowa, a względnie Rada szkolna krajowa, po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego, a względnie Wydziału krajowego, czyli i jaki zasiłek ma im być przyznany z funduszu szkolnego okręgowego lub funduszu szkolnego krajowego.

Art. 28.

Do zasiłków na rzecz pojedynczych powiatów z funduszu szkolnego krajowego, ma fundusz szkolny okręgowy dopiero wtenczas prawo, jeżeli powiat, dla którego szkół potrzeba zasiłku, wnosi do niego ogół dodatków przynajmniej 3% całej należitości wszystkich podatków stałych, razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi wynoszący.

§. II.

Niniejsza ustawa wchodzi od dnia 1. stycznia r. 1883 w wykonanie, które polecam Mojemu Ministrowi oświecenia.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną, a po przemówieniu c. k. komisarza rządowego zamknięto rozprawę ogólną.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który prostował myłki druku w sprawozdaniu i w ustawie, przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje §. I. i Art. 18, które opiewają:

§. I.

Artykuły 18, 19. i 28. ustawy z dnia 2. Maja 1873 Dz. ust. kraj. Nr. 250. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, w dotychczasowym brzmieniu zostają uchylone i mają brzmieć jak następuje:

Art. 18.

Jeżeli dochody miejscowego funduszu szkolnego, wymienione w art. 15. a, b, c, nie wystarczają na opłacenie nauczycieli, obowiązane są gmina i obszar dworski do wnoszenia na ten cel do miejscowego funduszu szkolnego dodatków pieniężnych, a to, gmina aż do wysokości 9% całej należitości wszystkich podatków stałych razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi, w gminie opłacanych, a obszar dworski aż do wysokości 3% całej należitości wszystkich podatków stałych razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi z obszarów opłacanych, każdy z nich o tyle, o ile by to, co na mocy dawniejszych zobowiązań, bądź to w naturze, bądź też w gotowych pieniądzech na utrzymanie nauczyciela jnż uiszcza, nie dorównywało oznaczonym powyżej procentom.

W każdym jednak razie obszar dworski przyczynia się do pokrycia niedoboru tylko w trzeciej części tego, do czego by w miarę całej należitości swych bezpośrednich podatków stałych razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi był na mocy ustaw obowiązany, gdyby należał do związku gminy miejscowej.

Dodatki pieniężne od gminy pokrywane być mają w taki sam sposób, w jaki się pokrywają inne wydatki pieniężne, na gminie ciężące.

Izba uchwała §. I. art. 18.

Sprawozdawca czyta dalej :

Art. 19.

Zasiłki z funduszków szkolnych okręgowych, a względnie krajowych na pokrycie niedoboru w dochodach na utrzymanie nauczycieli przeznaczonych, Rada szkolna miejscowa żądać dopiero wtenczas ma prawo, gdy wykaże, że to, co gmina na ten cel, bądź to na mocy dawniejszych zobowiązań do corocznych datków w pieniądzu lub w naturze, bądź to na mocy niniejszej ustawy już opłaca, wynosi przynajmniej 9°/_o całej należności wszystkich podatków stałych razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi, a to, co obszar dworski na ten cel bądź to na mocy dawniejszych zobowiązań do corocznych datków w pieniądzu lub w naturze, bądź na mocy niniejszej ustawy już opłaca, wynosi przynajmniej 3°/_o całej należności podatków stałych razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi, z obszarów opłacanych.

Co do miast i miasteczek, które posiadają własny majątek zakładowy, orzeka Rada szkolna okręgowa, a względnie Rada szkolna krajowa, po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego, a względnie Wydziału krajowego, czyli i jaki zasiłek ma im być przyznany z funduszu szkolnego okręgowego lub funduszu szkolnego krajowego.

Do art. 19. zabiera głos p. Kamiński, a po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba art. 19.

Sprawozdawca czyta art. 28. następującej treści :

Art. 28.

Do zasiłków na rzecz pojedynczych powiatów z funduszu szkolnego krajowego, ma fundusz szkolny okręgowy dopiero wtenczas prawo, jeżeli powiat, dla którego szkół potrzeba zasiłku, wnosi do niego ogół dodatków przynajmniej 3°/_o całej należności wszystkich podatków stałych razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi wynoszący.

Izba uchwała art. 28. bez dyskusji.

Sprawozdawca czyta §. II. tytuł i wstęp ustawy jak następuje :

§. II.

Niniejsza ustawa wchodzi od dnia 1. stycznia r. 1883 w wykonanie, które polecam Mojemu Ministrowi oświecenia.

Ustawa z dnia _____ dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam co następuje :

Izba uchwała §. II. ustawy, jej tytuł i wstęp.

Poseł Pietruski wnosi, ażeby Wysoki Sejm raczył uchwalić trzecie czytanie ustawy bez czytania, lecz Marszałek oświadcza, iż trzecie czytanie w poniedziałek zarządzi po należytem uwzględnieniu sprostowań błędów drukarskich.

Sprawozdawca odczytuje drugą rezolucję wniosku komisji, która opiewa :

„Dodatki do podatków, ustanowione w art. 18, 19. i 28. ustawy z dnia 2. Maja 1873 roku (Dz. ust. kraj. l. 250) w wysokości 12% a względnie 4% podatków bezpośrednich, mają być za rok 1882 w myśl uchwalonej równocześnie noweli obliczone w wysokości 9% względnie 3% całej należności każdego podatku stałego razem z dotychczasowymi dodatkami rządowymi. Gdyby się z obliczenia okazało, że opodatkowani w r. 1882 na cele szkolne, wskazane w art. 18, 19. i 28. powyższej ustawy zapłacili więcej niż 9%, a względnie 3% całej należności bezpośrednich podatków stałych, uiszczona nadwyżka ma im być zwrócona, a względnie w procent należności z r. 1883. policzona.

Izba uchwała tę rezolucję.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie ustanowienia w kraju osobnego zarządu dla galicyjskiej sieci kolei żelaznych państwowych jako też zajętych w zawiadownictwo Państwa.

Sprawozdawca p. Żywicki prostuje pomyłkę druku w sprawozdaniu i odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby równocześnie z otwarciem ruchu na kolei transwersalnej, analogicznie z treścią rozporządzenia c. k. Ministerstwa handlu z dnia 26. lutego 1882 Nr. 25. Dz. ust. p., mocą którego ustanowiony został osobny organ administracyjny dla t. zw. „zachodniej grupy“ państwowych, jakoteż zajętych w zawiadownictwo Państwa prywatnych kolei żelaznych, również utworzono taki sam zarząd i dla galicyjskiej sieci kolei państwowych, jakoteż zajętych w zawiadownictwo Państwa prywatnych dróg żelaznych i w każdym razie, aby siedziba zarządu tych linii znajdowała się w Galicyi“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje z porządku sprawozdanie komisji prawniczej z powodu petycji: a) Jana Gąsiora i 13 towarzyszy z Błażowy i Piątkowy, b) Jana Frankowicza z Zarówki, c) Towarzystwa ochrony mniejszej własności ziemskiej w Mielcu i d) Wojciecha Augustynowicza z Kolbuszowy dolnej o zarządzenie zgubnym dla włościan operacyom Zakładu kredytowego włościańskiego.

Sprawozdawca p. Bazyli Kowalski.

Posel Krukowiecki wnosi, ażeby sprawozdawca całe sprawozdanie odczytał, lecz Izba uwalnia sprawozdawcę od czytania sprawozdania.

Sprawozdawca oświadcza, iż po wydrukowaniu sprawozdania nadeszły wyjaśnienia od Dyrekcji Banku włościańskiego, poczem odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

W myśl uchwały Sejmu z dnia 24. Października 1881 r. l. 753 wzywa się c. k. Rząd, ażeby rewizyę statutów uprzywilejowanych instytucyj kredytowych, a przedewszystkiem rewizyę statutów c. k. uprzyw. galic. zakładu kredytowego włościańskiego przyspieszył.

P. Krukowiecki czyni szereg wniosków, które opiewają:

1. Wysoki c. k. Rząd zarządzi rewizyę ksiąg tego towarzystwa przez biegłych i jeżeli znajdzie w nich, iż Dyrektorowie grali na bursie pieniędzmi bankowemi i je przegrali, chociażby przed 1873 odda sprawę c. k. Prokuratorji, aby wezwwała do odpowiedzialności Radę nadzorczą, a to w moc prawa z 9. kwietnia 1873 na mocy którego tak odpowiedzialną jest majątkiem i osobami.

Wniosek 2gi. Rząd dopilnuje, aby dłużnikom zalegającym, którym liczyła Dyrekcya wysokie procenta i jeszcze wyższe procenta zwłoki, od ich udziałów była wypłacana dywidenda, a nieumorzana na korzyść Banku.

3. Wniosek. Ponieważ Bank włościański jest na prostej drodze do bankructwa, gdyż jego interesa nie wzmagają się, ale ciągle zmniejszają, a kapitał rezerwowy nie jest dostateczny do pokrycia pozycji więcej jak wątpliwych, przeto Wysoki Rząd wstrzyma nadal wymierzanie dywidend, superdywidend, remuneracji i innych wydatków niekoniecznych, aż do pokrycia dostatecznego tych pozycji.

4. Wniosek. Wysoki Rząd zmusi Zwierzchność Banku do wypłacenia procentu od niezupełnych rat wypłacanych przez dłużników tego Banku na rachunek rat, a których to pieniędzy jest 100.000 jak to widzimy z petycji z Mieleckiego, która to suma musi być pewną, bo oznaczoną została podobno przez agenta tego Banku. Przez cały ten czas od rat tych policzał wysoki procent i odsetki zwłoki jeszcze wyższe.

5. Wniosek. Nareszcie Rząd natychmiast powstrzyma dalszą emisję listów zastawnych 5% wydawanych na objekta iluzoryczne to jest na pożyczki odnawiane a nieprzedstawiające dostatecznej gwarancji.

6. Wniosek. Rząd zważywszy, iż są już towarzystwa zaliczkowe, które pożyczają włościanom na 8. 7. a nawet 6 procent bez listów zastawnych, nie pozwoli wypuszczać listów zastawnych temu Bankowi, który pożycza na 8. 9. i 10, a powinienby pożyczać na 4. i 5%.

P. Krukowiecki wnosi zarazem dodatek do wniosku komisji, „ażeby sprawdzono rachunki i księgi Banku włościańskiego“.

Po przemówieniu pp. ks. Buchwalda, Golejewskiego, Krukowieckiego i sprawozdawcy nie popiera Izba wniosków p. Krukowieckiego, a po uchwaleniu wniosku komisji odrzuca Izba dodatek p. Krukowieckiego.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej z powodu petycji Antoniny z Patockich Jägermanowej i Malwiny z Patockich Hołyńskiej o wzbronienie c. k. uprzyw. galic. akcyjnemu Bankowi hipotecznemu we Lwowie wyzyskiwania swych dłużników.

Sprawozdawca p. Kowalski Bazyli odczytuje na wniosek p. Golejewskiego petycję i sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Antoniny z Patockich Jägermanowej i Malwiny z Patockich Hołyńskiej o wzbronienie Bankowi hipotecznemu wyzyskiwania swych dłużników, przechodzi się do porządku dziennego.

P. Golejewski wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby rewizję statutów w myśl uchwały sejmowej z dnia 24. października 1881 uprzywilejowanych instytucyj kredytowych, a przedewszystkiem c. k. banku hipotecznego akcyjnego przyspieszył.

Po przemówieniu pp. Krukowieckiego, Splawińskiego, Golejewskiego i sprawozdawcy, uchwała Izba wniosek komisji, a tem samem odpada wniosek p. Golejewskiego,

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na poniedziałek 16. października 1881 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny 26. posiedzenia, 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w poniedziałek dnia 16. października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Trzecie czytanie ustawy o zmianie artykułów 18., 19. i 28. ustawy krajowej szkolnej z dnia 2. Maja 1873 Nr. 250 dz. ust. kraj.

2. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o wniosku posła Czerkawskiego względem rewizji państwowych ustaw szkolnych. Sprawozdawca poseł Czerkawski.

3. Sprawozdanie komisji dla spraw gminnych o wniosku Wydziału krajowego względem urzędzenia zbiorowych kas pożyczkowych dla gmin.

Sprawozdawca poseł Skalkowski.

4. Sprawozdanie komisji kultury krajowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie przemysłu domowego i drobnego.

Sprawozdawca poseł Merunowicz.

5. Sprawozdanie komisji kultury krajowej w sprawie założenia niższej szkoły rolniczej w Horodence.

Sprawozdawca poseł Polanowski.

6. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1883.

Sprawozdawca poseł Wojciech Dzieduszycki.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. minut 45. po południu.

Lwów dnia 15. października 1882.

Marszałek krajowy

Zybkiewicz w. r.

Sekretarze

Czaykowski Alfons w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

po dzień 13. października 1882 do Wysokiego Sejmu wniesionych.

707. Gmina Leszczaniec, przez posła Władysława Wolańskiego w przedmiocie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
708. Gmina Izabela, jak wyżej.
709. Gmina Rusiłów, jak wyżej.
710. Gmina Poręba radlna, przez p. Turzańskiego, jak wyżej.
711. Henryk Kühn, przez p. ks. Sawę o zapomogę.
712. Emil Miśkiewicz, przez p. Podleńskiego o zapomogę.
713. Towarzystwo bratniej pomocy uczniów szkoły Dublańskiej, przez posła Jędrzejowicza o subwencyę.
714. Nauczyciele szkół Indowych w Jaworowie i Ciężkowicach, przez p. Romanowicza o podwyższenie płacy.
715. Wydział powiatowy Żywiec, przez posła Łazarskiego, w sprawie o podwyższenia płac nauczycielom.
716. Gmina Wola raniżowska, przez p. Tyszkiewicza o zmianie podatku dochodowego od dochodu kasy pożyczkowej w tej miejscowości.
717. Wydział powiatowy Żywiec, przez p. Łazarskiego o przedłużenie terminów do wnoszenia rekursów przeciw wymiarowi podatku gruntowego.
718. Członkowie Rady powiatowej Wielickiej, przez posła Kamińskiego z protestem przeciw pominięciu Rady powiatowej przy uchwaleniu przez Radę gminną w Wieliczce zniesienia prawa propinacyi miejskiej.

Protokół

26. posiedzenia, V. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 16. Października 1882.

Początek o godz. 11. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze posłowie: Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Turzański.

Obecnych posłów 111.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokoły z 24. i 25. posiedzenia uznaje za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie poczyniono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę iż udzielił p. Dunajewskiemu Julianowi urlopu do końca sesyi sejmowej.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj od Nr. 719 do 730. Petycye Nr. 719 do 728 i petycya Nr. 730 przekazane zostały, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1882, Wydziałowi krajowemu, petycyę zaś Nr. 729 gminy Mikołajowie w sprawie uiszczania podatków, przydziela Marszałek komisji administracyjnej.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż p. Onyszkiewicz z powodu słabości nie może wziąć udziału w obradach sejmowych.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest trzecie czytanie ustawy o zmianie artykułów 18, 19 i 28 ustawy krajowej szkolnej z dnia 2 maja 1873 Nr. 250 d. u. k. oraz rezolucyi do c. k. Rządu w tej sprawie.

Sprawozdawca p. Czerkawski odczytuje tę ustawę oraz rezolucyę, a Izba uchwala je w trzeciem czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej o wniosku posła Euzebiusza Czerkawskiego względem rewizyi państwowych ustaw szkolnych.

Sprawozdawca p. Czerkawski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby poczynił stosowne kroki w celu rewizyi państwowych ustaw szkolnych, o ile one w teraźniejszej swej osnowie, z uszczerbkiem autonomii krajowej przekraczają akreślone w ustawie zasadniczej z d. 21. grudnia 1867 r. (Dz. u. p. nr. 141) §. 11. lit. i, i §. 12. ustawodawstwu państwowemu granice.“

Po przemówieniu pp. Antoniewicza, Romanowicza i sprawozdawcy, uchwała Izba wniosek komisji.

Następuje z kolei sprawozdanie komisji dla spraw gminnych kas pożyczkowych o wniosku Wydziału krajowego względem urządzenia zbiorowych kas pożyczkowych dla gmin.

Sprawozdawca p. Skalkowski zwolniony na wniosek p. Małeckiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy.

U S T A W A

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zarządzie gminnych kas pożyczkowych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje :

§. 1. Wydział krajowy, w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem wydaje regulaminy, a Wydziały powiatowe w obrębie tych regulaminów — instrukcyje dla zarządów gminnych kas pożyczkowych co do postępowania przy udzielaniu i ściąganiu pożyczek tudzież co do prowadzenia i składania rachunków.

§. 2. Zarząd gminnej kasy pożyczkowej obowiązany jest zastosować się do tych regulaminów i instrukcyi, tudzież do wszelkich poleceń Wydziału powiatowego w przedmiocie zawiadywania kasą.

Członków zarządu gminnej kasy pożyczkowej, przekraczających ten przepis, może Wydział powiatowy karać grzywnami do 20 zł. w. a. Kary te wpływają do kasy Rady powiatowej.

§. 3. Gminne kasy pożyczkowe, które skutkiem nierzetelnej lub wadliwej administracyi utraciły znaczną część funduszów, albo też tak są zarządzane, iż nie można spodziewać się działalności pożytecznej dla ogółu członków gminy — mogą być objęte pod zarząd Wydziału powiatowego.

Wydział powiatowy obejmuje zarząd gminnej kasy pożyczkowej na podstawie swego orzeczenia które gminie na ręce naczelnika doręczyć należy.

§. 4. Wydział powiatowy, orzekając o objęciu gminnej kasy pożyczkowej pod swój zarząd, zamianuje równocześnie ze swego ramienia zawiadowcę tej kasy i o tem postanowieniu gminę uwiadomi.

Skoro orzeczenie Wydziału powiatowego względem objęcia zarządu gminnej kasy pożyczkowej stanie się prawomocnem, Wydział powiatowy wprowadzi zamianowanego zawiadowcę w Zarząd kasy.

Naczelnik gminy i kasyerzy kasy pożyczkowej obowiązani są oddać zamianowanemu przez Wydział powiatowy zawiadowcy wszelkie fundusze kasy, tudzież odnoszące się do administracyi kasy dokumenta i księgi.

§. 5. Zawiadowca gminnej kasy pożyczkowej zamianowany przez Wydział powiatowy jest prawnym zastępcą tej kasy w obec c. k. Sądów i Władz.

§. 6. Zawiadowca gminnej kasy pożyczkowej złoży przed rozpoczęciem urzędowania w ręce naczelnika politycznej władzy powiatowej, lub jego zastępcy i w obecności delegata Wydziału powiatowego — przyrzeczenie w miejsce przysięgi, że poruczone mu obowiązki sumiennie wykonywać będzie.

§. 7. Wynagrodzenie dla zawiadowcy wyznaczy Wydział powiatowy z czystego zysku gminnej kasy pożyczkowej.

Jeżeli dochody kasy pożyczkowej na odpowiednie wynagrodzenie zawiadowcy nie wystarczają — wyznaczy Wydział powiatowy z funduszów tej kasy stosowną remuneracyę.

§. 8. Zawiadowca gminnej kasy pożyczkowej obowiązany jest w zarządzie kasy stosować się

ściśle do regulaminów przez Wydział krajowy wydać się mających, tudzież do szczegółowych instrukcji i poleceń Wydziału powiatowego.

W szczególności obowiązany jest zawiadowca przedkładać rachunki z zarządu kasy Wydziałowi powiatowemu i poddać się wszelkiej kontroli, jaką Wydział powiatowy za potrzebną uzna.

Delegatowi Wydziału powiatowego przysłuża prawo każdego czasu przeprowadzić skontro kasy ksiąg i dokumentów.

§. 9. Z początkiem każdego roku słonecznego obowiązany jest zawiadowca gminnej kasy pożyczkowej przedłożyć Wydziałowi powiatowemu zamknięcie rachunków kasy i bilans za rok ubiegły.

Reszta czystego zysku, pozostająca po wyznaczeniu pewnej kwoty na renumerację zawiadowcy (§. 7.) będzie, stosownie do uchwały Wydziału powiatowego bądź to dołączoną do funduszu zakładowego kasy — bądź też wydaną naczelnikowi gminy na potrzeby gminne.

Co roku Wydział powiatowy udzieli gminie zatwierdzone już rachunki za rok ubiegły, tudzież zawiadomi gminę o stanie kasy i rozdziale zysku.

§. 10. Pożyczki z funduszu gminnej kasy pożyczkowej, przez Wydział powiatowy administrowanej mogą być udzielane tylko członkom dotyczącej gminy.

Co do tymczasowej lokacyi wpływającej gotówki — zawiadowca kasy zastosuje się do poleceń Wydziału powiatowego.

Członek gminy chcący zaciągnąć pożyczkę, winien zgłosić się osobiście do zawiadowcy kasy i złożyć mu potrzebne dowody i wyjaśnienia.

Zawiadowca kasy rozstrzygnie co do udzielenia lub odmówienia pożyczki — po wysłuchaniu zdania naczelnika gminy, tudzież dwóch mężów zaufania, których rada gminna wybierze.

Gdyby rada gminna ociągała się z wyborem mężów zaufania, zamianuje ich Wydział powiatowy z pośród członków gminy.

Jeżeli naczelnik gminy i jeden z mężów zaufania, lub też obaj mężowie zaufania oświadczą się przeciw udzieleniu pożyczki — nie może być pożyczka udzieloną.

Zawiadowca kasy może jednak pomimo przychylniej opinii naczelnika lub mężów zaufania odmówić udzielenia pożyczki.

Przeciw takiemu rozstrzygnięciu nie ma odwołania.

§. 11. Warunki udzielenia i zabezpieczenia pożyczki, forma obligu dłużnego i terminu spłaty — oznaczy zawiadowca kasy, stosując się w tej mierze do postanowień regulaminu.

Stopę procentową od pożyczek i wysokość prowizyi zwłoki oznaczy co roku Wydział powiatowy.

§. 12. Wydział powiatowy może zawiesić na pewien czas udzielanie pożyczek z gminnej kasy pożyczkowej przez siebie administrowanej i postanowi w jaki sposób wpływająca gotówka ma być ulokowana.

O takim zarządzeniu należy gminę zawiadomić.

§. 13. Zawiadowca gminnej kasy pożyczkowej może być każdego czasu, za uchwałą Wydziału powiatowego usuniętym z tego urzędu.

§. 14. Zarząd gminnej kasy pożyczkowej przez zawiadowcę z ramienia Wydziału powiatowego może być każdego czasu na żądanie rady gminnej orzeczeniem Wydziału powiatowego uchylony i oddany na powrót gminie, jeżeli Wydział powiatowy nabędzie przekonania iż nie ma powodu obawiać się nieprawidłowej administracyi tej kasy.

§. 15. Przeciw orzeczeniom i rozporządzeniom Wydziału powiatowego, wydanym na podstawie §§. 3. 12. i 14. tej ustawy, tudzież przeciw nałożeniu grzywny w myśl §. 2. ustawy, może być wniesiony rekurs do Wydziału krajowego na ręce Wydziału powiatowego, w przeciagu 14 dni.

Przeciw wszelkim innym rozporządzeniom Wydziału powiatowego, na podstawie tej ustawy wydanym, niema odwołania.

§. 16. Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Po przemówieniu c. k. komisarza rządowego czyni wniosek P. Zatorski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„1. Nad sprawozdaniem komisji dla spraw gminnych kas pożyczkowych, o wniosku Wydziału krajowego względem urządzenia zbiorowych kas pożyczkowych dla gmin, przechodzi się do porządku dziennego.

2. Wzywa się Wydział krajowy, aby wniosek swój o urządzenie zbiorowych kas pożyczkowych dla gmin, na najbliższej sesji na nowo Sejmowi przedłożył.“

W tej sprawie przemawia jeszcze p. Dobrzański.

W ciągu przemówienia p. Dobrzańskiego obejmuje ks. biskup Stupnicki przewodniczenie.

Izba popiera w oddzielnem głosowaniu oba wnioski p. Zatorskiego, poczem zamknięto dyskusję.

Przemawiają jeszcze zapisani do głosu pp: Starowiejski, Krukowiecki i Haller, który zamiast drugiego punktu wniosku p. Zatorskiego czyni wniosek następujący :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Wzywa się Wydział krajowy ażeby na przyszłej Sesji wniósł do Sejmu projekt urządzenia zbiorowych kas gminnych.“

P. Zatorski przystępuje do tego wniosku.

Izba popiera wniosek p. Hallera, poczem zabiera głos sprawozdawca.

Marszałek obejmuje przewodniczenie.

Izba uchwała punkt I. wniosku p. Zatorskiego przejścia do porządku dziennego nad wnioskiem komisji, a odrzuca wniosek p. Hallera, do którego p. Zatorski się przychylił.

Następuje z porządku Sprawozdanie komisji kultury krajowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie przemysłu domowego i drobnego.

Sprawozdawca p. Merunowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyni imieniem komisji zmianę we wniosku który opiewać ma :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. „Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności jego w sprawach przemysłu domowego i drobnego L. W. kr. 38.795/82“

2. „Sejm przyjmuje do wiadomości przedłożony przez komisję kultury krajowej statut „Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego“ 7. i upoważnia Wydział krajowy do rokowań z e. k. Rządem w przedmiocie utworzenia rzeczonej komisji do poczynienia zmian w statucie, które w skutek tych rokowań okazały by się niezbędnymi i do ustanowienia komisji bez odwołania się do Sejmu.“

Statut ten opiewa :

S t a t u t

Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego.

§. 1. Zadaniem Komisji krajowej jest podniesienie przemysłu domowego i rękodzielniczego w kraju, mianowicie udoskonalenie i rozpowszechnienie fachowej nauki przemysłowej.

§. 2. W sprawach organizacyi szkół przemysłowych w Galicyi, o ile sprawy ich wchodzą w zakres działania władz państwowych a koszta zakładania ich i utrzymywania pokrywane są z funduszków Państwa, służyć ma Komisya krajowa Ministrowi oświecenia za organ doradcy. W szczególności będzie on zasięgał jej zdania w sprawach organizacyi szkół przemysłowych, warsztatów wzorowych, i t. p. również w sprawach zakładania, urządzania, zwijania, przenoszenia fachowych szkół przemysłowych, szkół rysunków i modelowania w Galicyi.

§. 3. Sprawami dotyczącymi fachowej nauki przemysłowej, w szkołach zakładanych i utrzymywanych kosztem kraju, lub z funduszków krajowych subwencyonowanych, zawiaduje Komisya krajowa w zastępstwie Wydziału krajowego, mianowicie :

a). Postanawia o założeniu fachowych szkół przemysłowych i warsztatów wzorowych, utrzymywanych kosztem kraju, powiatów i gmin, towarzystw lub osób prywatnych. Przeprowadza w tym celu z temi korporacyami i osobami rokowania, względem przyłożenia się do kosztów założenia i

utrzymania tych zakładów i względem ich urządzenia, zatwierdza statuta, regulamina, plany nauki dla tych szkół i warsztatów. Powołuje nauczycieli dla szkół utrzymywanych z funduszu krajowego, zatwierdza wybór nauczycieli dla szkół zakładanych przez gminy i powiaty, a zasilanych z funduszu krajowego. o ile według statutu organizacyjnego założyciele mają zastrzeżone mianowanie nauczycieli. Sprawuje nadzór i zwierzchnie kierownictwo tych zakładów, już to przez członków, których wysłał z grona swego dla inspekcji, już to przez osobnych na wniosek Komisji krajowej przez Wydział krajowy mianowanych inspektorów krajowych, których zakres czynności i obowiązki określa osobny regulamin i instrukcje, i zdaje o stanie tych szkół i warsztatów wzorowych sprawę Sejmowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału krajowego.

b) Uchwala zasiłki z kredytu rocznego, jaki Sejm przyzwoli na cele nauki przemysłowej dla fachowych szkół przemysłowych i warsztatów wzorowych, założonych przez c. k. Rząd i utrzymywanych kosztem skarbu Państwa i przeprowadza w tym celu poprzednie rokowania z c. k. Rządem.

c) Urządza wystawy krajowych wyrobów przemysłu, w szczególności wystawy wyrobów szkół, i warsztatów, o których mowa w ustępie a) i wystawy wzorów modeli i narzędzi rękodzielniczych.

d) Udziela stypendyów lub zasiłków uczniom szkół i warsztatów wzorowych i osobom posiadającym wiadomości techniczno-przemysłowe, dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju lub za granicą.

e) Bada stosunki i potrzeby przemysłu domowego i rękodzielniczego w kraju, zbiera daty statystyczne i wysłał ludzi zawodu za granicę dla poznania warunków obcej produkcji przemysłowej.

f) Ma staranie o rozwój muzeów przemysłowych w kraju.

§. 4. W sprawach i czynnościach podejmowanych dla popierania przemysłu innymi środkami jak zapomocą nauki przemysłowej, służy Komisja krajowa Wydziałowi krajowemu za organ doradcy.

§. 5. Komisja krajowa przedkłada Wydziałowi krajowemu wnioski co do wysokości rocznej dotacji z funduszu krajowego, potrzebnej na pokrycie wydatków połączonych z czynnościami w §. 3, wyszczególnionymi, w celu wyjednania przyzwolenia Sejmu.

Przyzwolonymi funduszami zarządza komisja i zdaje z nich liczbę, przedkładając Wydziałowi krajowemu roczne zamknięcie swoich rachunków.

§. 6. W skład komisji krajowej wchodzi:

a) Marszałek krajowy jako Przewodniczący.

b) Mianowany przez c. k. Rząd zastępca Rządu.

c) Członek Wydziału krajowego, Szef departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe.

d) Osoby powołane z Galicyi przez c. k. Ministra oświecenia na członków państwowej centralnej Komisji dla nauk przemysłowych we Wiedniu.

e) Osoby, powołane przez Wydział krajowy na członków Komisji krajowej w takiej liczbie, ile powołał ces. król. Rząd z Galicyi do państwowej centralnej komisji dla nauk przemysłowych we Wiedniu. W każdym jednak razie powołał Wydział krajowy nie mniej jak trzech członków.

f) Tak założona komisja ma prawo powołać jeszcze trzech członków do grona swojego.

§. 7. Marszałek krajowy jest prezesem Komisji krajowej. Dla zastępowania Prezesa w razie potrzeby wybierze Komisja krajowa ze swego grona Wice-prezesa pierwszego i Wice-prezesa drugiego.

§. 8. Do ważności uchwał potrzeba obecności Prezesa lub jego zastępcy i najmniej sześciu członków.

§. 9. Komisja krajowa ma prawo:

a) Wyznaczać z grona swego stałe sekcje dla pewnych działów czynności.

b) Tworzyć z członków swoich komisje do zbadania i przygotowania spraw.

c) Powoływać osoby z poza grona swego na delegatów do prowadzenia czynności przez Komisję krajową wskazanych w jej zastępstwie.

d) Powoływać w specjalnych sprawach mężów zawodu jako znawców do udziału w obradach Komisji.

§. 10. Zwyczajne zebrania Komisji krajowej odbywają się bez poprzedniego zwołania cztery razy do roku, mianowicie: 3. stycznia, 3. kwietnia, 3. czerwca i 3. października każdego roku we Lwowie w biurze Komisji krajowej.

Kancelarya Komisji krajowej ma rozesłać członkom na 14 dni przed każdym posiedzeniem porządek dzienny.

Nadzwyczajne zebrania Komisji krajowej zwołuje jej Przewodniczący, ilekroć uzna potrzebę lub jeżeli zażąda tego najmniej trzech członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania Komisji.

§. 11. Komisya krajowa mianuje swego sekretarza i wyznacza temuż wynagrodzenie, a w razie potrzeby dodaje mu odpowiednią pomoc kancelaryjną:

Mają być oznaczone stałe godziny dnia, w których sekretarz Komisji krajowej winien być obecnym w biurze Komisji krajowej dla udzielania informacji członkom Komisji i stronom, zresztą określi osobna instrukcja zakres czynności i obowiązki tego funkcyonaryusza, jakoteż w ogólności sposób załatwiania spraw przez biuro Komisji.

§. 12. Pisma wychodzące z Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego, mają być zaopatrzone podpisem Prezesa lub jednego z Wiceprezesów.

Sprawozdania do c. k. Władz centralnych przesyła Komisya krajowa na ręce Namiestnika.

Z Władzami w kraju koresponduje Komisya krajowa bezpośrednio.

§. 13. Wydział krajowy dostarcza Komisji lokalu dla odbywania posiedzeń i dla biura.

§. 14. Członkowie wykonujący czynności z polecenia Komisji krajowej po za miejscem zamieszkania otrzymują diety w kwocie 5 zł. za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży, za podróż koleją żelazną opłaty I. klasy, a za podróż drogą pocztową po 1 zł. 50 ct w. a. za miarimeter.

§. 15. Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków poniesionych z powodu poruczonej im czynności. Korespondentom mogą być przyznawane remuneracye w kwotach ryczałtowych, według uznania Komisji krajowej.

§. 16. Mianowani przez Wydział krajowy lub przez Komisję członkowie, którzy nie wzięli udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach komisji krajowej i nieusprawiedliwili swej nieobecności, przestają być członkami komisji.

Przystąpiono do rozpraw szczegółowych.

Izba uchwała punkt 1. wniosku komisji bez dyskusji.

P. Bartmański czyni następujący wniosek w miejsce 2. punktu wniosku komisji:

Sejm wzywa Wydział krajowy aby na podstawie wypracowanego przez sejmową komisję kultury krajowej statutu „komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego“ wdrożył rokowania z c. k. Rządem w przedmiocie utworzenia rzeczonyj komisji i upoważnia zarazem Wydział krajowy do wydania statutu i ustanowienia komisji krajowej bez odwołania się do Sejmu.

Izba popiera ten wniosek.

P. Gross czyni następującą poprawkę do 2. punktu wniosku komisji:

Ażeby zamiast słowa „zatwierdza“ powiedziane było: „zgadzając się w zasadzie z przedłożonym przez komisję kultury kraj. statutem.

Izba popiera poprawkę p. Grossa.

Po przemówieniu pp. Bartmańskiego i Merunowicza uchwała Izba wniosek p. Bartmańskiego, a tem samem odpada wniosek p. Grossa i komisji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji kultury kraj. o petycyi Rady powiatowej w Horodence w sprawie założenia niższej szkoły rolniczej w Horodence.

Sprawozdawca poseł Polanowski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

»I. Wzywa się Wydział krajowy by w ciągu roku 1883 przeprowadził rokowania z c. k. Rządem o udział w kosztach założenia i utrzymania szkół niższych rolniczych włościańskich a w szczególności o założenie szkół takich w Horodence i w obszarze Oddziału Buczacko-Zaleszczyckiego.«

„II. Sejm przeznacza z funduszu krajowego sumę do wysokości 10.000 zł. w celu wprowadzenia w życie dwóch szkół powyżej wymienionych.“

Po przemówieniu pp. Lenartowicza, Grossa, Antoniewicza i sprawozdawcy zabiera głos p. Gross co do faktycznego sprostowania.

Marszałek odracza rozprawę szczegółową nad wnioskiem komisji do następnego posiedzenia, które się odbędzie we wtorek 17. października 1882 o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 27. posiedzenia 5. sesji IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we wtorek dnia 17. października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zapewnienia stałej rocznej subwencji c. k. szkole muzycznej w Krakowie. — Sprawozdawca p. Pietruski.
2. Dalszy ciąg rozprawy w sprawie założenia niższej szkoły rolniczej w Horodence. — Sprawozdawca p. Polanowski.
3. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu na pobór opłat od napojów spirytusowych i piwa następującym gminom: 1. Dolina, 2. Gorlice, 3. Rohatyn, 4. Oświęcim i 5. Buczacz. — Sprawozdawca p. Smolka.
4. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie miasta Żółkwi na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina, a gminie miasta Podhajce na pobór 80% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina i mięsa, tudzież opłaty po 1 zł. od 100 kilogramów nafty. — Sprawozdawca poseł Smolka.
5. Sprawozdanie Wydziału krajowego o przyznaniu prawa do poboru wyższych dodatków do podatku gminom Brzeszcze, Bór wilkowski i Kruki. — Sprawozdawca p. Smolka.
6. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie funduszy szpitali Krakowskich. — Sprawozdawca p. Paszkowski.
7. Sprawozdanie komisji lustracyjnej o sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1881. — Sprawozdawcy: Wolański Władysław, Krukowiecki, Haller, Wasilewski, Towarnicki, Gross (generalny sprawozdawca).
8. Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania inżynierowi-górnikowi przy Wydziale krajowym praw przyznanych inżynierom i konduktorom dróg krajowych. — Sprawozdawca p. Stadnicki.
9. Sprawozdanie komisji kolejowej o przedłożeniu rządowem tyczącem się budowy w pobliżu kolei żelaznych. — Sprawozdawca p. Spławiński.
10. Sprawozdanie komisji kultury krajowej o wniosku posła Grossa w sprawie reformy ustawy o opodatkowaniu przemysłu gorzelnianego. — Sprawozdawca p. Gross.
11. Sprawozdanie komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1883 a w szczególności o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1883.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. minut 20 po południu.

We Lwowie dnia 18. października 1882.

Marszałek krajowy:

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze:

Czaykowski Alfons w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 16. października 1882.

719. Adam Kachnikiewicz nauczyciel, przez p. Kamińskiego o zaliczkę na płacę.
 720. Antonina Zielińska, przez p. Bartmańskiego o zapomogę.
 721. Jan Gabiński przez p. Jana Czaykowskiego o zapomogę.
 722. Domicela Ceglecka przez p. Towarnickiego o zapomogę na wykształcenie głuchoniemego syna Feliksa.
 723. Gmina Kruszelnica przez p. Bazylego Kowalskiego o przeniesienie jarmarków z dni świątecznych na powszednie.
 724. Komitet gal. Towarzystwa gospodarskiego przez p. Grossa w przedmiocie sprzedaży soli.
 725. Gmina Cebłów przez p. Polanowskiego o zasiłek na dokończenie budynku szkolnego.
 726. Wydział powiatowy Tłumacz przez p. ks. Sawę w przedmiocie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
 727. Gmina Wola raniżowska przez p. Tyszkiewicza o rewizję budynków celem dokładnego ułożenia podatku domowo-klasowego.
 728. Wydział powiatowy Brody przez p. Jaworskiego w przedmiocie wprowadzenia nowych form egzekucyjnych celem ściągania podatków.
 729. Gmina Mikołajowice przez p. Jana Stadnickiego z prośbą, by jej wolno było opłacać podatki do kasy gminnej w tej miejscowości.
 730. Obywatele miasta Wieliczki przez p. ks. Chełmeckiego w sprawie zniesienia prawa propinacyi w tem mieście.
-

Protokół

27. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 17. października 1882.

Początek o godzinie 11. minut 30 przed południem.

Pzewodniczący Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan i Turzański.

Obecnych posłów 121.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 26. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzania złożony.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje pismo c. k. Namiestnictwa uwiadamiające Wysoką Izbę, iż Najjaśniejszy Pan składa podziękowanie za życzenia przesłane w dniu Jego imienin.

P. Antoniewicz odczytuje interpelację p. Kowalskiego Bazylego do p. Komisarza rządowego z powodu niezaprowadzenia więcejklasowej szkoły ruskiej we Lwowie.

Marszałek oznajmia iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje treść petycji od Nr. 731 do 748 odesłanych do Wydziału krajowego w myśl uchwały W. Sejmu z 13. października 1882.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem zapewnienia powstać mającej w Krakowie c. k. szkole muzycznej stałej rocznej subwencji z funduszu krajowego.

Sprawozdawca p. Pietruski uwolniony od czytania sprawozdania wnosi, ażeby sprawozdanie to przekazane zostało komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono z kolei do rozprawy szczegółowej nad sprawoznaniem komisji kultury krajowej o petycji Rady powiatowej w Horodence w sprawie założenia niższej szkoły rolniczej w Horodence.

Sprawozdawca p. Polanowski odczytuje punkt I. wniosku komisji, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„I. Wzywa się Wydział krajowy, by w ciągu roku 1883 przeprowadził rokowania z c. k. Rządem o udział w kosztach założenia i utrzymania szkół niższych rolniczych włościańskich, a w szczególności o założenie szkół takich w Horodence i obszarze oddziału Buczacko - Zaleszczyckiego“.

Izba uchwała punkt I. bez dyskusji.

Sprawozdawca odczytuje następnie punkt II. wniosku komisji, który opiewa:

„II. Sejm przeznacza z funduszu krajowego sumę do wysokości 10.000 zł. w celu wprowadzenia w życie dwóch szkół wyżej wymienionych“.

Izba uchwała punkt II. wniosku komisji bez dyskusji, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje z porządku dziennego sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie na pobór opłat od napojów spirytusowych i piwa następującym gminom: 1. Dolina, 2. Gorlice, 3. Rohatyn 4. Oświęcim i 5. Buczacz.

Sprawozdawca p. Smolka oświadcza, iż sprawozdanie to, również jak sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie gminie miasta Podhajec na pobór 80% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina i mięsa, tudzież opłaty po 1 zł. od 100 kg. nafty nie może być obecnie Wysokiemu Sejmowi przedłożonem z powodu wątpliwości poczynionych przez p. Ministra finansów.

Przystąpiono do sprawozdania Wydziału krajowego o petycji gminy Żółkwi w sprawie zezwolenia na pobór 100 proc. dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Sprawozdawca p. Smolka odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminie miasta Żółkwi zezwala się pobierać w latach 1883, 1884, 1885, 1886, 1887 i 1888, 100 proc. dodatek do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina na pokrycie potrzeb gminnych.

Izba uchwała ten wniosek, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie wyjednania gminom Brzeszcze, Bór wilkowski, i Kruki w powiecie Bialskim zezwolenia na pobór dodatków przenoszących 50% podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Smolka odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poniżej wymienionym gminom powiatu Bialskiego zezwala się pobierać w roku 1882, wyższe nad 50% dodatki do podatków bezpośrednich na pokrycie wydatków gminnych, mianowicie: gminie Brzeszcze osiemdziesiąt siedm (87 pr.), gminie Bór wilkowski osiemdziesiąt siedm (87 pr.) i gminie Kruki pięćdziesiąt jeden (51 pr.).

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu.

Następuje z porządku sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie funduszy szpitali krakowskich.

Sprawozdawca p. Paszkowski uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje myłkę druku we wniosku komisji i odczytuje ten wniosek, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Zaliczona z funduszu krajowego na budowę szpitala św. Łazarza w Krakowie kwota 34.964 zł. 96 $\frac{1}{2}$ ct. zostaje odpisaną.

2. Wzięta z funduszy szpitala św. Łazarza na budowę kwota 346.796 zł. 34. ct. w. a. zostanie zwróconą temuż funduszowi, a mianowicie oddziałowi chorych 311.822 zł. 50 ct., oddziałowi położnic 17.486 zł. 92 ct. i tyleż oddziałowi podrzutek.

3. Zwrot nastąpi w trzydziestu siedmiu rocznych ratach według załączonych planów umorzenia począwszy od r. 1883.

Przedłożone Wys. Izbie plany umorzenia opiewają:

5% plan umorzenia dla funduszu chorych

kapitału 311.822 zł. 50 ct. w 37. rocznych ratach, a to: przez 36 lat w rocznych równych ratach po 18.709 zł. 34 ct., zaś w 37. roku z roczną ratą w kwocie 13.633 zł. 41. ct. w. a.

L. raty	Kapitał		Odsetki		Reszta długu pozostała do spłaty		L. raty	Kapitał		Odsetki		Reszta długu pozostała do spłaty	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	3.118	22	15.591	12	308.704	28	20	95.227	20	260.250	26	208.715	72
2	3.274	13	15.435	21	305.430	15	21	7.879	58	10.829	76	200.442	17
3	3.437	83	15.271	51	301.992	32	22	8.273	55	10.435	79	191.754	94
4	3.609	72	15.099	62	298.332	60	23	8.687	23	10.022	11	182.633	35
5	3.790	21	14.919	13	294.592	39	24	9.121	59	9.587	75	173.055	68
6	3.979	72	14.729	62	290.612	67	25	10.056	56	8.652	78	162.999	12
7	4.178	71	14.530	63	286.433	96	26	10.559	38	8.149	96	152.439	74
8	4.387	64	14.321	70	282.046	32	27	11.087	35	7.621	99	141.352	39
9	4.607	02	14.102	32	277.439	30	28	11.641	72	7.067	62	129.710	67
10	4.837	38	13.871	96	272.601	92	29	12.223	81	6.485	53	117.486	86
11	5.079	24	13.630	10	267.522	68	30	12.835	—	5.874	34	104.651	86
12	5.333	21	13.376	13	262.189	47	31	13.476	75	5.232	59	91.175	11
13	5.599	87	13.109	47	256.589	60	32	14.150	59	4.558	75	77.024	52
14	5.879	86	12.829	48	250.709	74	33	14.858	11	3.851	23	62.166	41
15	6.173	85	12.535	49	244.535	89	34	15.601	02	3.108	32	46.565	39
16	6.482	55	12.226	79	238.033	34	35	16.381	07	2.328	27	30.184	32
17	6.806	67	11.902	67	231.246	67	36	17.200	12	1.509	22	12.984	20
18	7.147	01	11.562	33	224.099	66	37	12.984	20	649	21	—	—
19	7.504	36	11.204	98	216.595	30							
Do przeniesienia		95.227	20	260.250	26		Suma . . .		311.822	50	375.347	15	
Z przeniesienia													

5% plan umorzenia dla funduszu położnic

kapitału 17.486 zł. 92 ct., w 37. rocznych ratach, a to: przez 36 lat w rocznych równych ratach po 1.049 zł. 22 ct., zaś w 37. roku z roczną ratą w kwocie 763 zł. 95 ct.

(Takiz sam plan umorzenia służy także dla funduszu podzruteków 17.486 zł. 92 ct.)

L. raty	Kapitał		Odsetki		Reszta długu pozostała do spłaty	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	174	87	874	35	17.312	05
2	183	62	865	60	17.128	43
3	192	80	856	42	16.935	63
4	202	44	846	78	16.733	19
5	212	56	836	66	16.520	63
6	223	19	826	03	16.297	44
7	234	35	814	87	16.063	09
8	246	07	803	15	15.817	02
9	258	37	790	85	15.558	65
10	271	29	777	93	15.287	36
11	284	85	764	37	15.002	51
12	299	09	750	13	14.703	42
13	314	05	735	17	14.389	37
14	329	75	719	47	14.059	62
15	346	24	702	98	13.713	38
16	363	55	685	67	13.349	83
17	381	73	667	49	12.968	10
18	400	82	648	40	12.567	28
19	420	86	628	36	12.146	42
Z przeniesienia						
	5.340	50	14.594	68		
Suma . . .						
	17.486	92	21.048	95		

Do przeniesienia

W rozprawie ogólnej zabierają głos pp. Haller i Madeyski, a po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba w rozprawie szczegółowej w oddzielnem głosowaniu punkt 1., 2. i 3. wniosku komisji, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu.

Następnie przystąpiono do sprawozdania komisji lustracyjnej nad sprawozdaniem z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1881 r.

Sprawozdawca dla spraw Departamentu I. p. Wolański Władysław uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następującą rezolucję:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd aby wyjednał w drodze ustawodawczej uwolnienie od opłaty pocztowej korespondencyi Wydziałów powiatowych z gminami i obszarami dworskimi“.

Po przemówieniu c. k. Komisarza rządowego i sprawozdawcy uchwała Izba tę rezolucję. Sprawozdawca p. Wolański Władysław czyta drugą rezolucję, która opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by uczynił odpowiednie kroki w celu jak najrychlejszego wydania listu fundacyjnego fundacyi księżnej Lotaryngskiej dla Krakowca i gmin sąsiednich, i wprowadzenie tej fundacyi w życie“.

Po przemówieniu c. k. komisarza rządowego i sprawozdawcy, uchwała Izba tę drugą rezolucję.

Następuje sprawozdanie o czynnościach Departamentu II. — Sprawozdawca p. Krukowiecki.

W rozprawie zabiera głos p. Antoniewicz.

W ciągu przemówienia p. Antoniewicza obejmuje ks. biskup Stupnicki przewodniczenie.

P. Rożankowski czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

„Przypomina się Wydziałowi krajowemu, ażeby uchwałe sejmowej z dnia 23. października 1881 powziętej na wniosek hr. Tyszkiewicza i na petycyę Towarzystw gospodarczych w sprawie ograniczenia wolności dzielenia gruntów włościańskich na najbliższej sesji sejmowej zadość uczynił, przedłożeniem odpowiednich wniosków.“

Przemawiają jeszcze pp. Gross i Pietruski, a p. Antoniewicz co do faktycznego sprostowania, poczem dyskusyę zamknięto.

Przemawia jeszcze zapisany do głosu p. Wodzicki Henryk i czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie komisji lustracyjnej.“

Po przemówieniu p. Antoniewicza popiera Izba rezolucję p. Rożankowskiego.

Marszałek obejmuje przewodniczenie.

Po przemówieniu pp. sprawozdawcy, Wodzickiego Henryka i Splawińskiego, uchwała Izba wniosek p. Rożankowskiego.

Izba uchwała dalej wniosek p. Wodzickiego Henryka, a tem samem i rezolucyę przedłożone przez komisję lustracyjną zostały przyjęte do wiadomości.

Następuje z porządku dziennego Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zastosowania uchwały W. Sejmu z dnia 22. października 1881, tyczącej się praw inżynierów i konduktorów dróg krajowych, do inżyniera-górnika przy Wydziale krajowym.

Sprawozdawca p. Stadnicki Jan, uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zastosować uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 22. października 1882, tyczącą się praw inżynierów i konduktorów dróg krajowych, do inżyniera-górnika przy Wydziale krajowym,“.

Protokół 27. posiedzenia.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Przystąpiono do sprawozdania komisji kolejowej o przedłożeniu rządowem, względem uchwalenia ustawy normującej kompetencję władz politycznych w sprawach dotyczących budowli w pobliżu kolei żelaznych.

Sprawozdawca p. Spławiński odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z wyjątkiem głównego miasta Lwowa i miasta Krakowa, względem kompetencji c. k. władz politycznych w sprawach dotyczących budowli w pobliżu kolei żelaznych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam jak następuje:

Art. I.

Do przedsiębrania czynności urzędowych względem budowli w pobliżu kolei żelaznych, (w rejonie pożarnym) mianowicie do przeprowadzenia komisyj budowniczych i załatwiania podań o pozwolenie na budowę, powołaną jest c. k. polityczna władza powiatowa, przyczem zastosowane być mają oprócz ogólnych przepisów budowlanych także i szczegółowe przepisy względem takich budowli istniejące.

Art. II.

Z dniem wejścia w życie tej ustawy traci moc obowiązującą rozporządzenie c. k. galicyjskiego Prezydum Namiestnictwa z dnia 12. sierpnia 1882. Dz. u. kr. Nr. 78.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i handlu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba uchwała w szczegółowej dyskusji oddzielnie artykuły I, II, III, tytuł i wstęp ustawy, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania przyjmuje ustawę w trzecim czytaniu.

Następuje z porządku sprawozdanie komisji kultury krajowej o wniosku posła Grosa w sprawie reformy ustawy o opodatkowaniu przemysłu gorzelnianego.

Sprawozdawca p. Gross uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję.

„Wzywa się c. k. Rząd, aby przy zamierzonej zmianie dotychczasowego opodatkowania przemysłu gorzelnianego zechciał:

1. zarządzić, by dzisiejszy system pobierania podatku od objętości naczyń fermentacyjnych był nadal utrzymany, jako najmniej jeszcze uciążliwy pod względem kontroli dla stron i organów nadzorujących, i pod żadnym warunkiem nie dopuścić zaprowadzenia, znanych już ze swej szkodliwości dla stron i c. k. władz finansowych, przyrządów zegarowych do oznaczenia ilości uzyskanego alkoholu;

2. by zechciał przy wydzierżawieniu gorzelń gospodarczych przedłużyć czas przedkładania kontraktów dzierżawy, w celu uzyskania opustu podatkowego, do końca października każdorocznie a nie jak dotąd, nowe umowy o wiele pierwej przed rozpoczęciem każdorocznej kampanii gorzelnianej przedkładane być musiały, nakoniec

3. aby strony żądające dla swych gorzelń opustu podatkowego nie były zmuszone skadać c. k. władzom finansowym corocznie dowody niezmienionej własności dóbr, gorzelń i przestrzeni posiadanej gruntu, gdyż podobne zmiany, skoro następują, są zaraz podawane do wiadomości c. k. władz, a tem samem dowody niezmienionego posiadania dóbr są zbytecznym tylko obciążeniem stron i tychże władz.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba uchwała w szczegółowej dyskusji oddzielnie punkt 1 2 i 3 rezolucyi proponowanej przez komisję.

Następnie przystąpiono do sprawozdania komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1883.

Sprawozdawca p. Dzieduszycki Wojciech uwolniony od czytania sprawozdania. Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

<i>Rubr. I.</i>	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych, jako wydatek zwyczajny	332.916 zł.
	Zaliczki zwrotne dla funduszów szkolnych okręgowych, jako wydatek nadzwyczajny	10.000 „
<i>Rubr. II.</i>	Substytucye	75.000 „
<i>Rubr. III.</i>	Zasiłki dla szkół, utrzymywanych przez korporacye	3.775 „
<i>Rubr. IV.</i>	Adjuta	5.000 „
<i>Rubr. V.</i>	Remuneracye i zapomogi	22.000 „
<i>Rubr. VI.</i>	Podatki i daniny	156 „
<i>Rubr. VII.</i>	Koszta podróży i dyety	500 „
<i>Rubr. VIII.</i>	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	38.456 „
<i>Rubr. IX.</i>	Dodatki do funduszu emerytalnego	12.800 „
<i>Rubr. X.</i>	Emerytury nauczycieli, tracących posady przy reorganizacji	6.700 „
<i>Rubr. XI.</i>	Dary z łaski	3.482 „
<i>Rubr. XII.</i>	Potrzeby ogólnej natury	2.000 „
<i>Rubr. XIII.</i>	Rozmaite	6.800 „
<i>Rubr. XIV.</i>	Zasiłki bezzwrotne	10.000 „
	Zaliczki zwrotne na budynki szkolne	10.000 „
	Razem	539.585 zł.

W dziale dochodów wnosi komisja budżetowa zgodnie z Radą szkolną i Wydziałem krajowym

<i>Rubr. I.</i>	Odsetki od kapitałów	16.127 zł.
<i>Rubr. II.</i>	Dochody z dóbr, realności i innych praw	9 „
<i>Rubr. III.</i>	Dodatki	530 „
<i>Rubr. IV.</i>	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835 „
<i>Rubr. V.</i>	Zapisy i darowizny	— „
<i>Rubr. VI.</i>	Taksy od spadków	7.760 „
<i>Rubr. VII.</i>	a) Rozmaite dochody	2.215 „
	b) Zwroty zaliczek danych okręgom szkolnym	50.000 „
<i>Rubr. VIII.</i>	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54.943 „
<i>Rubr. IX.</i>	Zwroty zaliczek, gminom na budynki szkolne udzielonych	20.000 „
	Razem	154.419 zł.

To jest od kwoty uchwalonej na rok 1882 więcej o 1.625 zł.

Od kwoty uchwalonej na rok 1881 mniej o 9.874 „

Od wynikłości wedle zamknięcia rachunków za rok 1880 więcej o 21.198 „

Z porównania preliminarza wydatków z preliminarzem dochodów wynika niedobór w kwocie 385.166 „

Stosownie do uchwał wielokroć już przez Wysoki Sejm powziętych, komisja budżetowa wnosi na zezwolenie przenoszenia kredytów uchwalonych na wydatki zwyczajne w rubrykach II, IV, V i VII, tudzież wzajemnego przenoszenia takichże kredytów, uchwalonych w rubrykach XI i XII.

Wniesiono o subwencję na budowę budynków szkolnych petycyę:

pod l. 671 z Piwnicznej,

pod l. 710 z gminy Niwlsek,

„ „ 505 „ Dąbrowy

„ „ 193 „ Balicz podróżnych,

" "	760	" Sądowej Wiszni,	" "	192	" od Iwana Rybaka, naczelnika gminy
" "	808	" gminy Wareż,			Balieże podróżne,
" "	506	" Woli ranizowskiej,	" "	390	" gminy Przeclawia, Błoni i Podola.
" "	669	" Powroźnik,	" "	425	z Jaworowa,
" "	712	" Starogrodu,	" "	429	" Targowiska,
" "	607	" Bagienicy i Zazameza z Rudą,	" "	428	" Błudnik,
" "	179	" miasta Dąbrowej,	" "	518	" Peczyniżyna,
" "	269	" Roztoku wielkiego,	" "	632	" Jeziernej,
" "	580	" Liszek wielkich,	" "	243	" Żmigrodu.

Z uwagi, że miasto Żmigród zostało nawiedzone pożarem, a miasteczko Jezierna ucierpiało przez klęskę gradową w roku 1880 i znów w roku 1882, i że ludność tamtejsza przez to na ciężką skazana nędzę, komisya budżetowa wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyje miasta Żmigroda i miasteczka Jeziernej odstępuje się Radzie szkolnej krajowej z usilnem zaleceniem do uwzględnienia z rubryki XIV. poz. 1. funduszu szkolnego; zwracając jednak uwagę nato, że sumy 7.159 zł. dla budowania szkoły w Żmigrodzie, i 8.000 zł. dla budowy szkoły w Jeziernej przekraczają o wiele potrzebę.

Inne petycyje o zasiłki na budynki szkolne, oddaje się Radzie szkolnej krajowej do urzędowania.

P. Popiel Jan czyni wniosek:

Wysoka Izba raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w granicach budżetu funduszu szkolnego krajowego, assygnował Wysokiej Radzie szkolnej tak, by z końcem roku finansowego, budżet ten przekroczonym nie został.

Izba popiera ten wniosek.

Po przemówieniu pp. Ks. Krasickiego, Ks. rektora Pelczara, p. Ks. Buchwald czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rada szkolna krajowa dopilnuje, aby w myśl obowiązującej ustawy dzieci żydowskie w szkołach ludowych publicznie nauczano religii starozakonnej.

Po przemówieniu pp. Stadnickiego Jana i Chrzanowskiego, cofa P. Popiel Jan swój wniosek, poczem zamknięto dyskusyę ogólną.

Ksiądz rektor Pelczar przemawia co do faktycznego sprostowania a Izba popiera wniosek p. Buchwalda.

Po przemówieniu sprawozdawcy przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Do Rubr. I. Wydatków zabiera głos P. Pietruski i czyni wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W preliminarzu funduszu szkolnego krajowego na rok 1883., a mianowicie w uwidoczniionych w dołączonym alegacie Nr. 1. rubrykach zmniejsza się rozchód, a to:

w rubryce IV. „Przybory naukowe“ na	13.230 zł.
" V. „Konferencye nauczycielskie“ na	7.410 „
" VI. „Biblioteki okręgowe“ na	1.876 „

Razem zatem na 22.516 zł.

przez co cała suma w Rubryce wydatków I. poz. 1. preliminarza na rok 1883. wynosić będzie nie 312.916 zł. ale 290.400 zł. w. a.

Po przemówieniu p. Czerkawskiego zamknięto dyskusyę. Przemawiają jeszcze zapisani do głosu pp.: Krukowiecki i Sawczyński, poczem Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na środę dnia 18. października 1882. na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 28. posiedzenia 5. sesyi IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we środę dnia 18. października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Propozycja Wydziału krajowego względem wyboru Rady nadzorczej Banku krajowego. — Sprawozdawca p. Wereszczyński.
2. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1883. — Sprawozdawca poseł Wojciech Dzieduszycki.
3. Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie wyłączenia przysiółka Wydrze ze związku gminy Grębowa i utworzenie odrębnej gminy. — Sprawozdawca poseł Smolka.
4. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia miejscowości Pieczygóry ze związku gminy Starogród i utworzenia odrębnej gminy. — Sprawozdawca p. Smolka.
5. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zniesieniu prawa propinacyi w mieście Wieliczce i zaprowadzenia miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych. — Sprawozdawca poseł Smolka.
6. Sprawozdanie komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1883. — Sprawozdawca jeneralny poseł Chrzanowski. Sprawozdawcy szczegółowi posłowie: Chrzanowski, Skalkowski, Zucker, Dzieduszycki W., Towarnicki, Stadnicki Jan, Hausner, Goldmann, Romanowicz, Rapoport.
Koniec posiedzenia o godzinie 4. po południu.
We Lwowie dnia 29. października 1882.

Marszałek krajowy:

Zybkiewicz w. r.

Sekretarze:

Czaykowski Alfons w, r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 17. października 1882.

731. Sylwester Witoszyński przez p. Antoniewicza o zapomogę.
732. Gmina Ostrowy tyiszowskie przez p. Tyszkiewicza w przedmiocie wymiaru podatku domowo klasowego.
733. Gminy Ostrowy tyiszowskie Kolonia jak wyżej.
734. Gmina Jagodnik jak wyżej.
735. Gmina Ostrowy Baranowskie jak wyżej.
736. Gmina Krządky jak wyżej.
737. Gmina Kolbnszowa Górna jak wyżej.
738. Gmina Werynia jak wyżej.
739. Gmina Żabińce przez p. Erazma Wolańskiego o uwolnienie od ekwiwalentu.
740. Wydział powiatowy Czortków przez p. Mikołaja Wolańskiego w przedmiocie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
741. Wydział powiatowy Żywiec przez p. Łazarskiego w przedmiocie opłat egzekucyjnych od podatków.
742. Gmina Hołynia przez p. Antoniewicza w przedmiocie wymiaru podatku gruntowego.

743. Oddział brzozowski Towarzystwa pedagogicznego przez p. ks. Buchwalda w sprawie reformy ustawy szkolnej.
744. Rada szkolna miejscowa w Brzozowie przez p. ks. Buchwalda o rozpisanie konkursu na posady nauczycieli w Brzozowie.
745. Gmina Lanekorony przez p. Zatorskiego o rozszerzenie miejscowej szkoły.
746. Oddział Towarzystwa rybackiego przez p. Pławickiego o zapomogę dla rybaka Fr. Duruli.
747. Gmine Bilka szlachecka, tudzież 10 innych gmin przez p. Ochrymowicza o zmiany ustawy wojskowej co do stawiennictwa popisowych wedle gmin.
748. Zdzisław Madeyski przez p. Ochrymowicza w sprawie uciążliwych rozporządzeń skarbowych co do gorzelni.

Protokół

28. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 18. października 1882.

Początek o godzinie 11. minut 45 przed południem.

Pzewodniczący Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: posłowie Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Stadnicki Jan i Turzański.

Obecnym posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 26. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, a protokół z 27. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzania złożony.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj od Nr. 749 do 752 wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 18. października 1882, a odesłanych do Wydziału krajowego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1882.

C. k. Komisarz rządowy Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski odpowiada na interpelację p. Onyszkiewicza w sprawie fundacyi Zalipieckiej ś. p. Krasieńskiego.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest propozycja Wydziału krajowego względem wyboru Rady nadzorczej dla Banku krajowego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje tę propozycję która opiewa :

Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi do wyboru :

A). Jako członków Rady nadzorczej pp:

1. Hipolita Bohdana, właściciela dóbr ziemskich,
2. Michała Dymeta, kupca i wiceprezydenta Izby handlowo-przemysłowej we Lwowie,
2. Edwarda Jędrzejowicza, właściciela dóbr ziemskich i posła Sejmu krajowego,
4. Henryka Kieszkowskiego, dyrektora Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń w Krakowie,
5. Dra Józefa Malinowskiego, adwokata krajowego we Lwowie,
6. Stanisława Markiewicza, kupca we Lwowie,
7. Józefa Męcińskiego, właściciela dóbr ziemskich i posła Sejmu krajowego,
8. Emila Torosiewicza, właściciela dóbr ziemskich i posła Sejmu krajowego,
9. Piotra Falkenhagen-Zaleskiego, kapitalistę;

B). Jako zastępców członków Rady nadzorczej pp :

1. Zygmunta Augustynowicza, właściciela dóbr ziemskich,
2. Ignacego Drexlera, kupeca,
3. Augusta Gorayskiego, właściciela dóbr ziemskich i posła Sejmu krajowego, i
4. Józefa Pieńczykowskiego, właściciela dóbr ziemskich.

Sprawozdawca wnosi, aby na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń postawiono wybór członków Rady nadzorczej.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego, Marszałek oświadcza, iż wybór ten zamieści na porządku dziennym jutrzejszego posiedzenia.

Następuje z kolei dalszy ciąg rozprawy szczegółowej nad preliminarzem krajowego funduszu szkolnego na rok 1883. — Sprawozdawca p. Dzieduszycki Wojciech.

W rozprawie szczegółowej nad Rubr. I. wydatków przemawia p. Pietruski, jako członek Wydziału krajowego, w skutek czego rozprawa otwartą zostaje.

Przemawiają pp. Romanowicz, c. k. Komisarz rządowy, Wereszczyński i Pietruski.

Izba uchwała ponownie zamknięcie dyskusyi.

Ks. biskup Stupnicki obejmuje przewodniczenie a po przemówieniu p. Goldmanna zabiera głos Marszałek krajowy z ławy poselskiej.

Po przemówieniu sprawozdawcy odrzuca Izba wniosek komisji, aby na zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych jako wydatek zwyczajny przyjąć 332.916 zł., a uchwała wniosek p. Pietruskiego zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, w tej pozycyi 310.400 zł.

Izba uchwała dalej drugą część Rubr. I. wydatków: Zaliczki zwrotne dla funduszów szkolnych okręgowych, jako wydatek nadzwyczajny 10.000 zł. według wniosku komisji.

Zatem Rubr. I. wydatków opiewać będzie:

Rubr. I. Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych jako wydatek zwyczajny . 310.400 zł.
Zaliczki zwrotne dla funduszów szkolnych okręgowych, jako wydatek nadzwyczajny 10.000 zł.

Izba uchwała dalej w oddzielnem głosowaniu Rubr. II., Rubr. III. i Rubr. IV. wydatków według wniosku komisji budżetowej bez dyskusyi.

Marszałek obejmuje przewodniczenie.

Do Rubr. V. wydatków zabiera głos p. Ochrymowicz i czyni następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wstawia się do Rubr. V. która opiewa: „Remuneracye i zapomogi 22.000 zł.“, jeszcze kwotę 8.000 zł. na remuneracye dla katechetów szkół ludowych.

Rubr. V. ma zatem opiewać: „Remuneracye i zapomogi 30.000 zł.“

Po przemówieniu pp. Pietruskiego, Antoniewicza, Krukowieckiego i Sprawozdawcy, uchwała Izba Rubr. V. wydatków według wniosku komisji, uchwała dalej wniosek dodatkowy p. Ochrymowicza, zatem Rubr. V. wydatków wynosić będzie 30.000 zł.

Izba uchwała Rubr. VI. bez dyskusyi, a wreszcie Rubr. VII. do XIV. także bez rozpraw.

Sprawozdawca odczytuje preliminarz dochodów, a Izba uchwała Rubr. I. do IX. bez dyskusyi.

Sprawozdawca czyta następujący wniosek komisji:

Stosownie do uchwał wielokroć już przez Wysoki Sejm powziętych, komisya budżetowa wnosi na zezwolenie przenoszenia kredytów uchwalonych na wydatki zwyczajne w rubrykach II, IV, V i VII, tudzież wzajemnego przenoszenia takichże kredytów, uchwalonych w rubrykach XI i XII.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Wniesiono o subwencję na budowę budynków szkolnych petycye:

pod l. 671 z Piwnicznej,

pod l. 760 z Sądowej Wiszni,

„ 505 z Dąbrowy,

„ 808 z gminy Wareż,

pod l. 506 z Woli ranizowskiej,
 „ 669 z Powroźnik,
 „ 712 z Starogrodu,
 „ 607 z Bagienicy i Zazamecza z Rudą,
 „ 179 z miasta Dąbrowej,
 „ 269 z Roztoku wielkiego,
 „ 580 z Liszek wielkich,
 „ 710 z gminy Niwisek,
 „ 193 z Balicz podróżnych,

pod l. 192 od Iwana Rybaka, naczelnika gminy
 Balicze podróżne,
 „ 390 z gminy Przeclawia, Błoni, i Podola,
 „ 425 z Jaworowa,
 „ 429 z Targowiska,
 „ 428 z Bludnik,
 „ 518 z Peczyniżyna
 „ 632 z Jeziernej,
 „ 243 z Żmigrodu.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Petycyje miasta Żmigroda i miasteczka Jeziernej odstępuje się Radzie szkolnej krajowej z usilnem zaleceniem do nwzględnienia z rubryki XIV poz. 1. funduszu szkolnego; zwracając jednak uwagę na to, że sumy 7.159 zł. dla budowania szkoły w Żmigrodzie, i 8.000 zł. dla budowy szkoły w Jeziernej przekraczają o wiele potrzebę.

2. Inne petycyje o zasiłki na budynki szkolne, oddaje się Radzie szkolnej krajowej do urzędowania.

P. Bartmański czyni następującą poprawkę do ustępu pierwszego wniosku komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyje gminy miasta Jaworowa, tudzież miasta Żmigroda itd. (jak we wniosku komisji)“

P. Rożankowski wnosi do ustępu 1. wniosku komisji następującej treści poprawkę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyę gminy Starogrodu o zapomogę na budowę szkoły odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do uwzględnienia“.

Izba popiera poprawkę pp. Bartmańskiego i Rożankowskiego.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba pierwszy ustęp wniosku komisji, poczem Marszałek zarządza głosowanie nad wnioskiem p. Bartmańskiego i konstatuje brak kompletu.

Po zebraniu się kompletu odrzuca Izba dodatek p. Bartmańskiego, odrzuca również dodatek p. Rożankowskiego.

Izba uchwała dalej punkt drugi wniosku komisji.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie rezolucyę p. ks. Buchwalda wniesioną na poprzednim posiedzeniu, która opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rada szkolna krajowa dopilnuje, aby w myśl obowiązującej ustawy dzieci żydowskie w szkołach ludowych publicznie nauczano religii starozakonnej.

Izba uchwała tę rezolucyę.

Izba uchwała przystąpić do trzeciego czytania preliminarza dopiero co uchwalonego i przyjmując ten preliminarz w trzeciem czytaniu.

Przystąpiono z kolei do sprawozdania Wydziału krajowego o petycyi przysiołka Wydrze ad Grębów w powiecie Tarnobrzeskim, względem wyłączenia ze związku gminy Grębowa i utworzenie odrębnej gminy.

Sprawozdawca p. Smolka uwolniony od czytania sprawozdania prostuje myłkę druku i odczytuje następujący wniosek Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wydzieleniu przysiołka Wydrze ad Grębów ze związku gminy Grębów w powiecie Tarnobrzeskim i utworzeniu odrębnej gminy.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Meogo Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Przysiołek Wydrze ad Grębów w powiecie tarnobrzeskim wyłącza się ze związku gminy Grębów i tworzyć ma odrębną gmiąę.

Art. II.

Linia rozgraniczająca gminę Wydrze, od gminy Grębów ciągnąć się ma w miejscu, gdzie grunta do obu gmin należące z sobą się stykają między parcelami katastralnymi 5.258, 5.259, 5.260, 5.252, 5.253, 5.386, 5.382, 5.395, 5.398 i 5.399, które pozostałyby przy Grębowie, — a parcelami katastralnymi 5.261, 5.269, 5.270, 5.271, 5.380 i 5.381, które wejść mają w obręb gminy Wydrze.

Art. III.

Stosunek co do udziału w pożytkach z dobra gminnego pozostaje nienaruszony.

Art. IV.

Pokąd reprezentacye gmin Grębów i Wydrze nie porozumieją się co do rozdzielienia majątku i dobra gminnego, tudzież zakładów gminnych, mają co do zawiadywania tymi przedmiotami obowiązywać postanowienia §. 97. ust. gm.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała w oddzielnem głosowaniu art. I, II, III, IV, V, tytuł i wstęp tej ustawy bez dyskusyi, a uchwaliwszy przystąpić do trzeciego czytania ustawy bez czytania, przyjmuje tę ustawę w trzeciem czytaniu.

Następuje z porządku sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia miejscowości Pieczygóry, ze związku gminy Starogród w powiecie Sokalskim i utworzenie odrębnej gminy.

Sprawozdawca p. Smolka uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wyłączeniu osady Pieczygóry w powiecie Sokalskim ze związku gminy Starogród i utworzeniu z niej odrębnej gminy.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam jak następuje:

Art. I.

Osada Pieczygóry w powiecie Sokalskim, tworząca odrębną gminę katastralną, wyłącza się w granicach katastralnych pod względem administracyjnym ze związku gminnego gminy Starogród i odtąd tworzyć ma odrębną gminę administracyjną.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

P. Bartmański czyni wniosek nagłości i wzięcie tej ustawy natychmiast pod obradę.

Izba uchwała wniosek p. Bartmańskiego i uchwała art. I, art. II, wstęp i tytuł ustawy.

Izba uchwała przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania i przyjmuje tę ustawę w trzecim czytaniu.

Następuje z kolei sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zniesienia prawa propinacyi w Wieliczce.

Sprawozdawca p. Smolka uwolniony od czytania sprawozdania o następującym wniosku Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt do ustawy:

U s t a w a

z dnia o zniesieniu propinacyjnego prawa wyszynku i sprzedaży gorących napojów i o zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych w mieście Wieliczce.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Propinacyjne prawo wyszynku i sprzedaży gorących napojów, jako to: piwa, wódki, miodu araku i rumu, tudzież tak zwanych słodzonych napojów, w propinacyjnym okręgu miasta Wieliczki — zostaje zniesionem.

Art. II.

Do okręgu propinacyjnego względnie poborowego miasta Wieliczki należą: miasto Wieliczka, tudzież przedmieścia Mierzączka i Lednica dolna, które stanowią wprawdzie osobną gminę katastralną, lecz należą do związku gminy Wieliczki i są składową częścią tejże gminy administracyjnej.

Art. III.

Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy podlega wyszynk i handel wszelkich napojów propinacyjnych w okręgu propinacyjnym miasta Wieliczki ogólnym przepisom przemysłowym, o ile niniejsza ustawa inaczej nie postanawia: od tego dnia nie mogą takie przedsiębiorstwa być wykonywane na mocy prawa propinacyi.

Opłaty konsumcyjne.

Art. IV.

Gminie miasta Wieliczki służy prawo pobierania następujących opłat:

1. Od esencyi poncezowej, likworów, rozolisów i wszelkich słodzonych napojów spirytusowych przy wprowadzaniu 25 zł. w. a. za 1 hektolitr, (100 litrów).

2. Od rumu, araku, koniaku, śliwowicy, wódki i spirytusu tak przy wyrobie, jak przy wprowadzeniu 40 ct. za 1 stopień hektolitrowy, t. j. za każde w jednym hektolitrze według skali stodzielnego alkoholometru przy temperaturze $+ 12^{\circ}$ R. odmierzony stopień. Opłacie tej podlegają przy wprowadzaniu także inne płyny, w których spirytus stanowi główną część składową.

3. Od piwa, bez względu na jakość napoju, tak przy wyrobie jak przy wprowadzaniu 4 zł. za 1 hektolitr (100 litrów).

4. Od miodowych napojów, jako to: miodu pitnego, wiśniaku, maliniaku, lipniaku i dereniaku;

a) przy wprowadzaniu 12 zł. za 1 hektolitr (100 litrów);

b) przy wyrobie miodu pitnego 36 zł. za każdy cetnar metryczny (100 klgr.) miodu przaśnego (patoki) użytego do warzenia czyli wyrobu napoju.

Art V.

Ustanowione w artykule IV. opłaty konsumcyjne pobierać się będzie bezpośrednio przy wyrobie i przy wprowadzaniu wymienionych napojów do okręgu propinacyjnego względnie poboro-

wego miasta Wieliczki (Art. II.) Napoje wymienione w artykule IV. przerabiane z wódki lub spirytusu, opłaconych już przy wyrobie lub przy wprowadzeniu, nie podlegają nadto żadnej opłacie konsumcyjnej miejskiej.

Art. VI.

Opłaty w artykule IV. ustanowione obciążają tylko miejscową konsumpcję w miejscowościach w artykule II. wymienionych, nie mogą zatem obciążać ani wyrobu miejscowego, ani też obrotu handlowego.

Art. VII.

Przemysłowcom miejscowym, trudniącym się wyrobem, przetwarzaniem lub przerabianiem, tudzież handlem napojów w artykule IV. wymienionych, jeżeli one przy wprowadzaniu według postanowienia art. IV. opłacone zostały, należy przy wywozie tychże napojów z okręgu poborowego zwrot miejskiej opłaty konsumcyjnej następującej wysokości:

1. Za rum, arak, koniak, śliwovicę, wódkę i spirytus przy wywozie w ilości najmniej 25 litrów, 40 ct za 1 stopień hektolitrowy, t. j. za każdy w jednym hektolitrze według skali stodzielnego alkoholometru przy temperaturze + 12° R. odmierzony stopień.

2. Za ponczową esencję, likiery, rozolisy i inne słodzone napoje, jeżeli zawierają najmniej 30% alkoholu, przy wywozie najmniej 25 litrów w jednym naczyniu, lub we flaszkach jednolitrowych, 8 zł. 75 ct. za 1 hektolitr (100 litrów).

Za inne napoje spirytusowe, tak mało osłodzone, że okażą na stodzielnym alkoholometrze więcej jak 30 stopni, należy się jak za wódkę zwrot 40 ct. za każdy stopień hektolitrowy.

3. Za niezepsute piwo, które przy próbie po wydzieleniu kwasu węglowego okaże najmniej 2 $\frac{1}{2}$ stopni saharometru, przy wywozie w ilości najmniej pół hektolitra (50 litr) 3 zł. 5 ct. za jeden hektoliter (100 litrów).

4. Za miód pitny niezepsuty przy wywozie w ilości najmniej 25 litrów 8 zł. 30 ct. za jeden hektoliter (100 litrów).

Przewóz napojów gorących, podlegających miejskiej opłacie konsumcyjnej, przez poborowy okręg miasta Wieliczki (transito), jest wolnym od opłaty i ma być unormowany w myśl przepisów obowiązujących co do rządowego konsumcyjnego podatku rogatkowego.

Art. VIII.

Bliższe postanowienia pod względem poboru oznaczonych w artykule IV. miejskich opłat konsumcyjnych od gorących napojów i pod względem uiszczania zwrotu opłaty przy wywozie tych płynów, tudzież co do organów do sprawowania tych czynności powołanych, jakoteż co do sposobów wykonywania kontroli przy poborze i zwrocie rzeczonych opłat, wydane zostaną ze strony Rządu osobnem rozporządzeniem.

Przepisy obowiązujące co do poboru i kontroli rządowego podatku konsumcyjnego w zamkniętych miastach, od wyrobu i przywozu napojów, należy analogicznie zastosować do poboru i kontroli miejskich opłat, niniejszą ustawą zaprowadzonych.

Art. IX.

Czyny i zaniedbania, przez które gminę miasta Wieliczki o należącą się jej opłatę konsumcyjną ukrócono lub ukrócić usiłowano, będą karane jako przekroczenia grzywnami równającemi się dwu- do ośmkrotnej opłacie, o którą przez przekroczenie gminę ukrócono lub na ukrócenie narażono.

W razie niemożliwości ściągnięcia grzywny, nastąpić ma kara aresztu, przyczem za 5 zł. wymierzyć należy jeden dzień aresztu. Kara aresztu nie może przewyższać trzech miesięcy.

Do przeprowadzenia postępowania karnego powołaną jest polityczna władza powiatowa i obowiązują przytem przepisy o postępowaniu władz politycznych w sprawach karnych, z powodu wykroczeń.

Grzywny przez władze polityczne orzeczone, wpływają do kasy gminnej na rzecz funduszu miejscowych ubogich.

Opłaty policyjne.

Art. X.

Oprócz opłat konsumcyjnych od gorących napojów w Art. IV. ustanowionych, pozwala się gminie miasta Wieliczki pobierać opłatę policyjną od każdego wyszynku tych napojów, wykonywanego w poborowym okręgu miasta Wieliczki 50 zł. rocznie, bez różnicy, czy wyszynk jest wykonywany jako samoistna przemysłowość, czy jako akcesoryum innej przemysłowości.

Ta miejska opłata ma być uiszczaną w półrocznych ratach z góry, — zawsze 1go Stycznia i 1go Lipca każdego roku — do miejskiej kasy miasta Wieliczki, a to w razie uchybienia terminu zapłaty z 6% odsetkami zwłoki.

Jeżeli obowiązek uiszczania tej opłaty zaczyna się od późniejszego terminu, uiszcza obowiązkową pierwszą ratę w takiej ilości, jaka stosunkowo wypadnie za czas od dnia obowiązku opłaty do następnego 1. Stycznia lub 1. Lipca.

Kto w poborowym okręgu miasta Wieliczki zamierza wykonywać gałęź zarobkową, podlegającą tej opłacie policyjnej, winien jest przed rozpoczęciem przedsięwzięcia, kto zaś w czasie wejścia niniejszej ustawy w życie wykonuje taką gałęź zarobkową, bądź samoistnie, bądź jako akcesoryum innej przemysłowości, winien w przeciągu 14 dni donieść o tem Zwierzchności gminnej i opłaci należność powyżej ustanowioną.

Kto z pominięciem tego doniesienia rozpoczyna albo dalej wykonuje takie przedsięwzięcie lub uboczną gałęź zarobkową, podlegającą policyjnej opłacie, popełnia przestępstwo policyjne i zapłaci prócz właściwej należności, nadto grzywnę tej samej wysokości.

Art. XI.

Opłaty policyjne w art. X. oznaczone pobiera gmina miasta Wieliczki tak jak inne opłaty gminne.

Grzywny z powodu ukrócenia dochodów gminy z opłat policyjnych, orzeka i ściągają Zwierzchność gminna dla gminnego funduszu ubogich.

Jeżeli grzywna policyjna nie może być ściągniętą z powodu ubóstwa zasądzonego, zamienioną będzie na karę aresztu, licząc po 5 zł. za jeden dzień aresztu.

Postanowienia ogólne.

Art. XII.

Co do odwołania się od orzeczeń i zarządzeń Zwierzchności gminnej — tak względem wymiaru i poboru, jak zwrotu opłat gminnych, jako też w sprawach karnych, obowiązują postanowienia ustawy gminnej.

Art. XIII.

Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy i rozporządzenia, dotyczące się wykonywania propinacyjnego prawa wyszynku i sprzedaży gorących napojów, jako też poboru opłat od tychże. Równocześnie ustają wszelkie w okręgu poborowym miasta Wieliczki przez gminę tego miasta z tytułu prawa propinacji, jako też z mocy ustawy z dnia 29. Stycznia 1873 Nr. 20. D. u. k. i wszelkich innych rozporządzeń pobierane opłaty propinacyjne i inne należności, a pobierane będą w przyszłości jedynie tylko opłaty niniejszą ustawą zaprowadzone.

Art. XIV.

Fundusz specjalny uzbierany dla gminy miasta Wieliczki z opłat i grzywien w myśl §. 19. ustawy o zniesieniu prawa propinacji z 30. Grudnia 1875. r. Nr. 55. d. u. k. z roku 1877. a zostający w administracji Wydziału krajowego, zostanie wydany gminie miasta Wieliczki po wej-

ściu w życie niniejszej ustawy jako zakładowy majątek gminy z zastrzeżeniem rzeczowych praw osób trzecich.

Art. XV.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ustają w mieście Wieliczce opłaty od szynkarzy opłacane na podstawie §. 19. lit. a. ustawy o zniesieniu prawa propinacji z 30. Grudnia 1875. Nr. 55. d. u. k. z roku 1877, nie mniej ustaje dochód z grzywien, nakładanych za przestępstwa w sprawach propinacyjnych w myśl §. 19. lit. c. pomienionej ustawy.

Jednorazowe opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni, opłacane na podstawie §. 19. lit. b. ustawy z 30. Grudnia 1875. Nr. 55. d. u. k. z roku 1877, będą jednak pobierane i nadal przez cały peryod w §. 3. pomienionej ustawy oznaczony.

Opłaty te zostaną od wypadku do wypadku gminie miasta Wieliczki przez Wydział krajowy wydane jako zakładowy majątek gminy z zastrzeżeniem rzeczowych praw osób trzecich.

Art. XVI.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie w 90 dni po jej ogłoszeniu.

Art. XVII.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i skarbu.

Sprawozdawca uwiadamia Izbę, o treści petycji, które w tej sprawie wpłynęły już po wydrukowaniu sprawozdania.

P. ks. Chelmecki wnosi, aby petycja w tej sprawie wniesiona na jego ręce przez obywateli miasta Wieliczki, w całości odczytaną była.

Po przemówieniu pp. Hausnera i Spławińskiego, uchwała Izba wniosek p. ks. Chelmeckiego, a sekretarz P. Jasiński Józef odczytuje tę petycję.

P. Hausner czyni następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Załączony projekt do ustawy o zniesieniu prawa propinacyjnego w mieście Wieliczce zwraca się Wydziałowi krajowemu z poleceniem dokładnego zbadania stosunków miejscowej konsumpcji i ułożenia taryfy opłat konsumcyjnych według wyniku tych badań.

Po przemówieniu pp. Krukowieckiego i Spławińskiego zamknięto dyskusję.

Przemawiają jeszcze zapisani do głosu pp.: ks. Sawa, Męciński i sprawozdawca, poczem Izba odrzuca wniosek odraczający p. Hausnera.

P. Spławiński czyni wniosek, aby ustawę tę przyjąć en bloc i tylko te artykuły poddać pod rozprawę, do których zostaną zgłoszone poprawki.

P. Spławiński zgłasza do artykułu VIII. poprawkę, aby po słowach „ze strony Rządu“, powiedzianem było: „w porozumieniu z Wydziałem krajowym“.

Sprawozdawca przyjmuje tę poprawkę inieniem Wydziału krajowego, zatem art. VIII opiewać ma:

Art. VIII.

Blizsze postanowienia pod względem poboru oznaczonych w artykule IV. miejskich opłat konsumcyjnych od gorących napojów i pod względem uiszczenia zwrotu opłaty przy wywozie tych płynów, tudzież co do organów do sprawowania tych czynności powołanych, jakoteż co do sposobów wykonywania kontroli przy poborze i zwrocie rzeczonych opłat, wydane zostaną ze strony Rządu w porozumieniu z Wydziałem krajowym osobnem rozporządzeniem.

Przepisy obowiązujące co do poboru i kontroli rządowego podatku konsumcyjnego w zamkniętych miastach od wyrobu i przywozu napojów, należy analogicznie zastosować do poboru i kontroli miejskich opłat, niniejszą ustawą zaprowadzonych.

Gdy nikt poprawek dalszych nie zgłasza, uchwała Izba głosować en bloc i przyjmuje tę ustawę en bloc z poprawką p. Spławińskiego, przyjętą przez sprawozdawcę, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania przyjmuje całą ustawę w trzecim czytaniu.

Marszałek zawiesza posiedzenie o godzinie 4. minut 10 i zapowiada dalszy ciąg na godzinę 7^{1/2} wieczór.

Dalszy ciąg 28. posiedzenia o godzinie 7. minut 45 wieczorem.

Przystąpiono z porządku dziennego do sprawozdania komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1883.

Generalny sprawozdawca p. Chrzanowski czyta sprawozdanie komisji budżetowej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A. Załączony projekt budżetu wydatków i dochodów na rok 1883.

B. Uchwałę finansową na rok 1883.

Uchwała finansowa na rok 1883.

I. Dla pokrycia niedoboru funduszu krajowego w 1883. r. ustanawia Sejm dodatek krajowy do podatków bezpośrednich, z wyjątkiem podatku zarobkowego, po 27. ct. od każdego złotego całej należności tych podatków, a po 22 centy do każdego złotego całej należności podatku zarobkowego.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w jednej rubryce wydatków zwyczajnych na potrzebę drugiej rubryki tychże wydatków zwyczajnych, jednak z tem zastrzeżeniem, że Wydział krajowy usprawiedliwi każde zboczenie od uchwalonego budżetu.

Przystąpiono do ogólnej dyskusji nad budżetem.

P. Wolański Erazm wnosi następującej treści rezolucję:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu by w preliminarzu na rok 1884 porobił jak najmożliwsze oszczędności“.

Po przemówieniu sprawozdawcy przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Chrzanowski czyta: dział I. dochody z następującym wnioskiem komisji:

„Rubr. I. pozostałość z rachunków 1881 r. 160.000 zł.

Izba uchwała Rubr. I. bez dyskusji.

Sprawozdawca czyta Rubr. II. odsetki od pieniędzy umieszczanych chwilowo na procent 1000 zł.

Izba uchwała Rubr. II. dochodów bez dyskusji.

Sprawozdawca czyta Rubr. III. dochody z dróg krajowych 227.510 zł.

Izba uchwała Rubr. III. dochodów bez rozpraw.

Przystąpiono do rozpraw nad Rubr. IV.

Nadwyżka dochodów zwracana do skarbu krajowego przez zakłady uposażone z tego skarbu 5.772 zł.

Izba uchwała Rubr. IV. dochodów bez dyskusji.

Sprawozdawca odczytuje: Rubr. V. Zwroty zaliczek z lat dawniejszych 27.000 zł.

Izba uchwała Rubr. V. bez dyskusji.

Przy Rubr. VI. dochodów (zwroty pożyczek) wnosi komisja budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Gminie Dereżyce darować pożyczkę 500 zł. zaciągniętą na odbudowanie cerkwi i proponuje Rubr. VI. dochód ze zwrotów pożyczek i odsetek od nich w wysokości 11.749 zł.

Izba uchwała wniosek komisji co do gminy Dereżyce i przyjmuje Rubr. VI. Dochodów według wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta Rubr. VII. Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Na mocy uchwalonego już przez Wysoki Sejm budżetu wydatków i dochodów tej szkoły na rok 1883, komisja budżetowa wstawia w tę rubrykę kwotę 5.390 zł.

Sprawozdawca czyta Rubr. VIII. Dochody szkół rolniczych krajowych w Dublanach i folwarku Dublany.

Komisyja budżetowa wpisuje w tę rubrykę dochodów, odpowiednio oddzielnemu projektowi budżetu wydatków i dochodów tych szkół rolniczych, przedłożonemu przez nią Wysokiemu Sejmowi i już uchwalonemu kwotę 31.279 zł.

Sprawozdawca czyta Rubr. IX. Dochody szkół rolniczych krajowych w Czernichowie i folwarku Czernichów.

Komisyja budżetowa, odpowiednio oddzielnemu budżetowi wydatków i dochodów tej szkoły rolniczej już uchwalonemu, wpisuje w tę rubrykę kwotę 29.860 zł.

Marszałek oświadcza, iż rubryk tych jako już uchwalonych nie poddaje pod głosowanie.

Przystąpiono do rozpraw nad Rubr. X. Dochód za sprawdzanie rachunków aptekarskich 600 zł.

Izba uchwała Rubr. X. dochodów bez rozpraw.

W rubryce XI. Rozmaite dochody, proponuje komisyja wstawić kwotę 1.150 zł.

Izba uchwała Rubr. XI. dochodów bez dyskusji.

Sprawozdawca odczytuje zestawienie:

Suma dochodów z rubryk:

I. Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	160.000 zł.
II. Odsetki od pieniędzy umieszczanych chwilowo na procent	1.000 „
III. Dochody z dróg krajowych	227.510 „
IV. Nadwyżka dochodów zwrócona przez zakłady uposażone ze skarbu krajowego	5.772 „
V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	27.000 „
VI. Zwroty pożyczek i odsetki od nich	11.749 „
VII. Dochody własne szkoły gospodarstwa leśnego we Lwowie	5.390 „
VIII. Dochody własne krajowych szkół rolniczych w Dublinach i folwarku Dubliny	31.279 „
IX. Dochody własne szkół rolniczych w Czernichowie i folwarku Czernichów	29.860 „
X. Dochód za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600 „
XI. Rozmaite dochody	1.150 „

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej nad wydatkami.

Rubr. I. Koszta reprezentacji kraju.

Sprawozdawca p. Skalkowski przedstawia pojedyncze pozycye rubryki I. do przyjęcia jak następuje:

Sejm krajowy.

Poz. 1. Koszta podróży pp. Posłów	6.700 zł.
„ 2. Dyety	36.000 „
„ 3. Koszta druków	12.000 „
„ 4. Spisywanie sprawozdań	4.400 „
„ 5. Pisarze dzienni650 „
„ 6. Remuneracye dla urzędników Wydziału kraj.	1.200 „
„ 7. Służba	850 „
„ 8. Opał	780 „
„ 9. Oświetlenie	860 „
„ 10. Zapuszczenie i mycie podłóg	120 „
„ 11. Potrzeby kancelaryjne	120 „
„ 12. Rozmaite drobne wydatki	100 „

Izba uchwała te pozycye bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta dalej:

Wydział krajowy

Poz. 13. Marszałek krajowy	10.000 zł.
„ 14. Sześciu Członków Wydziału krajowego	24.000 „
„ 15. Zastępcy	2.000 „
„ 16. Dodatek dla Zastępcy Marszałka w Wydz. kraj.	1.000 „

Izba uchwała te pozycje bez dyskusji.

Następuje Rubr. II. wydatków:

Koszta zarządu.

Sprawozdawca p. Skałkowski odczytuje sprawozdanie komisji. Przy tej Rubr. wnosi komisja budżetowa w załatwieniu petycji l. 286:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Małoletniemu Janowi Prokopowiczowi, sierocie po śp. Prokopowiczu, emeryt. odźwiernym Wydziału krajowego, udziela się z funduszu krajowego dar z łaski w rocznej kwocie 125 zł. w. a na czas od 1. maja 1882 do 19. kwietnia 1884 roku.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

W załatwieniu petycji do l. 496 wnosi komisja budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Maryi Łopuszańskiej dla sierót po śp. Edwardzie Łopuszańskim na rok 1883 dar z łaski w kwocie 100 zł. w. a.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

W załatwieniu prośby p. Leona Kunischa, kancelisty Wydziału krajowego wnosi komisja budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

P. Leonowi Kunischowi kanceliście Wydziału krajowego udziela się zaliczkę na płacę w sumie 1.000 zł. w. a. spłacalną ratami miesięcznymi w przeciągu ośmiu lat.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

W załatwieniu petycji do l. 167 wnosi komisja budżetowa.

„Wysoki Sejm raczy udzielić dla sierót po zmarłym adjunkcie oddziału rachunkowego, Karolu Iwanickim, dar z łaski na rok 1883 w kwocie 148 zł. w. a.“

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Komisja budżetowa przedstawia zatem Wys. Izbie w rubryce II. do przyjęcia:

Poz. 17. Płace urzędników oddziału conceptowego	36.320 zł.
„ 18. „ „ „ rachunkowego	47.350 „
„ 19. „ „ „ kasowego	10.670 „
„ 20. „ „ „ technicznego	10.960 „
„ 21. Płaca inspektora szpitali	2.300 „
„ 22. „ naczelnika, koncepisty i dyurnistów oddziału statystycznego	5.000 „
„ 23. Płace urzędników oddziału manipulacyjnego	17.860 „
„ 24. a) płace dyurnistów oddziału conceptowego	8.432 „
„ b) „ „ „ rachunkowego	7.008 „
„ c) „ „ „ kasowego	730 „
„ d) „ „ „ technicznego	4.380 „
„ e) „ „ „ manipulacyjnego	10.239 „
„ f) na zastępstwa urzędników	1.120 „
„ 25. Płace stróżów	3.900 „
„ 26. Emolumenta i kwinkwenia	12.332 „ 36 ct.

„ 27. Remuneracye	3 345 „
„ 28. Koszta podróży i dyety	5.400 „
„ 29. Pensye i zaopatrzenia	7.431 „
„ 30. Dary z łaki	1.613 „
„ 31. Potrzeby kancelaryjne	15.250 „
„ 32. Konserwacya gmachu	2 983 „
„ 33. a) zaliczki na płace urzędników	6.000 „
b) Leonowi Kunischowi zaliczka	1.000 „

Izba uchwała Rubr: II. wydatków według wniosku komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca odczytuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Marcyanny Zakrzewskiej wdowy po sekretarzu Wydziału krajowego o zapomogę l. s. 916. z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy udzielić p. Marcyannie Zakrzewskiej, wdowie po śp. Jakóbie Zakrzewskim sekretarzu Wydziału krajowego, jednorazowy dar z łaski w kwocie 100 zł. w. a.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca odczytuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Natalii Jeziorańskiej o udzielenie wsparcia z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Pani Natalii z Horbowskiich Jeziorańskiej dar z łaski w sumie trzystu zł. wal. austr. rocznie, którą będzie pobierać aż do pełnoletności córki.

P. Ks. Krasicki czyni wniosek ażeby to sprawozdanie było wydrukowane zanim Wys. Izba przystąpi do dyskusji nad niem.

Marszałek oświadcza, iż to zarządzi i uchyla to sprawozdanie z porządku dziennego.

Następnie odczytuje sprawozdawca sprawozdanie komisji budżetowej o petycji l. s. 693 Juliana Wolańskiego sekretarza Wydziału krajowego o przyzwolenie spłaty pobranych na płacę zaliczek w ratach niższych po 30 zł. miesięcznie; z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy zezwolić, by ciężące na płacy p. Juliana Wolańskiego zaliczki w łącznej kwocie 1.090 zł. spłacone zostały w ratach miesięcznych po 30 zł.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca: czyta L. s. 686/1882. Sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Ludwika Sternala, adjunkta kasowego przy Wydziale kraj., o udzielenie zaliczki na płacę; z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. „Ludwikowi Sternalowi, adjunktowi kasowemu przy Wydziale krajowym, udziela się bezprocentową zaliczkę na płacę w kwocie 2.200 zł. w. a., spłacalną miesięcznymi ratami w przeciągu lat ośmiu — za złożeniem policy asekuracyjnej na tę kwotę.“

2. „Otwiera się Wydziałowi krajowemu na ten cel kredyt dodatkowy na rok 1882 w sumie 2.200 zł. w. a.“

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Sprawozdawca czyta dalej: L. s. 695/1882. Sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Włodzimierza Buynowskiego, adjunkta kasowego przy Wydziale krajowym o udzielenie zaliczki na płacę; z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. „Włodzimierzowi Buynowskiemu, adjunktowi kasowemu przy Wydziale krajowym, udziela się bezprocentową zaliczkę na płacę w kwocie 2.000 zł., spłacalną miesięcznymi ratami w przeciągu lat ośmiu — za złożeniem policy asekuracyjnej na tę kwotę.“

2. „Otwiera się Wydziałowi krajowemu na ten cel kredyt dodatkowy na rok 1882 w kwocie .000 zł. w. a.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca odczytuje wreszcie: L. s. 637/1882 Sprawozdanie komisji budżetowej o petycji opieki sieroty pozostałej po ś. p. Władysławie Krzeczkovskim, urzędniku Wydziału krajow. o opuszczenie w drodze łaski reszty niespłaconej zaliczki, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. „Sierocie po ś. p. Władysławie Krzeczkovskim, urzędniku Wydziału krajowego, udziela się jednorazowy dar z łaski w kwocie 400 zł. w. a.

2. „Otwiera się Wydziałowi krajowemu na ten cel kredyt dodatkowy na rok 1882 w kwocie 400 zł. w. a.“

3. „Odmawia się żądaniu petycji o odpisanie zaliczki na płacę ś. p. Władysławowi Krzeczkovskiemu udzielonej.“

Po przemówieniu p. Antoniewicza, sprawozdawcy i p. Antoniewicza co do faktycznego sprostowania, uchwała Izba wniosek komisji budżetowej.

Co do petycji l. s. 903 Władysława Gołębskiego adjunkta rachunkowego Wydziału krajowego o udzielenie zaliczki na płacę w wysokości dwuletniej płacy 2.100 zł., wnosi komisya budżetowa: Wysoki Sejm raczy nad petycją Władysława Gołębskiego adjunkta rachunkowego przy Wydziale krajowym, o zaliczkę 2.700 zł. przejść do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Również co do petycji l. s. 919 Filipa Olpińskiego adjunkta rachunkowego Wydziału krajowego o udzielenie zaliczki na płacę w kwocie 1.200 zł. wnosi komisya budżetowa: Wysoki Sejm raczy nad petycją Filipa Olpińskiego, adjunkta rachunkowego przy Wydziale krajowym, o zaliczkę 1.200 zł. w. a. przejść do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Przystąpiono do rozpraw nad *Rubr. III.* wydatków.

Koszta leczenia.

Sprawozdawca p. Zucker odczytuje sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym, raczy Wys. Sejm w rubryce III, poz. 34. na koszta leczenia ubogich wstawić sumę **480.000 zł. w. a.**

Izba uchwała *Rubr. III.* bez dyskusji.

Sprawozdawca czyta: *Rubryka IV.*

Koszta szczepienia.

Komisya budżetowa wnosi wstawić w tej rubryce:

Poz. 35. Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.600 zł.
„ 36. Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia	56.000 „
„ 37. Premia dla lekarzy odszczególniających się przy szczepieniu	630 „
	<hr/>

Izba uchwała *Rubr. IV.* bez dyskusji.

Następuje *Rubryka V.*

Wydatki sanitarne.

Komisya budżetowa wnosi wstawić w tej rubryce na podstawie średnich wyników z ostatnich lat:

Poz. 38. $\frac{1}{3}$ za lekarstwa dla epidemicznie chorych	6.500 zł.
„ 39. Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi	4.400 „
	<hr/>

Izba uchwała *Rubr. V.* bez dyskusji.

Przystąpiono z kolei do rozpraw nad Rubr. VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynności. — Sprawozdawca poseł Dzieduszycki Wojciech.

W załatwieniu petycji l. s. 810 wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Zakład Matek miłosierdzia w Krakowie otrzyma w r. 1883 z funduszów krajowych zasiłek bezzwrotny w sumie 200 zł.

b) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby się starał o spieszne wprowadzenie w życie zapisu ś. p. pani Helelowej.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego uchwała Izba ustęp a), wreszcie ustęp b) wniosku komisyi.

W załatwieniu petycji l. s. 234 wnosi komisya budżetowa:

„Wysoki Sejm raczy udzielić Siostrom miłosierdzia w Nowosiólkach jednorazowego datku na pokrycie kosztów postawienia nowego dachu na budynku szpitalnym w kwocie 800 zł.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusyi.

W załatwieniu petycji l. s. 279 komisya budżetowa wnosi udzielenie sumy 2.500 zł. Siostrom miłosierdzia w Załóżcach na odbudowanie szpitala i domu sierot.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

W załatwieniu petycji l. s. 341 i 403 wnosi komisya budżetowa udzielenie datku jednorazowego w kwocie 1000 zł. krakowskiemu komitetowi towarzystwa opieki weteranów z r. 1831 i dla jego komitetu wykonawczego we Lwowie 1000 zł.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Komisya budżetowa wnosi tedy do Rubr. VI budżetu:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pozycya 40.	Szpital Siostr miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198 zł.
„ 41.	Szpital Siostr miłosierdzia w Nowosiólkach jako datek coroczny	400 „
„ 41. a)	Tenże szpital jako jednorazowy zasiłek na postawienie nowego dachu na budynku szpitalnym	800 „
„ 42.	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424 „
„ 43.	Zakład św. Józefa dla osierociałych chłopców w Krakowie	1.000 „
„ 44.	Komitet ochronek w Krakowie	550 „
„ 45.	Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500 „
„ 45. a)	Zakład matek miłosierdzia w Krakowie, jako datek jednorazowy	200 „
„ 45. b)	Zgromadzenie Siostr miłosierdzia w Załóżcach, jako datek jednorazowy na odbudowanie szpitala i domu sierót	2.500 „
„ 45. c)	Datek jednorazowy dla Komitetu krakowskiego Towarzystwa opieki weteranów wojsk polskich z roku 1831	1.000 „
„ 45. d)	Datek jednorazowy dla komisji wykonawczej lwowskiej tegoż towarzystwa	1.000 „

Sprawozdawca oświadcza, iż w tej rubryce należy również umieścić kwotę 2.000 zł. udzieloną uchwałą Wysokiego Sejmu z 2. października 1882 Siostrom miłosierdzia św. Kanimierza we Lwowie.

Izba przyjmuje Rubrykę VI. wydatków według wniosku komisyi.

Następnie czyta sprawozdawca:

Wreszcie wnosi komisya budżetowa:

„Wysoki Sejm raczy przejść do porządku dziennego nad niżej poszczególnionemi petycyjami o subwencyę lub zapomogę, a mianowicie: Augustyny Müller, wdowy po docencie politechniki lwowskiej do L. 544, — Eleonory Bolechowskiej do L. 353, — Karoliny Andahazy do L. 825, Ludwiki Leśniowskiej do L. 495, — Tytusa Góralewicza do L. 546, — Michaliny Kosińskiej do L. 510, Józefa Buczaka do L. 457, — Adolfiny Głowackiej do L. 70, — Wiktora Zaremby do L. 645. — Kazimierza Domoradzkiego i włościan z Hołoska do L. 230, — Pauliny Szmajkowskiej do L. 334,

— Heleny Gromadzińskiej do L. 272, — Sióstr Hlinkowskich do L. 232 i Ludwika Korybuta Jakubowskiego do L. 314.“

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na czwartek dnia 19. października 1882 z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 29. posiedzenia 5. sesji IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we czwartek dnia 19. października 1882. o godzinie 11. przed południem.

1. Wybór 9. członków Rady nadzorczej Banku krajowego i 4. zastępców.
2. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwolenie na pobór opłat od napojów spirytusowych i piwa następującym gminom: 1. Dolina, 2. Jarosław, 3. Rohatyn, 4. Oświęcim, 5. Buczacz i 6. Gorlice. — Sprawozdawca p. Smolka.
3. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie miasta Podhajce i gminie miasta Kopyczyńce na pobór dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina. — Sprawozdawca p. Smolka.
4. Sprawozdanie komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1883. — Sprawozdawca jeneralny p. Chrzanowski. Sprawozdawcy szczegółowi posłowie: Chrzanowski, Skałkowski, Zucker, Dzieduszycki Wojciech, Towarnicki, Stadnicki Jan, Hausner, Goldman, Romanowicz, Rapoport.

We Lwowie dnia 19. października 1882.

Marszałek krajowy :

Zy blikiewicz. w. r.

Sekretarze :

Czaykowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 18. października 1882.

749. Towarzystwo handlu materyałów surowych garncarskich w Kołomyi przez p. Franciszka Jasińskiego o subwencyę.
 750. Ks. Ignacy Harasiewicz przez p. Mandyczewskiego o zapomogę z powodu wylewu Dniestru.
 751. Gminy Ładyczyn, Ludwikówka i Krzywki, przez p. Korytowskiego o przedłużenie terminu do rekursu przeciw wymiarowi podatku gruntowego.
 752. Gmina Wapowce przez p. Krukowieckiego o zapomogę dla pogorzalców.
-

Protokół

29. posiedzenia, V. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 19. Października 1882.

Początek o godz. 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze posłowie: Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Stadnicki Jan, Turzański.

Obecnych posłów 130.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 27. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, a protokół z 28. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 19. października 1882, a odesłanych do Wydziału krajowego w myśl uchwały z 13. października 1882. roku.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest wybór 9 członków Rady nadzorczej Banku krajowego i czterech zastępców.

P. Abrahamowicz przemawia i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

»Wzywa się Wydział krajowy, ażeby przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej projekt do zmiany §. 71. statutu Banku krajowego, oznaczający ściśle czas trwania mandatu członka Rady nadzorczej na pewien okres lat.

P. Abrahamowicz wnosi dalej, aby wniosek jego był traktowany jako nagły i aby bez drukowania został przekazany komisji administracyjnej z poleceniem przedłożenia o nim sprawozdania w tej jeszcze sesyi sejmowej.

Po przemówieniu p. Wereszczyńskiego, popiera Izba wniosek p. Abrahamowicza, a po przemówieniu p. Bartmańskiego i p. Groholskiego co do formalnego traktowania, uchwała Izba przystąpić zaraz do dyskusyi nad formalnem traktowaniem wniosku p. Abrahamowicza.

Zabierają głos pp. Wereszczyński i Wodzieki Ludwik.

P. Groholski wnosi, aby bez odsyłania do komisji przystąpić odrazu do drugiego czytania wniosku p. Abrahamowicza.

Opłatą tą można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy; nie można nią obciążać produkcji i obrotu handlowego.

Art. III.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat, wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przystępując na wniosek P. Bartmańskiego, do głosowania en bloc nad całą ustawą, uchwała Izba tę ustawę en bloc w drugim czytaniu, a zgadzając się na trzecie czytanie bez czytania, przyjmuje tę ustawę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie miasta Jarosław na pobór opłaty od piwa. Sprawozdawca p. Smolka odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego: Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zezwalająca gminie miasta Jarosław pobierać opłatę od piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, jak następuje:

Art. I.

Gminie miasta Jarosław zezwala się pobierać w latach 1883 i 1884, opłatę po jeden zł. 70 ct. w. a. od hektolitra piwa w obręb gminy sprowadzanego lub w niej wytwarzanego i w niej zużywanego.

Art. II.

Do niszczenia tej opłaty obowiązany jest, ktokolwiek piwo do gminy sprowadza, lub w niej wytwarza, i w obrębie gminy zużywa, bądź to przez własny użytek, bądź też przez przetwarzanie, lub dalsze odprzedawanie w obrębie gminy.

Art. III.

Ta opłata ciąży jedynie na konsumcyi miejscowej i nie może obciążać produkcji, ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat, wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Po przemówieniu p. Badeniego przystępuje Izba na wniosek p. Maxa do głosowania en bloc nad całą ustawą i uchwała tę ustawę en bloc w drugim czytaniu, a zgadzając się na trzecie czytanie bez czytania, przyjmuje tę ustawę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie miasta Rohatyn na pobór opłat od napojów spirytusowych i piwa. Sprawozdawca p. Smolka odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego: Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o podwyższeniu na lat pięć opłaty od napojów pobieranej przez gminę miasta O ś w i ę c i m a, w powiecie Bialskim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

Art. I.

Gminie miasta Oświęcim zezwala się podwyższyć opłatę od napojów spirytusowych i od piwa, w gminie wytwarzanych lub w obręb gminy sprowadzonych i w niej zużywanych, nadaną przywilejem ś. p. Cesarza Franciszka II. z dnia 24. października 1793 r., przez pięć lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, w granicach, w jakich dotąd tę opłatę pobierała i pobierać miała prawo, w następnie podwyższonej wysokości:

- 1) od hektolitra piwa podwójnego po jeden (1) zł. w. a.
- 2) od hektolitra piwa pojedynczego po sześćdziesiąt (60) ct. w. a.
- 3) od półlitrowej faszki piwa marcowego lub bokowego po jeden (1) ct. w. a.
- 4) od litra wódki do 50° Trallesa po sześć (6) ct. w. a.
- 5) od litra okowity nad 50° do 80° Trallesa po dziewięć (9) ct. w. a.
- 6) od litra okowity nad 80° Trallesa po dwanaście (12) ct. w. a.
- 7) od litra rumu, araku, likieru, rozolisu, esencji ponczowej i innych słodzonych napojów po dwanaście (12) ct. w. a.
- 8) od litra miodu, wiśniaku i maliniaku po trzy (3) ct. w. a.

Art. II.

Do uiszczania tej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy w artykule I poszczególnione napoje dla konsumeyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają bądź to na sprzedaż bądź na własny użytek.

Art. III.

Opłata ta obciąża jedynie konsumeyę w obrębie gminy miasta Oświęcima, nie może przeto ciężć ani na produkcji, ani na obrocie handlowym.

Art. IV.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. V.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z najbliższym 1ym stycznia po jej ogłoszeniu.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przystępując na wniosek p. Józefa Jasińskiego do głosowania en bloc nad całą ustawą, uchwała Izba tę ustawę en bloc w drugim czytaniu a zgadzając się na trzecie czytanie bez czytania, przyjmuje tę ustawę w trzecim czytaniu.

Przystąpiono do sprawozdania Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie m. Buczacz na pobór opłat od napojów spirytusowych,

Sprawozdawca p. Smolka odczytnje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim, zezwalająca gminie miasta Buczacza w powiecie buczackim położonej pobierać opłaty gminne od napojów spirytusowych i od piwa w obręb gminy sprowadzanych, w nim wyrabianych i zużywanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim rozporządzam :

Art. I.

Gminie miasta Buczacza zezwala się pobierać przez lat ośm od wejścia w wykonanie ustawy opłaty gminne od trunków spirytusowych i od piwa w obręb gminy sprowadzanych, w tym obrębie wyrabianych i zużywanych według następującej taryfy :

a) od jednego litra araku, rumu, rozolisu, likiernu, ponczowej esencji, śliwownicy lub innych słodzonych napojów 10 ct. (dziesięć centów) w. a.

b) od jednego litra wódki przepędzonej przez anyż, kminek i t. d. 10 ct. (dziesięć centów) w. a.

c) od jednego litra wódki surowej jakiegokolwiek stopnia $7\frac{1}{2}$ ct. (siedm i pół centa) w. a.

d) od pół hektolitra piwa 50 ct. (pięćdziesiąt centów) w. a.

Art. II.

Do uiszczania tych opłat obowiązani są wszyscy, którzy poszczególnione w art. I. napoje dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają bądź to na sprzedaż, bądź na własny użytek.

Art. III.

Opłaty te obciążają jedynie konsumcyę w obrębie gminy miasta Buczacza, nie mogą przeto obciążać ani produkeyi ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych.

Przystępując na wniosek p. Wolańskiego Władysława do głosowania en bloc nad całą ustawą, uchwała Izba ustawę en bloc w drugim czytaniu, a zgadzając się na trzecie czytanie bez czytania, przyjmuje ustawę w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie miasta Gorlice na pobór opłat od napojów spirytusowych i piwa. Sprawozdawca p. Smolka odczytuje to sprawozdanie znastępującym wnioskiem Wydziału krajowego: Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę :

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim, zezwalająca gminie miasta Gorlice pobierać opłaty od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim rozporządzam jak następuje :

Art. I.

Gminie miasta Gorlice zezwala się pobierać w latach 1883, 1884, 1885, 1886, 1887 i 1888 następujące opłaty od napojów spirytusowych, piwa i miodu, w gminie wytwarzanych lub do gminy sprowadzanych i w niej zużywanych, a mianowicie :

od hektolitra piwa 1 zł. 70 ct. a. w.

od litra wódki do 50 stopni Trallesa 10 ct.

- od litra wódki do 75 stopni Trallesa 16 ct. w. a.
- od litra spirytusu nad 75 stopni Trallesa 20 ct. w. a.
- od litra araku, rumu, essencyi ponczowej, rozolisów, likierów i wszelkich spirytusowych napojów słodzonych 20 ct. w.
- od litra miodu, wiśniaku, dereniaku i maliniaku 4 ct. w. a.

Art. II.

Do uiszczania tej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają bądźto na sprzedaż, bądź na własny użytek.

Art. III.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi w obrębie gminy; nie można obciążać nią producyi ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przystępując na wniosek posła Jasińskiego Józefa do głosowania en bloc nad całą ustawą, uchwała Izba ustawę en bloc w drugim czytaniu, a zgadzając się na trzecie czytanie bez czytania, przyjmuje ustawę w trzecim czytaniu.

Przystąpiono do sprawozdania Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie miasteczka Podhajce na pobór 80% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina. Sprawozdawca p. Smolka odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego. Wysoki Sejm raczy pojąć następującej treści uchwałę:

U c h w a l a

zezwalająca gminie miasteczka Podhajce pobierać 80% dodatek do podatku konsumcyjnego od wina i mięsa.

Gminie miasteczka Podhajce w powiecie Podhajeckim zezwala się pobierać w latach 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 80% dodatek do podatku konsumcyjnego od wina i mięsa.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o petycyi Reprezentacyi gminy K o p y c z y ŋ c e w powiecie Husiatyńskim względem zezwolenia na pobór 100% dodatku od podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Sprawozdawca p. Smolka odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału kraj.:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminie miejskiej Kopyczyńce w powiecie Husiatyńskim zezwala się pobierać w latach 1883, 1884 i 1885, — 100% dodatek do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina, w celu pokrycia potrzeb gminnych.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Izba przystępuje do dalszego ciągu rozprawy szczegółowej nad budżetem. Sprawozdawca poseł Chrzanowski czyta:

R u b r y k a VII.

Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.

Poz. 46. Akademia umiejętności w Krakowie 15.000 zł.

Izba uchwała tę pozycję bez dyskusyi.

- Poz. 47. Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego kraj. 370.650 zł. została już poprzednio uchwaloną przez Wysoką Izbę.
- Poz. 48. Sześciu Członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł. 7.200 zł.
Izba uchwała tę pozycję bez rozpraw.
- Poz. 49. Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej krajowej, remuneracja 800 zł.
Izba uchwała tę pozycję bez rozpraw.
- Poz. 50. Szkoła żeńska w Brodach 450 zł.
- Poz. 51. Szkoła żeńska w Jaworowie PP. Bazylianek 500 zł.
- Poz. 52. Szkoła żeńska w Krakowie 2.500 zł.
- Poz. 53. Szkoła żeńska w Krakowie św. Tomasza 500 zł.
Izba uchwała pozycje 50 do 53 bez dyskusji.
- Sprawozdawca p. Chrzanowski czyta:
- Poz. 65. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie — rata umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę gmachu własnego 7.000 zł.
Pozycya ta już została dawniej uchwaloną.
- Poz. 66. Teatr polski w Krakowie: a) roczna subwencya 8.000 zł.
Izba uchwała pozycję 66 a) bez rozpraw.
b) jednorazowy zasiłek dla pokrycia reszty wydatków na wykonanie zmian i przeistoczeń w teatralnym gmachu, nakazanych przez władzę w celu bezpieczeństwa publiczności 5.000 zł. (w załatwieniu petycyi Dyrekcji teatru l. s. 646. — l. p. 495.)
Izba uchwała pozycję 66 b) bez dyskusji.
- Sprawozdawca p. Romanowicz czyta:
- Poz. 54. Szkoła żeńska w Krakowie PP. Augustyanek: a) subwencya roczna 500 zł. b) w skutek petycyi l. 187 jednorazowy zasiłek na przekształcenie i rozszerzenie szkoły 2.000 zł.
Izba uchwała pozycję 54 a) i b) bez dyskusji.
- Poz. 55. Szkoła żeńska we Lwowie PP. Benedyktynek ormiańskich 1.000 zł.
- Poz. 56. Szkoła żeńska w Starym Sączu PP. Klarysek 750 zł.
Izba uchwała pozycje 55 i 56 bez rozpraw.
- W załatwieniu petycyj l. 143 i 146, wnosi komisya budżetowa:
- Poz. 57. Szkoła żeńska Towarzystwa pedagogicznego w Kołomyi 800 zł.
- Poz. 58. Szkoła żeńska Towarzystwa pedagogicznego w Stryju 800 zł.
Izba uchwała poz 57 i 58 bez rozpraw.
- Poz. 59. Szkoła ludowa u OO. Dominikanów we Lwowie, dla nauczyciela języka ruskiego 200 zł.
- Poz. 60. Szkoła wyznaniowa izraelska w Brodach 6.000 zł.
Izba uchwała pozycje 59 i 60 bez rozpraw.
- Poz. 61. Zakład głuchoniemych we Lwowie: a) na stypendya dla 50 wychowanców 6.000 zł. b) na utrzymanie zakładu w r. 1883 — skutkiem petycyi l. 195 — 500 zł.
Izba uchwała pozycję 61 a) i b) bez rozpraw.
- Sprawozdawca p. Romanowicz czyta:
- Poz. 62. Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie. — Skutkiem petycyi l. 157 — komisya budżetowa zważywszy użyteczność i wzorowe prowadzenie tej szkoły, tudzież znaczne jej rozszerzenie, gdyż obecnie ma ona już 18 uczniów — wnosi o podwyższenie subwencji z 200 zł. na 300 zł.
Izba uchwała pozycję 62 bez dyskusji.
- Poz. 63. Zakład ciemnych we Lwowie 2.000 zł.
Izba uchwała pozycję 63 bez dyskusji.
- Sprawozdawca czyta:
- Poz. 64. Szkoła gymnastyczna „Sokół“ we Lwowie: a) roczna subwencya 750 zł. b) w skutek petycyi l. 446 — komisya budżetowa wnosi: udzielić na budowę sali gimnastycznej Tow. „Sokół“

subwencji 3.000 zł. pod warunkiem, że Wydział krajowy uzna projekt budowy jako celowi odpowiedni, i przekona się, że Towarzystwo posiada dostateczny fundusz na wykonanie całej budowy. Razem przeto pozycya 64 — 3.750 zł.

Przyznawszy Towarzystwu »Sokół« prócz dorocznej subwencji także i zasiłek na budowę — komisya budżetowa nie może się przychylić do dalszej jeszcze prosby tego Towarzystwa o subwencyę na wydawnictwo »Przewodnika gimnastycznego« i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą l. 675 Towarzystwa »Sokół« o subwencyę na wydawnictwo »Przewodnika gimnastycznego« przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwała poz. 63 i 64, oraz końcowy wniosek komisji bez dyskusji.

Sprawozdawca p. Zucker czyta.

Poz. 67. Teatr polski we Lwowie, zasiłek stały 4.200 zł.

Poz. 68. Teatr polski i opera polska we Lwowie do rozporządzenia Wydziału krajowego z zastrzeżeniem, iż subwencya będzie wypłacaną kwartalnie z dołu: a) dramat i komedia 7.000 zł. b) opera 13.000 zł.

P. Antoniewicz przemawia przeciw udzieleniu subwencji na „operę“.

Po przemówieniu pp. Abrahamowicza, Antoniewicza, Sawczyńskiego, sprawozdawcy i p. Antoniewicza co do faktycznego sprostowania, uchwała Izba pozycye 67 i 68 a) i b).

Sprawozdawca czyta:

Poz. 69. Jednorazowy zasiłek dla administracji fundacyi Stan. hr. Skarbka, na pokrycie reszty wydatków przeistoczeń w teatrze lwowskim, nakazanych przez władzę w interesie bezpieczeństwa pnblicności 6.000 zł. (w załatwieniu petycyi l. 426).

Do pozycyi 69 zabiera głos p. Krukowiecki.

Po przemówieniu pp. Antoniewicza, Romanowicza ks. Sawy, Krukowieckiego i Wodzickiego Henryka zamknięto rozprawę, a po przemówieniu p. Krukowieckiego, co do faktycznego sprostowania i sprawozdawcy uchwała Izba pozycyę 69.

Sprawozdawca czyta:

Petycyę obywateli miasta Lwowa do l. 657|p., o polecenie Wydziałowi krajowemu, aby spowodował rozwiązanie umowy fundacyi Skarbkowskiej z p. Ad. Miłaszewskim o dzierżawę teatru we Lwowie, wnosi komisya budżetowa uznać za bezprzedmiotową i już więcej merytorycznego załatwienia nie wymagającą, w obec tego, że przedsiębiorca wypowiedział powyższą umowę, że Rada administracyjna fundacyi, przyjmując to wypowiedzenie, uchwaliła na posiedzeniu z dnia 30. września 1882 rozpisac bezwlocznie konkurs na to przedsięwzięcie, a przeto intencyom petentów stało się już zadość.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2. minut 30. po południu i zapowiada dalszy ciąg na wieczór na godzinę 7.

Ciąg dalszy

29. posiedzenia, 5. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 19. października 1882.

Początek o godzinie 7. minut 30 wieczorem.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie, a Izba przystępuje do dalszego ciągu rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie krajowym na r. 1883. Sprawozdawca p. Romanowicz czyta do rubryki VII. wydatki na cele wykształcenia i świąty. Poz. 70. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ 4.000 zł.

Do tej pozycji zabiera głos p. Ochrymowicz i stawia wniosek, ażeby na operetkę ruską przeznaczyć subwencji 1000 zł.

Przy głosowaniu przyjmuje Izba wniosek komisji a odrzuca dodatek p. Ochrymowicza.

Sprawozdawca czyta poz. 71. Towarzystwo muzyczne w Krakowie 800 zł.

Sprawozdawca p. Romanowicz zawiadamia Izbę, że do tej pozycji przedłożył Wydział krajowy sprawozdanie w przedmiocie udzielenia szkole muzycznej w Krakowie rocznej subwencji.

Sprawozdawca wnosi: Wysoki Sejm raczy nad sprawozdaniem tem przystąpić bezwzględnie do rozpraw.

Izba uchwała ten wniosek nagłości, poczem sprawozdawca odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego z następującym wnioskiem: Wysoki Sejm raczy uchwalić: Szkole muzycznej, w Krakowie powstać mającej, zapewnia Sejm stałą roczną dotację z funduszu krajowego w kwocie 2.000 zł. w przypuszczeniu i pod warunkiem, że gmina miasta Krakowa tudzież c. k. Skarb państwa przynajmniej tej szkole stałą roczną subwencję w odpowiedniej kwocie.

Izba uchwała bez rozpraw powyżej przytoczoną pozycję 71 i powyższy wniosek Wydziału krajowego jako pozycję 71 a).

Sprawozdawca czyta:

Poz. 72. Towarzystwo muzyczne we Lwowie 3.000 zł.

Poz. 73. Stypendya dla uczniów i uczennice seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych 30.000 zł.

Poz. 74. Dla uczniów internatu przy seminaryum nauczycielskiem w Krakowie 3.000 zł. Tem samem załatwiona jest petycja L. S. 634. L. pet 485.

Poz. 72 i 73 uchwała Izba bez rozpraw; do poz. 74 zabiera głos p. J. Popiel i stawia wniosek podniesienia tej pozycji do 5.000 zł.

Izba popiera ten wniosek.

Po przemówieniu p. J. Stadnickiego, Krukowieckiego, Wodzickiego Henryka i sprawozdawcy odrzuca Izba poprawkę J. Popiela a przyjmuje wniosek komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 74. a) Na jedno stypendyum imienia Jana Matejki, dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie, według uchwały Wysokiego Sejmu z 13. Października r. b. 1.000 zł.

Poz. 75. Nagrody za najlepsze książki dla szkół średnich 1.000 zł.

Poz. 76. Wydawnictwo ruskich książek szkolnych (petycja L. 119 — załatwiona) 2.000 zł.

Poz. 77. Zasiłek dla czasopisma „Szkola” — (petycja L. 142) 500 zł.

Poz. 78. Zasiłek dla czasopisma „Kosmos” (pet. L. 308) 400 zł.

Poz. 79. Zasiłek dla ruskiej gazety szkolnej (pet. l. 186) 500 zł. do rozporządzenia Wydziału krajowego.

Poz. 74. a) do 78. uchwała Izba bez rozpraw.

Do poz. 79. zabiera głos p. Ochrymowicz i stawia wniosek opuszczenia słów do rozporządzenia Wydziału krajowego i polecenia Wydziałowi krajowemu aby wypłacił zaległe raty.

Po przemówieniu pp. Antoniewicza i Kowalskiego B. odrzuca Izba przy oddzielnem głosowaniu nad zakwestjonowanemi słowami, powyższe poprawki p. Ochrymowicza a przyjmuje pozycję 79 w zupełności według wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 80. Gettlich Antoni, dyrektor szkoły żeńskiej w Krakowie, roczny dodatek do płacy 100 zł.

Poz. 80 a) Piechowicz Kajetan, ociemniały nauczyciel, dar z łaski corocznie 100 zł. w skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 2. Października b. r.

Poz. 80 b) Jak zwykle tak i w bieżącej sesji wpłynęły do Sejmu liczne petycje młodzieży kształcącej się w nankach i sztukach, o stypendya i subwencye. Komisya budżetowa jak w roku zeszłym, tak i obecnie wnosi, ażeby na ten cel wstawić w budżet do dyspozycyi Wydziału krajowego kwotę 3.000 zł.

Zaś co do wniesionych petycji, komisya budżetowa po zbadaniu ich przysłała do przekonania, iż nie można wszystkich petentów równą miarą mierzyć i w jednakowym stopniu Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z powyższej pozycyi zalecać — i dla tego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. 582 Teodora Axentowicza, malarza, o subwencję na dalsze kształcenie się za granicą, odstępuje się Wydziałowi krajowemu z usilnem zaleceniem do uwzględnienia.

Petycje L. 480 Stanisława Rejhana, i L. 309 Jana Styki, malarzy o subwencye na dalsze kształcenie się za granicą — odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia. — Izba uchwała pozycje 80 i 80 b) oraz powyższe wnioski komisji.

Sprawozdawca czyta:

Petycje L. 266, Piotra Harasimowicza rzeźbiarza, i Marcelego Harasimowicza, malarza, L. 625 Antoniego Goligowskiego snycerza, L. 53 Józefa Krypiakiewicza, słuchacza Wydziału medycznego w Wiedniu, L. 517 Dra Aleksandra Żukowskiego operatora, i L. 516 Aleksandra Schiera prawnika, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Do petycji l. 266 Piotra Harasimowicza, rzeźbiarza, i Marcelego Harasimowicza malarza, zabiera głos p. Krukowiecki, i stawia wniosek ażeby opuszczono słowo możliwego a natomiast zamieszczono jak następuje: Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia.

Po przemówieniu p. ks. Sawy za wnioskiem powyższym i sprawozdawcy przeciw wnioskowi odrzuca Izba poprawkę p. Krukowieckiego, a przyjmuje wniosek komisji.

Sprawozdawca czyta:

Petycje L. 608 Eugeniusza Radeckiego o subwencję dla córki jego Stanisławy, celem kształcenia w muzyce, L. 368 Stanisławy Schütz o subwencję na kształcenie się w śpiewie, L. 192 Antoniego Nieduszyńskiego o subwencję dla córki Kazimiry, dla kształcenia w śpiewie, L. 80 Erazma Fabiańskiego dla córki Maryi do kształcenia w muzyce i malarstwie, L. 87 Władysława Waszkiewicza o subwencję do kształcenia się w grze na fortepianie — przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia. Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta :

Nad petycją L. 431 Amalii Abendroth o subwencyę celem kształcenia dziewięcioletniej córki Ireny w muzyce, i L. 252 Stanisława Anczarskiego nauczyciela muzyki o subwencyę — przechodzi Sejm do porządku dziennego. Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 80. c) Janowi Nareyzowi Daszkiewiczowi, malarzowi dekoracyjnemu do dalszego kształcenia się w szkole sztuk pięknych w Krakowie, jednorazowa subwencya (L. pet. 95) 300 zł.

Poz 80, d) Towarzystwu „Harmonia“ we Lwowie, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. Października 1882 jednorazowo 500 zł.

Poz. 80. e) Galicyjskiemu Stowarzyszeniu głuchoniemych „Nadzieja“ (L. pet. 194) 200 zł.

Poz. 80. f) Towarzystwu oświaty ludowej dla miasta Lwowa i okolicy (L. pet. 624) 250 zł.

Poz. 80. g) Towarzystwu bratniej pomocy słuchaczy wszechnicy lwowskiej L. pet. 193) 100 zł.

Poz. 80. h) Towarzystwu „Akademickie Bractwo“ (L. pet. 487) 100 zł.

Poz. 80. i) Bursie św. Jana Chrzciciela w Drohobyczu (L. pet. 260) 150 zł.

Poz. 80. k) Bursie imienia J. I. Kraszewskiego w Drohobyczu (L. pet. 382) 150 zł.

Poz. 80. l) Bursie dla dziewcząt w Przemyślu (L. pet. 125) 150 zł.

Izba uchwała pozycyę 80. c) do 80 k) włącznie wedle wniosku komisji bez rozpraw.

Do poz. 80 l) zabiera głos p. Antoniewicz i czyni wniosek wstawienia w tej pozycyi kwoty 500 zł.

Po przeniesieniu sprawozdawcy uchwała Izba pozycyę 80 l) według wniosku p. Antoniewicza.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 80. m) Komitetowi zakładu wychowawczego PP. Bazylianek we Lwowie, na rozszerzenie i urządzenie zakładu (L. pet, 243) 4.000 zł.

Poz. 80. n) Władysławowi Bełzie, redaktorowi „Towarzysza pilnych dzieci“ (L. pet. 254) 300 zł.

Poz. 80. o) Ludwikowi Pelezarowi, b, nauczycielowi (L. pet. 204) 100 zł.

Poz. 80. p) Albinie Mozdyniewicz, wdowie po nauczycielu 100 zł.

Poz. 80. q) Dyonizemu Dubowi, kierownikowi 4-klasowej męskiej szkoły w Drohobyczu w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 7. października 1882 pięcioletni dodatek do płacy 250 zł.

Poz. 80. r) Na czasopisma i wydawnictwa ludowe, do rozporządzenia Wydziału krajowego 2.000 zł.

Poz. 80. m) do 80 r) uchwała Izba bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie komisji budżetowej o petycji L. 117 Hipolita Witowskiego, o udzielenie mu stałej zapomogi z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

P. Hipolitowi Witowskiemu, b. dyrektorowi szkoły wydziałowej w Bełzie. wyznacza się z funduszu krajowego dożywotne zaopatrzenie w kwocie 300 zł. rocznie.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Co do innych petycji, do tej rubryki się odnoszących, wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminie miasta Leżajska (L. pet. 123) zezwala się na odroczenie o 1 rok spłaty pożyczki, zaciągniętej w r. 1876 na budynek szkolny.

Do petycji l. 123 zabiera głos p. Wodziński i czyni następującą poprawkę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Gminie miasta Leżajska zezwala się na odroczenie rat o 2 lata spłaty pożyczki, zaciągniętej w r. 1876, na budynek szkolny.

b) Tejże gminie odpisuje się z zaciągniętej pożyczki w roku 1876 kwotę 500 złr.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba ustęp a) wniosku p. Wodzińskiego a odrzuca ustęp b) powyższego wniosku p. Wodzińskiego.

Sprawozdawca czyta:

Petycję L. 626 przełożonej Zgromadzenia PP. Benedyktynek w Przemyślu, o pożyczkę na rozszerzenie budynku szkolnego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosku na następnej sesyi.

Petycję L. 183 gminy miasta Sanoka, o przyjęcie na krajowy fundusz szkolny emerytur nauczyciela Pawła Dembickiego, nauczycielki Izabeli Roczarkiewiczowej i wdowy po nauczycielu Aleksandry Skrowaczewskiej, odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.

Petycję L. 261 Ludwika Popowicza, nauczyciela w Warężu, o podwyższenie pensyi, odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.

Petycję L. 184 Jana Winnika, tymczasowego nauczyciela, o zapomogę, odstępuje się Radzie szkolnej krajowej z zaleceniem do uwzględnienia.

Petycję L. 218 grona nauczycieli szkół ludowych w Wieliczce o podwyższenie płac nauczycieli w tamtejszych szkołach, odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do urzędowania.

Izba uchwała wnioski powyższe bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Petycję L. 167 Leona Dąbrowskiego, pełniącego obowiązki inspektora szkolnego w okręgu jarosławskim, o przyznanie mu wynagrodzenia za mieszkanie, a ewentualnie o zaliczkę bezprocentową 500 zł. odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do urzędowania.

Petycje nauczycieli o zapomogi, a mianowicie: L. pet. 173 Makymiliana Łukacza, L. petycji 170 Alfreda Rewakowicza, L. pet. 249 Jakóba Nabaka, L. pet. 229 Konstantego Janowicza, L. pet. 248 Stanisława Lisowskiego, L. pet. 680 Aleksandra Gofryka, L. pet. 683 Antoniego Didura i L. p. 178 Karoliny Burnatowicz, wdowy po nauczycielu, odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do urzędowania.

Petycję L. 640 K. Łukasiewicza, księgarza we Lwowie, o poparcie wydawnictwa „Gazety Wiejskiej“ „Przyjaciela Domowego“ i dziełek ludowych, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała powyższe wnioski bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wreszcie wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad pet. L. 63 Alexandra Vogla, wydawcy „Wieńca i Pszczółki“ wraz z „Gospodarzem i Rękodzielnikiem“, o stałą subwencyę.

Izba uchwała wniosek komisyi bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycją L. 155 Bronisławy Jamińskiej, kierowniczkę szkoły froebrowskiej w Stanisławowie o subwencyę.

Do pet. L. 155 zabiera głos p. Kamiński i czyni następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla Bronisławy Jamińskiej, kierowniczkę szkółki Froebrowskiej w Stanisławowie przeznaczają się jednorazowa subwencya w sumie 300 zł.

Izba popiera ten wniosek.

Po przemówieniu p. ks. Sawy za wnioskiem i sprawozdawcy przeciw takowemu, uchwała Izba wniosek komisyi, a tem samem upada wniosek p. Kamińskiego.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycjami:

L. 169 Zarządu bursy im. J. I. Kraszewskiego w Stanisławowie o zapomogę.

L. 182 Maryi Świtkowskiej, wdowy po nauczycielu w Krakowie, o zapomogę.

L. 220 Emila Wisłockiego o subwencję na cele literackie.

L. 222 Redakcyi Bartnika o subwencję.

L. 234 Towarzystwa muzycznego w Brodach o subwencję.

L. 259 Zygmunta Morawskiego, redaktora Przyrodnika w Tarnowie, o subwencję.

L. 262 Stefana Dobrzańskiego, b. nauczyciela w Przemyśle, o dodatek osobisty 52 zł. 50 ct. o pobieranej emerytury.

L. 334 Marcelego Turkawskiego, redaktora i właściciela pisma Samorząd i mającego wychodzić pisma Gmina, o subwencję.

L. 340 Ochronki Sierót imienia Arcyks. Fryderyki Zofii w Stanisławowie, o zasiłek.

Izda uchwała powyższy wniosek komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycją L. 373 Bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie, o zasiłek dla bursy przez to bractwo otrzymywanej.

Do petycji tej zabiera głos p. Dobrzański i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się datek jednorazowy dla bursy przez bractwo św. Mikołaja w Stanisławowie utrzymywanej, w kwocie 150 zł. w. a.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji, a tem samem odpada wniosek p. Dobrzańskiego.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycjami:

L. 417 Melanii Lubienieckiej, wdowy po majorze o zapomogę.

L. 432 Antoniny Slawiezek o zapomogę.

L. 559 Ludwiki Dembińskiej o zasiłek na wydanie książki p. t. „Opis wybawienia Francji przez Joannę d'Arc i wyratowania Polski przez ks. Augustyna Kordeckiego“.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycją L. 623 Towarzystwa imienia Michała Kaczkowskiego o subwencję.

Do petycji tej zabiera głos p. Kułaczkowski i czyni wniosek udzielenia Towarzystwu imienia Kaczkowskiego subwencji 300 zł.

Izba nie popiera tego wniosku.

Po przemówieniu p. p. Golejewskiego, Antoniewicza i sprawozdawcy, Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek komisji, który Izba uchwała.

Następuje Rubr. VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

Sprawozdawca p. Dzieduszycki Wojciech uwolniony od czytania sprawozdania odczytuje wnioski komisji.

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 81. Restauracja pomników w ogóle, sporządzenie i publikacja naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w kraju naszym 1.500 zł.

Poz. 82. Badanie i ocalenie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych, dla zakładu imienia Ossolińskich we Lwowie 500 zł.

Poz. 82 a) Ochrona, odnowienie i odnalezienie pomników starożytnego Halięża 2.000 zł.

Poz. 82 b) Restauracja fary, obrządku łacińskiego w Drohobyczu 3.500 zł.

Izba uchwała poz. 81 do 82 b) bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

W dalszym ciągu rubryki ósmej wnosi komisya budżetowa dla krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 23 a)	dyrektor we Lwowie	1.200 zł
b)	dyrektor w Krakowie	1.000 „
c)	adjunkt we Lwowie, płaca	1.100 zł. — ct.
	dodatek aktywalny	100 „ — „
	dodatek pięcioletni z rocz. 80 zł. od 13/10 1883	17 „ 31 „
	dodatek pięcioletni z rocz. 80 zł. od 1/9 1883	26 „ 66 „
d)	adjunkt w Krakowie, płaca	900 „ — „
	dodatek aktywalny	100 „ — „
	dodatek pięcioletni z rocz. 80 zł. od 1/9 1883	26 „ 66 „
e)	czterech aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200 „
f)	dwu aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł.	600 „
g)	stróże	600 „
h)	czynsz za najem lokalu we Lwowie	600 „
i)	opał i potrzeby kancelaryjne	350 „

Izba uchwała powyższe pozycje bez rozpraw.

Następuje rubryka IX.

Kwaterunkowe żandarmeryi.

Sprawozdawca poseł Abroży Towarnicki czyta sprawozdanie z następującym wnioskiem:

Komisya budżetowa wnosi:

Wstawić w budżet krajowy na rok 1883 w Rubr. IX na koszta kwaterunkowe c. k. żandarmeryi, jako zwyczajne wydatki kwotę 71.946 zł. w. a.

Po przemówieniu p. Krasieckiego, c. k. komisarza rządowego i p. Podlewskiego, uchwała Izba powyższą rubrykę IX według wniosku komisyi.

Następuje Rubr. X.

Drogi krajowe.

Sprawozdawca p. J. Stadnicki uwolniony od czytania sprawozdania czyta:

A. Koszta zarządu:

Pozycya 101.	Płace urzędników i służ	84.070 zł.
„ 102.	Ryczałty	10.940 „
„ 103.	Renumeracye i zapomogi	7.300 „
„ 104.	Sprawienie narzędzi	4.600 „
„ 105.	Koszta podróży	4.000 „

Izba uchwała powyższe pozycje bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

B. Budowa i rekonstrukcja dróg.

Pozycya 106. — 190.000 zł.

Izba uchwała pozycję tę bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

C. Utrzymanie dróg.

Poz. 107. — 456.869 zł. w. a.

Izba uchwała tę pozycję bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

D. Zasiłki

Poz. 108 a) Dla dróg powiatowych i gminnych 130.000 zł.

Poz. 108 b) Na rekonstrukcję drogi gminnej Nowy targ-Zakopane 10.000 zł.

Izba uchwała tę pożyczkę bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

E. Wydatki na myta.

Poz. 109 a) b) i c) 6.500 zł.

Izba uchwała tę pożyczkę bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

F. Zaopatrzenia.

Poz. 110 a), b), c) i d) 850 zł.

Izba uchwała tę pożyczkę bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie o budżecie funduszy szpitalnych.

Krajowy szpital powszechny.

P. Zucker w zastępstwie sprawozdawcy p. Hausnera uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujące wnioski komisji budżetowej.

W y d a t k i:

Rubr. I. poz. 1—15. *Płace i emolumenta etatowe.*

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dwom pisarzom etatowym w szpitalu powszechnym lwowskim, wyznacza się w pożyczce 13. rubr. I. wydatków roczny dodatek na mieszkanie w kwocie 100 zł. Komisja budżetowa wnosi zatem, z uwzględnieniem uchwalonego podwyższenia płacy 2 pisarzy etatowych, wstawić:

w rubryce I. w funduszu chorych . . . 29.685 zł.

„ „ „ „ „ „ „ „ „ 2.646 „

razem . 32.331 zł.

Izba uchwała Rubr. I bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby na podstawie rozdziału IV ustawy z dnia 3 Grudnia 1863 (Dz. u. p. l. 105). spowodował gminy większych miast kraju do utworzenia zakładów przytułku dla takich nieuleczalnych chorych, którzy nie mogą być do szpitala przyjęci, a ewentualnie przeprowadził z nimi rokowania, co do udziału funduszu krajowego w kosztach założenia za pomocą zaliczek zwrotnych. O wyniku zda sprawę Wydział krajowy na następnej sesji.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. II. poz. 16—21. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

W całej rubryce II. komisja budżetowa wnosi:

wstawić: w funduszu chorych . . . 25.150 zł.

„ „ „ „ „ „ „ „ „ 1.875 „

razem . 27.025 „

Izba uchwała Rubr. II bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Nad petycją 7 dyetaryuszów szpitala powszechnego we Lwowie L. 231 s. 163 pet. o podwyższenie płacy. komisja budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

W całym szpitalu powszechnym we Lwowie:

wynoszą wydatki	179.445 zł.
„ dochody	152.022 „
zatem niedobór	27.423 zł.

Komisya budżetowa wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1883 i pokryć wykazany niedobór w funduszu chorych w kwocie 12.413 zł. a w funduszu położnic w kwocie 15.010 zł., razem w kwocie 27.423 zł. z funduszu krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje preliminarz krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

P. Zucker w zastępstwie sprawozdawcy p. Hausnera czyta:

Rubryka I. pozycje 1—11. *Plące i emolumenta etatowc.*

Komisya budżetowa wnosi wstawić kwotę 17.554 zł.

Izba uchwała rubr. I. bez rozpraw.

Rubryka II. poz. 12—21. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Komisya budżetowa preliminarzuje całą rubrykę II. w kwocie 28.189 zł.

Izba uchwała Rubr. II. bez rozpraw.

W rubryce III. *Substytucje*, nie się nie preliminarzuje.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka IV. poz. 23—28. *Pensye i emerytury* 350 zł.

„ V. poz. 29—30. *Zaopatrzenia i dary z łuski* 14 zł.

„ VI. poz. 31. *Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych* 40 zł.

Izba uchwała Rubr. IV, V i VI bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka VII. poz. 32—33. *Remuneracye* komisya budżetowa wnosi wstawić kwotę 590 zł.

Rubryka VIII. *Koszta gospodarcze.*

Poz. 34. a) zwykła strawa i dodatki	37.600 zł.
„ „ b) Pieczywo	6.200 „
„ „ c) Wino	700 „
„ 35. Służba kuchenna i magazynowa	2.500 „
„ 36. a) Drzewo na kuchnię	2.700 „
„ „ b) Naczynia kuchenne	700 „
„ „ c) 5 siostr Miłosierdzia	1.375 „
„ 37. Sprzęty	4.285 „
„ 38. Bielizna i pościel — na naprawę (zwyecz. wydatek)	1.000 „
„ „ „ zakupno (nadz. „ „)	9.000 „
razem	10.000 zł.
„ 39. a) Pralnia	4.400 „
„ „ b) Dwie siostry Miłosierdzia zatrudnione w pralni	550 „
„ 40. Słoma do sienników	650 „
„ 41. Drzewo na opał i węgiel kamienny	6.000 „
„ 42. Oświetlenie	1.400 „
„ 43. Utrzymanie ogrodów	700 „
„ 44. Uprawa pól	1.400 „
„ 45. Utrzymanie 2 par koni	1.300 „

Izba uchwała Rubr. VII i VIII według wniosku komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IX	poz. 46—50	Koszta sanitarne	2.960 zł.
„ X	„ 51	Koszta kancelaryjne	600 „
„ XI	„ 52	„ kapliczne	200 „
„ XII	„ 53	Konserwacye i reperacye budynków	7.000 „
„	„ 54	Koszta utrzymania urzędzeń mechanicznych	1.600 „
„	„ 55	Asekuracya	500 „
„	„ 56	Koszta pokostowania podłóg	450 „
„	„ 57	Kominiarze i straż ogniowa	600 „
„	„ 58	Utrzymanie dróg dojazdowych	800 „
„ XIII	„ 59	Odsetki od kapitałów	1.408 „
„ XIV	„ 60	Podatki i daniny	250 „
„ XV	„ 61—64	Rozmaite	1.650 „

Izba uchwała Rubr. IX—XV bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

D o c h o d y.

Rubr. I.	Dodatki	630 zł.
„ II.	Zwroty od płacących za siebie i od obcych funduszów	34.000 „
„ III.	Dochody z pól, ogrodów i propinacyi	3.400 „
„ IV.	Rozmaite dochody	1.000 „

Izba uchwała Rubr. I—IV dochodów bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Komisyja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1883 i pokryć wykazany niedobór w kwocie **108.480 zł.** z funduszu krajowego.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Lit. E. Fundusz podrzuteków we Lwowie.

W y d a t k i.

W rubryce I.	Potrzeby kancelaryjne	10 zł.
„ II.	Remuneracye i zapomogi	450 „
„ III.	Koszta utrzymania dzieci	1.800 „
„ IV.	Koszta leczenia dzieci	10 „
„ V.	Rozmaite	120 „

Dochodów własnych fundusz ten nie posiada, przeto komisyja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy całą sumę wydatków: **2.390 zł.** pokryć z funduszu krajowego (Rubr. XI).

Izba uchwała Rubr. I, II, III, IV i V bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Nad petycją pod l. ^{254 S.} _{156 pet.} Karola Sochockiego, byłego dyetaryusza w Zakładzie podrzuteków we Lwowie za czasów zarządu Magistratu (1857—1871), komisyja budżetowa wnosi przejść do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 10. min. 30. wieczorem i zapowiada następne na piątek 20. października 1882 na godzinę 11 przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 30. posiedzenia, 5. sesyi, IV. perydu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Piątek dnia 20. Października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wniosku posła Abrahamowicza w przedmiocie uzupełnienia statutu Banku krajowego. Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

2. Wybór uzupełniający 3ch członków Rady nadzorczej Banku krajowego i 4ch Zastępców.

3. Dalsy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1883.

Sprawozdawca jeneralny poseł Chrzanowski. Sprawozdawcy szczegółowi posłowie: Chrzanowski, Skalkowski, Zucker, Dzieduszycki Wojciech, Towarnicki, Stadnicki Jan, Hausner, Goldmann, Romanowicz, Rapoport.

4. Sprawozdanie o petycyach, które obciążają budżet.

5. Sprawozdanie komisji sejmowej o wniesionem jako przedłożenie rządowe projekcie ugody w sprawie uregulowania stosunku państwa do funduszów indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi.

Sprawozdawca poseł Grocholski.

6. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie prawa do poboru myta: 1. Obszarowi dworskiemu w Piekarach, i gminie Cikowice, tudzież 2. Wydziałowi powiatowemu w Kołomyi.

Sprawozdawca poseł hr. Badeni.

7. Sprawozdania Wydziału krajowego jako komisji:

a) o petycji Zwierzchności gminnej miasteczka Ulanowa w przedmiocie zabezpieczenia brzegów Sanu.

b) o petycji Zwierzchności gminnej w Popowicach w przedmiocie dostarczenia materiału drewnianego na potrzeby dróg gminnych.

c) o petycji Reprezentacji powiatowej w Złoczowie w przedmiocie zbudowania poczekalni na przestanku w Zarwanicy.

Sprawozdawca poseł Badeni.

8. Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Starowiejskiego w przedmiocie ulg w podatku gruntowym z powodu klęsk elementarnych.

Sprawozdawca poseł Fedorowicz.

9. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego co do reformy ustawy z 2. Maja 1873 o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych.

Sprawozdawca poseł Czerkawski.

10. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego o reformie ustawy z 2. Maja 1873 o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych,

Sprawozdawca poseł Małecki.

11. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego o reformie ustawy z 25. Czerwca 1873 o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.

Sprawozdawca poseł Tarnowski Stanisław.

12. Sprawozdanie komisji petycyjnej w przedmiocie fundacyi ś. p. Anny de Szternsztyjn Helelowej.

Sprawozdawca poseł Zborowski.

13. Sprawozdanie komisji podatkowej w przedmiocie nakazów płatniczych na podatek gruntowy.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze

Jasiński Józef w. r.

Czaykowski Alfons w. r.

Spis petycyj

po dzień 19. października 1882 do Wysokiego Sejmu wniesionych.

753. Wydział powiatowy p. p. Jana Czaykowskiego o przyspieszenie budowy kolei Lwów - Żółkiew - Rawa.
754. Gmina Basiówka p. p. Merunowicza o utworzenie szkoły ludowej.
755. Gmina Huczka p. p. Krukowieckiego o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów szpitalnych żony Mikołaja Felbingera i utrzymania tegoż dzieci.
756. Właściciele posiadłości w Kłokowej p. p. ks. Sawę o sprostowanie nakazów płatniczych podatku gruntowego.
757. Gmina Leszczowate p. p. Żurowskiego jak wyżej.
758. Gmina Swieboduń p. p. ks. Sawę jak wyżej.
759. Michał Boratyński p. p. Hipolita Czaykowskiego o zapomogę.
760. Wydział powiatowy Rawa p. p. Jana Czaykowskiego w sprawie norm egzekucyjnych do ściągania podatków.
761. Ten sam o zreformowanie instytucji pisarzy gminnych.
762. Gmina Cerkowna p. p. Hoppena o pozwolenie poboru surowicy dla bydła z warzelnii soli w Bolechowie.
763. Towarzystwo Ochronek chrześcijańskich we Lwowie p. p. Romanowicza o subwencję.

Protokół

30. posiedzenia, V. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 20. października 1882.

Początek o godzinie 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze: posłowie Józef Jasiński, Turzański, Jan Stadnicki, Alfons Czaykowski.

Obechnych posłów 129.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa p. Filip Zaleski

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 28. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, a protokół z 29. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz p. Jasiński Józef odczytuje treść petycyj wniesionych do W. Sejmu po dzień 20. października 1882, a przesłanych Wydziałowi krajowemu w myśl uchwały z 13. października 1882.

Przystąpiono do pierwszego punktu porządku dziennego, którym jest sprawozdanie Wydziału krajowego o wniosku posła Abrahamowicza w przedmiocie uzupełnienia statutu Banku krajowego.

Sprawozdawca poseł Wareszczyński czyta to sprawozdanie z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do uzupełnienia §. 71. Statutu Banku krajowego następującemi postanowieniami:

I. Członkowie Rady nadzorczej Banku krajowego i ich zastępcy wybierani będą na lat sześć.

II. Z pomiędzy członków Rady nadzorczej występuje co dwa lata trzecia część w sposób następujący: Z upływem pierwszych dwóch po pierwszym wyborze a następnie drugich dwóch lat urzędowania rozstrzyga los, którzy członkowie ustąpić mają, następnie zaś ustępować będą ci, którzy sześć lat urzędowali.

III. Z pomiędzy zastępców członków Rady nadzorczej ustępuje co trzy lata połowa w ten sposób, że z upływem pierwszych trzech lat urzędowania los rozstrzyga, którzy zastępcy ustępują, następnie zaś ustępować będą ci, którzy sześć lat urzędowali.

IV. Dopóki nowo wybrani członkowie i zastępcy nie wejdą w urzędowanie, urzędują dotychczasowi członkowie i zastępcy, chociaż zostali wylosowani.

V. Występujący członkowie Rady nadzorczej i zastępcy mogą być napowrót wybrani“.

W rozprawie nikt głosu nie zabiera, a Izba uchwała wniosek Wydziału krajowego.

Następuje wybór uzupełniający 3 członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Wydział krajowy przedstawia do uzupełniającego wyboru na członków Rady nadzorczej pp.:

1. Gorayskiego Augusta, posła Sejmu krajowego,
2. Dr. Żywickiego Klemensa, adwokata krajowego i posła Sejmu krajowego,
3. Dąbrowskiego Wacława, Wiceprezydenta miasta Lwowa.

W miejsce p. Augusta Gorayskiego, przedstawia Wydział krajowy w uzupełnieniu pierwotnej listy do wyboru na zastępcę członka Rady nadzorczej p. hr. Scipiona Karola, właściciela dóbr ziemskich i posła Sejmu krajowego.

Na skrutatorów zaprasza Marszałek: pp. ks. Kitrysa, Korytowskiego, Korzyńskiego, Lenartowicza, Merunowicza, Michałowskiego Romana i Ochrymowicza.

Sekretarz p. Turzański odczytuje spis posłów, którzy kartki oddają.

Przed ogłoszeniem rezultatu wyboru przystąpiono z porządku dziennego do dalszego ciągu rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1883.

Sprawozdawca p. Dr. Rapoport czyta następujące wnioski komisji budżetowej o preliminarzu szpitala krajowego św. Łazarza w Krakowie na r. 1883.

W y d a t k i.

Rubryka I. *Płacy i emolumenta etatowe* — Komisja preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym pozycje od 1. do 13. na mocy stałego etatu, nadmieniając, że poz. 1 b) 600 zł. dla tego, większą jest o 69 zł. od sumy 531 zł. z r. 1882, ponieważ drugie pięciolecie liczyło się wówczas dopiero od 25 Marca 1882, zaś dodatki pięciolecia dla prymaryusza pod poz. 2 b) mniejsze są o 200 zł. od kwoty z r. 1882, ponieważ prymaryusz oddziału obłąkanych zamianowany został dyrektorem Zakładu obłąkanych w Kulparkowie.

W załatwieniu petycji Franciszka Flasińskiego i Franciszka Wernera, pisarzy w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, o podwyższenie płacy ich wynoszącej obecnie 600 zł., komisja uwzględniając te okoliczności, iż dawniejsi kanceliści przy rzezonym szpitalu pobierali prócz płacy 600 zł. jeszcze dodatek na mieszkanie w kwocie 120 zł. i dodatek na drożyznę w kwocie 150 zł., zatem razem 270 zł., oraz że obecni pisarze szpitalni mają te same prawie czynności co dawniejsi kanceliści i są rzeczywiście bardzo tą pracą obciążeni; uwzględniając także usilne poparcie tej prośby ze strony Dyrekcji szpitala, wnosi wstawić:

pod poz. 13. a. dodatek na mieszkanie dla dwóch pisarzy po 100 zł. 200 zł.

Pozycje następne 14. 15, 16, preliminuje komisja zgodnie z Wydziałem krajowym, z wyjątkiem atoli poz. 14. b. i 16 b., w których Wydział krajowy podwyższył koszt wikt dozorey domu i odźwiernego z miesięcznych 14 zł. uchwalonych na rok 1882, na 18 zł. 33 ct. Komisja jednak nie przychyła się do tak znacznego podwyższenia tej pozycji ze względu na to, że sam Wydział krajowy preliminuje następnie koszt wikt służby niższej zgodnie z preliminarzem z r. 1882 tylko na 11 zł. 25 ct. miesięcznie i koszt wikt Siostr Miłosierdzia po 15 zł. miesięcznie od osoby. Komisja zatem sądzi, że wystarczy zrównać dozoreę domu i odźwiernego co do kosztu wikt z Siostrami Miłosierdzia i wnosi wstawić:

pod poz. 14. b. wikt po 15 zł. miesięcznie 180 zł.

pod poz. 16. b. wikt po 15 zł. miesięcznie 180 zł.

a zatem w każdej z tych pozycji o 40 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego.

Razem więc preliminuje komisja w rubryce I. 24.940 zł.

Izba uchwała Rubr. I. według wniosku komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka II. poz. 17—22. *Koszta utrzymania osób nieetatowych* 19.399 zł.

Rubryka III. *Substytucje*, nie się nie—preliminuje.

Rubryka IV. poz. 23. *Pensye i emerytury* 250 zł.

Rubryka V. poz. 24. i 25. *Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski*, komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym 151 zł.

Rubryka VI. *Odprawy*, zgodnie z Wydziałem krajowym nie się nie preliminuje.

Rubryka VII. poz. 26. i 27. *Remuneracye i zapomogi*, zgodnie z Wydziałem krajowym komisya preliminuje 900 zł.

Rubryka VIII. *Koszta gospodarcze*.

Poz. 28. *Żywnienie chorych*.

a) zwykła strawa dla chorych i dodatki.

Komisya wnosi wstawić okrągłą sumę 32.000 zł.

b) 5 Sióstr Miłosierdzia po 80 zł. 400 zł.

c) wikt dla nich po 15 zł. miesięcznie 900 zł.

d) służba kuchenna i magazynu 384 + 60 444 zł.

e) wikt powyższych 9 sług po 11 zł. 25 ct. miesięcznie 1.215 zł.

f) drzewo, węgle dla kuchni i maszyny parowej 1.140 zł.

g) naczynia i sprzęty 300 zł.

h) pieczywo 5.000 zł.

i) piekarz, płaca 150 zł.

k) wikt tegoż po 11 zł. 25 ct. 135 zł.

l) 2 parobków w piekarni 120 zł.

m) wikt dla tychże po 11 zł. 25 ct. 270 zł.

Poz. 28. n) drzewo do piekarni 300 zł. w. a.

Izba uchwała Rubr. II do VII włącznie, oraz pozycye 28 a) do n) włącznie z Rubryki VIII bez rozpraw.

Sprawozdawca p. Rapoport czyta:

Rubr. VIII. poz. 28 o) Wino dla chorych 1.800 zł.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego i Hoszarda wnosi p. Krukowiecki do tej pozycyi poprawkę: Wysoki Sejm raczy wydatek na wino dla chorych zamiast 1.800 zł. w kwocie 1.200 zł. wstawić.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba pozycyę 28. o.) według wniosku komisyi, a tem samem upada poprawka p. Krukowieckiego.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. VIII. poz. 29. wikt lekarza dyżurnego z winem i pieczywem 350 zł.

Poz. 30. Opał sal, łazienek i innych ubikacyj 5.600 zł.

Poz. 31. a) Olej, koks, nafta, świece, reperacye 2.600 zł.

Poz. 31. b) c) d) i e) zgodne z wnioskiem Wydziału krajowego 954 zł.

Poz. 32. *Sprzęty gospodarcze, naprawa tychże i sprawienie nowych*.

a) z w y c z a j n e, 350 zł.

b) na nadzwyczajne wydatki 2.450 zł.

Poz. 33. *Utrzymanie jednej pary koni*.

a) siano, owies, słoma 300 zł.

b) utrzymanie wozów, uprzęży:

1. zwyczajne 150 zł.

2. nadzwyczajne 200 zł.

c) fornała płaca 64 zł.

d) fornała wikt 11 zł. 25 ct. 135 zł.

Poz. 34. *Utrzymanie ogrodu*:

a) roboty ogrodowe. nasiona, sprzęty 600 zł.

b) utrzymanie ogrodu spacerowego dla chorych 200 zł.

c) płaca ogrodnika oraz relutum za wikt 360 zł.

Poz. 35. *Utrzymanie pralni:*

- a) mydło, proszek, farbka, krochmal 1.400 zł.
- b) drzewo, węgiel do pralni i suszarni 1.300 zł.
- c) 2 Siostry Miłosierdzia w pralni 160 zł.
- d) „ „ wikt po 15 zł. miesięcznie 360 zł.
- e) 10 praczek po 48 zł. rocznie 480 zł.
- f) „ „ wikt po 11 zł. 25 ct. miesięcznie 1.350 zł.
- g) 1 parobek do pralni 60 zł.
- h) „ „ wikt po 11 zł. 25 ct. miesięcznie 135 zł.

Poz. 36. Słoma do sieników 600 zł.

Poz. 37. Bielizna i odzież

- a) reperacye i sprawienie nowej zwyczajne 1.300 zł.
nadzwyczajne 4000 zł.
- b) 2 Siostry Miłosierdzia zatrudnione w magazynie bielizny i szwalni z płacą po 80 zł. rocznie 160 zł.
- c) wikt 2 Sióstr Miłosierdzia 360 zł.
- d) jedna szwaczka roczna płaca 48 zł.
- e) szwaczka wikt 135 zł.
- f) jedna szwaczka po 30 ct. dziennie 90 zł.

Poz. 38. Rozmaite

- a) sprzęty, olej, reparacye maszyny parowej 1000 zł.
- b) rozmaite drobne gospodarze 200 zł.

Izba uchwała pozycye 29 do 38 Rubr. VIII. bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IX. koszta sanitarne

Poz. 39. lekarstwa 3.150 zł.

Poz. 40. drzewo i węgle dla apteki 110 zł.

Poz. 41. 2 Siostry Miłosierdzia w aptecę

- a) płaca roczna po 80 zł. 160 zł.
- b) wikt po 15 zł. miesięcznie 360 zł.

Poz. 42. 1 parobek w aptecę:

- a) płaca 64 zł.
- b) wikt po 11 zł. 25 ct. mies. 135 zł.

Poz. 43. Na odczynniki chemikowi patologii 100 zł.

Poz. 44. Instrumenta chirurgiczne a) zwyczajne 300 zł.
b) nadzwyczajne 200 zł. 500 zł.

Poz. 45. *Potrzeby sanitarne* 2.850 zł.

Poz. 46. *Koszta pogrzebowe Sióstr Miłosierdzia* i ubogich chorych 250 zł.

Izba uchwała całą Rubrykę IX bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta;

Rubryka X. Poz. 47. *Koszta kancelaryjne* 870 zł.

Rubryka XI. *Koszta kapliczne.*

Poz. 48. *Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia* za utrzymanie kościoła 250 zł.

Rubryka XII. *Utrzymanie budynków.*

Poz. 49. *Konserwacja, reperacja budynków* 3200 zł.

Poz. 50. *Konserwacje wodociągów* 300 zł.

Poz. 51. *Asekuracja* 300 zł.

Poz. 52. *Kominiarze i straż ogniowa* 250 zł.

Poz. 53.	<i>Czyszczenie kanałów</i>	200 zł.	
Poz. 54.	<i>Wynagrodzenie za czynności techniczne</i>	600 zł.	
Rubryka XIII. <i>Odsetki od kapitałów dłużnych:</i>			
Poz. 55.	4 ^o / ₁₀ od 2.000 zł. hipoteki na Prądniku Czerwonym na rzecz kościoła Panny Maryi		20 zł.
Rubryka XIV. <i>Zapisy:</i>			
Poz. 56.	Zapis biskupa Szembeka, mszalny	38 zł.	
" 57.	" ś. p. Wenzla dla rekonwalescentów	38 "	
" 58.	" ś. p. ks. Gałęckiego, mszalny	36 "	112 "
Rubryka XV. <i>Podatki i daniny.</i>			
<i>A. Z realności i dóbr.</i>			
Poz. 59.	Od realności szpitalnych	75 zł.	
" 60.	Z Prądnika Czerwonego	666 "	
" 61.	Z propinacyi w Krowodrzy	190 "	
<i>B. Ekwivalenta.</i>			
Poz. 62.	Od nieruchomego majątku	12 "	
" 63.	Z Prądnika Czerwonego	108 "	
" 64.	Z propinacyi w Krowodrzy	78 "	
<i>C. Podatek dochowy.</i>			
Poz. 65.	Z dóbr Tropiszów	115 "	
Razem w tej rubryce			1.244 "
Rubryka XVI.	Poz. 66. <i>Wydatki z prawa patronatu i kokurencyi.</i>		150 "
Rubryka XVII.	<i>Dyety i koszta podróży.</i>		
Poz. 67.	W sprawach własności dóbr		50 "
Rubryka XVIII.	<i>Koszta utrzymania podrzutków.</i>		
Poz. 68.	<i>Utrzymanie podrzutków przyjętych przed r. 1873</i>	1.500 zł.	
Poz. 69.	<i>Utrzymanie podrzutków przyjętych po r. 1873</i>	250 "	
Rubryka XIX.	<i>Koszta utrzymania noworodków na bezpłatnym oddziale położnic:</i>		
Poz. 70.	<i>Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie</i>		150 "
Rubryka XX.	<i>Zapomogi dla położnic:</i>		
Poz. 71.	<i>Dla położnic opuszczających z dzieckiem oddział bezpłatny</i>		1.200 "
Rubryka XXI.	<i>Rozmaite,</i>		
Poz. 72.	<i>Koszta sądowe, portorya itp.</i>		400 "
Rubryka XXII.	Poz. 73. <i>Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie.</i>		10.400 "
Razem więc wynoszą wszystkie wydatki według preliminarza komisji			146.390 zł.
Izba uchwała Rubr. X. do XXII. włącznie według wniosku komisji.			
Sprawozdawca czyta:			

D o c h o d y.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym:

Rubryka I.	<i>Odsetki od kapitałów:</i> 1. od papierów	405 zł.
	2. od hipotek	614 "
	3. dochody z fundacyj	1.530 "
	Razem	2.549 zł.

Rubryka II. <i>Dochody z realności i dóbr</i> (4—9)	11.011 „
Rubryka III. <i>zwroty kosztów leczenia:</i>	
10. z funduszu krajowego galicyjskiego	113.000 zł.
11. z funduszu obcokrajowych i stron	13.000 „
	<hr/>
	Razem
	126.000 „
Rubryka IV. <i>Dochody rozmaite</i>	65 „
Razem więc wynoszą dochody według preliminarza komisji, zgodnego z wnioskami Wydziału	139.625 „

Izba uchwała dochody te według wniosków komisji rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz wydatków i dochodów szpitala Św. Łazarza w Krakowie na rok 1883 i pokryje wykazany niedobór w kwocie 6.765 zł. z funduszu krajowego. Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca p. Towarnicki czyta sprawozdanie o Rubr. XII. (Wydatki na szupaśnictwo) z wnioskiem komisji budżetowej:

W rubrykę XII. na wydatki szupaśnictwa wstawia się ryczałtową kwotę 29.500 zł. w. a. Izba uchwała tę rubrykę bez rozpraw.

Dalszą rozprawę nad budżetem przerwano, a poseł Lenartowicz ogłasza wynik uzupełniającego wyboru 3. członków do Rady nadzorczej Banku krajowego.

Głosujących było 107. Absolutna większość 54.

Wybrani zostali pp: August Gorayski 105, Wacław Dąbrowski 100, Klemens Żywicki 97 głosami.

Marszałek zarządza wybór 4 zastępców członków Rady nadzorczej Banku krajowego, a po oddaniu skrutatorom kartek, przystąpiono do dalszych obrad nad budżetem.

P. Chrzanowski w zastępstwie sprawozdawcy p. Skałkowskiego uwolniony od czytania sprawozdania czyta wnioski komisji o Rubr. XIII. Budowy wodne.

Poz. 116. Na regulację rzeki Sanu jako pierwsza rata uchwalonej dotacji 7143 zł.

Poz. 117. Na utrzymanie stacji meteorologicznych i wodoskazów w dorzeczu górnego Dniestru 800 zł.

Izba uchwała te dwie pozycje bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Komisya budżetowa wnosi.

Wys. Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby wydaniem stosownej instrukcji wpłynął na szybkie a dokładne załatwienie spraw, dotyczących zawiązania spółek wodnych.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby tę przez c. k. Rząd wydać się mającą instrukcję podał do wiadomości Wydziałów powiatowych — i poinformował te władze autouomiczne o postępowaniu zachować się mającym przy tworzeniu spółek wodnych.

3. Upoważnia się Wydział kraj., aby z uchwalonej w budżecie na r. 1882. dla spółki wodnej po lewej stronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej subwencji w kwocie 4.000 zł. asygnował Komitetowi dla zawiązania tej spółki utworzonemu, do rąk przewodniczącego Jana hr. Tarnowskiego z Chorzelowa kwotę 1.500 zł. na kosztą z zawiązaniem tej spółki połączone.

4. W budżet na rok 1883. wstawia się w poz. 118. a. sumę 8.000 zł. jako subwencyę dla spółki wodnej po lewej stronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej, którą Wydział krajowy wypłaci pod warunkiem, że spółka zawiąże się według ustawy z 14. Marca 1875. — przedłoży statut Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia i oznaczy termin ukończenia robót według uznania Wydziału krajowego.

Izba uchwała punkt 1, 2, 3 i 4. wniosku komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W budżecie na rok 1883, w poz. 118 b) wstawia się kwotę 5.000 zł. jako subwencję dla spółki wodnej dla regulacji Brnia Starego z dopływami.

w poz. 119. wnosi komisja — zgodnie z Wydziałem krajowym — na subwencyonowaniu spółek wodnych 6.000 zł.

w poz. 120. wnosi komisja — zgodnie z Wydziałem krajowym — na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 21. Października 1881 tytułem drugiej raty pożyczki 3%, w sumie 30.000 zł. przyzwolonej dla spółki wodnej w powiatach: brzozowskim, krosnieńskim i sanockim dla regulacji Wisłoka od Beska po Krościenko — kwotę 10.000 zł.

Izba uchwała te pozycje bez rozpraw.

Następnie przystąpiono do sprawozdania nad Rub. XIV. odsetki od pożyczek i umarzenie tychże.

Sprawozdawca p. Goldman czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubryka XIV. Odsetki od pożyczek i umarzenie tychże.

poz. 121. Umorzenie pożyczki 66.000 zł., zaciągniętej z funduszu domestykalnego na budowę kulparkowską:

XI rata kapitału	3.225 zł. 21 ct.	
5% odsetki	2.054 „ 79 „	5.280 zł.

Izba uchwała poz. 121 bez rozpraw.

poz. 122. Umorzenie pożyczki 40.400 zł. zaciągniętej w galic. kasie oszczędności na budowę kulparkowską:

VIII i IX rata kapitału	521 zł. 38 ct.	
5% odsetki	1920 „ 85 „	
podatek dochodowy	250 „ — „	2 692 „

Izba uchwała poz. 122 bez rozpraw.

poz. 123. Umorzenie pożyczki 10.000 zł., zaciągniętej przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie z gal. kasy oszczędności:

IV i V rata kapitału	91 zł. 76 ct.	
5% odsetki	490 „ 21 „	582 „

Izba uchwała poz. 123 bez rozpraw.

poz. 124. Umorzenie pożyczki 600.000 zł. zaciągniętej w banku dla krajów koronnych:

4 ⁹ / ₁₀ % na dzień 1. Stycznia przypadające		13.524 „
--	--	----------

Izba uchwała poz. 124 bez rozpraw.

poz. 125. Umorzenie pożyczki 5.000 zł. zaciągniętej przez zbór izraelski w Krakowie, w tamtejszej kasie oszczędności:

I rata kapitału, z odsetkami		400 „
--	--	-------

Izba uchwała poz. 125. bez rozpraw.

poz. 126. Umorzenie pożyczki 1,025.000 zł. zaciągnąć się mającej na założenie i uposażenie banku krajowego:

I rata kapitału	10.250 zł.	
5% odsetki	51.250 „	61.500 „

Izba uchwała poz. 126 bez rozpraw.

Poz. 127. Umorzenie pożyczki 1,919.400 zł., zaciągnąć się mającej na spłacenie w obiegu zostających 6 proc. obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873 oraz na spłacenie reszty pożyczki zaciągniętej w banku dla krajów:

1% na spłatę kapitału	} od 1. lipca do końca grudnia 1883. }	9.597 zł.	57.582 zł.
5% odsetki		47.985 „	

Izba uchwała poz. 127 bez rozpraw.

Poz. 128. Umorzenie pożyczki 1,100.000 zł., zaciągnąć się mającej na budowę kolei transwersalnej:

1% na spłatę kapitału	} za czas od 1. lipca do końca grud. 1883. }	5.500 zł.	33.000 „
5% odsetki		27.500 „	

Izba uchwała pożyczkę 128 bez rozpraw.

Poz 129. Odsetki od pożyczek chwilowo zaciągniętych na zasilenie kasy krajowej 20.000 „

Izba uchwała poz. 129 bez rozpraw.

Sprawozdawca oświadcza, iż do tej Rubr. należy wstawić jako poz. 128 a) Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie zwrot kapitałów 346.796 zł. 34 ct. użytych na budowę tegoż szpitala, a mianowicie 1. rata kapitału 3.468 zł. w myśl uchwały z 17, października 1882.

Następnie sprawozdawca p. Goldmann czyta:

Rubryka XV.

Wydatki na cele gospodarstwa krajowego.

W poz. 130.	Inżynier-górnik przy Wydziale krajowym, jak na rok 1882	1.800 zł.
„ 131.	Biuro melioracyjne przy Wydziale krajowym i urządzenie kursu robót melioracyjnych, jak na rok 1882	7.800 „
„ 131. a)	Na wzmocnienie sił biura melior., według uchwały z d. 27. września	600 „
„ 131. b)	Subwencyonowanie podmajstrzych, według uchwały z d. 27. września	600 „
„ 132.	Expozycja biura melioracyjnego w Tarnowie	200 „
„ 132. a)	„ „ „ w Sanoku, uchw. z d. 27. września	200 „
„ 133.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie uchwała z d. 23. września	11.710 „
„ 134.	„ wyższa rolnicza w Dublinach „ „ 5. paździer.	33.045 „
„ 135.	„ parobków w Dublinach „ „ 5. „	9.674 „
„ 135. a)	Koszta nabożeństwa dla uczniów szkoły w Dublinach obrządku gr. kat., według uchwały z dnia 4. października	300 „
„ 136.	Folwark w Dublinach, uchwała z dnia 7. października	11.775 „
„ 136. a)	Na osuszenie łąk i sporządzenie planów całej melioracji pól i zdrenowania części tychże, obejmujących pole doświadczalne według uchwały z dnia 4. października	2.500 „
„ 137.	Kurs gorzelnictwa, uchwała z dnia 23. września	1.545 „
„ 138.	Szkoła rolnicza w Czernichowie według uchwały z dnia 10. paźdz.	27.178 „
„ 139.	„ ogrodnicza „ „ „ „ „ „ „	3.175 „
„ 140.	Folwark „ „ „ „ „ „ „	16.541 „
„ 141.	Szkoła weterynaryi we Lwowie :	
	a) subwencya c. k. Rządowi	2.000 „
	b) spłata pożyczki Kasie oszczędności XV. i XVI. rata	1.053 „
„ 142.	Szkoła snycerstwa w Zakopanem :	
	a) Towarzystwu tatrzańskiemu	300 zł.
	b) Zarządowi szkoły	300 „
		600 „

Pozycya 143.	Szkoła przemysłowa w Jarosławiu	500 „
„ 144.	„ „ w Przemyśle	500 „
„ 145.	„ „ w Rzeszowie	500 „
„ 146.	„ „ w Tarnowie	500 „

Izba uchwała pozycye, a mianowicie: poz. 130, 131, 132, 141, 142, 143, 144, 145 i 146 bez rozpraw — pozycye zaś 131 a), 131 b), 132 a), 133, 134, 135, 135 a), 136, 136 a), 137, 138, 139 i 140 jako już dawniej uchwalone. nie zostały poddane pod głosowanie.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 146. a) W załatwieniu petycyj przekazanych komisji budżetowej:

- L. 212/144 Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego,
- L. 215/147 Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego,
- L. 177/111 Dyrekcyi szkoły przemysłowej w Rzeszowie,
- L. 213/145 Zarządu głównego Towarzystwa pedagog., o nadzwyczajny datek na szkoły przemysłowe w Jarosławiu, Przemyśle, Rzeszowie i Tarnowie;

Komisya wnosi: Zarządom szkół przemysłowych w Jarosławiu, Przemyśle, Rzeszowie i Tarnowie udziela się na r. 1883 na sprawienie przyborów naukowych, datek jednorazowy w kwocie po 200 zł.

800 zł.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez dyskusji.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 146) b) W załatwieniu petycji:

- L. 321/237 gminy miasta Krakowa i
- L. 320/236 Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, o subwencyę dla założyć się mającej szkoły handlowej w Krakowie, komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Szkole handlowej w Krakowie udziela się roczną subwencyę 1.000 „

Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Pozycya 147. Szkoła ogrodniczo-sadownicza w Tarnowie 300 „

Izba uchwała poz. 147 bez dyskusji.

Pozycya 148. Szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego 5.000 „

Izba uchwała pozycyę 148 bez rozpraw.

Pozycya 149. Na przemysł rękodzielniczy, na pożyczki i subwencyę 30.000 „

Izba uchwała poz. 149. bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

W załatwieniu petycyj przekazanych komisji budżetowej komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- L. 247/179 petycyę tkaczy z gminy Łuźnia,
- L. 504/374 „ Dyrekcyi towarzystwa tkaczy w Kossowie,
- L. 830/636 „ towarzystwa tkaczy w Błażowej, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dokładnego zbadania i ewentualnego uwzględnienia z rubr. XV. poz. 149. budżetu.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Pozycyę 150. Muzeum przemysłowe we Lwowie 2.000 „

„ 151. „ „ w Krakowie 2.000 „

„ 152. Komisya fizyograficzna 3.000 „

Poz. 153. Komisya fizyograficzna na badania geologiczno górnicze 500 zł.

Poz. 154. Towarzystwo rolnicze we Lwowie 3.000 zł.

Poz. 155. " " w Krakowie 3.000 zł.

Poz. 156. " ogrodniczo sadowniczo pszczelnicze we Lwowie 700 zł.

Izba uchwała poz. 150 do 156 bez rozpraw.

Sprawozdawca p. Goldman czyta :

Poz. 156. a) Towarzystwu pszczelniczo-ogrodniczemu, według uchwały z d. 7. października 400zł.

Pozycya ta jako już uchwalona nie podlega głosowaniu.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 157. Towarzystwo tatrzańskie 400 zł.

Poz. 158. Badania głębszych pokładów ziemi 10.000 zł.

Poz. 159. Badania geologiczne kraju 3.000 zł.

Izba uchwała poz. 157 do 159 bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 160. Na studia chemicznej przeróbki nafty i jej odpadków (według uchwały z dnia 12. października r. b.) 3.000 zł.

Pozycyi tej, jako już uchwalonej, nie poddaje Marszałek pod głosowanie.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 161. Zalesienie wydm piaszczystych w powiatach : a) Nisko 150 zł., b) Tarnobrzeg 750 zł., c) Cieszanów, Jarosław i Łańcut 400 zł., d) Przemyślany 150 zł., e) Jaworów według uchwały z dnia 25. września 550 zł., f) Mosciska 700 zł.

Izba uchwała poz. 161 bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta :

S t y p e n d y a :

Poz. 162. Dla jednego ucznia weterynaryi 200 zł. i kosztu podróży 60 zł. — 260 zł.

Poz. 163. Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa 2.000 zł.

Sprawozdawca czyta :

W załatwieniu petycyj L. 172/106 Hirscha Tłumaka i L. 173/107 Józefa Langhause, ukończonych uczniów szkoły weterynaryi w Wiedniu, proszących o zapomogę na złożenie taksy rygorozów na utrzymanie przez czas pobytu w Wiedniu dla złożenia tych egzaminów, komisya wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Petycye Hirsza Tłumaka i Józefa Langhause przekazuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z rub. XV poz. 163. budżetu“.

W załatwieniu dalszych petycyj komisya wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

L. 115/65 Petycye Bolesława Kwiatkowskiego, L. 335/251 petycye Jana Brelawskiego, L. 443/344 petycye Jana Ficałowicza i 692/530 Fryderyka Grübera, słuchaczy akademii rolniczej w Wiedniu, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z rubr. XV poz. 163 budż.

Posel Wereszezyński wnosi następującej treści poprawkę :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycye Hirsza Tłumaka, Józefa Langhause, Bolesława Kwiatkowskiego, Jana Brelawskiego, Jana Ficałowicza i Fryderyka Grübera przekazuje się Wydziałowi krajowemu, odnośnie do uchwalonej poz. 163 Rubr. XV. budżetu, do załatwienia.

Po przemówieniu sprawozdawcy uchwała Izba poprawkę posła Wereszezyńskiego.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 164. Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach 1.000 zł.

Poz. 165. Dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie 2.400 zł.

Izba uchwała poz. 164 i 165 bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 166. Dla górników chcących kształcić się w zawodach specjalnych, kraj nasz najbliżiej obchodzących (uchwała z 12. paźdz.) 1.300 zł.

Pozycyi tej, jako już uchwalonej, nie poddaje Marszałek pod głosowanie.

Sprawozdawca czyta:

W załatwieniu petycyj komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

L. 146|83 Petycyę Karola Juliana Milkowskiego, L. 438|339 petycyę Wincentego Gruszeckiego L. 497|367 petycyę Piotra Zagorowskiego i L. 750|575 petycyę Kazimierza Gąsiorowskiego, słuchacza akademii górniczej w Leoben, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z rubryki XV pozycyi 166 budżetu.

P. Wereszczyński wnosi następującą poprawkę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Karola Juliana Milkowskiego, Wincentego Gruszeckiego, Piotra Zagorowskiego i Kazimierza Gąsiorowskiego przekazuje się Wydziałowi krajowemu odnośnie do poz. 166 Rubr. XV budżetu do załatwienia.

Po przemówieniu pp. Chrzanowskiego, Krukowieckiego, Henryka Wodzickiego, ks. Sawy i sprawozdawcy przeciw poprawce, a pp. Bartmańskiego, Grocholskiego, Golejewskiego, Jasińskiego Józefa i Pietruskiego za poprawką p. Wereszczyńskiego, uchwała Izba poprawkę p. Wereszczyńskiego.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą l. 244 Towarzystwa wzajemnej pomocy uczniów akademii górniczej w Leoben, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 167. Dla dwóch uczniów szkoły ogrodniczo-sadowniczej we Lwowie 200 zł.

P. Krukowiecki wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad pozycyą 167 przechodzi się do porządku dziennego.

Po przemówieniu sprawozdawcy odrzuca Izba wniosek p. Krukowieckiego, a uchwała poz. 167 według wniosku komisji.

Sprawozdawca oświadcza, iż w tę rubrykę należy też wstawić jako poz. 140 a). Dla szkoły rolniczej w Horodence i w obszarze oddziału Buczacko-Zaleszczyckiego 10.000 zł. w myśl uchwały z 17. października 1882.

W załatwieniu petycyj przekazanych komisji budżetowej, komisya wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 167. a) L. 168|102 Teofili Zielińskiej na rozszerzenie szkoły sztucznych kwiatów 200 zł.

Poz. 167. b) L. 227|158 Józefowi Piotrowi Accordowi na dwuletni pobyt za granicą, celem wykształcenia się w zawodzie mechanicznym, na dwa lata, rocznie po 300 zł.

Poz. 167. c) L. 239|171 Władysławowi Aleksandrowi Tarchalskiemu, celem kształcenia się w zawodzie handlowym na akademii handlowej w Wiedniu, na dwa lata, po 300 zł.

Poz. 167. d) L. 242|174 Towarzystwu pracy kobiet we Lwowie 400 zł.

Poz. 167. e) L. 298|217 Stowarzyszeniu rękodzielników Gwiazda we Lwowie 500 zł.

Poz. 167. f) L. 117|67 Teofili Mańkowskiej o subwencyę dla syna Mieczysława, czeladnika stolarskiego, celem wysłania go do Niemiec i Francji, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia przy rozdawaniu stypendyów z fundacyi stypendyjnej krajowej wystawy rolniczej.

Izba uchwała poz. 167 a), b), c), d), e) i f) bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poz. 167. g) L. 633|484 Krajowemu Towarzystwu rybackiemu w Krakowie 600 zł. z żądaniem złożenia rachunków Wydziałowi krajowemu z dochodów i wydatków za lata 1882 i 1883.

Po przemówieniu p. Antoniewicza i sprawozdawcy uchwała Izba powyższy wniosek komisji, jako pozycyę 167 g).

Sprawozdawca czyta :

Poz. 167. h) L. 330|246 Tarnawskiemu Stanisławowi 300 zł. wypłacalnych przez Wydział krajowy częściowo w miarę postępów jakimi petent się wykaże.

Izba uchwała tę pozycyę bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta : Petycyę l. 312|228 Alfonsyny Klamut, właścicielki kopalni węgla brunatnego w Stopezatowie. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do właściwego urzędowania.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 167. i) Michalinie Teodorowiczównie na utworzenie warsztatu maszynowych robót drutowych, wedle uchwały z dnia 2. października 200 zł.

Pozycya ta, jako już uchwalona, nie podlega obecnie głosowaniu.

Następuje Rubr. XVI. Rozmaite wydatki.

Sprawozdawca p. Chrzanowski czyta :

Komisya budżetowa wnosi wstawić: w poz. 168. Do rozporządzalności Wydziału krajowego 30.000 zł.

W poz. 169. Na uposażenie kasy krajowej (patrz Rubr. I. dochodów) 140.000 zł.

Izba uchwała poz. 168 i 169 bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 170. Na pożyczki na budowę koszar, wedle uchwały sejmowej z dnia 28. września r. b. 120.000 zł.

Pozycyi tej, jako już uchwalonej, nie poddaje Marszałek pod głosowanie.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 171. Dla księży unitów chełmskich 3.000 zł.

Izba uchwała poz 171. bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta :

Dalej należy wstawić stosownie do uchwał Wysokiego Sejmu :

W poz. 172. Dla Bogusza Stęczyńskiego, według uchwały sejmowej z d. 16. września 200 zł.

W poz. 173. Dla Józefy Zaleskiej, według uchwały sejmowej z d. 16. września b. r. 100 zł.

W poz. 174. Dla komitetu cerkiewnego we wsi Orowa wedle uchwały sejmowej z dnia 2. października 1882 100 zł.

W poz. 175. Dla Szymona Kudlika, wedle uchwały sejmowej z d. 2. paździer. 1882 100 zł.

W poz. 176. Dla Michaliny Nowakowskiej, „ „ „ 2. „ „ 100 zł.

W poz. 177. Dla Karoliny Stupnickiej, „ „ „ 2. „ „ 100 zł.

W poz. 178. Dla Anieli Czaykowskiej, „ „ „ 2. „ „ 100 zł.

Pozycye te, jako już uchwalone, nie podlegają obecnie głosowaniu.

Sprawozdawca p. Goldman czyta :

W załatwieniu petycyj przekazanych komisji budżetowej komisya wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

W poz. 179. L. 774|596. Komitetowi wystawy pamiątek i zabytków z epoki króla Jana III., jednorazowa subwencya 1.000 zł.

W poz 180. L. 430|331. Komitetowi gr. kat. parafii św. Apostołów Piotra i Pawła we Lwowie, jednorazowa zapomoga 500 zł.

W poz. 181. L. 427|328. Komitetowi gr. kat. parafii św. Norberta w Krakowie, jednorazowa zapomoga 424 zł.

W poz. 182. L. 577|433. Albinie Sliwskiej, wdowie po prow. zarządcy szpitala we Lwowie, jednorazowa zapomoga 200 złr.

W poz. 183. L. 357|268. Joannie Marie, wdowie po nauczycielu szermierki, jednorazowa zapomoga 100 zł.

Co do petycyj:

W poz. 184. L. 49|11. Gminy miasta Skała: upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia gminie m. Skały 5% pożyczki 3.000 zł. splacalnej w sześciu rocznych ratach po 500 zł., począwszy od roku 1884. przy zabezpieczeniu zwrotu.

W poz. 185 L. 909|696. Gminie Sielec bełzki na restaurację cerkwi 200 zł.

Petycję L. 362|273. Komitetu parafialnego w Manastersku, o zasiłek na wewnętrzne urządzenie nowo zbudowanego kościoła parafialnego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do urzędowania i możliwego uwzględnienia.

Petycję L. 36|168. Anny Bortnik, o udzielenie jej pensji lub zapomogi, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania podanych w niej faktów i w razie korzystnego wyniku tych sprawżeń do uwzględnienia tej prośby.

Izba uchwała bez rozpraw petycję 179 do 185, oraz wnioski komisji o petycjach Komitetu parafialnego w Manastersku i Anny Bortnik.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycjami:

L. 240|172. Rady gminnej w Lesznie, w powiecie drohobyckim, o zasiłek na dokończenie ikonostasu w kościele parafialnym.

L. 245|177. Członków rz. kat. wyznania gminy Milno, pow. Brody, o udzielenie zapomogi na odrestaurowanie miejscowej kaplicy.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. 278|197. Komitetu parafialnego w Drohobyczu, o zapomogę na odrestaurowanie cerkwi św. Trójcy przechodzi się do porządku dziennego.

P. Ochrymowicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Udziela się komitetowi parafialnemu gr. kat. w Drohobyczu na odrestaurowanie w cerkwi św. Trójcy jednorazowa zapomoga w kwocie 200 złr.“

Po oświadczeniu sprawozdawcy, iż komisja budżetowa zgadza się z tym wnioskiem. uchwała

Izba wniosek p. Ochrymowicza.

Sprawozdawca czyta;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycjami:

L. 361|272. Komitetu ścisłego ku rozszerzeniu kościoła łac. w Kołomyi, o udzielenie z fundusów krajowych jednorazowej zapomogi.

L. 842|648. Ks. Syłwestra Dzierżyńskiego, przewodniczącego komitetu parafii obrz. łac. w Staremieście, o bezprocentową pożyczkę 16.000 zł. na budowę nowego kościoła.

L. 867|665. Henryka Lewickiego, sekretarza Towarzystwa rolniczego krakowskiego, o udzielenie stypendyum dla syna Feliksa, do ukończenia studyów w akademii orientalnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Komisya budżetowa wnosi:

Wydatki funduszu pożyczki krajowej z r. 1873.

Rubr. I.	Umorzenie pożyczki przez losowanie	8.600 zł.
„ II.	Wypłata kuponów	40.000 „
Rubr. III.	Koszta administracyjne:	
poz. 3.	C. k. Skarbowi Państwa 10 ₀ ⁰ podatek od kuponów	4.000 zł.
„ 4.	Temuż należytość stemplowa od kuponów	1.257 „
„ 5.	Potrzeby kancelaryjne	100 „
	Razem	5.357 „
Rubr. IV.	Rozmaite	400 „
	Razem wydatki	54.357 zł.

Izba uchwała Rubr. I. do IV. wydatków bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

<i>Dochody</i> preliminaruje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w ogólnej kwocie	20.781 zł.
Z porównania wydatków	54.357 zł.
„ z dochodami	20.781 „
okazuje się niedobór	33.576 zł.

który pokryty zostanie z pozostałości kasowej z r. 1882.

Izba uchwała dochody te bez rozpraw.

Z porządku dziennego przystąpiono do sprawozdań o petycyach, które obciążają budżet.

Sprawozdawca komisji budżetowej, p. Skałkowski, uwolniony od czytania sprawozdania o petycji urzędników Wydziału krajowego w sprawie pokrycia należytości stemplowych od dekretów nominacyjnych, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. „Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby połowę należytości rządowych, wymierzonych od dekretów nominacji na urzędników krajowych, opłacał z funduszu krajowego“.

2. „Na uiszczenie połowy należytości od dekretów nominacyjnych dotychczas przez Wydział krajowy wydanych otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy na r. 1882 w kwocie 2500 zł. w. a. jako wydatek nadzwyczajny“.

Izba uchwała ustęp 1 i 2 wniosku komisji bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

Tą uchwałą jest załatwiona także petycja Jana Bałtarowicza, kuratora umysłowo chorego Emila Czaderskiego, do L. 876 wniesiona o przyjęcie na fundusz krajowy kwoty 175 zł. jako należytości od nominacji E. Czaderskiego.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Natalii Jeziorańskiej o udzielenie wsparcia. Sprawozdawca p. Skałkowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się pani Natalii Jeziorańskiej dar z łaski w sumie trzystu zł. w. a. rocznie, którą będzie pobierać aż do pełnoletności córki.

Izba uchwała wniosek powyższy bez dyskusji.

Następnie przystąpiono do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji Komitetu pogorzalców gminy Stawki w powiecie skałackim o wsparcie.

Sprawozdawca p. Ks. Kitrys odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzalcem wsi Stawki powiatu skałackiego udziela się jednorazowa zapomoga w kwocie 250 zł. w. a. z funduszy krajowych.

P. Żywiecki wnosi:

Wysoki Sejm raczy pogorzelcom gminy Stawki udzielić jednorazowej zapomogi w kwocie 400 zł. w. a.

Izba popiera ten wniosek.

P. Koziebrodzki Szczęsny wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzelcom gminy Stawki udziela się jednorazowa zapomoga w kwocie 500 zł. w. a. z funduszów krajowych.

Izba popiera ten wniosek, a po' przemówieaiu pp. Chrzanowskiego, Golejewskiego, Korytowskiego i sprawozdawcy, który się zgadza z wnioskiem p. Koziebrodzkiego Szczęsnego, uchwała Izba wniosek p. Szczęsnego Koziebrodzkiego.

Sprawozdawca Komisji petycyjnej p. Ochrymowicz czyta sprawozdanie o petycji Franciszka Kozdrasia, nauczyciela w Ropezycach o zapomogę na opędzenie kosztów poratowania zdrowia, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Franciszkowi Kozdrasiowi, nauczycielowi w Ropezycach wyjątkowo jednorazowa zapomoga w kwocie 100 zł. w. a.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca komisji petycyjnej, p. Tyszkiewicz czyta sprawozdanie o petycji Anny Majerskiej, 80-letniej wdowy o zapomogę, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Annie Majerskiej przyznaje się jednorazowy dar z łaski w kwocie 50 zł. w. a.

Izba uchwała wniosek ten bez rozpraw.

Sprawozdawca komisji kultury krajowej, p. Czartoryski czyta sprawozdanie o petycyach gmin Sokołów i Łany sokołowskie o subwencyę na regulacyę rzek Świcy i Sukiela z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po bezzwłocznem zbadaniu stanu rzeczy przez swoje organa techniczne, kazał tymże skutecznie roboty wodne, celem odwrócenia niebezpieczeństwa powstałego dla gminy miasta Sokołowa, przez zmianę koryta rzeki Świca.

Koszta, które nie powinny 500 zł. w. a. przenosić, pokryje Wydział krajowy z funduszu dyspozycyjnego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca komisji petycyjnej, p. H. Czaykowski odczytuje sprawozdanie komisji o petycji Eudoksy Gorczyca, wdowy po woźnym Wydziału krajowego o wsparcie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla Eudoksy Gorczycy, wdowy po woźnym Wydziału krajowego wyznacza się z funduszów krajowych jednorazową zapomogę w kwocie 30 zł. w. a.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca komisji petycyjnej, p. ks. Sawa odczytuje sprawozdanie o petycji Komitetu cerkiewnego w Dobrej o subwencyę na dokończenie budowy cerkwi w tej miejscowości, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na dokończenie budowy cerkwi w Dobrej wyznacza się z funduszów krajowych subwencya w kwocie 200 zł. w. a.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca komisji petycyjnej, p. ks. Sawa czyta sprawozdanie o petycji gminy Wampierzów w powiecie Mieleckim o zapomogę na zasiewy, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminie Wampierzów, klęską ogólnego gradobicia dotkniętej, udziela się na zasięwy bezzwrotną zapomogę w kwocie 200 zł. w. a. na ręce Prezesa Rady powiatowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca komisji petycyjnej, p. Popiel Michał czyta sprawozdanie o petycji Jędrzeja Czystohorskiego, byłego nauczyciela z Bykowa o zapomogę z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Jędrzejowi Czystohorskiemu udziela się jednorazowa bezzwrotna zapomoga w kwocie 100 zł. w. a. z funduszu krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca odczytuje sprawozdanie o petycji Alojzego Domańskiego, nauczyciela w Pałahiczach o zaliczkę na płacę z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nauczycielowi Alojzemu Domańskiemu udziela się jednorazową zapomogę w kwocie 50 zł. w. a.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca komisji petycyjnej, p. Łazarski czyta sprawozdanie o petycji pogorzalców gminy Folwarki w powiecie Buczaickim o zapomogę z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzelcom gminy Folwarki udziela się zapomoga bezzwrotna w kwocie 300 zł. w. a. z funduszków krajowych.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Marszałek obejmuje przewodniczenie.

Posel Lenartowicz ogłasza wynik skrutynium wyborów na zastępców członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Głosujących pp. 118. Absolutna większość 60. — Wybrani:

1. P. Karol hr. Scipio głosów 77.
2. P. Pieńczykowski „ 72.
3. P. Drexler „ 62.
4. P. Z. Augustynowicz „ 61.

Marszałek zawiesza posiedzenie na pół godziny i wzywa komisję budżetową, ażeby stosownie do uchwał powziętych przy załatwieniu petycji — zrektfikowała sumaryusz budżetu krajowego na rok 1883.

Po przerwie sprawozdawca komisji budżetowej p. Chrzanowski odczytuje sumaryusz dochodów i wydatków na r. 1883, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zebranie sumaryczne dochodów i wydatków.

D o c h o d y :

Rubr.	I. Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	160.000 zł.
„	II. Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent	1.000 „
„	III. Dochody z dróg krajowych	227.510 „
„	IV. Nadwyżka dochodów zwrócona przez zakłady uposażone ze skarbu państwa	5.772 „
„	V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	27.000 „
„	VI. Zwroty pożyczek i odsetki od nich	11.749 „
„	VII. Dochody własne szkoły gospodarstwa leśnego we Lwowie	5.390 „
„	VIII. Dochody własne krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku Dublany	31.279 „

Rubr. IX.	Dochody własne szkół rolniczych w Czernichowie i folwarku Czernichów	29.860 „
„ X.	Dochód za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600 „
„ IX.	Różne dochody	1.150 „
	Suma dochodów	501.310 zł.
	Do tego z aktywów funduszu pożyczki krajowej z roku 1873.	120.000 „
	Razem	621.310 zł.

W y d a t k i :

Rubr. I.	Koszta reprezentacji kraju	100.780 zł.
„ II.	„ zarządu	221.923 „
„ III.	„ leczenia	480.000 „
„ IV.	„ szczepienia	58.230 „
„ V.	Wydatki sanitarne	10.900 „
„ VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	16.572 „
„ VII.	Wydatki na cele wykształcenia i oświaty	533.100 „
„ VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	15.294 „
„ IX.	Kwaterunkowe żandarmerji	71.946 „
„ X.	Drogi krajowe	905.129 „
„ XI.	Dotacje dla zakładów krajowych	145.558 „
„ XII.	Wydatki na szupaśnictwo	29.500 „
„ XIII.	Budowy wodne	36.943 „
„ XIV.	Odsetki od pożyczek i umarzenia tychże	198.028 „
„ XV.	Wydatki na cele gospodarstwa krajowego	225.056 „
„ XVI.	Różne wydatki	299.724 „
	Suma wydatków	3.348.683 zł.
	W porównaniu z dochodami	621.310 „
	okazuje się niedobór	2.727.373 zł.

Sprawozdawca p. Chrzanowski czyta dalej wniosek większości komisji budżetowej do projektu uchwały finansowej na r. 1883, który opiewa :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Dla pokrycia niedoboru funduszu krajowego w 1883 r. ustanawia Sejm dodatek krajowy do podatków bezpośrednich, z wyjątkiem podatku zarobkowego, po 27 centów od każdego złotego całej należności tych podatków. a po 22 ct. od każdego złotego całej należności podatku zarobkowego.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w jednej rubryce wydatków zwyczajnych, na potrzebę drugiej rubryki tychże wydatków zwyczajnych, jednak z tem zastrzeżeniem, że Wydział krajowy usprawiedliwi każde zboczenie od uchwalonego budżetu.

Sprawozdawca mniejszości komisji budżetowej p. Wojciech Dzieduszycki uzasadnia wniosek mniejszości następującej treści :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Uchwałę finansową o pokryciu niedoboru funduszu krajowego na rok 1883 :

I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1883 uchwała Sejm dodatek krajowy do podatków bezpośrednich po 27 ct. od każdego złotego a. w., całej należności każdego dodatku.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności jednej rubryki wydatków zwyczajnych na potrzebę drugiej rubryki takichże wydatków z tem jednak zastrzeżeniem, że Wydział krajowy każde zboczenie od preliminarza usprawiedliwi.

8. Sprawozdanie komisji petycyjnej w przedmiocie fundacji ś. p. Anny de Szternsztyń Helclowej. — Sprawozdawca poseł Zborowski.
9. Sprawozdanie komisji podatkowej w przedmiocie nakazów płatniczych na podatek gruntowy. — Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.
10. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku p. Wasilewskiego w sprawie przepisów dla czeladzi służbowej. — Sprawozdawca poseł Max.

We Lwowie dnia 18. października 1882.

Marszałek krajowy :

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Czaykowski Alfons w. r.

Jasiński Józef w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 20. października 1882.

764. Gmina Turka pp. Antoniewicza o zapomogę dla mieszkańców powodzią dotkniętych.
765. Gmina Starestawy pp. Chrzanowskiego o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów robót regulacyjnych na rzece Soła.
766. Gmina Podborce p. p. Merunowicza o zapomogę na budowę szkoły.
767. Katarzyna Łozińska p. p. Onyszkiewicza o zapomogę.
768. Franciszek Twardowski p. p. Wereszczyńskiego w sprawie utworzenia zakładu dla opieki i rozwoju rękodzielnictwa i przemysłu mechanicznego.

W ogólnej dyskusji nad uchwałą finansową przemawiają pp. Wereszczyński, Goldmann, Abrahamowicz, Romanowicz, Grocholski, poczem Izba zamyka dyskusję.

Zapisani mowcy za wnioskiem większości pp. Madeyski, Rapoport i Spławiński wybierają generalnym mowcą p. Madeyskiego, po którego przemówieniu odracza Marszałek posiedzenie o godzinie 4. po południu do godziny 6. wieczorem.

Ciąg dalszy.

Początek o godzinie 6. minut 25 wieczorem.

Po skonstatowaniu dostatecznej liczby posłów otwiera Marszałek dalszy ciąg posiedzenia.

C. k. Komisarz rządowy, wiceprezydent c. k. Namiestnictwa p. Filip Zaleski odpowiada na interpelację p. Bazylego Kowalskiego i towarzyszy w sprawie otworzenia we Lwowie szkoły ludowej z ruskim językiem wykładowym.

Z porządku dziennego przystąpiono do dalszych rozpraw nad wnioskiem do uchwały finansowej. Po przemówieniu sprawozdawców mniejszości i większości poddaje Marszałek pod głosowanie wniosek mniejszości, który Izba uchwała, a tem samem upada wniosek większości komisji budżetowej.

Posel Erazm Wolański cofa swoją rozolucję wniesioną w ogólnej dyskusji nad budżetem, wzywając Wydział krajowy do oszczędności w r. 1884.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji sejmowej o wniesionem jako przedłożenie rządowe projekcie Ugody między c. k. Administracją Państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem w imieniu reprezentacji krajowej, w sprawie uregulowania stosunków Państwa do funduszów indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi.

Sprawozdawca p. Grocholski uwolniony od czytania sprawozdania, odezytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy powziąć następujące uchwały:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem oświadcza, iż równie teraz jak zawsze dotychczas nie uznaje żadnego obowiązku kraju do zwracania Skarbowi Państwa czynionych funduszom indemnizacyjnym Galicyi ze Skarbu Państwa dopłat lub zaliczek, że zdaniem jego Skarb Państwa uiszczając te dopłaty i zaliczki wypełniał tylko swój obowiązek, i w ogóle, że Sejm nie schodzi bynajmniej z zajmowanego w sprawie indemnizacyjnej od jej początku przez kraj i Jego Reprezentację prawnego stanowiska, i że stanowisko to na wszelką ewentualność niniejszem oświadczeniem wyraźnie sobie zastrzega.

II. Chcąc usunąć spór o stosunek Państwa do funduszów indemnizacyjnych Galicyi, i załatwić ostatecznie tę od tak dawna wiszącą sprawę nawet ze znaczną ofiarą, Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem upoważnia Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Administracją Państwa następującej Ugody:

U g o d a

zawarta z zastrzeżeniem konstytucyjnego zatwierdzenia pomiędzy c. k. Administracją Państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w imieniu Reprezentacyi krajowej, w sprawie uregulowania stosunków Państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi.

1. Udzielone galicyjskim funduszom indemnizacyjnym ze stroay Państwa zaliczki w kwocie	9,547.560 zł. 54 ⁵ / ₁₀ ct.
i uiszczane po dzień 31. grudnia 1881 z zastrzeżeniem żądania zwrotu bezprocentowe dopłaty w łącznej kwocie	63,000.000 „ — „
a po doliczeniu przyzwołonej na rok 1882 dopłaty	2,625.000 „ — „
w ogólnej sumie	75,172.560 zł. 54 ⁵ / ₁₀ ct.

t. j. Siedmdziesięciu i pięciu milionów stu siedmdziesięciu dwóch tysięcy pięciuset sześćdziesięciu złotych reńskich 54⁵/₁₀ centów, zostają odpisane i umorzone.

2. Na lata począwszy od r. 1883 włącznie do 1897 w miejsce przyznanej Najwyższem postanowieniem z 13. Października 1857 bezprocentowej dopłaty państwowej w kwocie 2,625.000 zł. przyznaje się bezzwrotna roczna subwencya państwowa w kwocie 2,100.000 zł. (Dwóch milionów stu tysięcy zł.) i roczna zwrotna bezprocentowa zaliczka państwowa w kwocie 325.000 zł. (Trzy kroć dwudziestu pięciu tysięcy złotych).

Wypłata tej subwencyi i zaliczki uiszczaną będzie w ćwierćrocznych ratach z góry.

3. Reszta potrzeb funduszków indemnizacyjnych, jaka się okaże po odliczeniu subwencyi i bezprocentowej zaliczki będzie pokrywaną przez kraj dodatkami do podatków bezpośrednich.

Dodatki te mają być w takiej wysokości ustanowione, jaka potrzebną będzie, aby z ich dochodu, z subwencyi i z bezprocentowej zaliczki państwowej pokryte zostały wszystkie potrzeby indemnizacyi i wykupna ciężarów gruntowych, oraz spłaty wymienionych pod 5. oprocentowanych zaliczek państwowych.

Całkowite lub częściowe odpisanie, odroczenie terminów uiszczenia, lub zwrot dodatków indemnizacyjnych może nastąpić tylko w tym samym stosunku, w jakim to przez c. k. Administrację państwową przyznanem zostanie co do podatków państwowych, służących za podstawę do wymiaru dodatków indemnizacyjnych.

4. Kraj obowiązuje się zwrócić wymienione pod 2. bezprocentowe zaliczki państwowe po ukończeniu amortyzacyi obligacyi indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi w przeciągu lat trzech, począwszy od roku 1899. w równych kwartalnych ratach z dołu.

5. O ileby fundusze w skutek ubytku w dochodach z dodatków do podatków nie mogły w zupełności uiszczyć się z swoich zobowiązań, oraz w wypadku, jeżeliby mimo normalnego wpływania rzezonnych dodatków, dopłata

kraju, stała subwencya państwowa i bezprocentowa zaliczka państwowa nie wystarczyły do pokrycia każdoczesnej potrzeby rocznej, udzielać będzie Państwo w miarę należycie wykazanej potrzeby zwrotnych zaliczek po 5% oprocentowanych.

Zaliczki te, skoro obrót roczny funduszków znowu wykaże nadwyżkę, mają być w miarę tejże zwracane, a kraj obowiązuje się na wypadek, jeżeliby po upływie roku 1898 pozostały jeszcze zaległości w tych zaliczkach, pobierać dalej wskazane w ustępie 3. dodatki, także po za ten rok aż do zupełnego ich umorzenia.

6. Równie i dla dopełnienia obowiązku zwrotu bezprocentowej zaliczki państwowej w ratach ad 4. wymienionych, winien kraj jeszcze i po amortyzacyi obligacyi indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi ustanawiać i pobierać w dalszych trzech latach potrzebne dodatki do podatków.

W każdym razie, jeżeliby fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej jeszcze w roku 1898 anuitetami był obciążony, albo gdyby się okazały inne potrzeby indemnizacyi, winien kraj postarać się o pokrycie tych potrzeb przez dostateczne dodatki do podatków.

7. Po konstytucyjnem zatwierdzeniu tej ugody, galicyjska Reprezentacya krajowa objąć ma zarząd funduszków indemnizacyjnych pod tymi samymi warunkami, pod jakimi to nastąpiło w innych królestwach i krajach.

Preliminarze i zamknięcia rachunków funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi mają być i na przyszłość corocznie jeszcze przed wniesieniem do Sejmu, udzielane e. k. Ministerstwu skarbn.

8. Ugoda ta będzie sporządzoną w dwóch równobrzmiących, niestemplowanych, podpisami Ministra Skarbu, oraz Marszałka krajowego i dwóch Członków Wydziału krajowego zaopatrzonych egzemplarzach, z których jeden ma być przechowany w e. k. Ministerstwie skarbu, a drugi w galicyjskiej Reprezentacyi krajowej.

W rozprawie ogólnej przemawiają: e. k. komisarz rządowy i p. Romanowicz.

Zastępca Marszałka, ks. biskup Stupnicki obejmuje przewodniczenie.

P. Romanowicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującej treści rezolucyę:

Sejm wzywa e. k. Rząd, ażeby na następnej sesyi sejmowej przedłożył projekt ugody w sprawie indemnizacyjnej, któryby na kraj ani teraz, ani w przyszłości zwiększonych nie nakładał ciężarów.

Izba popiera ten wniosek.

P. Krukowiecki wnosi:

Wysoki Sejm raczy nad wnioskiem komisji indemnizacyjnej przejść do porządku dziennego.

Po przemówieniu p. Rożankowskiego i sprawozdawcy obejmuje Marszałek przewodniczenie i poddaje najprzód pod głosowanie wniosek p. Krukowieckiego przejścia do porządku dziennego nad wnioskami komisji, który Izba odrzuca.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie wniosek p. Romanowicza, i zarządza imienne głosowanie w skutek dostatecznie popartego wniosku p. Kamińskiego.

W imiennem głosowaniu odrzuca Izba 73 głosami przeciw 44 głosom wniosek p. Romanowicza i przystępuje do rozprawy szczegółowej nad wnioskami komisji.

Ustęp I. wniosku komisji uchwała Izba bez rozpraw.

Następnie uchwała Izba bez rozpraw ustęp I. projektu ugody.

Do ustępu 2. czyni p. Rożankowski następującą, dostatecznie popartą poprawkę:

Wysoki Sejm raczy zamiast ustępu 2. projektu ugody uchwalić, co następuje:

2. Funduszom indemnizacyjnym wschodnio- i zachodnio-galicyjskiemu na mocy Najw. postanowienia z dnia 13. października 1857 r. dotychczas udzielana bezprocentowa dopłata ze Skarbu Państwa w łącznej sumie 2,625.000 zł. w. a. rocznie dla obu funduszów, — ma być wypłacaną tym funduszom począwszy od dnia 1. Stycznia 1883 r. już tytułem bezzwrotnej subwencji aż po koniec 1897 roku.

Takim samym tytułem bezzwrotnej subwencji wypłaci Skarb Państwa funduszom tym w 1898 r. połowę powyższej rocznej sumy, t. j. sumę 1,312.500 zł. w. a.

Wypłata subwencji tej uiszczaną będzie w ćwierćrocznych ratach 7 góry.

Po przemówieniu sprawozdawcy odrzuca Izba poprawkę p. Rożankowskiego, a uchwała ustęp 2. projektu ugody według wniosku komisji.

Następnie uchwała Izba ustępy 3, 4, 5, 6, 7 i 8 projektu ugody, dalej ustęp II. wniosku komisji i tytuł projektu ugody w oddzielnem głosowaniu bez rozpraw według wniosku komisji, a uchwalwszy na wniosek p. Grocholskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania. uchwała Izba wnioski komisji wraz z projektem ugody w trzeciem czytaniu.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 9 minut 30 wieczorem i zapowiada następne na sobotę 21. października 1882 na godzinę 11 przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 31. posiedzenia 5. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Sobotę dnia 21. października 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach funduszów indemnizacyjnego Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego na rok 1883. — Sprawozdawca większości komisji poseł Chrzanowski, — Sprawozdawca mniejszości komisji poseł Dzieduszycki Wojciech.
2. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie prawa do poboru myta: 1. Obszarowi dworskiemu w Piekarach. i gminie Cikowice, tudzież 2. Wydziałowi powiatowemu w Kołomyi. — Sprawozdawca poseł hr. Badeni.
3. Sprawozdania Wydziału krajowego jako komisji:
 - a) o petycji Zwierzchności gminnej miasteczka Ulanowa w przedmiocie zabezpieczenia brzegów Sanu.
 - b) o petycji Zwierzchności gminnej w Popowicach w przedmiocie dostarczenia materiału drewnianego na potrzeby dróg gminnych.
 - c) o petycji Reprezentacji powiatowej w Złoczowie w przedmiocie zbudowania poczekalni na przestanku w Zarwanicy. — Sprawozdawca poseł Badeni.
4. Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Starowiejskiego w przedmiocie ulg w podatku gruntowym z powodu klęsk elementarnych. — Sprawozdawca poseł Fedorowicz.
5. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego co do reformy ustawy z 2. Maja 1873 o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych. — Sprawozdawca poseł Czerkawski.
6. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego o reformie ustawy z 2. Maja 1873 o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. — Sprawozdawca poseł Małeckii.
7. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego o reformie ustawy z 25. Czerwca 1873 o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych. — Sprawozdawca poseł Tarnowski Stanisław.

Protokół

31. posiedzenia, V. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 21. Października 1882.

Początek o godz. 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze posłowie: Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Stadnicki Jan, Turzański.

Obečných posłów 125.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 29. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów, a protokół z 30. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons czyta treść wniesionych petycyj l. 769 włościan gminy Słupki przez posła Dydyńskiego o sprostowanie nakazów płatniczych podatku gruntowego; l. 770 gminy Rabkowa, przez p. ks. Chełmeckiego w sprawie zaległości na rzecz funduszu miejscowych ubogich; l. 771 gminy Horyhlady, przez p. Władysława Wolańskiego, w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego; petycje te odesłano do Wydziału krajowego.

Posel Wojciech Dzieduszycki interpeluje Wydział krajowy w sprawie uchwalonej zapomogi dla dotkniętych powodzią.

Na interpelację tę odpowiada członek Wydziału krajowego p. Podlewski.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego na rok 1883.

Sprawozdawca komisji budżetowej p. Chrzanowski czyta sprawozdanie komisji.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera.

W rozprawie szczegółowej uchwała Izba bez rozpraw następujące preliminarze wydatków i dochodów na rok 1883.

A). Funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej:

W y d a t k i :

1. Wydatki na zarząd	23.000 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie	1,672.650 „

dotatku indemnizacyjnego, dodatek indemnizacyjny nadzwyczajny po dwa centy do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca p. Chrzanowski czyta preliminarz wydatków i dochodów na rok 1883.

C). *Funduszu indemnizacyjnego krakowskiego.*

I. W y d a t k i:

1. Koszta zarządu	900 zł.
2. Spłata kapitałów przez los. obligacyj	94.500 „
3. Renty dla uprawnionych	88.527 „
4. Wydatki nadzwyczajne	400 „
Ogółem	<u>184.327 „</u>

Izba uchwała wszystkie te pozycje bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta:

II. Dochody:

I. Od obowiązanych.

1. Wpłata kapitałów	123 zł.
2. Wpłata rent	4 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	1.033 „

II. Własne dochody.

4. Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych własnością funduszu będących	4.531 „
--	---------

III. Od kraju.

5. Dodatek indemnizacyjny do podatków	<u>179.987 „</u>
Razem	185.678 „

Izba uchwała wszystkie powyższe pozycje dochodów bez rozpraw.

Sprawozdawca czyta następujący wniosek do uchwały finansowej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Ks. Krakowskiego w 1883 roku Sejm ustanawia dodatek do podatków bezpośrednich po 22 ct. do każdego złotego całej należności podatku.“

Izba uchwała wniosek ten bez rozpraw, a przystępując na wniosek sprawozdawcy do trzeciego czytania, uchwała powyżej w drugim czytaniu przyjęte preliminarze funduszy indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i Wielkiego Ks. Krakowskiego na r. 1883 w trzecim czytaniu.

P. Abrahamowicz wnosi imieniem komisji podatkowej, iżby Wysoki Sejm raczył przystąpić zaraz do rozpraw nad sprawozdaniem komisji podatkowej w przedmiocie nakazów płatniczych na podatek gruntowy, umieszczonem na dalszem miejscu dzisiejszego porządku dziennego.

P. Grocholski wnosi, ażeby sprawozdanie komisji edukacyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego co do reformy ustawy z 2. maja 1873 o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, o przedłożeniu Wydziału krajowego o reformie ustawy z 2. maja 1873 roku o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych i o przedłożeniu Wydziału krajowego o reformie ustawy z 25. czerwca 1873 r. o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych — uchylić z dzisiejszego porządku dziennego.

Po przemówieniu pp. Romanowicza, Czartoryskiego i ks. Buchwalda, uchyla Izba powyższe sprawozdania z porządku dziennego, a uchwała zaraz przystąpić do rozpraw nad sprawozdaniem komisji podatkowej w przedmiocie nakazów płatniczych na podatek gruntowy.

Sprawozdawca komisji podatkowej p. Abrahamowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd by:

- I. a) sprostował z urzędu myłki zaszkłe w wymiarze podatku gruntowego na r. 1881 i 1882.
- b) ażeby w wypadkach, w których przepisany na r. 1881 i 1882 podatek gruntowy przewyższa oznaczony w art. 4. (al. 3 a, b) ustawy z dnia 7. czerwca 1881. wymiar podatku, dozwolone były rekursa co do wyrażonej wyżej nadwyżki, wstrzymujące egzekucyę aż do rozstrzygnięcia rekursu.
- c) ażeby wydał objaśnienia dla c. k. urzędów podatkowych określające jasno postanowienia ustawy podatkowej z 28. marca 1880. i 7. czerwca 1881 roku.

II. Wniesione petycyje przez pojedynczych kontrybuentów, naczelników gmin, obszary dworskie i Reprezentacye powiatowe w przedmiocie nakazów płatniczych na podatek gruntowy za rok 1881 i 1882 Sejm odstępuje c. k. Rządowi do właściwego urzędowania i uwzględnienia w myśl postanowień ustawy z 28. marca 1880 roku i ustawy z 7. marca 1881.

W ogólnej rozprawie przemawiają: Komisarz rządowy c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa F. Zaleski, pp. Krukowiecki, Męciński i sprawozdawca.

W szczegółowej rozprawie uchwała Izba ustęp I. a następnie II. bez rozpraw.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie prawa do poboru myta obszarowi dworskiemu w Piekarach i gminie Cikowice.

Sprawozdawca poseł hr. Badeni czyta to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

U c h w a ł a

o udzieleniu prawa do pobierania myta obszarowi dworskiemu w Piekarach od przewozu przez rzekę Wisłę, tudzież gminie w Cikowicach od przewozu przez rzekę Rabę.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem.

1. Obszarowi dworskiemu w Piekarach powiatu krakowskiego od przewozu przez rzekę Wisłę w Piekarach według następującego wymiaru:

- a) od każdej osoby bez różnicy wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) et.
- b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzęzonego 5 (pięć) et.
- c) od jednego źrebięcia do dwóch lat 2 (dwa) et.
- d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałowniki, bukała i trzylaki 5 (pięć) et.
- e) od jednege cielęcia nie mającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń 2 (dwa) et.

W czasie wezbrania Wisły, w czasie burzy, płynienia kry i lodów, opłata mytnicza pobieraną będzie podwójnie.

2. Gminie w Cikowicach powiatu bocheńskiego od przewozu przez rzekę Rabę w Cikowicach według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu dwa i pół et.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jakoto: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów i od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tego rodzaju dwa i pół et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, jakoto: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju jeden ct.

d) od każdej osoby pieszej, jadącej powozem, wyjąwszy woźnicę lub jadącą wierzchem 1 ct.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o niżeniu teje.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, a Izba przystępując do głosowania nad całością uchwały uchwała całą uchwałę w drugim, i zgadzając się na przystąpienie do trzeciego czytania i w trzecim czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do pobierania myta na drodze gminnej Kołomyja-Peczyniżyn.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Badeni czyta sprawozdanie z wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

U c h w a l a

o udzieleniu prawa do pobierania myta na drodze gminnej Kołomyja-Peczyniżyn.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta drogowego na drodze gminnej Kołomyja-Peczyniżyn, Wydziałowi powiatowemu w Kołomyi jako władzy nadzorującej na rzecz funduszu teje drogi, do utrzymywania której obowiązane są gminy i obszary dworskie w Wierbiażu, Sopowie i w Peczyniżynie, w myśl postanowień ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu dwa ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego pół ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o niżeniu teje.

Art. IV.

Mieszkańcy gminy Sopowa wolni są od opłaty myta w art. II. ustanowionego tylko w terytorium swojej miejscowości.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, a Izba przystępuje do głosowania nad całością uchwały, uchwała całą uchwałę w drugim i zgadzając się na przystąpienie do trzeciego czytania i w trzecim czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego jako komisji o petycji zwierzchności gminnej miasteczka Ulanowa w przedmiocie zabezpieczenia brzegów Sanu.

Sprawozdawca p. Badeni czyta sprawozdanie z następującym wnioskiem.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm odstępuje petycję zwierzchności gminnej Ulanowa w przedmiocie zabezpieczenia brzegów Sanu w tej miejscowości c. k. Rządowi z wezwaniem, ażeby zbadał stan rzeczy, zarządził wypracowanie projektu potrzebnych w tym celu budowli wodnych i wykonał je jak najrychlej, ewentualnie zaś przeprowadził pertraktację celem zawiązania spółki w myśl ustawy wodnej i wyznaczył w razie zawiązania tejsze na wykonanie robót powyższych odpowiednią subwencją ze skarbu państwa.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w razie zawiązania spółki wodnej dla wykonania budowli wodnych mających na celu ochronę gruntów nadbrzeżnych w Ulanowie udzielił tejsze spółce subwencji w wysokości zasiłku, który c. k. Rząd na ten cel wyznaczy.

W rozprawie przemawia p. Wodziński i czyni następującą dostatecznie popartą poprawkę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm odstępuje petycję zwierzchności gminnej Ulanowa i Reprezentacji powiatu Niska L. s. 892 p. 685 w przedmiocie zabezpieczenia brzegów Sann w Ulanowie, Bielinach i Rudniku c. k. Rządowi z wezwaniem, ażeby zbadał &. &.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w razie zawiązania spółki wodnej dla wykonania budowli wodnych mających na celu ochronę gruntów nadbrzeżnych w Ulanowie, Bielinach i Rudniku udzielił tejsze spółce subwencji &. &.

Sprawozdawca p. Badeni zgadza się z tą poprawką, a Izba uchwała wniosek Wydziału krajowego z poprawką p. Wodzińskiego.

Z porządku następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji Zwierzchności gminnej w Popowicach w przedmiocie dostarczania materiału drewnianego na potrzeby dróg gminnych.

Sprawozdawca p. Badeni czyta sprawozdanie z wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia w myśl postanowień ustawy drogowej petycję zwierzchności gminnej w Popowicach w przedmiocie dostarczania materiału drewnianego na potrzeby dróg gminnych w tejsze miejscowości.

P. Krukowiecki wnosi:

„Wysoki Sejm raczy nad petycją gminy Popowice przejść do porządku dziennego.

Po przemówieniu sprawozdawcy cofa p. Krukowiecki swój wniosek, a Izba uchwała wniosek Wydziału krajowego.

Z porządku następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji Reprezentacji powiatowej w Złoczowie w przedmiocie zbudowania poczekalni na przystanku w Zarwanicy.

Sprawozdawca poseł Badeni czyta sprawozdanie z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm odstępuje petycję reprezentacji powiatowej złoczowskiej w przedmiocie wybudowania poczekalni na przystanku w Zarwanicy c. k. Rządowi z wezwaniem, ażeby poczynił stosowne kroki w celu zadosyć uczynienia temu żądaniu słusznemu.

Zastępca Marszałka ks. biskup Stupnicki obejmuje przewodniczenie, a Izba uchwała powyższy wniosek Wydziału krajowego bez rozpraw.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku p. Starowiejskiego w przedmiocie ulg w podatku gruntowym z powodu klęsk elementarnych.

Sprawozdawca p. Fedorowicz uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w ustawie mającej unormować warunki uprawniające do żądania opustu podatku gruntowego z powodu ubytku dochodu z gruntu, oprócz klęsk w obowiązujących obecnie ustawach przewidzianych wszelkie inne klęski elementarne były uwzględnione.

2. Wzywa się c. k. Rząd, aby zarządził ulgę w podatkach gruntowych dla poszkodowanych zrośnięciem zboża i paszy z powodu uporczywych ślot tegorocznych.

3. Odstępuje się petycyje Wydziałów Rad powiatowych w Jaśle, Krośnie, Gorlicach, Wydziału okręgowego Towarzystwa rolniczego w Jaśle, i Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie, do uwzględnienia i zarządzenia ulg w podatku gruntowym w okolicach kłęską dotkniętych tudzież powstrzymania ściągania podatków aż do stanowczego załatwienia wspomnianych petycyj.

W ogólnej rozprawie nikt nie przemawia a Izba uchwała wszystkie ustępy wniosku bez rozpraw.

P. Golejewski wnosi, aby wszystkie petycyje dotąd w Izbie nie załatwione Wysoki Sejm do Wydziału krajowego odesłać raczył.

P. Gross i ks. Sawa czynią podobne wnioski.

Przewodniczący Zastępca Marszałka wzywa posłów o przedłożenie wniosków swych na piśmie, a tymczasem przystąpiono z porządku dziennego do sprawozdania komisji petycyjnej w przedmiocie fundacji ś. p. Anny de Sternsztyń Helzłowej.

Sprawozdawca p. Zborowski czyta sprawozdanie z wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyja Prezydenta miasta Krakowa o jak najrychlejsze wprowadzenie w życie fundacji ś. p. Anny de Sztersztyń Helzłowej tyżcej się urządzenia zakładu dobroczynnego dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów pod opieką Sióstr Miłosierdzia w rok po jej śmierci, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do przyspieszenia i załatwienia tej sprawy na rzecz fundacji i zdania sprawy o wyniku na przyszłej sesji sejmowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Z porządku następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Wasilewskiego w sprawie przepisów dla czeladzi służbowej.

Sprawozdawca poseł Max czyta sprawozdanie z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się Wydział krajowy, aby rozpatrzywszy się w stosunkach i przepisach o czeladzi służbowej, przedłożył Sejmowi na następnej sesji odpowiednie wnioski, w celu ich uregulowania.

II. Wzywa się c. k. Rząd, by do czasu, zanim stosunki służbowe w drodze ustawodawczej zostaną uregulowane, przeprowadził ścisłą kontrolę nad wykonaniem przepisów rozporządzenia gubernialnego z dnia 1. lipca 1857 dla lwowskiego okręgu administracyjnego i rozporządzenia prezydium krajowego z dnia 11. marca 1855 dla okręgu krakowskiego o czeladzi służebnej w zakresie postępowania karnego, tak wobec sług jak i służbodawców, a zwłaszcza w razach zaniedbywania przepisów co do ksiąg służbowych.

Po przemówieniu p. Gorayskiego i sprawozdawcy uchwała Izba wniosek ten bez rozpraw.

Posłowie Golejewski, Gross i ks. Sawa przedkładają swe wnioski.

Wniosek p. Golejewskiego opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyje w Izbie nie załatwione przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Wniosek p. Grossa opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyje tyżce się regulacji rzek i spółek wodnych przekazuje się Wydziałowi krajowemu z upoważnieniem, aby skoro to uzna za potrzebne załatwił w myśl uchwał komisji kultury krajowej.

Wniosek p. ks. Sawy opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odsyła się petycyje do Wydziału krajowego celem załatwienia ile możności w duchu jak je załatwiła komisja petycyjna.

Gdy nikt głosu nie zabiera oznajmia Marszałek, że podda najprzód pod głosowanie wniosek p. Golejewskiego jaka najdalej idący, a gdyby ten się nie utrzymał podda do głosowania wniosek p. Grossa i wniosek p. ks. Sawy.

Izba uchwała wniosek p. Golejewskiego.

Marszałek wzywa sekretarzów o odczytanie protokołu z dzisiejszego posiedzenia.

Sekretarz poseł Jasiński Józef odczytuje protokół dzisiejszego posiedzenia.

Marszałek zapytuje czy nikt niema co do odczytanego protokotu, i co do protokołu z 30. posiedzenia jakich uwag do uczynienia, gdy nikt zarzutu nie wniósł, oznajmia Marszałek, że protokoły z 30. i z dzisiejszego posiedzenia uznaje za przyjęte, a ogłaszając przemową zamknięcie 5. sesyi IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, wznosi okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza.

Ks. biskup Solecki przemawia imieniem posłów i członków Sejmu do Marszałka i do JE. c. k. Namiestnika, poczem Marszałek o godzinie pół do trzeciej po południu posiedzenie i sesye Sejmu zamyka.

Marszałek krajowy:

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze:

Jasiński Józef w. r.

Turzański w. r.

